

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KÜLTÜREL
UYUM SÜRECİNE YÖNELİK BİR ÇEVİRİMİÇİ
ORYANTASYON UYGULAMASININ
GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİLİLİĞİNİN
İNCELENMESİ
OZAN COŞKUNSERÇE
(DOKTORA TEZİ)
ARALIK 2014

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNE YÖNELİK
BİR ÇEVİRİMİÇİ ORYANTASYON UYGULAMASININ GELİŞTİRİLMESİ VE
ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Ozan COŞKUNSERÇE

DOKTORA TEZİ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç.Dr. S. Duygu ERİŞTİ

2. Tez Danışmanı: Prof.Dr. H. Ferhan ODABAŞI

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aralık 2014

“Bu Tez Çalışması Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri’nce
desteklenmiştir. Proje no: 1101E016”

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Ozan COŞKUNSERÇE'nin "Uluslararası Öğrencilerin Kültürel Uyum Sürecine Yönelik Bir Çevrimiçi Oryantasyon Uygulamasının Geliştirilmesi ve Etkililiğinin İncelenmesi" başlıklı tezi 30.12.2014 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programında, Doktora tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Adı-Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Doç.Dr. Suzan Duygu ERİŞTİ

Üye : Prof.Dr. Atilla CAVKAYTAR

Üye : Doç.Dr. Abdullah KUZU

Üye : Doç.Dr. Adile Aşkım KURT

Üye : Yard.Doç.Dr.Kerem KILIÇER

Prof.Dr.Esra CEYHAN

Anadolu Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖZET

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNE YÖNELİK BİR ÇEVİRİMİÇİ ORYANTASYON UYGULAMASININ GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Ozan COŞKUNSERÇE

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aralık 2014

Tez Danışmanı: Doç.Dr. S. Duygu ERİŞTİ

2. Tez Danışmanı: Prof.Dr. H. Ferhan ODABAŞI

Uluslararası öğrenciler öğrenim amaçlı olarak misafir oldukları ülkelerde birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunların çözümünde uluslararası öğrencilere danışmanlık hizmeti vermek için üniversitelerin bünyelerinde danışmanlık merkezleri kurulmuştur. Ancak bu danışmanlık merkezlerinin kullanımı üzerine yapılan çalışmalarda, uluslararası öğrencilerin çoğunluğunun bu merkezlere ilgi duymadığı, yararlanmadığı ve hatta haberdar olmadığı görülmüştür. Danışmanlık hizmetlerinin sunulması için alternatif ve yeni bir yol olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması gündeme gelmiştir. Bu amaçla uluslararası boyutta yapılmış az sayıdaki araştırmada özellikle çevrimiçi teknolojilerin sunduğu avantajlar nedeniyle uluslararası öğrencilere danışmanlık hizmeti sunulması için kullanılması önerilmektedir. Bu araştırmanın amacı Eskişehir’de lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine katkı sağlayabilecek bir çevrimiçi sistemi uluslararası öğrencilerin katılımı ile geliştirmektir.

Araştırma; uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecinde yaşadıkları gereksinimlerin belirlenmesi, bu süreçte kullanılacak bir çevrimiçi sistemden içerik beklentilerinin belirlenmesi, bu çevrimiçi sistemin ve içeriğinin tasarlanması ve hazırlanan çevrimiçi sistemin etkililiğinin uluslararası öğrencilerin

görüşlerine göre geliştirilmesi olmak üzere dört temel aşamadan oluşmaktadır. Uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarının belirlenmesi amacıyla dokuz uluslararası öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum süreçlerinde kullanılabilecek bir çevrimiçi sistem hakkındaki içerik beklentileri de öğrenilmeye çalışılmıştır. Daha sonra öğrencilerin içerik konusundaki beklentileri dört uluslararası öğrenci ile yapılan mini odak grup görüşmeleri ile netleştirilmiştir. Uluslararası öğrenciler için açılan ERA-191 kodlu “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi kapsamında çevrimiçi sistemin tasarımı tamamlanmış ve içerik geliştirme çalışmalarına geçilmiştir. Bu aşamada yürütülen tasarım çalışmalarında tasarım tabanlı araştırma yöntemi kullanılmıştır. Daha sonra yine ERA-191 dersi kapsamında başka bir grup uluslararası öğrenci ile çevrimiçi sistemin içeriği tamamlanmıştır. Son olarak geliştirilen çevrimiçi sistemin etkililiği ERA-198 kodlu “Türkiye’de Görsel Kültür” dersi kapsamında sekiz uluslararası öğrencinin görüşleri ile değerlendirilmiştir. Bu aşamalarda ise eylem araştırması yöntemi uygulanmıştır.

Bu çalışmada nitel veriler; yarı yapılandırılmış görüşmeler, video kayıtları, öğrenci ve araştırmacı günlükleri, öğrencilerin elektronik ortamda yaptıkları tasarımlar, öğrencilerin sosyal paylaşım sitesi üzerindeki paylaşımları ve öğrencilerin çevrimiçi sistem üzerindeki paylaşımları gibi değişik kaynaklardan toplanmıştır. Çevrimiçi sistemin etkililiğinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara göre çevrimiçi sistemi kullanan uluslararası öğrencilerin içerik beklentilerinin tamamen karşılandığı belirlenmiştir. Bu durum, çevrimiçi sistem ile uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetinin etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Çevrimiçi danışmanlık, uluslararası öğrencilerin sorunları.

ABSTRACT

DEVELOPMENT AND EXAMINING EFFECTIVENESS OF AN ONLINE ORIENTATION SYTEM FOR INTERNATIONAL STUDENTS' CULTURAL ADJUSTMENT PROCESS

Ozan COŞKUNSERÇE

Program of Computer Education and Instructional Technology

The Graduate School of Educational Sciences

December 2014

Supervisor: Assoc.Prof.Dr. S. Duygu ERIŞTİ

2. Supervisor: Prof.Dr. H. Ferhan ODABAŞI

International students are faced with many problems in the countries where they are guests with the purpose of education. The consulting centers have been established in the bodies of the universities to provide consulting services to international students for the solution of these problems. However, the studies on the use of these consulting centers revealed that the majority of international students are not interested in these centers, they do not benefit from these centers and they are not even aware of these. The use of information and communication technology has come into question as an alternative and new way for the provision of consultancy services. A small number of research at the international level performed for this purpose revealed that especially online technologies are recommended because of many advantages for the provision of consultancy services to international students. The purpose of this study is to develop an online system with the participation of international students in order to contribute the adjustment process to Turkish culture and the environment of the students studying at undergraduate and postgraduate level in Eskişehir.

The research consists of four main stages including identifying the needs of international students in the process of adjustment to Turkish culture and the environment, determination of their content expectations from an online system to be

used in this process, the design of this online system and its content and development of the efficiency of the online system prepared according to the opinions of international students. The semi-structured interviews were carried out with nine international students for the purpose of determining adjustment issues for international students. In these interviews, it has also been tried to be learned the content expectations of the students about the online system to be used in the process of adjustment to the Turkish culture and the environment. Then, the expectations of the students about the content were finalized with mini focus group interviews performed with four international students. The design of the online system was completed under the course "Digital Technology and Cultural Integration" opened for international students and coded ERA-191, and the content development works began. The design-based research methods were used in the design studies carried out at this stage. Then, the content of the online system has been completed under the course of ERA-191 with another group of international students. Finally, the effectiveness of the online system developed was evaluated by eight international students' views under the course of "Visual Culture in Turkey" coded ERA-198. The action research method was used in these stages.

The qualitative data in this study has been collected from various sources such as semi-structured interviews, video recordings, logs of the students and researchers, the electronically designs made by students, shares of the students on social network sites, and shares of the students on online system. It was determined that the content expectations of the international students who use the online system are fully met according to the findings of the study performed to examine the effectiveness of online systems. This shows that the consulting services offered to international students via online system is effective.

Key Words: Problems of international students, online counseling.

ÖNSÖZ

Öncelikle araştırma sürecimde emeğini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, bana her zaman yol gösteren ve zaman ayıran değerli hocam ve tez danışmanım Doç.Dr. Suzan Duygu ERİŞTİ'ye teşekkürü bir borç bilirim. Araştırma sürecince ve tez jürilerimde görüşleri ve akademik tecrübesi ile katkıda bulunan ikinci tez danışmanım Prof. Dr. H. Ferhan ODABAŞI'na; geçerlilik komitesi ve tez izleme komitesi toplantılarında görüş ve önerileriyle tezimde çok emeği bulunan Doç.Dr. Abdullah KUZU ve Doç.Dr. Adile Aşkı KURT'a; tez izleme komitesi toplantılarında katkılarını esirgemeyen Prof.Dr. Atilla CAVKAYTAR'a; tez savunmamda yer alarak yapıcı önerileriyle tezime önemli katkıda bulunan Yard.Doç.Dr. Kerem KILIÇER'e ve geçerlilik komitesi toplantılarında görüşleriyle katkıda bulunan Yrd.Doç.Dr. Özcan Özgür DURSUN'a teşekkür ederim. Ayrıca lisansüstü eğitimimin ders sürecinde bilgi birikimleri ve tecrübeleri ile akademik gelişimime katkıda bulunan, keyifli ve verimli bir ders süreci geçirmemi sağlayan tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Tezimin veri toplama sürecinde değerli yardımlarını esirgemeyen Yard.Doç.Dr. Ömer UYSAL'a, Yard.Doç.Dr. İ. Özgür SOĞANCI'ya, Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi personeli Ezel GÜNDOĞDU'ya ve merhum Mithat BİLİK'e teşekkür ederim.

Son olarak bugünlere gelmemde büyük fedakarlıkları olan, karşılıksız sevgilerini ve emeklerini hiçbir zaman esirgemeyen merhum babam Tefik COŞKUNSERÇE'ye, annem Nurşen COŞKUNSERÇE'ye ve sevgili kardeşim Gözde COŞKUNSERÇE'ye teşekkür ederim. Tezimin başından sonuna kadar manevi desteğinin yanında seslendirmeleri ile de katkıda bulunan hayat arkadaşım ve sevgili eşim Meryem COŞKUNSERÇE'ye teşekkür ederim. Canım ailem iyi ki varsınız.

Ozan COŞKUNSERÇE

Aralık, 2014

ÖZGEÇMİŞ

Ozan COŞKUNSERÇE

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Doktora

Eğitim

Lisans	2004	Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
Lise	1998	Bursa Tophane Anadolu Meslek Lisesi, Bilgisayar Donanımı Bölümü

İş

2004-	Bilişim Teknolojileri Öğretmeni. Milli Eğitim Bakanlığı
-------	---

Seçilmiş Yayınlar

- Odabaşı, H. F., Coşkunserçe, O., Erişti, S. D. (2011). Anadolu Üniversitesi Dilkom Web sitesi kullanılabilirlik çalışması, *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi (ETAD)*, 2(3), 2011.
- Güven, M., Coşkunserçe, O. ve Börü, N.(2008). Evaluating the teaching modules in informational technologies field within the scope of development project of vocational education (DPOVE), *World Applied Science Journal*. 4 (1), 55-62.

İletişim Bilgileri

coskunserce@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vii
ÖZGEÇMİŞ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR LİSTESİ	xvii
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
Küreselleşme ve Eğitim	1
Uluslararası Öğrenciler	3
Erasmus Öğrenci Değişim Programı.....	6
Kültür Şoku ve Kültürel Uyum	7
Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Uluslararası Öğrenci Değişim Programlarında Kullanımı.....	10
İlgili Araştırmalar.....	14
Uluslararası Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar Üzerine Yapılan Uluslararası Araştırmalar.....	14
Uluslararası Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar Üzerine Yapılan Ulusal Araştırmalar.....	20
Uluslararası Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Destek Amaçlı Yapılan Çalışmalar .	24
Teknolojinin Uluslararası Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Destek Amaçlı Kullanılması Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	28
Amaç	33
Önem.....	33
Sınırlılıklar	36
İKİNCİ BÖLÜM: YÖNTEM	38
Araştırma Modeli	39
Katılımcılar	46

Veri Toplama Araçları	49
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları	50
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Kayıtları	53
Geçerlilik Komitesi Toplantısı Kayıtları	53
Video Kayıtları	54
Öğrenci Günlükleri	55
Öğrencilerin Elektronik Ortamda Yaptıkları Tasarımlar	55
Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Sitesi Üzerindeki Paylaşımları	55
Öğrencilerin Çevrimiçi Sistem Üzendeki Paylaşımları	56
Araştırmacı Günlüğü	57
Verilerin Çözümlemesi	57
2010 Yılı Güz Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi	59
2011 Yılı Bahar Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi	60
2012 Yılı Bahar Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi	63
2012 Yılı Güz Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi	63
Geçerlilik ve Güvenilirlik	64
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR	67
Birinci Araştırma Sorusu - Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecindeki Gereksinimlerine Yönelik Bulgular	67
Türk Kültüründe İlgi Duydukları Başlıklar	67
Türk Kültürü Hakkında Bilgi Sahibi Olduğu Konular	70
Türk Kültürü İle Kendi Kültürleri Arasında Buldukları Farklılıklar	72
Türkiye’de Günlük Yaşamlarında Yaşadıkları Sorunlarla İlgili Görüşleri	75
Türkiye’de Yaşadıkları Akademik Sorunlar	78
İkinci Araştırma Sorusu - Uluslararası Öğrencilerinin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecinde Kullanılabilecek Bir Çevrimiçi Sistemden İçerik Beklentilerine Yönelik Bulgular	80
2010 Yılı Güz Döneminde Gerçekleştirilen Görüşmeler Sonucu Elde Edilen Bulgular	81
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Kültürel İçerik Beklentileri	81
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Sosyal İçerik Beklentileri	83
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Akademik İçerik Beklentileri	84

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Bireysel İçerik Beklentileri.....	85
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğinin 2011 Yılı Bahar Döneminde Uluslararası Öğrencilerin Katılımı İle Gerçekleştirilen Mini Odak Grup Görüşmeleri İle Belirlenmesi	86
2010 Yılı Güz Döneminde Yapılan Görüşmelerden Elde Verilerin Mini Odak Grup Görüşmeleri Öncesi Öğrencilerle Paylaşılması	87
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan İlk Mini Odak Grup Görüşmesi.....	88
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan İkinci Mini Odak Grup Görüşmesi.....	91
Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan Üçüncü Mini Odak Grup Görüşmesi.....	93
Üçüncü Araştırma Sorusu - Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Süreçlerinde, Kullanılacak Bir Çevrimiçi Ortam İçeriğinin Tasarımına Yönelik Bulgular.....	96
Uluslararası Öğrencilerle 2011 Yılı Bahar Döneminde Tasarım Tabanlı Araştırma Modeli Göre Yürütülen Çalışmaları Sonucunda Elde Edilen Bulgular	97
Uygulama Süreci Öncesinde Yapılan Çalışmalar.....	97
Uygulama Sürecinde Elde Edilen Bulgular	98
Uluslararası Öğrencilerle 2012 Yılı Bahar Döneminde Yürütülen Çalışmalar Sonucunda Elde Edilen Bulgular.....	131
Uygulama Süreci Öncesinde Yapılan Çalışmalar.....	132
Uygulama Sürecinde Elde Edilen Bulgular	133
Dördüncü Araştırma Sorusu - Hazırlanan Çevrimiçi Sisteminin Etkililiğinin Uluslararası Öğrencilerin Görüşlerine Göre Geliştirilmesine Yönelik Bulgular	164
Birinci Grup Görüşmeler	164
Birinci Geçerlilik Komitesi Toplantısında Alınan Kararlar	164
İkinci Grup Görüşmeler.....	165
İkinci Geçerlilik Komitesi Toplantısında Alınan Kararlar	166
Yarı Yapılandırılmış Görüşmelerin Analizinden Elde Edilen Bulgular.....	166
Soru 1	167
Soru 2.....	167

Soru 3.....	169
Soru 4.....	170
Soru 5.....	172
Soru 6.....	174
Soru 7.....	175
Soru 8.....	175
Soru 9.....	177
Soru 10.....	178
Soru 11.....	180
Erasmusatrr Çevrimiçi Sisteminde Yapılan Değişiklikler.....	181
Üçüncü Grup Görüşmeler.....	182
Soru 1.....	182
Soru 2.....	183
Soru 3.....	183
Soru 4.....	184
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	186
Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecindeki Gereksinimlerine Yönelik Sonuçlar.....	186
Uluslararası Öğrencilerinin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecinde Kullanılabilecek Bir Çevrimiçi Sistemden İçerik Beklentilerine Yönelik Sonuçlar	190
Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Süreçlerinde, Kullanılacak Bir Çevrimiçi Ortam İçeriğinin Tasarımına Yönelik Sonuçlar	191
Hazırlanan Çevrimiçi Sisteminin Etkililiğinin Uluslararası Öğrencilerin Görüşlerine Göre Geliştirilmesine Yönelik Sonuçlar	194
Öneriler	198
EKLER.....	202
KAYNAKÇA.....	251

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: <i>Türkiye’de Öğrenim Gören Uluslararası Öğrencilerin 2000–2010 Yılları İstatistikleri</i>	4
Tablo 2: <i>Araştırma Sürecinin Özeti</i>	38
Tablo 3: <i>Araştırma Verilerini Toplama Zaman Tablosu</i>	58
Tablo 4: <i>Geçerlik ve Güvenirlik Konusunda Nicel ve Nitel Araştırmada Kabul Gören Kavramların Karşılaştırılması</i>	65
Tablo 5: <i>Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültüründe İlgi Duydukları Başlıklar</i>	68
Tablo 6: <i>Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürü Hakkında Bilgi Sahibi Olduğu Konular</i>	70
Tablo 7: <i>Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürü İle Kendi Kültürleri Arasında Buldukları Farklılıklar</i>	72
Tablo 8: <i>Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’de Günlük Yaşamlarında Yaşadıkları Sorunlarla İlgili Görüşleri</i>	76
Tablo 9: <i>Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’de Yaşadıkları Akademik Sorunlarla İlgili Görüşleri</i>	78
Tablo 10: <i>Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Kültürel İçerik Beklentileri</i>	81
Tablo 11: <i>Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Sosyal İçerik Beklentileri</i>	83
Tablo 12: <i>Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Eğitim Yaşamlarına İlişkin İçerik Beklentileri</i>	84
Tablo 13: <i>Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Bireysel İçerik Beklentileri</i>	85
Tablo 14: <i>22.02.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	99
Tablo 15: <i>01.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	99
Tablo 16: <i>08.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	102
Tablo 17: <i>22.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	105
Tablo 18: <i>29.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	108
Tablo 19: <i>05.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler</i>	112

Tablo 20: 12.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	117
Tablo 21: 19.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	122
Tablo 22: 26.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	125
Tablo 23: 17.05.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	128
Tablo 24: 24.05.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	130
Tablo 25: 20.02.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	134
Tablo 26: 27.02.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	134
Tablo 27: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemi İçin İçerik Önerileri.....	138
Tablo 28: 12.03.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	140
Tablo 29: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde İçerik Paylaşmak İstedikleri Bölümler.....	141
Tablo 30: 26.03.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	145
Tablo 31: 21.05.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	157
Tablo 32: 28.05.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	160
Tablo 33: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Kullanımları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı	167
Tablo 34: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Keşfetme	
Tablo 35: Yöntemleri İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı.....	168
Tablo 36: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Ziyaret Etme Sıklıkları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı	169
Tablo 37: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Ziyaret Etme Nedenleri İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı.....	171
Tablo 38: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde Kendine Daha Fazla Yardımcı Buldukları Bölümler İlgili Yanıtlarının Dağılımı	173
Tablo 39: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde Gereksiz Buldukları Bölümler İlgili Yanıtlarının Dağılımı	174
Tablo 40: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemindeki Öğrenci Yorumları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı	176
Tablo 41: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde En İlginç Bulduğu Bölümler.....	177

Tablo 42: <i>Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sistemine Eklenmesini İstekleri Bölümler</i>	178
Tablo 43: <i>Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sistemi Hakkında Genel Değerlendirmeleri ve Görüşleri</i>	180
Tablo 44: <i>Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Yorum Ekleyin” Modülü İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı</i>	184

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. <i>Dünya Çapında Uluslararası Öğrenci Sayısının Yıllara Göre Değişimi</i>	4
Şekil 2. <i>Tasarım Tabanlı Araştırma Uygulama Basamakları</i>	42
Şekil 3. <i>Araştırma Süreci</i>	45
Şekil 4. <i>Çevrimiçi Sistem İçin Seçilen Logo Tasarımı</i>	118
Şekil 5. <i>Çevrimiçi Sistem Başlık Tasarımı</i>	126
Şekil 6. <i>Facebook Modülü</i>	159

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AKTS	: Avrupa Kredi Transfer Sistemi
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BÖP	: Büyük Öğrenci Projesi
CMS	: Content Management System (İçerik Yönetim Sistemi)
ESN	: Erasmus Student Network (Erasmus Öğrenci Ağı)
OECD	: Organization for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
VALERA	: The Professional Value of Erasmus Mobility (Erasmus Öğrenci Hareketliliğinin Profesyonel Değeri)
VM-BASE	: Virtual Mobility Before and After Student Exchanges (Öğrenci Değişimlerinin Öncesi ve Sonrasında Sanal Hareketlilik)

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Küreselleşmenin etkisiyle, günümüzde pek çok alanda uluslararası işbirlikler, etkileşimler ve yaşanan sorunlara ortak çözümler üretmeyi hedefleyen araştırma amaçlı uygulamalar oldukça büyük önem ve hız kazanmıştır. Söz konusu işbirliklerin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde, kaynakların etkili ve verimli bir biçimde kullanılmasını olanaklı kılan, fiziksel ve mekansal engelleri ortadan kaldırma gücüne sahip çağdaş teknolojilerin kullanılması da kaçınılmaz bir zorunluluk halini almıştır. Uluslararası işbirliklerin giderek önem kazandığı uygulama alanlarından birisi de eğitim-öğretim etkinlikleri ve bu bağlamda insan yetiştirme amaçlı uygulamalardır. Dünyanın pek çok ülkesinde, farklı tür ve düzeydeki pek çok öğretim kurumu, gerçekleştirdikleri uluslararası ortaklıklar yolu ile öğrencilerine katma değer yaratacak ve onları daha birikimli kılacak seçenekler üretebilme arayışı içine girmektedirler. Lisans ve lisansüstü düzeyde, belli dönemleri kapsayacak şekilde öğrenci değişimine olanak veren uygulamalar da sözü edilen arayışlar sonucunda üretilen çözümler arasındadır. Lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören öğrenciler, arzu etmeleri ve her iki kurumun da onay vermesi durumunda, öğrenimlerinin belli bir bölümünü farklı ülkelerde yer alan üniversitelerde gerçekleştirebilmektedirler. Bu durum, öğrencilerin geçirdikleri yaşantılarla paha biçilemez kazanımlar elde etmelerine olanak sağlamakla birlikte, öğrenme amacı ile de olsa farklı bir kültüre giden öğrencilerin çözüm bekleyen kimi sorunlar yaşamalarına da yol açmaktadır. Kültürel farklılıklar, yaşam alışkanlıkları, kurumsal işleyişler arasındaki farklılıklar gibi nedenler yaşanan bu sorunlara temel oluşturmaktadır. Öte yandan, söz konusu sorunların çözümlenmesinin zaman alması ya da belli bir çözüme kavuşturulamaması, öğrencilerin öğrenmeye ayırmaları gereken sınırlı zamanlarını etkili ve verimli kullanamamalarına yol açmakta ve bu durumun doğal bir sonucu olarak da öğrenmelerinin niteliklerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Küreselleşme ve Eğitim

Küreselleşme kavramı ve beraberinde getirdiği yeniliklerin toplumlar üzerindeki birçok

etkisinin yanında eğitim üzerinde de etkileri görülmektedir. Artık bireyler aldıkları eğitimleri sadece yerel düzeyde değil uluslararası düzeyde değerlendirmekte ve eğitimlerinin uluslararası düzeyde geçerliliğinin ve yeterliliğinin olmasını istemektedirler. Durum bu olunca eğitim sistemleri de eğitim ve öğretimde verilen bilgilerin evrenselliği, çok boyutluluğu ve çok kültürlülüğü üzerinde önemle durmaktadır (Güven, 1999). Bireylerin eğitim sistemlerinden değişim adına beklentileri, iş piyasasının mezunlardan beklentilerini yansıtmaktadır. Ekonominin küreselleşmesi ile emek piyasasının yeni niteliklere sahip insan talebi farklılaşmakta, dolayısıyla toplumların meslek yapısı da değişmektedir (Sağırlı, 2007). İş piyasasında uluslararası düzeyde çalışan firmalar, işbirliği ve rekabet içinde oldukları diğer firmalar ile çalışmalarında kendilerine faydalı olabilecek iş gücüne gereksinim duymakta, eğitim kurumlarından da bu beklentilerine uygun işgücü yetiştirmesini beklemektedirler.

Eğitimin artan önemi ile yükselen talep ve bunu karşılamak, eğitim hizmetlerinden daha yüksek pay alma çabası ile uluslararası alanda oluşup artan rekabete küreselleşme ve teknolojik değişimin etki ve sonuçları da eklenince eğitim-öğretimde, özellikle yüksek öğrenimde uluslararası öğrenci hareketliliği canlanmıştır (Sağırlı, 2007). Öğrenciler daha kaliteli bir eğitim almak için başka ülkelerdeki özellikle yüksek öğretim kurumlarını bir süre veya yüksek öğrenimleri süresince ziyaret edebilmektedirler. Küreselleşme, özellikle yüksek öğrenimin farklı ülkelerde yapılabilmesinin yaygınlaşması için önemli bir etmendir ve bu durum gelişmekte olan ülkeler ve öğrencileri için birçok risk ortaya koymaktadır. Bunlar: örgün eğitimde açık, düşük kaliteli veya günümüze uygun olmayan eğitim programları, sahtekâr eğitimciler ve diploma geçerliliği olmayan eğitim kurumlarıdır. Eğitimde elde edilecek faydayı maksimuma çıkarmak ve riskleri minimuma indirmek için uluslararası alanda harekete geçmek çok önemlidir (Orozco, 2007)

Ülkeler arasındaki bu öğrenci hareketliliğinin bir diğer sebebi de, farklı kültürler arasındaki önyargıları yıkararak birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlamaktır. Bu nedenle, bireylerin ve toplumların daha uygar ve daha eşitlikçi bir geleceğe hazırlanmalarını sağlamak amacıyla 1988 de Paris'te düzenlenen "yüksek öğretim", konulu dünya konferansı şu temel görüşleri öne çıkarmıştır: Yüksek öğretim kurumlarının geleneksel araştırma ve uzmanlaşma işlevlerinin yanında, kültürler ve uluslar arasındaki etkileşimi güçlendirebilecek misyonu göz ardı edilmemelidir (Aslan,

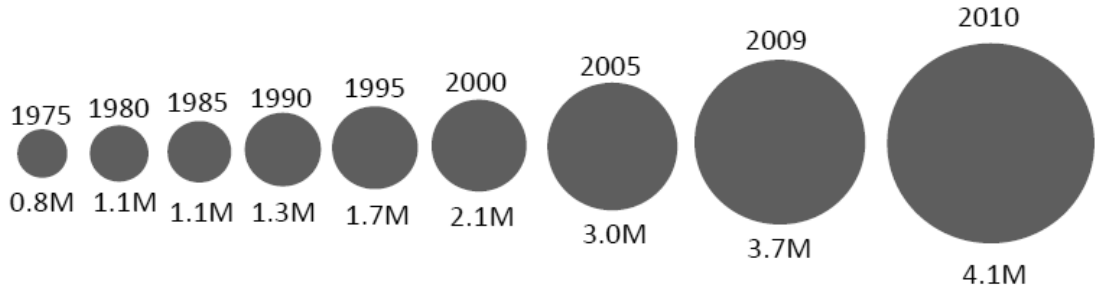
2004). Öğrenci kabul eden ve öğrenci gönderen ülkelerin yüksek eğitim kurumlarının, kendilerinin geliştirmeleri gereken konuları Orozco (2007) şu şekilde sıralamıştır:

- Öğrencilerini, akreditasyonu olmayan eğitim kurumlarınca verilen, uluslararası geçerliliği olmayan öğretim programlarını da içeren düşük kaliteli eğitim hizmetlerinden korumalıdır.
- Yabancı kökenli eğitim kurumlarınca verilen eğitimin, kurumun kökeninin bulunduğu ülkedeki kaliteyi yakalaması sağlanmalıdır.
- Diplomaların uluslararası geçerliliğini ve taşınabilirliğini yükseltmeli, programın tanınırlığını ve uluslararası kabul edilirliliğini arttırmalıdır.
- Öğrencilerin diplomalarının tanınmasını daha şeffaf, adil, tutarlı ve güvenilir olması için çalışmalıdır.
- Karar aşamasındaki öğrencilere adil ve kullanıcı dostu ve bilgi sağlamalı, onları yanıltıcı rehber ve belgelerden korumalıdır.
- Ulusal kalite güvencesi ve akreditasyon kuruluşlarını, uluslararası işbirliği ve ortak anlayış için teşvik etmelidir.

Küreselleşmenin getirdiği eğitim sistemleri üzerindeki değişim baskısı ülkelerin, eğitim sistemlerini diğer ülkelerin eğitim sistemleri ile uyum içinde olmaya ve ortak çalışmaya itmektedir. Bu amaçla ülkeler arasında birçok öğrenci değişim programları uygulanmaktadır.

Uluslararası Öğrenciler

Uzun bir süredir üniversiteler mezunlarının uluslararası alanda yeterli ve rekabetçi olabilmeleri için daha fazla sayıda öğrencisini öğrenimlerinin belirli bir süresini diğer bir ülkedeki eğitim kurumunda geçirmesi için teşvik etmektedir. Birçok üniversite öğrenci değişim programlarının bir parçası olabilmek için sistemlerini birbirleri ile uyumlu hale getirmek için çalışmalar yürütmektedir. OECD'nin 2012 yılında yayınladığı "Education at a Glance" (Bir Bakışta Eğitim) raporunun 2010 yılı verilerine göre dünya çapında 4,1 milyon uluslararası öğrenci bulunmaktadır ve bu rakam önceki yıla göre yüzde 10,8 artmıştır. Şekil 1'de dünya çapında uluslararası öğrenci sayısının yıllara göre değişimi gösterilmiştir (Brahdari, 2012).

Şekil 1. Dünya Çapında Uluslararası Öğrenci Sayısının Yıllara Göre Değişimi

Şekil 1'e göre 1975–1990 yıllarında arasında uluslararası öğrencilerin sayısında önemli bir artış görülmezken sonraki yıllarda artış hızı artmıştır. Özellikle 2000 ve 2005 yılları arasında uluslararası öğrenci sayısı 2,1 milyondan 3 milyona çıkmış ve 900 bin kişilik bir artış görülmüştür. Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerin durumları Özoğlu, Gür ve Coşkun (2012) tarafından yapılan bir çalışmada incelenmiştir. Çalışmada Türkiye'ye uluslararası öğrencilerin sayısındaki değişimler Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1.

Türkiye'de Öğrenim Gören Uluslararası Öğrencilerin 2000–2010 Yılları İstatistikleri

Yıllar	Toplam öğrenci sayısı	Yeni kayıt	Mezun	Kaydı silinen	Tüm öğrenciler içindeki payı
2000/01	15.805	2.713	1.774	1.233	%1,0
2001/02	15.505	2.707	1.746	1.812	%0,9
2002/03	15.017	3.070	1.813	1.800	%0,8
2003/04	14.693	3.289	1.599	1.526	%0,7
2004/05	14.794	3.226	1.499	1.137	%0,7
2005/06	15.481	3.323	1.599	1.522	%0,7
2006/07	15.893	3.533	1.550	1.338	%0,6
2007/08	16.829	3.824	1.691	1.079	%0,7
2008/09	18.158	4.099	1.754	143	%0,6
2009/10	21.361	5.100	1.980	426	%0,6

Tablo 1 ve raporun kendisi ayrıntılı incelendiğinde Türkiye'ye gelen yabancı öğrencilerle ilgili birçok sonuca ulaşılabilmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2012; aktaran Özer, 2012):

- Uluslararası öğrenciler konusu, Türkiye'de 1990'lı yılların başından itibaren bir politika alanı olarak ele alınmaya başlanmıştır. Ne var ki, yükseköğretim kurumlarımızda kayıtlı uluslararası öğrenci sayısında yaşanan iniş ve çıkışlar, bu konuda izlenen politikaların istikrarlı olmadığını göstermektedir. 1990'lı yılların ortalarında 16 bin uluslararası öğrenci ülkemizde eğitim görmekteyken, öğrenci sayısı önce artmış sonra azalarak 2000'li yılların ortalarına doğru 14 binlere gerilemiş ve son yıllarda tekrar artmaya başlamış ve 25 bin seviyesine çıkmıştır (Tablo 1).
- Büyük Öğrenci Projesi (BÖP)'nin başladığı andan itibaren, Türkiye'ye gelen yaklaşık 32 bin öğrenciden sadece 9541'i mezun olmuştur. Mezuniyet oranının oldukça düşük olması, BÖP'ün verimliliği hakkında ciddi kaygı uyandırmaktadır.
- Öğrencilerle yapılan görüşmelerde Türkiye'de sunulan eğitim olanaklarının yeterince ve etkili bir şekilde tanıtılmadığı ve bu durumun uluslararası öğrenci politikası bağlamında Türkiye'nin en önemli eksiklerinden birisi olduğu belirlenmiştir.
- Uluslararası öğrencilere göre, Türkiye'de yükseköğrenim görme, kendilerine saygınlık kazandırmakta ve kendi ülkelerinde özellikle özel şirketlerde etkin pozisyonlarda iş bulma kolaylığı sağlamaktadır. Üstünlüklerinin yanında Türkiye'de yükseköğrenim görmenin, Türkiye'den alınan diplomaların denkliğinin verilmemesine veya zor verilmesine bağlı olarak, bazı ülkelerde öğrenciler açısından sınırlılık oluşturduğu belirlenmiştir.
- Türkiye'ye küresel düzeyde uluslararası öğrenci dolaşımında ön plana çıkan kaynak ülkelerden (örn., Çin, Hindistan, G. Kore, Almanya, Fransa ve Rusya) ziyade yakın coğrafyadaki ve kültürel ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkelerden (örn., Azerbaycan, Kıbrıs, Türkmenistan, İran ve Bulgaristan) öğrenci gelmesi,

Türkiye'nin uluslararası öğrenci profilinin diğer gelişmiş ülkelerden farklı olduğunu ortaya koymaktadır.

- Öğrencilerin Türkiye'yi tercih ederken; eğitim kalitesi, eğitim ve yaşam maliyeti, burs olanakları, Türkiye'nin kültürel, dinî veya etnik yapısı ile kendi ülkelerindeki faaliyet gösteren Türk okullarında çalışan yetkililerin tavsiyeleri gibi etmenleri göz önünde bulundurdıkları belirlenmiştir.
- Uluslararası öğrencilerin Türkiye'den genel olarak memnun oldukları belirlenmiştir. Ancak, öğrencilerin bazıları, sosyal hayatta bazı sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Bu sorunlar beş başlıkta toplanmıştır. Bunlar; kültürel farklılıktan kaynaklanan sorunlar, dile bağlı sorunlar, konaklama, sağlık sigortası ve maddi sorunlardır.
- Üniversitelerin uluslararası ofisleri daha çok Erasmus Programı ekseninde faaliyet göstermektedir, tam zamanlı olarak gelen uluslararası öğrencilere hitap edememektedir.

Erasmus Öğrenci Değişim Programı

Erasmus, Avrupalı yükseköğretim kurumlarının birbirleri ile işbirliği yapmalarını desteklemek için oluşturulan bir Avrupa Birliği (AB) programıdır (Uysal ve Şahin, 2008). Programın temel amacı Avrupa ülkelerinde yükseköğretimin kalitesini artırmaktır. Program kapsamında Avrupa ülkelerindeki üniversiteler arasında işbirliği teşvik edilerek öğrencilerin ve eğitimcilerin üniversiteler arasında değişimi amaçlanmaktadır. Bu amaçlar birliğe üye ülkelerin insan gücü ihtiyacını karşılamayı, farklı ülkelerin vatandaşları arasında etkileşimi geliştirmeyi ve üniversiteler arasındaki işbirliği yoluyla eğitim kalitesinde artış sağlayarak Avrupa Birliği'nin rekabet gücünü geliştirmeyi gerçekleştirmeye yöneliktir (Süngü, 2008).

Erasmus, Avrupa bilinci oluşturmak ve donanımlı Avrupa vatandaşı yetiştirmek amacıyla kurulmuş olan Socrates programının bir alt programıdır. Bu programın genel hedefleri; Avrupa Birliği içinde her seviyede eğitimi güçlendirmek, özellikle az konuşulan Avrupa dillerinin yaygınlaşmasını sağlamak; eğitim sırasında işbirliği ve karşılıklı ziyaretleri desteklemek, kültür alışverişini sağlamak; eğitimde yenilikleri desteklemek ve eğitim sektöründe fırsat eşitliği sağlamak olarak sıralanabilir (Yağcı ve diğerleri, 2007).

Erasmus programı Avrupa Birliği Komisyonunun yönetimi altında yürütölmektedir. Ayrıca Avrupa Birliği Komisyonu, programın katılımcılarının değişimleri sırasında karşılaşacağı harcamalara yardımcı olmak için maddi desteklerde bulunmaktadır. Programın süresi 3–12 ay arasında değişmektedir ve bu süre içerisinde öğrencilere yükseköğretim kurumlarında öğrenim görme olanağı verilmektedir. Program kapsamında öğrencilerin diğer eğitim kurumlarında aldıkları dersler ve eğitimler bağlı buldukları eğitim kurumlarınca da tanınmaktadır. Öğrencilerin çeşitli yükseköğretim kurumlarından almış oldukları eğitimlerin, Avrupa'daki diğer yükseköğretim kurumları tarafından da tanınması ile ilgili sorunlara çözüm getirmek ve öğrenci hareketliliğini desteklemek için Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) geliştirilmiştir (Yağcı ve diğerleri, 2007).

Öğrenciler uluslar arası değişim programlarına katılımları için birçok neden gösterilebilir. Norveç'te yurtdışında eğitim programlarına başvuran öğrenciler arasında yapılan bir araştırmaya göre yurt dışında öğrenim görmek isteklerine neden olarak yabancı bir ortamda öğrenim görmenin ilgi çekmesi, macera isteği, bir meslek kazanmak için güçlü istek, farklı bir kültürü tanıma isteği, dil öğrenme veya dil yeteneklerini geliştirme başlıca nedenler olarak gösterilmiştir (Jenssen, 2003). Öğrenciler arasında isteklerin yüzdeleri farklı alanlardan gelen öğrenciler arasında değişmektedir ancak sıralanan istekler bütün öğrenciler arasında genel kabul görmüştür. VALERA (Value of Erasmus Mobility) projesi kapsamında yürütölen bir araştırmada Erasmus ile gerçekleşen öğrenci hareketliliğinin öğrencilerin profesyonel kariyerlerine olan etkisi incelenmiştir (Bracht ve diğerleri, 2006). Araştırma sonuçlarına göre işverenler Erasmus programına katılmış olan öğrencilerin uzun dönemli kariyerlerinde katılmamış olan öğrencilere göre daha başarılı olacaklarına inanmaktadırlar.

Kültür Şoku ve Kültürel Uyum

Kültür bir sosyal grubun etkinliklerini, geleneklerini, değerlerini, kurallarını, kimliğini ve inanışlarını kapsayan iskelet ve temeldir (Dunkley, 2009). Her öğrenci öğrenim için gittiği yeni bir ortamda kendi kültürünü ve bu kültürden kaynaklanan alışkanlıklarını beraberinde getirmektedir. Kısa süreli öğrenim için bile olsa farklı bir kültürde yaşamaya başlamak öğrencinin yaşantısında birçok değişikliğe neden olabilmektedir. Bu değişiklikler nedeniyle öğrenciler kültür şokuyla karşılaşılabilmektedir. Kültür şoku

özelikle yeni bir kültür ile ilk kez karşılaşan uluslararası öğrenciler için ortak bir deneyimdir ancak diğer kültürler ile karşılaşmadan önce yaşanan ön deneyimler yeni kültürün şokunu önemli ölçüde düşürebilmektedir (Dunkley, 2009).

Öğrenciler yaşadıkları kültür şokunu atlatabilmek için yeni karşılaştıkları kültüre uyum süreci yaşamaktadırlar. Klein (1977), yabancı öğrencilerin uyum süreçlerini etkileyen değişkenleri; değişim için nedenlerin güçlülüğü (iletişim kurma isteği vb.), ihtiyaç duyulan değişim miktarı (Örnek: kültürler arasındaki farklılık miktarı), bireyin becerileri ve sorunların üstesinden gelebilme kaynakları (Örnek: özgüven, geçmiş deneyimler, kişiler arası etkililik), strese karşı verilen karakteristik yanıtlar ve yeni çevre tarafından sağlanan destek olarak sıralamıştır.

Klein (1977) ayrıca uyum sürecinin aşamalar halinde gerçekleştiğini açıklamıştır. Bu aşamalar; izleme aşaması, stres ve uyum aşaması, kabullenme aşaması ve son olarak karar verme aşamasıdır. İzleme aşaması öğrenci yabancı ortama ilk geldiği süreçte gerçekleşir. Birey uyumun gerçekleşmesi için iyimserdir, milliyetini belirgin olarak ortaya koyar. İlerleyen zaman içerisinde yabancı öğrenci stres ve uyum aşamasına geçer. Bu aşamada birey yeni ortama uyum için aşması gereken problemlerle yüzleşir. Yeni toplumla çok fazla kültürel farklılık taşımayan bireyler bu aşamayı daha kolay atlatabilirler. Kabullenme aşamasında uluslararası öğrenci çevresi ile bir uyum noktasına varır (Al-Shehry, 1989). Dönüş zamanı yaklaştığında birey karar verme aşamasına geçer. Bu aşamada birey genel bir değerlendirme yapar, eve dönmek ve kalmak arasında ikilemde kalarak endişe duyabilir.

Öğrenciler uyum sürecini gerçekleştirirken yeni kültür hakkında farklı bilgi kaynakları kullanmaktadır. Yabancı öğrenciler gittikleri ülkede edindikleri arkadaşları ev sahibi ülkenin kültürel normlarını öğrenmek için en iyi kaynak olarak görmektedir (Brown, 2009). Kültürlerarası farkındalık, diğer kültürlerden insanlarla etkileşim ve iletişim ile artmaktadır (Erişti, 2009). Bu tür aktivitelerin etkin ve sık yapılması sayesinde uyum süreci daha kolay ve hızlı bir biçimde atlatılabilir. Ancak bu iletişimin gerçekleşebilmesi için ortak bir dilin etkin olarak kullanılabilmesi önem taşımaktadır.

Uluslararası öğrenci yeni bir kültürün içerisinde yaşamaya başladığı andan itibaren kültürlerarası adaptasyon sürecine dahil olmaktadır. Kültürlerarası adaptasyon kavramı, başka bir kültürdeki yaşama uyum sağlama veya başka bir kültürün üyeleriyle ilişki kurma yeteneği olarak ifade edilmektedir (Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt,

2009). Bireyin içinde bulunduğu kültüre adapte olması ve tanınması toplum içerisinde başarılı olabilmesi için oldukça önemlidir. Kültürlerarası adaptasyon açısından başarılı bir bireyin profili tanımlandığında; saygılı, esnek, sabırlı, ilgili, meraklı, açık, empatik, mizah duygusuna sahip olma, belirsizliğe karşı tolerans gösterebilme, motive olabilme ve bireyleri hemen değil de belli bir zaman sonra değerlendirebilme en önemli belirleyiciler olmaktadır (Brewster, 2005, Akt: Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt, 2009).

AB değişim programlarına dahil olan ülkeler arasında yıllık olarak European Student Network (ESN) tarafından yapılan anket çalışmaları ile uluslararası öğrencilerin bazı özellikleri araştırılmaktadır. ESN Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen ve kar amacı gütmeyen uluslararası bir öğrenci organizasyonudur. Amacı öğrenciler öğrencilere yardım eder ilkesi ile uluslararası öğrencileri temsil etmek, böylece kültürleri anlamak ve kişisel gelişim için olanaklar sağlamaktır (ESN Web Sitesi, 2010). Yıllık olarak hazırlanan ESN Survey'in 2008 yılındaki teması kültür şoku olmuştur (Bauwens ve diğerleri, 2008). Bu raporda uluslararası öğrencilerinin farklı özellikleri araştırılarak programın işleyişi hakkında bilgi toplanmaya çalışılmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler üç ayrı grup altında toplanmıştır. Bunlar:

- Değişim öğrencileri – yabancı ülkede en az 3 ay süreyle değişim programları (büyük çoğunlukla Erasmus) sebebiyle kalanlar.
- Stajyerler – Mezuniyetlerinden en fazla bir yıl geçmiş ve en az 3 ay staj dolayısıyla yabancı ülkede bulunanlar.
- Devamlı öğrenciler – En az üç ay süreyle yabancı ülkede devamlı öğrenci olarak bulunan öğrenciler.

Uluslararası öğrencilerin gidecekleri ülke hakkında değişim gerçekleşmeden önceki bilgileri araştırılmıştır. Öğrencilerin yanıtları şu şekildedir: Ev sahibi ülkenin kültürü hakkında yeterli bilgiye sahiptim (% 67,4), ev sahibi ülkede hangi yiyeceklerin özel olduğunu biliyordum (% 66), diğer insanlarla iletişimde ana farklılıkların neler olduğunu biliyordum (% 56,2), ev sahibi ülkenin klişelerinin neler olduğunu biliyordum (% 63,8). Bu sonuçlara göre katılımcıları birçoğu gideceği ülke kültürü hakkında kendisini bilgili hissetmektedir. Katılımcıları yine çoğunluğu (% 89) yurtdışı deneyimi için olumlu beklentilere sahiptir.

Değişim sırasında öğrencilerden bazıları olumsuz düşüncelere sahip olabilmektedir. Bazıları evini çok fazla özlemekte (% 16), bazıları nedensiz ağlamaya başlamaktadır (% 7). Değişim sürecinin başlangıcında ev sahibi kültürü eleştirebilmektedirler (% 42). Yüzde 43'ü de kendi kültürlerinin ne kadar büyük olduğunu farkına vardıklarını belirtmişlerdir.

Arkadaşlık ve diğer öğrencilerle iletişim değişim faaliyetlerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler zamanlarının çoğunu diğer yabancı öğrencilerle (% 87,8) ve kendi milliyetlerinden öğrencilerle (% 61) geçirmektedirler. Erasmus öğrencilerinin yabancı ülkede geçirdikleri süreç boyunca oldukça sosyal olmaları beklenebilir ancak bazıları aksini belirtmiştir. Öğrencilerin % 22'si yurt dışında kaldığı dönemin bir kısmında kendisini izole edilmiş hissettiği belirtmiştir. Yüzde 18'i kişisel problemlerini aktaracak kimse bulamadığından şikâyet etmiştir.

Kullanılan iletişim dili becerileri incelendiğinde (ölçekte 1 çok kötü, 5 çok iyiyi ifade etmektedir) değişim sürecinin başında ortalama olarak 3,5 bulunmuştur. Ev sahibi ülkenin yerel dilini konuşma becerisi başlangıçta ortalama değer olarak 2 olmuştur. Değişim sürecinin sonunda ortalamada İngilizce becerilerinde 0,5 puanlık bir gelişme gerçekleşirken ev sahibi ülkenin yerel dilinin kullanım becerilerinde artış ortalama 1,5 puan olmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin, hayatın birçok alanında olduğu gibi uluslararası öğrencilerin değişim programı süreçlerine de önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Uluslararası Öğrenci Değişim Programlarında Kullanımı

Üniversiteler öğrencilerinin öğrenim ve günlük yaşantılarını kolaylaştırmak için çeşitli Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) hizmetleri sunmaktadır. Bir öğrenci kendi üniversitesinden ayrılarak başka bir üniversiteye değişim amacıyla gittiğinde kendini farklı bir çevrede bulacak ve kendini rahatsız hissedebilecektir. Bu rahatsızlığın miktarı iki üniversite arasındaki farklılıkların miktarına bağlı olarak değişebilir. Bu farklılıkların dijital alanda olanlarına bağlı olarak öğrenci “dijital kültür şoku” adı veriler sorunla karşılaşabilir.

Üniversiteler tarafından uluslararası öğrencilere sunulan BİT hizmetlerin kalitesini değerlendirmek ve geliştirmek için Avrupa Birliği kurumları kapsamında bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalara örnek olarak VICTORIOUS projesi ve VM-BASE projesi gösterilebilir.

VICTORIOUS üniversiteler arasında yürütülmekte olan ve e-Learning programı altında Avrupa Komisyonu tarafından fonlanan bir ortak çalışma projesidir. VICTORIOUS projesinin amacı uluslararası öğrencilere kendi üniversiteleri ve ziyaret ettikleri üniversite tarafından sunulan e- öğrenme için sağlanan bilgi ve iletişim teknolojileri, bilgi ve iletişim teknolojilerinin üniversiteler arasında çalışabilmesi, dijital veri kaynakları ve kütüphane alanlarında sunulan hizmetlerin incelenmesidir (Mrose ve diğerleri, 2007).

Ocak 2005 ve Şubat 2007 tarihleri arasında dokuz üniversite (Coimbra Group üniversiteleri) sanal öğrenci hareketliği konusunu daha iyi anlamak için beraber çalışmışlardır. Coimbra Group yüksek uluslararası standartlara sahip olan Avrupa üniversiteleri arasında kurulmuş olan bir organizasyondur. Sanal hareketliliğin tanımı projenin uzmanlarınca Wikipedia'ya (2014) şu şekilde eklenmiştir: Sanal hareketlilik yüksek eğitimdeki öğretmen ve öğrencilerin kendi ülkeleri dışındaki başka bir kurumu kullanarak, fiziksel olarak kendi ülkelerini terk etmeden kısıtlı bir süre ders almalarını veya ders vermelerini içerir. Öğrenciler ve öğretmenler arasındaki iletişim BİT sayesinde gerçekleşmektedir.

Avrupa Birliği ülkeleri arasında öğrenci hareketliliğine katılan öğrencilerin tüm öğrencilere oranı % 6,2 olarak gerçekleşmiştir (VICTORIOUS Seminar in Tartu, 2006). Bu oran yeterli bulunmakta ve artırılması istenmektedir. Sanal hareketlilik öğrencilerin hareketliliğini artırmak için bir çözüm yolu olarak görülmektedir. VICTORIOUS projesi ile Avrupa üniversitelerinin dijital ortamda uluslararası öğrenci ağırlama yeteneklerinin değerlendirilmesi yapılmıştır (Haywood ve diğerleri, 2007). Sanal hareketliğin gerçekleşebilmesi için üniversitelerin öğrencilerine bazı BİT hizmetleri sunabilmesi gerekmektedir. Proje kapsamında öncelikle bu BİT hizmetlerinin Erasmus programıyla fiziksel olarak değişim programlarına katılan öğrenciler için ne kadar başarılı bir biçimde sunulduğu araştırılmaktadır. Projenin sloganı “dijital yüksek eğitim dünyasında öğrencilerin fiziksel olarak hareketliliğini, sanal hareketlilik sırasında gerçekleştirebilecekler için temsili olarak kullandık” olarak açıklanmıştır. Fiziksel

hareketlik ortamında BİT hizmetleri araştırılarak BİT açısından olası sanal hareketlilik uygulamalarının önündeki engeller ve olanaklar belirlenmeye çalışılmıştır.

Üniversitelerin birçoğu çalışma sistemlerini kâğıt tabanlı hizmetlerden BİT'e dayalı sistemlere geçirmektedir. Ziyaretçi olarak gelen ve kendi öğrencilerine idari ve akademik olarak sunulabilen hizmetlerin bazıları:

- E-öğrenme uygulamaları kullanılması,
- Elektronik kütüphane hizmeti sunulması,
- Öğrencilerin kişisel ve dersler ile ilgili bilgilerinin elektronik ortamdaki veritabanlarına aktarılması,
- İletişim için e-posta uygulamalarının kullanılması,
- Üniversitenin kendi öğrenci ve personeline ve dışarıya yönelik bilgilendirme için Web sitesi kullanması,
- Öğrencilere yönelik bilgisayar laboratuvarları ve yerleşke içi kablosuz Internet erişimi hizmeti sunulması,
- Üniversite dışı erişime kapalı sistemler ile çevrimiçi kaynakların sunulmasıdır.

Bu hizmetlerin sunum şekli ve kullanılan teknolojiler üniversiteler arasında değişebilmektedir. VICTORIOUS projesi kapsamında değerlendirilen konulardan biriside öğrencilerin yaşadıkları "Dijital Kültür Şoku" dur. Bilgi ve İletişim Teknolojisi uygulamaları yerel olarak kurumlar arasında farklılık gösterebilmekte ve kuruma dışarıdan yeni gelen öğrenciler bu yeni sisteme adapte olmakta bazı zorluklar yaşayabilmektedir. Öğrencilerin Dijital Kültür Şoku kapsamında sorun yaşadıkları bazı alanlar şu şekilde sıralanmıştır (Haywood ve diğerleri, 2007):

1. Elektronik kütüphane sunulan kaynaklar ve bunlara erişim kuralları,
2. Bilgisayar laboratuvar hizmetinin erişilebilirliği ve sağlanan yazılımlar ve servisler,
3. Kablosuz Internet erişimi noktalarının bulunması,
4. Sunulan destek hizmetlerinin seviyesi ve içeriğin zenginliği,
5. E-öğrenme hizmetlerinin kullanım seviyesi ve kullanılan sistemler,
6. Öğrenci odaklı servislere yerleşke dışı erişim seviyesi,
7. E-mail gibi iletişim sistemlerinin üniversite içerisinde iletişim için kullanılma seviyesi,
8. E-posta hizmetinin kapasitesi ve özellikleri.

VICTORIOUS projesini daha ileriye taşıyan VM-BASE (Virtual Mobility Before and After Student Exchanges – Öğrenci Değişimlerinin Öncesinde ve Sonrasında Sanal Hareketlilik) projesi resmi olarak 1 Ocak 2006 ve 30 Eylül 2008 tarihleri arasında yürütülmüştür. VM-BASE projesi ile öğrenci değişimlerinin kalitesini fiziksel hareketliliğin öncesinde ve sonrasında sanal destek sunarak arttırmayı istemektedir (VM-BASE Projesi Web Sayfası, 2010). Çok sayıda araştırma sonucu karma hareketlilik yaklaşımına ihtiyaç olduğunu göstermektedir (Mrose ve diğerleri, 2007). Karma hareketlilik yaklaşımında fiziksel hareketlilik öncesinde ve sonrasında sanal hareketlilik uygulamaları ile desteklenmektedir.

Hareketliliğin öncesinde gerçekleştirilmesi hedeflenen aktiviteler ile öğrenci fiziksel hareketliliğe hazırlanabilmektedir. Hazırlayıcı sanal hareketlilik uygulamaları (hareketlilik öncesinde elektronik ortamda gerçekleştirilen uygulamalar), öğrencileri ders içerikleri hakkında sosyal, kültürel ve dil alanlarında desteklemektedir (Op de Beeck, Bijnen ve Petegem, 2007). VM-BASE projesi ile hazırlayıcı sanal hareketlilik uygulamaları olarak oryantasyon yönergeleri, ön seçim araçları ve hazırlık dersleri oluşturulacaktır. Oryantasyon yönergeleri ile öğrencilere gidecekleri kurum ve kurumdaki dersler hakkında genel bilgi verilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefler uygulamada açılan çevrimiçi dersler veya öğrencinin gideceği üniversiteden seçilen bir öğrenci ile eşleştirerek iletişim teknolojileri ile haberleşebilmesini sağlayarak gerçekleştirilmektedir. Ön seçim araçlarının hedefi ise öğrencilerin gideceği kurumda yapacağı çalışmalar için ne kadar hazır olduğunu belirlemektir (Op de Beeck, Bijnen ve Petegem, 2007). Bu amaçla geliştirilen çevrimiçi testler ile öğrencilerin hazır bulunuşluk durumları değerlendirilebilmektedir. VM-BASE projesi kapsamında Erasmus öğrencilerinin açılan çevrimiçi dersler yardımıyla fiziksel hareketliliğe hazırlamayı da hedeflemektedir. Bu derslerin içerikleri üç ana konudan oluşmaktadır: ev sahibi ülkenin dili ile ilgili temel beceriler, kültür dersleri (ev sahibi ülkenin tarihi ve kültürü, ev sahibi kurumun organizasyonu ve akademik gelenekleri) ve dijital okuryazarlık (kullanılan bilgi ve iletişim teknolojileri ve kullanımı ön bilgi gerektiren e-öğrenme ortamları).

Hareketliliğin sonrasında yapılacak çalışmalar ile hareketlilikten elde edilen fayda artırılabilir. Bu amaçla VM-BASE projesi kapsamında dönüş çalışmaları ile hedeflenen öğretmen/öğrencileri tekrar bilgilendirmek, hareketlilik deneyimini değerlendirmek,

değişim sırasında oluşan sosyal ve içerik temelli ağları desteklemektir (Mrose ve diğerleri, 2007). Proje kapsamında oluşturulmak istenen “sanal mezun” uygulaması ile öğrencilerin değişim sırasında kurdukları ilişkilerin devam etmesi ve yarım kalan çalışmalarını tamamlamaları hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin Erasmus hareketliliği süresince tamamlayamadığı projeler veya geçemediği dersler düşünülerek bir uzaktan sanal değerlendirme sistemi oluşturulması hedeflenmektedir.

İlgili Araştırmalar

Yapılan inceleme sonucunda uluslararası öğrenciler ve uluslararası öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarına ilişkin ulusal ve uluslararası alanyazında çok sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarına destek amaçlı uluslararası boyutta çalışmalar bulunmasına karşın ulusal boyutta bu konuda az sayıda çalışma olduğu görülmüştür. Uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarına destek amaçlı elektronik ortamın kullanılması üzerine ise ulusal alanyazında herhangi bir çalışmaya rastlanmamış, uluslararası alanyazında ise çok az sayıda çalışma bulunduğu görülmüştür.

Uluslararası Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar Üzerine Yapılan Uluslararası Araştırmalar

Alanyazında uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunları belirleme amaçlı olarak yapılmış çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Benzer çalışmalar bazen aynı ölçekler kullanılarak farklı ülkelerde, farklı öğrenci grupları üzerinde yapılmıştır. Çalışmaların sonucunda uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlar belirli başlıklar altında toplansa da oldukça değişkenlik gösterdiği görülmüştür. Örneğin dil ve iletişim çoğu çalışmada bir uyum sorunu olarak ortaya çıkmasına rağmen bir başka çalışmada sorun oluşturmadığı belirtilmektedir.

Dzansi ve Mapesela (2012) tarafından yürütülen çalışmada bir Güney Afrika üniversitesinde öğrenim gören 120 uluslararası öğrencinin uyum problemleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin anket sorularına verdikleri cevaplar doğrultusunda belirlenen uyum sorunları önem sırasına göre sıralanmıştır. Bunlar: göçmen ofisindeki görevlilerin kötü davranışları, Güney Afrika’da yaşamın yüksek maliyeti, yemek masrafı, sağlık hizmetleri masrafı, vize süresini uzatmak, vize ofisinde

yaşanan sıkıntılar, çalışma kısıtlamaları, Güney Afrika vatandaşı olmak, göçmenlik kurallarını anlamak ve gelirlerin masraflara yetmemesidir.

Güney Afrika'da Mudhovozi(2011) tarafından yürütülen başka bir çalışmada uluslararası öğrencilerin uyum deneyimlerini inceleme amacı ile yedi öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonucunda ev özlemi, yalıtılmışlık ve yalnızlık, başarısız olma korkusu, iletişim güçlüğü ve yiyeceklerdeki değişiklik öğrencilerin uyum sorunu yaşadıkları alanlar olarak belirlenmiştir. Katılımcıların % 57,1'i ev özlemi çektiğini ve aile üyeleri düşündüğünü belirtmiştir. % 28,6'sı ise üniversitede sunulan yemeği sevmediğini belirtmiştir. Öğrencilerin % 28,6'i kendilerini yalıtımlı ve yalnız hissettiklerini, üniversitede arkadaşlarının olmadığını belirtmiştir. Bazı öğrenciler (28,6) başarısız olmaktan endişe etmektedir. Yalnız tek bir dersten kalmak bile burslarının kesilmesine neden olmaktadır. Öğrencilerin % 42,9 'u akademik ilerlemelerinden dolayı memnundur. İletişim güçlükleri öğrenciler arasında bir engel olarak görülmektedir. Öğrencilerin % 57,1'i İngilizce kullanımında kendini yeterli görmemektedir.

Malaklolunthu ve Selan (2011) tarafından yürütülen bir araştırmada Malezya'da bulunan uluslararası üniversite öğrencilerinin yaşadıkları uyum sorunları Michigan Uluslararası Öğrenciler Problem Envanterinin geliştirilmiş bir versiyonu kullanılarak belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin en çok uyum sorunu yaşadıkları alan % 88,91 ile akademik alan olmuş, uyum sorunu yaşanan diğer alanlar ise % 69,72 dini, % 68,50 kişisel, % 66,27 sosyal, % 38,19 finansal ve % 21,33 dil alanı olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin en az sorun yaşadıkları alanın dil olarak belirlenmesi ilginç bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Dil sorununun az yaşanmasına neden olarak derslerin tamamen İngilizce yürütülmesi ve öğrencilerin İngilizce yeterliliklerinin takip edilmesi olarak gösterilmiştir. Akademik uyum sorunlarına neden olarak ise Malezya'nın farklı eğitim ortamı ve beklentileri gösterilmiştir.

Mansor ve Alavi (2011) tarafından yine Malezya'da yapılan bir başka çalışmada Teknoloji Üniversitesinde uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunların kategorileri belirlenmeye çalışılmıştır. Sosyal problemler alanında belirlenen öncelikli başlıklar: % 83 eğlence, % 77 bilgi arttırma istekliliği, % 73 daha fazla tartışma, % 72,6 etik konuları geliştirme ve %72,6 seyahat olarak belirlenmiştir. Öğretim programı ve öğretme yöntemleri problem alanında belirlenebilen en büyük sorunlar ise; % 58,7 ile

yerleşkede rekreasyon alanlarının yetersizliği, % 58,5 yerleşkede aktivitelerin düzenlenmesindeki zayıflık, % 57 daha az yaşanabilir yerleşke, % 54,8 iyi bölüm danışmanı eksikliği ve % 53,3 çok fazla görev ve ödev olmuştur.

Malezya üniversitelerinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin yaşadığı zorlukları araştıran başka bir çalışmada (Mahmud ve diğerleri, 2010), altı farklı grupta odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin yaşadıkları sorunlar kültür, iklim ve bakım başlıkları altında toplanmıştır. Kültür başlığının altına en çok dil, değerler, iletişim tarzı, temizlik tarzı konularında yaşanan sorunlardan bahsedilmiştir. Ayrıca öğrenciler Malezya'nın nemli havasından ve üniversitenin öğrencilere sunduğu barınma, sağlık hizmetlerinden ve yerleşke içerisindeki tabelalarda sadece yerel dil kullanılmasından şikayet etmişlerdir.

ESN (International Exchange Student Network- Uluslararası Erasmus Öğrenci Değişim Ağı) tarafından her yıl tekrarlanan ESN Survey çalışmasının 2010 yılı teması "değişiminizi değerlendirin" (E-Value-ate Your Exchange) olmuştur. Araştırmanın sonuçları Alfranseder ve diğerleri (2011) tarafından özetlenmiştir. Öğrencilerin en çok tatmin oldukları konular sosyal yaşam ve ev sahibi şehrin atmosferidir (%80'den fazlası tatmin olduğunu veya çok tatmin olduğunu belirtmiştir). Yerel kültürle iletişim %79 oran ile öğrencilerin en çok tatmin olduğu veya çok tatmin olduğu 3. başlık olmuştur. Genel olarak öğrenciler ev sahibi kurumu kendi kurumlarından daha yüksek puan ile değerlendirmişlerdir. Yurt dışında yapılan öğrenimle ilgili memnuniyetin derecesi, ev sahibi kurumda alınan derslerinin değerlendirilmesi ile yüksek oranda korelasyon içindedir. Yurt dışında geçirilen öğrenim süresi ile ilgili memnuniyette, eğitimin kalitesi ve öğrencilerin akademik bilgisini artırma seviyesi diğer önemli faktörlerdir. Sosyal yaşam ile ilgili değerlendirmeler büyük oranda yurt dışında yaşam ile ilgili genel değerlendirmelerle orantılıdır. Ev sahibi şehrin atmosferi hakkında olumlu görüşlerin oranı yurt dışında yaşam hakkındaki memnuniyet ile korelasyon içindedir. Yanıt veren öğrencilerin %10'u yurt dışında yaşamları sırasında en basit ihtiyaçlarının karşılamada bile maddi sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %90'ından fazlası yurt dışındaki öğrenimleri için resmi finansal destek almışlardır. Öğrencilerin %80'i masraflarının %60'ından daha azı bir maddi destek alabilmişlerdir. %30'u için sağlanan destek kira masraflarını bile karşılamamaktadır. Geri kalan masraflar aileler tarafından

(%80) ve kişisel birikimler (%51) ile karşılanmaktadır. Sağlanan desteğin miktarı öğrencilerin %25'inin öğrenim için yer seçimini etkilemektedir.

Öğrenciler yurt dışına birkaç neden için gitmektedir; en çok belirtilen neden “yeni insanlarla tanışmaktır”. “Akademik birikimi geliştirme” gibi beklentiler genellikle karşılanmaktadır. Yurt dışında kalmanın öğrencilerin bazı becerilerini geliştirdiği belirtilmektedir. Öğrencilerin %93'ü kültürel farkındalığının geliştiğini, %91 uyum yeteneklerinin geliştiğini, %87'si daha esnek olduğunu, %78'i daha toleranslı olduğunu, %74'ü daha iyi problem çözme becerilerinin olduğunu, %71'i planlama ve organizasyon becerilerinin geliştiğini, %65'i daha yenilikçi olduğunu, %62'si daha iyi takım elemanı olduğunu, %59'u daha yaratıcı olduğunu ve %58'i yurt dışı öğrenimlerinin analitik rekabetlerini geliştirdiğini belirtmiştir. Katılımcıların yarısından fazlası bir üniversiteyi değerlendirmede en önemli ölçütün öğretim kalitesi olduğunu ve bunu mezunlarının iş bulabilme oranı olduğunu belirtmiştir. Bir ile beş arasında yapılan derecelendirmeye göre öğrencilerin ESN hakkındaki memnuniyeti dört, diğer öğrenci organizasyonlarından ise 3,85 olmuştur. Öğrencilerin en çok takdir ettikleri etkinlikler sosyal kazanımlar, geziler, ziyaret turları ve hoşgeldin günleridir. Konaklama ve idari işlerle (bankacılık, vize konuları vb.) ile ilgili yardım sağlanması, kurumlarına öğrencilerin tanıtılması ve öğrencilerin yerel öğrenciler ile ilişkiye geçirilmesi gelişim için potansiyel alanlardır. Öğrenci değişim programları ile öğrenimlerini farklı ülkelerde sürdüren uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunların başında kültür şoku ve yeni kültüre uyum gelmektedir.

Sherry ve diğerleri (2009) tarafından Toledo Üniversitesi'nin uluslararası öğrencileri arasında yapılan bir başka çalışmada, uluslararası öğrencilerin deneyimleri incelenmeye çalışılmıştır. Uluslararası öğrenciler üniversite'nin genel öğrenci nüfusunun % 10'unu teşkil etmektedirler. Öğrencilerin deneyimleri sonucu belirttikleri sorunlar yeni kültüre uyum, İngiliz dili sorunları, finansal sorunlar, üniversite çevresince anlaşılma eksikliği başlıkları altında toplanmıştır. İngiliz dili konusunda öğrencilerin çoğunluğu konuşma konusunda sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bazıları bu konuda üniversite bünyesinde destek programları hazırlanmasını istemiştir. Alanyazında yeni kültüre uyum süreci uluslararası öğrenciler için önemli bir engel olarak görülmesine karşın, bu çalışmada görüşmecilerin % 64,9'u yeni kültüre uyum sorunu yaşamadıklarını belirtmiştir. Buna karşın görüşmecilerin %

60'ı kendi kültürlerinin anlaşılmadığını veya çok az anlaşıldığını belirtmiştir. Öğrencilerin % 58,2'si finansal sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yorumlarından net olarak finansal sorunlar yaşadıkları belirtilmektedir. Çalışmaya katılan 114 öğrencinin 86'sı üniversitede arkadaş sahibi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin yaklaşık % 50'si sadece diğer uluslararası öğrenciler ile arkadaş olabildiğini belirtmiştir. Katılımcılar yerel çevre uyum konusundaki görüşlerinde neredeyse eşit olarak bölünmüşlerdir. % 48,6'sı çevreye uyum sağladığını belirtmiş, % 44'ü ise olumsuz yanıt vermiştir.

İngiltere'de yaşayan yabancı öğrenciler arasında yapılan bir araştırmada İngilizce konuşma becerilerinde eksiklikler olan öğrenciler yerel insanlarla olan iletişimlerinde genel bir gerilim olduğunu belirtirken İngilizceyi İngilizler veya onlara yakın şekilde konuşabilen öğrenciler kendi evinde bulunma ve kabul edilme hissi yaşadıklarını belirtmişlerdir (Brown, 2009). Bu durum yerel öğrencilerin kendi dillerini akıcı bir şekilde konuşamayan öğrenciler ile arkadaş olmaya istekli olmamasından kaynaklanabilmektedir. Uluslararası öğrencilerin, yerel öğrencilerle ilişkilerini geliştirilebilmesi için iletişim için kullanılacak dili akıcı bir şekilde kullanamaması önemli bir sorun olabilmektedir.

Dalglish (2005) tarafından yapılan bir çalışma, farklı coğrafi bölgelerden gelen öğrencilerin beklentilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma ayrıca uluslararası öğrenciler için etkin bir öğrenme deneyimi sağlamak için bir model oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Çalışmada Queensland Teknoloji Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde öğrenim gören 38 uluslararası öğrenci ile oluşturulan odak grup görüşmeleri ile veri toplanmıştır. Uluslararası öğrenciler Avustralyalı öğrenciler ile bir araya gelebilecekleri sosyal aktiviteleri eksik bulmaktadır. Afrikalı öğrenciler üniversitenin çok uluslu ortamından memnun olmuşlardır. Taylandlı öğrenciler üniversitenin sosyal tesislerinden memnun olmadıklarını belirtmiştir. Hindistanlı öğrenciler kendi ülkeleri ile Avustralya'nın öğretim sistemini oldukça farklı bulmuş ve uyum sağlamanın kendileri için zor olduğunu belirtmiştir.

Kho ve diğerleri (2002) tarafından hazırlanan çalışmada, yabancı öğrencilerin karşılaştıkları problemler şu şekilde sıralanmıştır: yeni kültüre uyum, akademik farklılıklar, aynı milliyetten öğrenciler arasında anlaşmazlık, öğrencilerin kendi ülkelerde meydana gelen gelişmelerin etkileri, kültürler arası kadın-erkek ilişkileri,

zihinsel karışıklık (sosyal izolasyon, depresyon ve paranoya), finansal güçlükler, göçmenlik yetkililerinden korku nedenli endişe, yerel insanlarla stresli ilişki, ırksal ayrımcılık, yeni karşılaşılan özgür ortam ile başa çıkma, arkadaş veya aile üyesinin kaybı, mezuniyetten sonra nerede yaşayacağına karar verme, eve dönüş için yaşanan endişe. Yabancı öğrencilerin daha çok aile ve yakın arkadaş çevresi dışında paylaşılabilecek sorunlar için yardım aradıkları belirtilmiştir. Bu sorunlar çalışma, finans ve göçmenlik kanunları olarak sıralanmıştır. Çok nadir olarak kişisel sorunları hakkında tartıştıkları açıklanmıştır.

Güçlü (1996), Amerika Birleşik Devletleri Pittsburgh Üniversitesi'nde lisansüstü eğitim yapan yabancı öğrencilerin uyum problemleri üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Veri toplama aracı olarak "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri" ve açık uçlu sorular kullanılmıştır ve örneklem 500 öğrenciden oluşmaktadır. Bulgular bu alanda yapılan benzer araştırmalarla paralellik göstermektedir. Yabancı öğrencilerin en fazla karşılaştıkları problemler mali güçlükler, yabancı dil yetersizliği, sosyal-kişisel, yaşama-yeme, sağlık ve yerleştirme hizmetleri olarak belirlenmiştir. En çok problem yaşanan İngilizce alanında sınıfta sözlü raporların sunulması, İngilizce konuşulması, telaffuzun anlaşılmasında, İngilizce yazabilme sorunu, sınırlı İngilizce kelime bilgisi ve Amerikan argo dilini anlayamamak başlıca sorunlar olarak öne çıkmaktadır. Öğrenciler arasında ikinci en fazla problem bildirilen alan olan mali güçlüklerde başlıca sorunlar; ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli para bulamamak, iyi geliri olan iş bulamamak, yabancılar için getirilen yasal sınırlamalar nedeniyle sınırlı iş alanları, beklenmeyen ekonomik ihtiyaçlar, araba masrafı ve sosyal etkinlikler için yeterli para biriktirememek olmuştur. Öğrencilerin "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri'nde" en çok güçlük olarak algıladıkları maddeler ise Amerikan yasaları, vatan hasreti çekme, masraflarını karşılayacak para bulamama, gerginlik hissi, yerleşim problemi, sınıfta sözlü raporları sunma, sağlık hizmetlerinin yetersizliği, İngilizce konuşma olarak belirlenmiştir. Uluslararası öğrenciler uyum sorunlarını çözmek için en büyük desteği ailelerinden aldıklarını belirtmişlerdir. Avrupalı öğrenciler diğer kıtalardan gelen öğrencilere göre bütün problem alanlarında daha az güçlükle karşılaşmaktadırlar.

Yine "Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri'nden" faydalanılarak yapılan bir doktora tezi çalışmasında ABD'de yaşayan Suudi öğrencilerin yaşadıkları

problemler belirlenmeye çalışılmıştır (Al-Shehry, 1989). Araştırmanın sonuçlarına göre Suudi öğrencilerin en fazla ilgilendiren problem alanları İngiliz dili, akademik kayıtlar ve finansal yardımdır. En az ilgilendiren problem alanları ise kabul edilme-seçme ve sağlık hizmetleridir. Yine araştırmanın sonuçlarına göre özel olmayan apartmanlarda ve evlerde yaşayan Suudi öğrenciler, özel ev veya apartmanlarda yaşayan öğrencilere göre daha fazla İngilizce ile ilgili problem yaşamaktadır. Ayrıca ABD'ye gelmeden önce ön oryantasyon eğitimi almayan ve İngilizce dil eğitimini ABD'ye geldikten sonra alan öğrenciler giriş-seçim, İngiliz dili ve akademik kayıtlar hakkında daha fazla sorun yaşamaktadırlar. Sağlık alanında ise nüfusu 700.000'in üzerinde şehirlerde yaşayan öğrenciler daha fazla sorun yaşamaktadırlar.

Meloni(1986) ise gerçekleştirdiği çalışma ile Amerika Birleşik Devletleri'ne gelen uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunları belirlemiştir. Öğrencilerin yaşadıkları en büyük sorun olarak ev hasreti gösterilmiştir. Daha sonra sırasıyla finans, yerleşim ve yiyecekler uyum sorunu yaşanan diğer başlıklar olarak belirtilmiştir. Akademik konularda yaşanan sorunlar İngilizce yeterliliği, dersleri anlama, derslerdeki tartışmalara katılım, yazılı ve sözel rapor hazırlama gibi dil başlığı altında toplanabilecek konulardır. Sosyal alanda belirtilen sorunlar ise Amerikan gelenekleri, arkadaş kazanmak, karşı cins ile iletişim sosyal gruplara kabul edilme olarak sıralanmıştır.

Uluslararası Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar Üzerine Yapılan Ulusal Araştırmalar

Yağcı ve diğerleri (2013), Erasmus programı ile Türk üniversitelerine gelen uluslararası öğrencilerin akademik sorunları üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda uluslararası öğrencilerin alacakları derslerle ilgili yeterli bilgi edinemedikleri, akademik danışmanlarına ulaşmada sorun yaşamadıkları, danışmanların ilgili ve yardımsever göründükleri anlaşılmıştır. Ders alınan öğretim üyeleri iletişim kurulabilir, yardım alınabilir, adil ve tarafsız bir yaklaşım içindedir. Öğrenci görüşlerine göre eğitim ortamı fiziksel açıdan oldukça yeterli, kütüphane ise kısmen yeterli bulunmuştur. Öğrencilerin yorumlarından genel olarak Türkiye'de buldukları süre içerisinde çok fazla akademik güçlükle karşılaşmadıkları ve akademik ortamdan memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Kılıçlar ve diğerleri (2012) tarafından üretilen bir çalışmada Türk üniversitelerinin turizm bölümlerinde öğrenim görmekte olan Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarının akademik başarılarına etkileri araştırılmıştır. Çalışmada “Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri” kullanılarak geliştirilmiş bir ölçek, 112 öğrenci tarafından doldurulmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin dil sorunları, mali sorunlar, sosyo-kültürel uyum sorunları, oryantasyon sorunları ve kişisel uyum sorunları yaşadıkları belirlenmiştir. Daha sonra bu faktörlerin öğrencilerin akademik başarılarında etkili olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan korelasyon analizinin sonucunda dil ile ilgili uyum sorunlarıyla akademik başarı arasında düşük düzeyde ters yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Mali sorunlar, sosyo-kültürel sorunlar, oryantasyon sorunları ve kişisel sorunlar gibi uyum sorunları ile akademik başarı arasında ise bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çetinkaya-Yıldız ve diğerleri (2011) tarafından Türkiye’de yapılan başka bir çalışmada devlet üniversitelerinde öğrenim gören 334 uluslararası öğrencinin yaşadığı sorunlar ve psikolojik etkileri belirlenmiştir. Veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Sonuçlara göre yaşam memnuniyeti, Türkiye’deki sosyal yaşama uyum, Türkiye’de kalma süresi ve Türk dili kullanım becerisi Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin psikolojik rahatsızlık seviyesini etkilemektedir. En güçlü etmen olarak bulunan yaşam memnuniyeti öğrencilerin psikolojik rahatsızlığını etkileyen en büyük etmendir ve aralarında negatif korelasyon vardır. İkinci en büyük etken olarak Türkiye’deki sosyal yaşama uyum bulunulmuştur ve öğrencinin sosyo-kültürel uyumuna etki ettiği düşünülmektedir. Türkiye’de kalma süresi üçüncü en büyük etken olarak bulunmuştur ve uluslararası öğrencilerin Türkiye’de kalma süresi arttıkça psikolojik rahatsızlık seviyesi düşmektedir. Son olarak uluslararası öğrencilerin Türk dili kullanım becerileri (okuma, yazma ve konuşma), psikolojik rahatsızlık seviyelerini belirleyen önemli bir etmen olarak bulunmuştur.

Kıroğlu, Kesten ve Elma (2010) tarafından yapılan ve Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlarını inceleyen bir çalışmada, 15 yabancı uyruklu öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin yaşadıkları sorunlar insan ilişkileri, ekonomik sorunlar, barınma, ev özlemi, yemek, giyim ve gelenek-görenek olmak üzere yedi başlık altında incelenmiştir. Katılımcıların tamamına yakınının öncelikle kendi ülkelerinden

gelen öğrencilerle arkadaşlık yapmayı tercih ettikleri görülmüştür. Türklerin genel olarak kendilerine karşı önyargılı olmadıklarını ve kendilerini dışlamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu ekonomik anlamda sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Barınma ile ilgili sorun yaşadığını belirten öğrenci bulunmamaktadır ve öğrencilerin çoğunluğu evde arkadaşlarıyla kaldığını belirtmiştir. Yabancı uyruklu öğrencilerin tamamına yakını ev özlemi çektiklerini görüşlerinde belirtmiştir. Türk yemeklerine alışmakta başlangıçta sorunlar yaşamalarına rağmen daha sonra sorun yaşamamışlardır. Giyim konusunda çoğu öğrenci sorun belirtmemiştir ancak bazı öğrenciler kendi ülkelerine özgü giyim tarzları nedeniyle çevre tarafından rahatsız edildiklerini ifade etmiştir. Öğrencilerin tamamına yakını gelenek ve görenekler konusunda sorun yaşamadıklarını belirtmiş, kendi ülkeleri ile Türkiye'nin bu konuda oldukça benzeştiği yorumunu yapmıştır.

Kesten ve diğerleri (2010) tarafında yapılan başka bir çalışmada 2008-2009 öğretim yılında Türkiye'de bir üniversitenin eğitim fakültesinde öğrenim gören 29'u kız 56'sı erkek olmak üzere toplam 85 yabancı uyruklu öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve uluslararası öğrencilerin dil ve eğitim problemleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin dil alanında yaşadıkları problemlere ilişkin yaptıkları yorumlar incelendiğinde; öğrencilerin Türkçe becerilerinin az olmasının, yazılı materyalleri anlamasını güçleştirdiği, çok az öğrencinin yazma ile ilgili sorununun olduğu, öğrenciler Türkiye'ye ilk geldiklerinde kendilerini tanıtmada sorun yaşadıkları ve dinlemenin daha az problemlili bir alan olduğu belirlenmiştir. Yapılan görüşmeler sonunda eğitim alanında belirlenen sorunlar: akademisyenlerin uluslararası öğrencilere karşı olumsuz tutumları ve öğrencilerin zayıf Türkçe becerileri olarak belirlenmiştir.

Şen (2008), tarafından tamamlanan bir yüksek lisans tezi çalışmasında Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin eğitim ortamındaki iletişim deneyimleri incelenmiştir. Araştırma kapsamında Asya, Afrika, Avrupa ve Türk kökenli 58 öğrenciye bir anket kapsamında sorular sorulmuştur. Öğrencilerin öğrenim görürken yaşadıkları en büyük sorun sınıf tartışmalarına katılmak olarak belirlenmiştir. Avrupa kökenli öğrenciler en çok "sınıf tartışmalarında diğer öğrencilerin konuşmalarını anlamakta", Türk kökenli öğrenciler ise "diğer etkinlikler" de zorluk çektiklerini belirtmiştir. Türk kökenli öğrenciler bu diğer etkinliklerin neler olduğunu belirtmemişlerdir.

Çağlar (1999), Türkiye’de öğrenim gören Türk Cumhuriyetleri ve akraba toplulukları öğrencilerinin sorunlarını belirlemeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Öğrencilerin sosyal ve kültürel alanda yaşadıkları sorunlar incelendiğinde; öğrencilerin %92,4’ü yakın arkadaşlarının olduğunu belirtmiştir. Ek bir soru yöneltilerek yakın arkadaşlarının çoğunlukla kimlerden oluştuğunu açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerin % 54,3’ü en çok kendi ülkesinin vatandaşı olan öğrencilerle, %20,9’u Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyla, % 17,6’sı ise kendi uyruğundan ve Türkiye Cumhuriyeti uyruğundan olan öğrencilerle yakın arkadaşlık ilişkisi içinde olduğunu belirtmiştir. Bu durum uluslar arası öğrencilerin kendi uyruğundan olan öğrencilerle bir alt kültür-grup oluşturdukları sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyla daha az iletişimde bulunmalarının uyum süreçlerini zorlaştırabileceği belirtilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 53,2’si barınma yerlerini bulmalarında kredi ve yurtlar kurumu veya kendi üniversitelerinin, % 10,4’ü Milli Eğitim Bakanlığı’nın kendilerine yardımcı olduğunu belirtmiş, % 15,6’sı ise bu konuda hiçbir yardım alamadıklarını barınma yerlerini kendi çabaları ile bulduklarını belirtmiştir. Öğrencilerin % 36,4’ü barınma yerleri ile ilgili sorunlarının olduğunu belirtmiştir. Bu sorunlarda en önemlileri: yurdun sağlıklı ve temiz koşullara sahip olmaması, oda arkadaşları ile geçinememe, yurt sahibi ve ev sahibi ile problem yaşama olarak sıralanmıştır. Öğrencilerin psikolojik sorunları da incelenmiştir. Öğrenciler herhangi bir sorun yaşadıklarında % 38,6 ile en büyük grubu oluşturan bölümü kendi ülkesinden arkadaşlarına, % 20,5’i ise arkadaşlarına başvurduğunu belirtmiştir. Sınıf danışmanları ile bölüm hocalarına başvuranlar ise % 4,3 ile küçük bir bölüm oluşturmaktadır.

Öğrencilere üniversite yaşamlarına uyumda en çok hangi konularda sorun yaşadıkları sorulduğunda dil sorununu belirtenler % 18,6 ile en büyük grup olmuştur. Onu 18,1 ile derslere uyumsuzluk, % 12,8 ile sınıf arkadaşları ile uyumsuzluk, % 8,5 ile yabancı uyruklu olmaktan dolayı yaşanan uyumsuzluk, % 5,3 ile ders notu ve kaynak kitap temininde problem yaşama, % 4,3 ile ekonomik sorunlardan dolayı yaşanan uyumsuzluk, % 2,9 ile barınmakta olduğu yurda uyumsuzluk, istenilen bölümde okumadığından dolayı yaşanan uyumsuzluk, % 1,4 eğitim sistemine uyumsuzluk, % 1,4 karşı cinsle arkadaşlıkta yaşanan uyumsuzluk ve 0,5 ile ders hocalarıyla uyumsuzluk

problemleri izlemektedir. Öğrencilerin % 23,8'i üniversitelerinde herhangi bir uyum sorunu yaşamadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin üniversite dışında yaşadıkları sorunlar incelendiğinde % 40,9'u herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir. % 20,5'lik bir grup ise daha çok sosyal ve kültürel konularda uyum problemleri yaşadığını ifade etmiştir. % 10,6 bulunduğu kentin yaşamına uyum sorunu % 8,6 ile yine dil sorunu, % 7,6 ekonomik sorunlar, % 7,6 iklime uyum, % 2,9 alışverişlerde uyum gibi sorunlar dile getirilmiştir.

Can (1994) Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler ile ilgili gerçekleştirdiği doktora tezi çalışmasının özet niteliğinde sonuçlarını açıklamıştır. Çalışmada Ankara'da beş ayrı üniversite öğrencim gören 227 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin % 49'u karşılaştıkları sorunların bazılarını yetkililere ulaştırabildiklerini, % 19'unun ise hiçbirini ulaştıramadıkları anlaşılmaktadır. Öğrenciler sorunlarını öğretim elemanlarına (% 45) ve kendi arkadaşlarına (% 27) anlatmaktadır. Öğrencilerin % 69'unun yurtlarda barındıkları, barınma problemini her yıl yaşadıkları ve öğrencilerin % 54'ünün barınma konusunda rehberlik edecek yetkili bulamadıkları belirlenmiştir. Yabancı öğrencilerin yarısı büyük ölçüde, diğer yarısı ise kısmen yabancılik duygusu yaşamaktadır. Öğrencilerin çevreyi tanıma, gezme, çevredeki tarihi ve turistik mekânları tanıma ve Türkiye'ye uyum sağlama düzeylerinin orta olduğu, tarihi ve turistik mekânların tanınmamasının nedenin tanıtım eksikliği olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısının ailelerinin desteği ile, üçte birinin Türkiye'den aldığı burs desteği ile, diğerlerinin ülkelerinden aldığı burs ile ve çalışarak öğrenimlerini sürdürdükleri görülmektedir.

Öğrencilerin eğitim ve öğretim ile ilgili sorunları incelendiğinde öğrencilerin üçte dördü Türkçeyi orta düzeyde öğrendikleri görülmüştür. Öğrenciler üniversitelerinin rehberlik servislerini % 42 yetersiz ve % 40 yok olarak değerlendirmektedir. Öğrenci işlemleri ile ilgili kurumlarında kararlar alınırken öğrenci görüşlerinin çok sınırlı düzeyde alındığı ve bilgilendirme hizmetlerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Kurumlarda personelin yabancı dil düzeyleri milli eğitim ve yurt için yetersiz, üniversite ve TÖMER için orta seviye olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

Uluslararası Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Destek Amaçlı Yapılan Çalışmalar

Mudhovozi (2011) tarafından Güney Afrika'da uluslararası öğrenciler ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin uyum sorunlarının belirlenmesi yanında bu sorunlarla başa çıkmak için kullandıkları yöntemler de belirlenmeye çalışılmıştır. Görüşme yapılan yedi öğrenci arasında % 28,6'sı, geldiği ülkede yaşadığı sorunlarla ilgili en büyük desteği evlerinden aldığını belirtmiştir. Bu destek genelde aile üyeleri ile telefon ile iletişim şekline olduğu görülmektedir. Arkadaşlar ile kurulan ağlar uluslararası öğrencilerin % 57,1'i için uyum sorunları ile baş etmekte önemli bir destek olarak görülmektedir. Bu arkadaşlar çoğunlukla kendi vatanlarından gelen öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların % 28,6'sı din ve olumlu düşünceler gibi içsel kontrol stratejilerini uyum sorunlarını gidermek için kullanmaktadır. Ancak bu kontrol stratejileri öğrencinin geldiği kültürle doğrudan ilgili görülmemekte ve bazı öğrenciler tarafından daha yoğun kullanılmaktadır.

Bektaş (2008) tarafından yapılan bir çalışmada, Türkiye'de uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetleri incelenmekte ve tavsiyelerde bulunmaktadır. Araştırmanın yapıldığı yıl itibari ile Türkiye'de 28 üniversitede danışmanlık merkezinin bulunduğu belirtilmektedir. Ancak bu merkezlerde uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetleri sadece bireysel danışmanlıktan ibaret kaldığı açıklanmıştır. Bu duruma neden olarak da uluslararası öğrencilerin üniversitelerdeki danışmanlık servislerini kullanmadığı açıklamasının yapıldığı belirtilmiştir. Başka bir üniversitedeki danışmanlık merkezi çalışanı, uluslararası öğrencilerin rehberlik servislerini yeterince kullanmamasına neden olarak farklı nedenler göstermiştir: personelin İngilizce becerisinin yetersiz olması, uluslararası öğrencilerin problemlerini açıklamada yaşadıkları dil engeli, personelin uluslararası öğrenciler ile çalışmak için gerekli bil ve beceriye sahip olmaması. Uluslararası öğrenciler ile etkin bir şekilde çalışmak için danışmanların üç önemli konuya dikkat etmesi önerilmiştir. Bunlar: yerleşkede bulunan uluslararası öğrencilerden haberdar olunması, uluslararası öğrencilerin ne tür deneyimler yaşayabileceğini bilinmesi ve uluslararası öğrenciler ile aktif şekilde çalışmak için çok kültürlü danışmanlık becerileri edinilmesidir. Ayrıca uluslararası öğrenciler ile bağlantı kurmaya çalışan danışmanlar için iki öneri sunulmuştur. Bunlar, uluslararası öğrenci ofisleri ile yardımlaşmak ve oryantasyon çalışmalarında aktif rol almaktır.

Barletta ve Kobayashi (2007) tarafından yapılan bir çalışmada, uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları temel sorunlar tartışılmakta ve kültürler arası danışmanlığın genel kuralları içerisinde bazı özel stratejiler tavsiye edilmektedir. Çalışmada uluslararası öğrencilerin yaşadıkları uyum sorununu arttırıcı faktörler; kültürel farklılıklar, cinsiyet rolleri, ilişki konuları, finansal zorluklar, kişisel faktörler, aile baskısı ve sosyal ilişkiler olarak sıralanmıştır. Danışmanların kültürel farklılıkları gözlerinde büyütmemeleri, kendi önyargılarından sıyrılmaları önerilmektedir. Uluslararası öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik sorunlar ile başa çıkmak zorunda oldukları belirtilmiştir. Uluslararası öğrencilerin kişisel sorunları için yardım alma konusunda daha isteksiz olmalarına rağmen, danışmanların yabancı ülkedeki yaşama uyum sağlamada onlara yardım edebileceği belirtilmektedir.

Yoon ve Portman (2004) tarafından yapılan bir alanyazın taraması çalışmasında Amerika Birleşik Devletlerinde uluslararası öğrencilere verilen danışmanlık hizmetleri ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Sonuç olarak uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetlerinin yetersiz olduğu ve bu konuda çok daha fazla çalışma yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Çalışmada ayrıca danışmanlık servislerinin uluslararası öğrenci ofisleri ile uyumlu çalışması, danışmanlık servislerinin uluslararası öğrencilere yardım edebilmek için öncelikle güvenlerini sağlaması ve uluslararası öğrencilerin danışmanlık servislerinin kendine yardım için hazır olduğunun hissettirilmesi için görevlilerin daha girişimci ve aktif yaklaşımlar kullanması gibi tavsiyelerde bulunulmuştur.

Popadiuk ve Arthur (2004), Kanada üniversitelerinde öğrenim gören uluslararası öğrenciler için çok kültürlü danışmanlık hizmeti veren birimler için tavsiyeler ortaya koyan bir makale yayınlamıştır. Çalışmada; uluslararası öğrencileri kurumlarına davet eden üniversitelerin farklı kültürlere uygun danışmanlık programları hazırlaması gerektiği açıklanmıştır. Baskın olmayan kültürlerden gelen uluslararası öğrencilerin, danışmanlardan geleneksel üniversite eğitimlerinin ötesinde düşünmelerini, daha esnek ve yaratıcı uygulamalar ortaya koymalarını beklediği belirtilmiştir.

Hsu (2003) tarafından yürütülen bir çalışmada, Wisconsin-Stout üniversitesinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin danışmanlık hizmeti ihtiyaçlarının ve üniversite bünyesinde sunulan danışmanlık hizmetlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 48 öğrenciye e-posta ile gönderilen anket soruları cevaplanarak geri gönderilmiştir.

Öğrencilerin % 58'i üniversitenin uluslararası öğrenciler danışmanlık servisinde çift dil bilen personel bulunmasını istemektedir. Sadece öğrencilerin % 8,3'ü danışmanları kişisel endişelerini ve sorunlarını aktarmak için en iyi çözüm olarak görmektedir. Çoğunluğu kişisel konularını tartışmak için ailelerini ve arkadaşlarını tercih etmektedir. Öğrencilerin en fazla danışmanlık hizmeti istediği alan % 56 ile kariyer seçimi olmuştur. Uluslararası öğrencilerin danışmanlık hizmeti ihtiyacı duydukları diğer önemli alanlar ev özlemi, kültürel uyum, dil problemleri ve iletişim konuları olmuştur. Öğrenciler % 31,3 ile % 35,4 değerleri arasında bu konularda ihtiyaç belirtmiştir.

Hayes ve Lin (1996) tarafından yapılan bir çalışmada, Amerikan üniversite yerleşkelerinde uluslararası öğrencilerin sosyal ağlara uyum sağlaması için bir bakış açısı sunulmakta ve bu grubun özel ihtiyaçlarını tanımlanmaktadır. Dil zorlukları, kültürel konular, kişisel karakter, akademik kaygılar ve karşılaşılan ayrımcılık uluslararası öğrencilerin yeni kültüre uyumunu engelleyen faktörler olarak sıralanmış; yeni kültürü öğrenme isteği, İngilizce öğrenme olanakları ve ortak ilgi alanları ise yeni kültüre uyumu kolaylaştıran faktörler olarak gösterilmiştir. Bu faktörlerin uluslararası danışmanların uygulamalarında göz önünde bulundurulması önerilmektedir. Ayrıca uluslararası öğrencilere danışmanlık hizmeti veren yetkililere bazı stratejiler önerilmektedir. Bunlar: uluslararası öğrencilerin ilgisini çekmek için çalıştaylar hazırlamak, daha sonra bu öğrencileri Amerikan öğrencileri ile daha kişisel konularda tartışmasını sağlamak. Ayrıca ev sahibi aile ve yerleşke arkadaşı programlarının uluslararası öğrenciler için Amerika'da yeni bir kapı açabileceği için uygulanması önerilmektedir. Uluslararası öğrencilere yardım için kurulmuş merkezlerde bilgi ve becerilerini sürekli geliştiren, uluslararası öğrencilere yönelik danışmanlık konusunda uzman danışmanların çalışmasının daha uygun olacağı belirtilmektedir.

Meloni(1986) Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarının giderilmesi için bazı önerilerde bulunmuştur. İlk olarak öğrencilerin yaşadıkları en büyük akademik sorun olan dil konusunda öğrencilere yardımcı olmak için İngilizce eğitiminin verilmesini önermiştir. Öğrencilerin kendi ülkelerinde aldıkları dil eğitimleri dersleri takip etmek için yeterli görülmemektedir. Yeni gelen öğrencilere Amerikan kültürü, Amerikan Eğitim Sistemi ve göçmenlik konularında uyum eğitimi verilmesi önerilmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları stresin giderilmesi için rehberlik hizmeti verilmesi önerilmektedir. Bu konuda öğrencileri danışmanlarının önemine

vurgu yapılmaktadır. Öğrencilerin yaşadıkları yalnızlık ve ev özlemi konularına yardım amaçlı ev sahibi aile ve öğrenci eşleştirme yöntemleri önerilmektedir. Ev sahibi aile yönteminde uluslararası öğrenci bir Amerikan ailesinin yanında yaşamaktadır. Öğrenci eşleştirme uygulamasında ise her uluslararası öğrenci bir yerel öğrenci ile eşleştirilmekte ve bu öğrenciden yaşadığı sorunlar konusunda destek alabilmektedir. Öğrenci eşleştirme yöntemi “body” sistemi adı altında Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi tarafından da başarı ile uygulanmaktadır.

Teknolojinin Uluslararası Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Destek Amaçlı Kullanılması Üzerine Yapılan Çalışmalar

Dalglish ve diğerleri (2011) tarafından yapılan bir çalışmada, uluslararası öğrenciler evlerinden ayrılmadan önce, gidecekleri ülkede kendilerine yardımcı olacak bilgiler verecek bir araç yaratılması amacıyla yapılan bir proje incelenmiştir. Gidilecek ülkedeki kültürel uyum süreci için gerekecek yaşam biçimi, kültür, öğretme ve öğrenme yaklaşımı gibi anahtar bilgilerin verilmesi için öğrencilerin vatanlarından ayrılmalarından önceki dönem, oldukça etkili kullanılabilecek zaman olarak görülmektedir. Bu amaçla “Welcome to Studying Business at QUT” (Quesland Teknoloji Üniversitesi’nde işletme okumaya hoş geldiniz) başlıklı bir DVD oluşturulmuştur. DVD’nin içerisinde hoş geldiniz, Brisbane, yerleşkeler ve okuma ana başlıkları altında Brisbane’de okuma ve yaşamayı öğrenci gözünden yansıtan 19 kısa video bulunmaktadır. İçeriğin % 40’ı barınma, yaşam biçimi, yiyecekler ve ulaşım gibi konular hakkındadır. Kalan % 60’ı ise değerlendirme, akademik yazım ve grup çalışması gibi akademik konular üzerine odaklanmaktadır. DVD yardımı ile öğrencilerin ilk dönemlerinde daha az ev özlemi duyacakları, daha iyi bilgilendirildikleri bir öğrenim ortamı içerisinde bulunmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Walasek ve diğerleri (2007) tarafından yürütülen ESMOS projesi ile uluslararası öğrencilerin hareketliliğinin elektronik ortam üzerinden desteklenmesi ve özellikle uluslararası öğrencilerin desteklemek için teknolojinin nasıl kullanılabileceğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Proje İngiltere, İtalya, Polonya, Litvanya, Bulgaristan ve Avusturya’da bulunan birer üniversitenin katılımı ile iki yıl süresince uygulanmıştır. Katılımcı üniversitelerin uluslararası öğrencilere destek amaçlı kullandıkları bilgi teknolojileri incelediğinde tüm üniversitelerin; İnternet (www, e-posta), telefon, faks

teknolojilerini öğrenciler, akademik personel ve danışmanları arasında iletişim amaçlı kullandıkları belirlenmiştir. Çevrimiçi öğrenme amaçlı olarak: BlackBoard, FirstClass, Moodle veya IBM LMS sistemlerini kullandıkları görülmüştür. İtalyan Calabria üniversitesinin öğrenci hareketliliğini destekleme amaçlı olarak “Socrates Manager” isimli kendi sistemini geliştirmiştir. Proje kapsamında öğrenci hareketliliğini destek amaçlı, ek olarak herhangi bir aracın yüklenmesi, yürütülmesi ve yönetimini gerektirmeyecek bir “Sanal Öğrenme Ortamı” modeli tanımlaması yapılmıştır. Bu “Sanal Öğrenme Ortamının” modeli içeriğinde: uluslararası değişim/yerleşim hakkında bilgi, tartışma forumu (değişim öncesinde, sürecinde ve sonrasında öğrenciler için), chat odası, e-posta listesi, blog-değerlendirme ve psikolojik destek, SKYPE- İnternet iletişim aracı, kısa mesaj servisi ile öğrencilerin haber ulaştırılması, içerik yönetim sistemi i- Erasmus - öğrencilerin yerleşimini ve değişimini organize etme ve yönetimine destek amaçlı bir araç bulunmaktadır.

Proje öncesinde ve proje sırasında ortakları elde ettikleri deneyimler “Sanal Öğrenme Ortamı’nın” öğrenci hareketliliğini destekleme amaçlı olarak geniş şekilde kullanılabilirliğini göstermiştir. Proje kapsamında Polonya’da Czestochowa Teknoloji Üniversitesi tarafından, Calabria Üniversitesi tarafından daha önce geliştirilmiş ve kullanılmakta olan “Sokrates Manager” sistemi temel alınarak “Erasmus CMS” sistemi geliştirilmiştir. Sistem öğrencileri değişim öncesinde, sürecinde ve sonrasında ihtiyaç duyulabilecek tüm yönetsel araçları içermektedir. Geliştirilen sistemin temel özellikleri: anlaşmaların yönetimi için çevrimiçi veri tabanı, öğrenci katılımının çevrimiçi yönetimi, tüm gerekli dokümanlara çevrimiçi ulaşım, çevrimiçi formlar ile başvuru, öğrencilerin açık ve çevrimiçi sıralanması, partner kuruluşların filtrelenerek aratılabilmesi, öğrencilere ulaşım için E-posta, mevcut öğrenci değişim programları hakkında bilginin yönetilebilmesi, dışarı giden ve ülkeye gelen öğrenciler için tam ve güncel bilgi sunulması, değişim koordinatörleri için tam ve güncel bilgi sunulması, değişim için gerekli doküman ve iletişim bilgilerinin yönetimi, ulusal ajanslara gönderilecek final raporu ve öğrenci değerlendirme anketlerinin yönetimi olarak sıralanmıştır

Bir “Erasmus CMS” sisteminin yürütülmesinin temel avantajları: Socrate-Erasmus programı hakkında tek ve tam bilgi kaynağı olması, evrak işlerinin azaltılarak koordinatörlerin iş yükünün düşürmesi, programın tanıtımının kolaylaştırılması, daha

etkili öğrenci kabulü, uzaktan (örneğin evden) çalışılabilmesi, istatistik sistemi, daha hızlı bilgi değişimi, tüm gerekli bilginin çevrimiçi ulaşılabilir bir veri tabanı üzerinde olması ve kâğıt dokümanlar yerine çıktı alınabilir elektronik dokümanlar kullanılabilmesi olarak sıralanmıştır. Çalışmada sunulan sistemin öğrenci değişiminin arttırılmasına katkı sağlayacağı ve değişim/yerleşim sürecini öğrenciler ve yöneticiler için daha kolay hale getireceği düşünülmektedir.

Murphy ve diğerleri (2002) tarafından yapılan bir çalışmada, uluslararası öğrenciler için Web tabanlı uyum programlarının faydaları tartışılmış ve bu tür uyum programlarında Web'in destek amaçlı en iyi ne şekilde kullanılabileceği üzerine önerilerde bulunulmuştur. Web üzerinden sunulan içeriğin zaman ve mekandan bağımsız olması nedeniyle uluslararası öğrenciler misafir ülkeye ulaşmadan önce uyum programları yürütülmesini mümkün kıldığı belirtilmektedir. Yeni tanışılacak dil, kültür ve sosyal yapı hakkında ek bağlantılar ile Web üzerinde geniş bilgi sunulabilmesi üniversitelerin olanaklarının çok ötesinde olduğu açıklanmıştır. Web sitelerinde kullanılan görsel objeler ve etkileşimli grafikler, farklı kültürlerden gelen uluslararası öğrenciler için dil engelinin kaldırılması ve bilişsel farklılıkların giderilmesinde kullanılabilir. Bu nedenle uluslararası öğrenciler için hazırlanan Web sitelerinde görsel öğelerin yaygın kullanılması önerilmektedir. Ayrıca çevrimiçi sistemin teknik olarak farklı sistemlerden ulaşılabilir olması, videoların farklı yazılımlarla izlenebilmesi önemli bulunmaktadır.

Çalışmada uluslararası öğrencilerin misafir üniversiteye uyumunu sağlamak için hazırlanan bir Web sitesi için içerik önerilerinde de bulunulmuştur. İlk olarak üniversitenin uluslararası olmayan öğrencileri için hazırlanan; kurumun tarihi ve misyonu, akademik politikalar ve gereklilikler, kabul prosedürleri, finansal yardım, sunulan farklı öğretim programları, bölüm ve fakültelerin tanıtımı, çevrimiçi derslerin listesi, öğrencilere sunulan teknolojiler, aktivite takvimi, spor aktiviteleri, kulüpler ve organizasyonlar gibi bilgilerin sunulması önerilmektedir. Uluslararası öğrenciler için ek olarak; öğrenci izin formları için yardım, vize başvurusu, çalışma izni yenileme başvurusu gibi konularda bilgi verilmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Üniversite yerleşkesinde yaşam alanında; uluslararası öğrenciler için çalıştaylar, uluslararası kültürel kulüpler ve öğrenci organizasyonları, yerleşkede iş olanakları, topluluk programları, akademik ve kişisel konularda destek içeriği, uyum programları hakkında

bilgi bulunması önerilmektedir. Ayrıca uluslararası öğrencilere İngilizce bilgisayar bilimleri eğitimi verilmesinin öğrencilerin üniversitenin bilişim sistemini daha rahat kullanmasına yardım edebileceği açıklanmıştır. Uluslararası öğrencilerin üniversiteye uyum sağlaması için önerilen diğer araçlar; kendi dillerinde çevrimiçi sözlük için bağlantı, kendi ülkelerinin çevrimiçi gazetesi, uluslararası para birimi çeviricisi, uluslararası öğrenciler mesaj panosu, yerleşke içerisinde güvenlik hakkında bilgi ve engelli öğrenciler için sunulan olanaklar olarak sıralanmıştır. Sonuç olarak Internet'in, uluslararası öğrencilerin yeni ülkelerinde akademik yaşamdan faydalanmaları ve beklentilerini yerine getirebilmeleri için benzersiz bir araç olarak görülmekte olduğu ve üniversitelerin bu aracı kullanmaların önerildiği belirtilmiştir.

Alanyazında uluslararası öğrencilerin uyum sorumluları üzerine yapılan çalışmalar incelediğinde sorunların bazı ana başlıklar altına toplanmasına rağmen uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarına ilişkin çok farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Uluslararası öğrencilerin karşılaştığı uyum sorunları, öğrencilerin farklı ülkelerden farklı kişisel özelliklerle gelmelerinden ve bulunulan ortamın özelliklerinden kaynaklanabilmekte, bundan dolayı farklı ortamlarda uluslararası öğrenciler farklı uyum sorunları yaşayabilmektedir. Bu nedenle uluslararası öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarına çözüm arayacak bir çalışmanın öncelikle yardım edilmek istenilen öğrenciler özelinde uyum sorunlarını belirlenmesinin uygun olduğu düşünülmektedir. Uluslararası öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları öğrencilerin uyuğu, lisans veya lisansüstü öğrenci olması, cinsiyet, medeni hal ve çalışma alanı gibi değişkenlerden etkilenmektedir (Meloni, 1986). Öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarının belirlenmesinden sonra bu sorunları gidermeye yönelik danışmanlık hizmetleri düzenlenebilir.

Uluslararası öğrencileri kabul eden yükseköğretim kurumlarının büyük çoğunluğu, öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarının çözümüne yardımcı olma amacıyla öğrencilere danışmanlık hizmeti vermektedir. Hatta bazı kurumlar bu hizmet için bünyelerinde özel birimler oluşturmuşlardır. Alanyazında yükseköğretim kurumlarında uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetlerini değerlendiren ve tavsiyelerde bulunan uluslararası boyutta çok sayıda, ulusal boyutta ise az sayıda çalışma bulunmaktadır. Çalışmalarda öncelikle uluslararası öğrencilerin danışmanlık hizmeti sunulmasının önemine ve gerekliliğine vurgu yapılmaktadır.

Ancak uluslararası öğrencilere destek amaçlı kurulan danışmanlık merkezlerinin kullanımını üzerine yapılan çalışmalarda, uluslararası öğrencilerin çoğunluğunun bu merkezlere ilgi duymadığı, yararlanmadığı ve hatta haberdar olmadığı görülmüştür. Uluslararası öğrenciler sorunlarını danışmanlık servislerinin yardımı ile çözmek yerine, daha çok arkadaşları ve aileleri ile paylaşmakta ve onlardan destek almaktadır. Uluslararası öğrencilerin uyum sorunları yaşamalarına ve bu sorunlarının çözümü için destek ihtiyacı duymalarına rağmen danışmanlık birimlerine başvurmakta isteksiz davranmaları, uluslararası öğrencilere destek amaçlı ulaşmak için alternatif yöntemlerin aranmasına neden olmuştur.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrencilere danışmanlık hizmeti verilmesinde sunduğu olanaklar nedeniyle sınırlı sayıda da olsa elektronik ortamda uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarının giderilmesi için yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Ancak alanyazında Türkiye’de uluslararası öğrencilerin uyum sorunlarına destek amaçlı bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması üzerine yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Uluslararası öğrencilere sunulan danışmanlık hizmetleri konusunda yapılan çalışmalarda, bu hizmetlerin önemine ve gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Ancak üniversitelerin danışmanlık birimlerince yüz yüze iletişimle sunulan bu hizmetleri kullanmakta uluslararası öğrencilerin çekingen ve isteksiz davrandıkları görülmektedir. Danışmanlık hizmetlerinin sunulması için alternatif ve yeni bir yol olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması gündeme gelmiştir. Bu amaçla yapılmış uluslararası boyuta az sayıda araştırmada özellikle çevrimiçi teknolojilerin sunduğu avantajlar nedeniyle uluslararası öğrencilere danışmanlık hizmeti sunulması için kullanılması önerilmektedir. Bu çalışmalarda özellikle öğrencilere çevrimiçi teknolojiler kullanılarak üniversite hizmetleri konusunda danışmanlık verilmeye çalışılmıştır. Oysa alanyazında uluslararası öğrencilerin en büyük uyum sorunu yaşadıkları alan olarak görülen kültür ve çevreye uyum sorunlarına yardım amaçlı çalışmalar yapılmamıştır. Ulusal boyutta ise uluslararası öğrencilere teknoloji kullanılarak danışmanlık hizmeti verilmesi üzerine yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda gerçekleştirilen bu araştırmanın kuramsal, teknolojik ve yöntemsel temelde uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyumunda

çevrimiçi teknolojilerin kullanılması konusunda ilgili alan yazına bir örnek oluşturacağı ve katkı getireceği düşünülmektedir.

Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine katkı sağlama amaçlı bir çevrimiçi danışmanlık sistemin geliştirilmesi, alanyazına dayalı olarak bir gereklilik olduğu söylenebilir. Bu bağlamda böyle bir danışmanlık sistemi geliştirilmesinde öncelikle uluslararası öğrencilerin uyum sürecinde gereksinimlerinin belirlenmesi temel gerekliliktir. Uluslararası öğrencilerin kişisel özellikleri, üniversitenin akademik ortamının özellikleri ve geline ortamın sosyo-kültürel yaşamındaki farklılıklar nedeniyle öğrencilerin yaşadıkları sorunların belirlenmesi, geliştirilecek bir çevrimiçi danışmanlık sisteminin altyapısını oluşturacaktır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı Eskişehir’de lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine katkı sağlayabilecek bir çevrimiçi sistemi uluslararası öğrencilerin katılımı ile geliştirmektir. Bu temel amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecindeki gereksinimleri nelerdir?
2. Uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecinde kullanılabilecek bir çevrimiçi sistemden içerik beklentileri nelerdir?
3. Uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum süreçlerinde kullanılacak bir çevrimiçi ortam içeriği nasıl tasarlanabilir?
4. Hazırlanan çevrimiçi sistemin etkililiği uluslararası öğrencilerin görüşlerine göre nasıl geliştirilebilir?

Önem

Uluslararası öğrenciler, öğrenim amaçlı olarak geldikleri ülkede, kurumun eğitim sisteminde olan farklılıklar ve farklı bir kültüre uyum süreci yaşamaları nedeniyle birçok zorluklar yaşamaktadırlar. Öğrencilerin verimli bir öğrenim süreci geçirmeleri, ülkelerine ev sahibi ülke ve üniversite hakkında olumlu görüşlerle dönmeleri için yaşadıkları sorunları kolaylıkla aşmalarına yardım edilmesi gerekmektedir. Araştırma

uluslararası öğrencilerin kültürel uyum süreçlerini etkileşimli ve aktif bir sisteme dönüştürmeye yönelik öneriler içermesi bağlamında önem taşımaktadır.

Günümüzde akademik süreçlerde öğrencilerin hem öğrenme hem sosyal etkileşim gereksinimlerini karşılamada teknoloji içerikli yaklaşımları öncelikle tercih etmeleri kaçınılmazdır (McLoughlin ve Lee, 2007). Bu bağlamda özellikle yeni bir kültüre uyum sağlamaya çalışan uluslararası öğrencilerin teknoloji odaklı bir etkileşim ile yaşadıkları uyum sorunlarını aşmaya yönelik sistemler önem kazanmaktadır. Araştırmanın öğrencilerin uyum sürecine ilişkin beklentileri ve gereksinimlerini karşılama amacıyla etkileşimli ve içeriği zenginleştirilmiş ortamlara ilişkin uygulamalı öneriler sunması; etkili iletişim ve aktif katılım, işbirliğine dayalı etkileşimler, içerik ve bilgi paylaşımı bağlamındaki gereksinimleri karşılamayı amaçlaması bakımından önemli katkılar getireceği düşünülmektedir. Uluslararası öğrencilere yönelik Web tabanlı oryantasyon sistemlerinin iki açıdan önemi bulunmaktadır. Bunlardan ilki kısıntılı olanaklar nedeniyle yabancı ülkelere kurum temsilcileri göndererek uluslararası öğrencilere yolculuk öncesi eğitim verilebilmesidir. İkinci olarak dil çeşitliliği, kültürel farklılıklar ve sosyal yapı açısından geniş içeriğin bulunduğu bir Web sitesi ve ek olarak sunulan bağlantılar sayesinde öğrencilerin dahil olacağı yeni kültür etkili, hızlı ve her kültürden gelecek öğrencilere hitap edecek şekilde tanıtılabilmektedir (Murphy, Hawkes ve Law, 2002).

Araştırma sürecinde geliştirilen çevrimiçi sistemin katılımcı tasarımcı yaklaşımı bağlamında hedef kitle olan uluslararası öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmesi araştırmanın önemini arttırmaktadır. Çünkü hedef kitle ile birlikte geliştirilen ve katılımcı tasarım yaklaşımı benimsenen teknoloji odaklı yaklaşımlar gereksinimleri karşılama bağlamında daha etkili bir biçimde işe koşulmaktadır. Tasarımcılar giderek daha fazla miktarda tasarladıkları ürünün gelecekteki kullanıcılarına yakınlaşmakta, bu yeni düşünce tasarım araştırmalarının yapısını değiştirmekte ve ürünün kullanıcılar ile birlikte tasarımı çalışmasını sağlamaktadır (Sanders ve Stappers, 2008).

Yaşadıkları sorunlara çözüm bulamayan veya çözümü için zaman kaybeden uluslararası öğrenciler bu süreç sonunda buldukları kültüre ilişkin olumsuz tutumlara sahip olabilmektedirler. Geliştirilen çevrimiçi sistemin öğrencilerin yaşadıkları sorunlar ve gereksinimleri konusunda destek olması beklenmekte ve bu bağlamda öğrencilerin Türk kültürü hakkında daha olumlu tutumlar ile ülkeden ayrılmasına katkıda

bulunabileceği öngörülmektedir. Ayrıca uluslararası öğrencilerin araştırma kapsamında geliştirilen çevrimiçi destek sistemini etkili ve etkin bir biçimde kullanıyor olmaları gelecekte Türkiye'ye gelecek uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerine rehberlik yapabilmeleri öngörülmekte ve bu bağlamda da önem taşımaktadır.

Çevrimiçi danışmanlık ya da destek sistemlerinin uluslararası öğrencilerin uyumu amaçlı benimsenmesi, daha etkili ve işe koşulabilir bir uyum süreci oluşturabilmesi ve bu tür sistemlerin farklı hedef kitle ve içeriklerle daha etkin kullanımı bağlamında alana özgün bir katkı getirmesi öngörülmekte ve bu durum araştırmanın önemini artırmaktadır.

Ayrıca araştırma kapsamında ortaya konulan çevrimiçi sisteminin farklı ortam ve koşullardan erişime açık olması, uluslararası öğrencilerin yeni kültürel ortama gelmeden önce, geldikten sonra ve döndükten sonra ortama ulaşabilir olması, çevrimiçi sistemin çok yönlü, zaman ve mekandan bağımsız olarak uyum sürecine katkıda bulunması çevrimiçi sistemin oluşturulma sürecinin önemini ortaya koymaktadır. Çevrimiçi sistemi uluslararası öğrencilerin gerçek yaşam deneyimlerini paylaşabildikleri bir ortam olması bağlamında da çevrimiçi bir kaynak olması öğrencilerin empatik yaklaşım kurma bağlamındaki gereksinimlerini daha etkili bir biçimde karşılayacaktır. Bu durum ise çevrimiçi sistemin etkililiği bağlamındaki önemini ortaya koymaktadır. Uluslararası öğrencilerin kültüre ve çevreye uyum sürecinde yaşadıkları sorunların giderilmesinin zaman alması ya da belli bir çözüme kavuşturulamaması, öğrencilerin öğrenmeye ayırmaları gereken sınırlı zamanlarını etkili ve verimli kullanamamalarına yol açmakta ve bu durumun doğal bir sonucu olarak da öğrenmelerinin niteliklerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Geliştirilen çevrimiçi sistemin öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine yardım etmesi ve ayrıca hareketlilik öncesinde de kültüre ve çevreye uyum konusunda destek sunarak uyum sürecini hızlandırması öngörülmektedir ve araştırma bu bağlamda önem taşımaktadır.

Öğrenciler misafir olarak buldukları kültüre ilişkin bilgileri daha ziyade çevreleri ile olan etkileşimleri sonucunda elde etmeleri durumunda yanlış bilgiler öğrenebilmektedirler. Öğrenciler daha sonra bu yanlış bilgileri kendi çevreleri ile paylaşmakta ve Türk kültürü hakkında olumsuz tanıtım faaliyetleri yürütebilmektedirler. Geliştirilen çevrimiçi sistem yoluyla Türk kültürü hakkında doğru

bilgilerin uluslararası öğrencilere aktarımı gerçekleştirilebilecektir. Araştırmanın ve araştırma kapsamında geliştirilen çevrimiçi sistemin uluslararası öğrencilerin geldikleri kültür içerisinde yaşadıkları deneyimlere dayalı olarak olumlu bakış açılarına sahip olmalarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Araştırmanın hedef kitlesini oluşturan uluslararası öğrencilerin büyük bölümünün Türkiye'nin de uzunca bir süredir içerisinde yer almak için yoğun çaba gösterdiği Avrupa Birliği üye ülkelerinin vatandaşları olmaları düşünüldüğünde bu durumun araştırma ve araştırma ile ilintili uygulama sürecinin önemini ortaya koymakta olduğu söylenebilir. Ayrıca Türk kültürünün konuk öğrenciler aracılığı ile uluslararası alana doğru bir biçimde taşınması, paylaşılması ve bu doğrultuda bir etki alanının oluşturulması, kültürel tanıtım anlamında da son derece önem taşımaktadır.

Araştırmanın etkili sonuçlar vermesi durumunda, oluşturulacak danışmanlık ve destek sisteminin uluslararası düzeyde yaygınlaştırılmasının sağlanması yoluyla Türk öğrencilerin de konuk olarak bulunacakları ülkelerde yaşadıkları uyum sorunlarının çözümlenmesinde önemli bir rol oynayabileceği öngörülmektedir. Araştırma ile ilintili olarak geliştirilen çevrimiçi sistemin uluslararası değişim programlarında Türk yükseköğretimine rekabet ve tercih edilirlilik bağlamında stratejik bir üstünlük sağlayabilme amaçlı etkileşimli bir platform olarak işe koşulabilirliği öngörülmektedir. Ayrıca geliştirilen çevrimiçi destek sisteminin uluslararası değişim programlarında yer alan tüm Türk yükseköğretim kurumlarında yaygınlaştırılabileceği öngörülmekte ve bu bağlamda teknoloji odaklı etkileşimlerin tasarım tabanlı olarak işe koşulmasına vurgu yapması ile ilintili olarak alanyazına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın farklı dönemlerde ve farklı katılımcılar ile yürütülmesi nedeniyle her dönem için farklı sınırlılıklar bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçlarının yorumlanmasında bu sınırlılıkların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

- 2010 yılı güz döneminde gerçekleştirilen uluslararası öğrencilerin görüşmelerde Anadolu Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan dokuz uluslararası öğrencinin görüşleri alınmıştır. Uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecinde belirlenen gereksinimleri Eskişehir Anadolu Üniversitesi öğrencileri ile sınırlıdır.

- 2011 yılı bahar döneminde tasarım çalışmaları ise Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarımı Bölümü’nde öğrenim görmekte olan ve “ERA 191 – Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersini seçen dört öğrencinin katılımı ile sınırlıdır. Geliştirilen çevrimiçi sistemin içerik başlıkları tasarım çalışmalarını yürüten dört öğrencinin görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur.
- 2012 yılı bahar döneminde yürütülen içerik geliştirme çalışmalarında ise katılımcılar “ERA 191 – Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersini seçen 18 öğrenci ile sınırlıdır.
- İçerik geliştirme sürecinde 2012 yılı bahar döneminde tamamlanması hedeflendiğinden, içerik geliştirme çalışmaları dönem sonunda bitirilmiştir. Çevrimiçi sistemin içerik başlıkları altındaki içerik sadece bu 18 öğrencinin tercihleri ile sınırlıdır.
- Çevrimiçi sistemin etkililiğini değerlendirme amacıyla elde edilen veriler 2012–2013 akademik yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü’nde okutulmakta olan “ERA 198 Türkiye’de Görsel Kültür” dersine devam eden sekiz öğrencinin görüşleri ile sınırlıdır.
- Çevrimiçi sistem ile sunulan içerik, sistemin tasarım süreci ve içerik geliştirme süreci etkinlikleri “Joomla sürüm 1.5.23” içerik yönetim sistemi ve “Artisteer 2.0” Web tasarım programının sağladığı olanaklar ile sınırlıdır.
- Geliştirilen çevrimiçi sistemin içeriği Eskişehir Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrencilerine, Türk kültürüne ve çevreye uyum konularında destek sunmak ile sınırlıdır.
- 2010 yılı güz döneminde ve 2012 yılı bahar döneminde görüşme yapılan katılımcıların görüşmede sorulan sorulara içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma sürecinin yürütülmesinde kullanılan yöntemlere ve sürecin ayrıntılarına yer verilmiştir. Araştırmanın modeli, katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesi bölümün alt başlıklarını oluşturmaktadır. Araştırma süreci dört aşamaya ayrılmıştır ve her bir aşamada dört araştırma sorusundan birine yanıtlamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Araştırma sürecini oluşturan dört aşama Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2.

Araştırma Sürecinin Özeti

	1. Aşama	2. Aşama	3.Aşama	4. Aşama
Çalışma Dönemi	2010 yılı güz dönemi	2010 yılı güz ve 2011 yılı bahar dönemi	2011 ve 2012 yılı bahar dönemi	2012 yılı güz dönemi
Yanıt Aranan Araştırma Sorunu	1. araştırma sorusu	2. araştırma sorusu	3. araştırma sorusu	4. araştırma sorusu
Yapılan Çalışmalar	Yarı yapılandırılmış görüşmeler	Yarı yapılandırılmış görüşmeler, mini odak grup görüşmeleri	ERA-191 dersi kapsamında tasarım ve içerik geliştirme çalışmaları	ERA-198 dersi öğrencilerinin görüşleri ile çevrimiçi sistemin etkinliğinin değerlendirilmesi
Yöntem-Model	Eylem araştırması	Eylem araştırması	Tasarım tabanlı araştırma ve eylem araştırması	Eylem araştırması
Katılımcılar	Dokuz uluslararası öğrenci	Dokuz uluslararası öğrenci-Dört uluslararası öğrenci	Dört uluslararası öğrenci-18 uluslararası öğrenci	Sekiz uluslararası öğrenci

Veri toplama araçları	Yarı yapılandırılmış görüşme ses kayıtları	Yarı yapılandırılmış görüşme ses kayıtları, mini odak grup görüşmeleri video kayıtları	Ders video kayıtları, geçerlilik komitesi toplantısı ses kayıtları, elektronik ortamda öğrenci tasarımları, öğrenci ve araştırmacı günlükleri, çevrimiçi sistem ve sosyal paylaşım sitesi üzerinde öğrenci paylaşımları	Yarı yapılandırılmış görüşmeler ses kayıtları, geçerlilik komitesi toplantısı ses kayıtları
Verilerin çözümlenmesi	İçerik analizi	İçerik analizi, betimsel analiz	Betimsel analiz	Betimsel analiz

Katılımcıların ve veri çözümlene yöntemlerinin sunulduğu bölümlerde anlaşılabilirliği arttırmak için araştırma aşamaları Tablo 2 'de belirtilen aşamalar şeklinde değil, çalışma dönemleri çerçevesinde açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması seçilmiş ve uygulanmıştır. Araştırma 2010 yılı güz döneminde dokuz uluslararası öğrenci ile yapılan görüşmeler ile başlamıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda 2011 yılı bahar döneminde dört uluslararası öğrenci ile yürütülen çalışmalarda tasarım tabanlı araştırma modeli kullanılmıştır. 2012 yılı bahar döneminde 18 uluslararası öğrenci ile ve 2011 yılı güz döneminde sekiz öğrenci ile yürütülen çalışmalarda ise eylem araştırması araştırma modeli olarak uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan araştırma yöntemleri seçilme nedenleriyle birlikte aşağıda açıklanmıştır.

Eylem araştırması, bir okulda çalışan yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı veya diğer tüm kuruluşlarda çalışan mühendis, yönetici, planlamacı, insan kaynakları uzmanı

gibi bizzat uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlamaya ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Eylem araştırması, araştırmacılar ve uygulamacılar arasındaki işbirliğine vurgu yapar.

Ferrance (2000), eylem araştırması sürecinin dairesel bir yapısının olduğunu ve beş temel aşamadan oluştuğunu belirtmiştir.

1. Problemin belirlenmesi
2. Verilerin toplanması ve organizasyonu
3. Verilerin yorumlanması
4. Veriler temel alınarak eylem
5. Yansıtma

Problemin belirlenmesi aşamasında araştırmacının yanıt aramak istediği birçok soru olabilir ancak sorularını içlerinden en önemli ve uygulanabilir bir soruya indirmesi önemlidir. Sorunun araştırılmaya başlanmasından önce tüm ayrıntılarıyla değerlendirilmesi gerekmektedir. Sorun araştırmacının etki edebileceği bir durum olmalı, harcanacak zaman ve emeğe değer olmalı ve araştırmanın uygulanacağı ortamda rahatsızlık yaratmamalıdır (Ferrance, 2000). Nitel araştırmalarda veri çeşitlemesi güvenilirliğin artırılması için oldukça önemlidir. Bu nedenle verilerin toplanması aşamasında farklı veri toplama yöntemlerinin kullanımı, daha uygun bulunmuştur.

Verilerin yorumlanması aşamasında ana temalar belirlenmeli ve analiz edilmelidir. Verilerin analizinde istatistikî yöntemler kullanılabileceği gibi fikirler, eğilimler veya çoklu seçenekli sorular gibi veriler tablo halinde sunulabilir. Eylem araştırması nitel araştırma yöntemleri içerisinde görülen bir yaklaşım olsa da, eylem araştırması sürecinde nicel araştırma yöntemlerine dahil olan veri toplama tekniklerinden de yararlanma olanağı vardır (Mills, 2003).

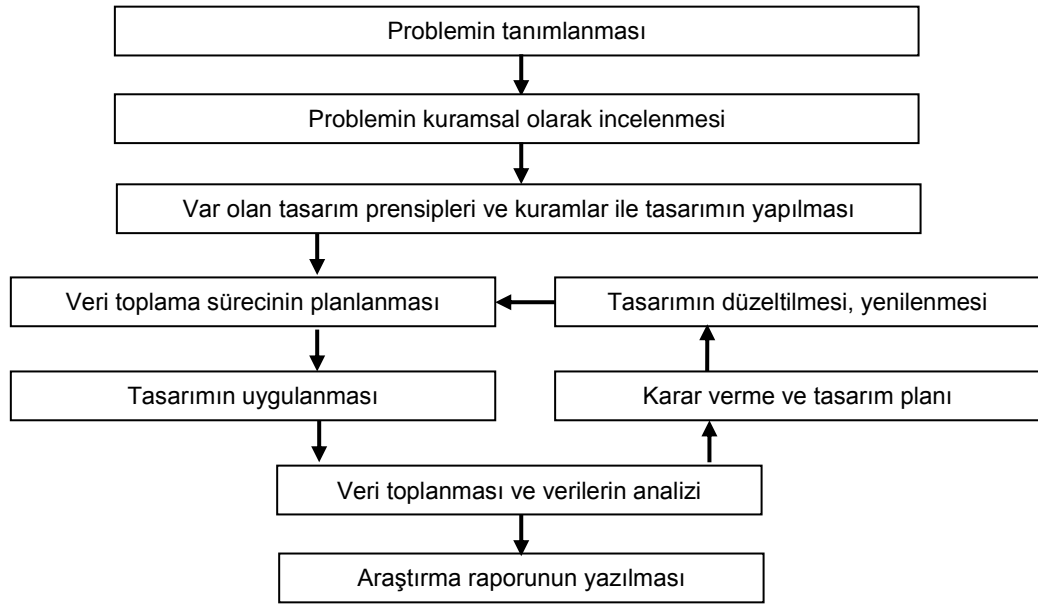
Toplanan verilerin değerlendirilmesi ve alan yazın ile karşılaştırılması sonucunda bir eylem planının hazırlanması ve uygulanması mümkündür. Planın uygulanması ile araştırılan uygulamada bazı değişiklikler yapılır ve yapılan değişikliklerin sonuçları gözlemlenir. Her planın uygulamasında tek bir değişkenin olması sonuçların değerlendirilmesi açısından önemlidir. Böylece elde edilen

değişikliklerin sebebi tam olarak bilinebilir. Yapılan değişiklik sonucunda herhangi bir gelişme olup olmadığı değerlendirilir. Eğer herhangi bir değişiklik olmadıysa daha iyi sonuçlar elde etmek için ne tür eylemler gerçekleştirilebileceği üzerinde çalışılmalıdır. Eylem araştırması sürecinin sonunda, elde edilen veriler sonucunda ortaya çıkan yeni sorular tanımlanmalı ve daha sonra yapılacak geliştirmeler, revizyonlar ve sonraki aşamalar için plan yapılmalıdır (Ferrance, 2000). Böylelikle eylem araştırması sürecinin dairesel yapısı tamamlanmış olur. Daire içerisinde araştırma ve geliştirme süreci devam ettirilir veya sonlandırılabilir.

Araştırma sürecinde Erasmusatr çevrimiçi sisteminde varsa sorunlar ve eksiklikler belirlenmiş, belirlenen sorun ve eksiklere çözüm aranmıştır. Araştırmacı eylem araştırmalarında veri toplama ve belirlenen sorunun çözüm sürecinde aktif olabilmektedir. Eylem araştırması modelinin yukarıda sayılan sorunları anlamaya ve çözmeye uygun olan yaklaşımı, araştırmada çözüm aranan araştırma sorunu ile tam uyumludur. Bu nedenle araştırma modeli olarak eylem araştırması seçilmiştir.

2011 yılı bahar döneminde dört uluslararası öğrenci ile gerçekleştirilen çalışmalarda tasarım tabanlı araştırma yöntemi kullanılmıştır. Dönem içerisinde geliştirilmesi hedeflenen çevrimiçi sistemin tasarımının tamamlanması hedeflenmiştir. Bu nedenle tasarım tabanlı araştırma yönteminin dönem içerisindeki çalışmaları yapısına en uygun araştırma yöntemi olduğu değerlendirilmiş ve uygulanmıştır.

Tasarım tabanlı araştırma, döngüsel olarak yapılan analiz, tasarım, geliştirme ve uygulama süreçlerinin araştırmacılar ve katılımcılar ile işbirliği içinde ve gerçek uygulama ortamında yapıldığı, bağlama duyarlı tasarım ilkelerinin ve kuramlarının geliştirilmesi yönelik, eğitim uygulamalarını iyileştirme amacıyla yapılan sistematik ve esnek bir araştırma yöntemidir (Wang ve Hannafin, 2005). Tasarım tabanlı araştırma, kendini yenileyen tasarım süreci ve katılımcılarla işbirliği gibi birçok yönüyle teknoloji destekli ortamların tasarlanmasına büyük katkılar getirebilmektedir (Çankaya, 2013). Araştırma sürecinin 2011 yılı bahar döneminde, çevrimiçi sisteminin tasarımının öğrenci katkıları ile tamamlanması hedeflendiğinden ve tasarım tabanlı araştırma yönteminin katılımcılarla sağladığı işbirliği olanakları nedeniyle, dönem içerisindeki çalışmaların yönlendirilmesinde araştırma modeli olarak tasarım tabanlı araştırma seçilmiştir. Kuzu, Çankaya ve Mısırlı (2011), bir tasarım tabanlı araştırmada olması muhtemel uygulama basamaklarını şekil 2’de açıklamışlardır.

Şekil 2. Tasarım Tabanlı Araştırma Uygulama Basamakları (Kuzu, Çankaya ve Mısırlı, 2011)

Tasarım tabanlı araştırmalarda izlenecek süreç net olmamakla ve bağlama göre değişmekle birlikte genel olarak şu şekilde sıralanabilir: ilk olarak tasarımcı, tasarımının birinci sürümünü geliştirir ve uygulamaya koyar, uygulamada tasarımın nasıl çalıştığına bakar, uygulamadan elde edilen deneyimler sonucu tasarımcı, düzenli biçimde tasarımını gözden geçirerek düzeltmeler yapar. Zamanla yapılan tasarım; sağlam, hataları giderilmiş ve verimli bir hale dönüşür. Son olarak araştırma raporu yazılır (Kuzu, Çankaya ve Mısırlı, 2011).

Dönem içerisinde yapılan çalışmalarda öncelikle tasarlanacak çevrimiçi sistemin içerik olarak hangi başlıklardan oluşacağı belirlenmiştir. Başlıkların belirlenme sürecinde daha önce yapılmış olan çalışmalardan elde edilen bulgular tasarımı geliştiren öğrencilerle birlikte değerlendirilmiş ve tasarım grubu öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Daha sonra tasarım aşamasına geçilmiş ve çevrimiçi sistemin tasarımını oluşturan öğeleri (başlık, logo, menü, içerik bölümleri) öğrencilerin her biri farklı şekillerde tasarlamışlardır. Ders içerisinde yapılan görüşmelerde, her öğrencinin tasarımları bir alan uzmanının ve diğer öğrencilerin görüşleri doğrultusunda etkililik açısından değerlendirilmiş ve öğrenciden istenilen düzeltmeleri yaparak

tasarımını geliştirmesi istenmiştir. Srec sonunda evrimii sistemi oluşturan her bir öge için kullanılacak olan tasarım seçilmiş ve uygulamaya konulmuştur. Ayrıca srec içerinde yapılan uygulamalar ve geliştirilen tasarımların etkililiği hakkında geçerlilik komitesi toplantılarında alan uzmanlarının görüşleri ve onayı alınmıştır.

2011 yılı bahar dönemi içerisinde, ERA-191 dersinde, tasarım tabanlı araştırma yöntemi ile yürütülen çalışmalarda katılımcı tasarım yaklaşımı kullanılmıştır.

“Computer Professionals For Social Responsibility” (2005) kuruluşuna göre, katılımcı tasarım yaklaşımı teknolojik ve örgütsel sistemlerin değerlendirilmesi, tasarlanması ve geliştirilmesinde kullanılan ve sistemin kullanım alanında bulunan uygulayıcıların (genellikle sistemin mevcut veya potansiyel kullanıcıları) tasarım ve karar verme süreçlerine aktif katılımını sağlayan bir yaklaşımdır. Geleneksel tasarım sürecinde araştırmacı kullanıcılar ve tasarımcı arasında aracı görevi görmektedir. Katılımcı tasarım yaklaşımında ise araştırmacı (tasarımcı olarak da katılabilir) süreci yöneten ve kolaylaştırıcı bir rol oynamaktadır (Sanders ve Stappers, 2008). Katılımcı tasarım yaklaşımının kullanımının sunduğu avantajları Gaffney (1999) şu şekilde sıralamaktadır:

- Kullanıcıların tasarım sürecinde sesini duyurmasını sağlamakta ve böylelikle daha kullanılabilir tasarım ortaya çıkma olasılığını arttırmaktadır.
- Teknik ve teknik olmayan katılımcıların eşit şekilde katılabilmelerini sağlamaktadır.
- Geliştiricilere kullanıcılar ile buluşma, beraber çalışma ve onları anlayabilme olanağı sunmaktadır.
- Tartışılacak konuları konuşmak için bir ortam sağlamaktadır.
- Kullanıcıların tasarım sürecinde pay alması için olanak sunmaktadır.
- Oldukça retkendir.
- Gelecek aktivitelerde kolayca kullanılabilir ve öğrenimi kolay teknikler kullanmaktadır.

Tasarım süreçlerinde ürünün kullanıcıların ihtiyaçlarının ve özelliklerinin gz önünde bulundurularak tasarımın yapılması, kullanılabilirlik açısından önem verilmesi gereken bir konudur. Katılımcı tasarım yaklaşımı kullanıcıların gz önünde bulundurularak tasarım yapılmasını daha ileri boyutlara taşımakta ve onları tasarım çalışmaların içine dahil etmektedir. Erasmusattr evrimii sisteminin tasarım sürecine

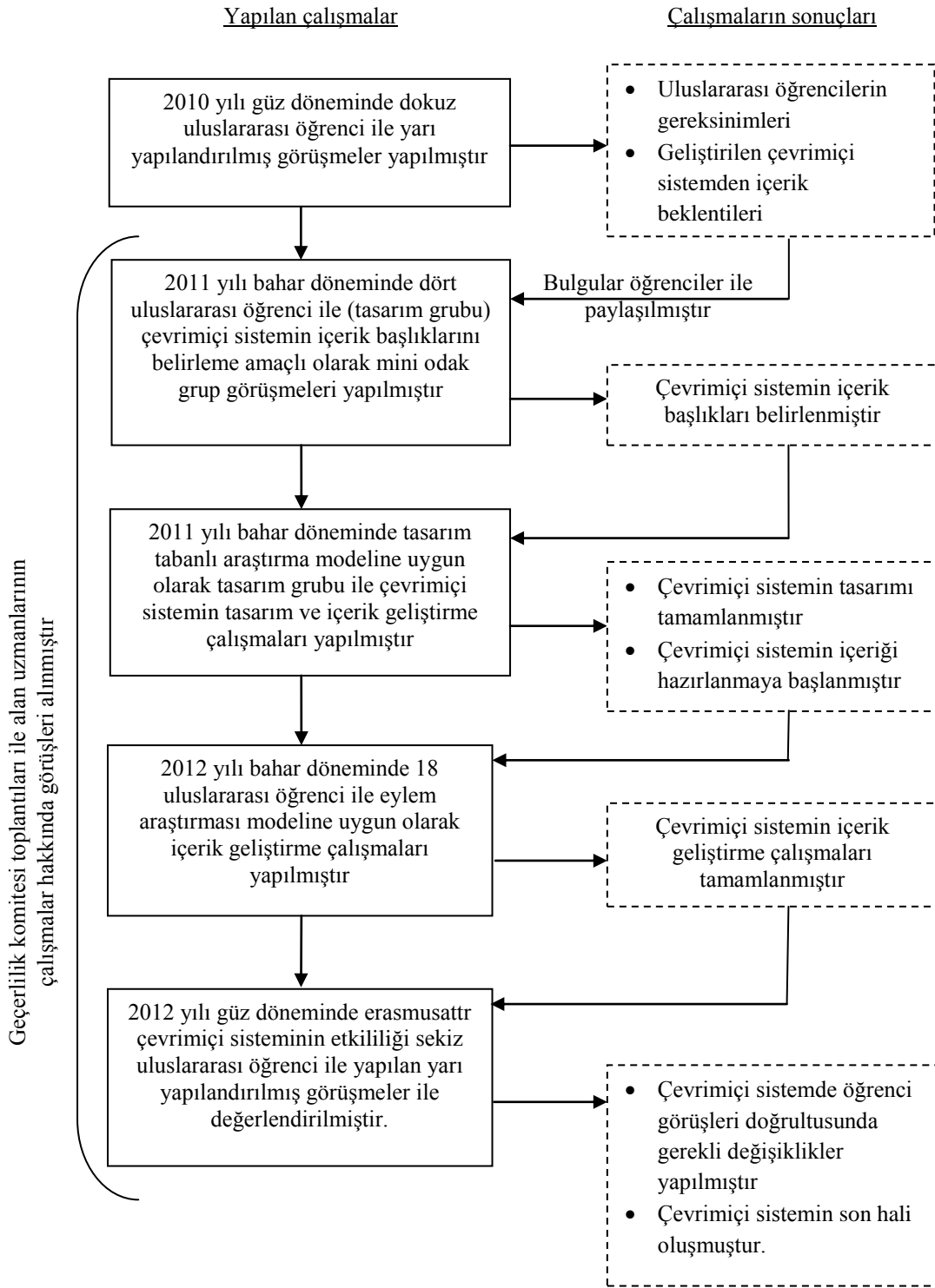
sistemin hedef kitlesi olan uluslararası öğrencilerin dahil edilmesi, uluslararası öğrencilerin gereksinimlerine, beğenilerine ve özelliklerine uygun bir tasarımın geliştirilmesi açısından önemlidir. Süreç içerisinde katılımcı öğrenciler çevrimiçi sistemin tasarım öğeleri için farklı ön tasarımlar geliştirmiş, geliştirdikleri tasarımlar sınıf içerisinde diğer öğrencilerin ve alan uzmanının görüşleri ile değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda ön tasarımlarda geliştirmeler yapılmış ve sonuç olarak öğrencilerin hazırladığı tasarımlardan en uygun bulunanı çevrimiçi sistemde kullanılmıştır. Çevrimiçi sistemin bazı tasarım öğelerinde ise görev paylaşımı yapılmış, Çevrimiçi sistemin farklı tasarım öğelerinde sadece bir öğrencinin odaklanması sağlanmıştır. Öğrencilerin tasarımları yine alan uzmanının ve diğer öğrencilerin görüşleri ile değerlendirilerek süreç içerisinde geliştirilmiştir.

Katılımcı tasarım yaklaşımı ile yapılan çalışmalarda araştırmacı da önemli bir rol üstlenmektedir. Sander ve Stappers'e (2008) göre katılımcı tasarım yaklaşımında süreç içerisinde araştırmacının aşağıdaki görevleri yerine getirmesi gerekmektedir:

- Yaratıcılığını ortaya koyan kullanıcılara liderlik
- Sürece uyum sağlamaya çalışanlara rehberlik
- Üretim sürecinde olan kullanıcılara altyapı desteği sunma
- Yaratıcılık seviyesinde olanlara temiz bir sayfa sunma

Araştırmacının katılımcıların tamamının sürece katkı sağlaması için yönlendirmesi, kullanıcılardaki yaratıcılığı öne çıkarması, katılımcıların teknik destek ihtiyacı duyduğu durumlarda gerekli desteği sağlaması beklenmektedir.

Tüm araştırma süreci Şekil 3'de özetlenmiştir.

Şekil 3. Araştırma Süreci

Katılımcılar

Araştırmanın dört farklı dönem içerisinde yürütülmesi nedeniyle her dönem içerisinde farklı katılımcılarla çalışılmıştır. Bu bölümde dönemler Tablo 2’de verildiği gibi araştırma soruları kapsamında bölünmemiştir. Her dönemi beraber çalışılan farklı öğrenciler ve akademik dönem oluşturmaktadır. Bu bölümde her dönem içerisinde beraber çalışılan katılımcılar hakkında bilgi verilecek ve bu katılımcıların belirlenme süreci açıklanacaktır. Araştırmanın katılımcılarını Eskişehir Anadolu Üniversitesi’nde lisans seviyesinde eğitim gören uluslararası öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında uluslararası öğrenciler tanımı ile Türkiye uyruklu olmayan ve Türk dilini bilmeyen öğrenciler kastedilmektedir. Eskişehir Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrenciler tarafından özellikle öğrenci değişim programları kapsamında yoğun bir şekilde ziyaret edilmektedir. Bu nedenle Türkiye’de diğer üniversitelere göre uluslararası öğrenciler arasında yürütülecek çalışmalar için daha geniş katılımcı bulma olanağı sunmaktadır.

Araştırma kapsamında yürütülen çalışmaların ilk bölümünü oluşturan yarı yapılandırılmış görüşmeler 2010 yılı güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Dönem içerisinde Anadolu Üniversitesi’nde öğrenci değişim programları kapsamında lisans öğrenimi görmekte olan dokuz uluslararası öğrenci ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere ulaşmada ve görüşmeler için ikna etmede yaşanan güçlükler nedeniyle, ulaşılabilen ve görüşme yapmayı kabul eden bütün öğrencilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin oldukça kapsamlı ve zaman alıcı olması nedeniyle yapılan dokuz görüşme neticesinde yeterli veri elde edildiğine karar verilmiş ve görüşmeler sonlandırılmıştır. Öğrencilere görüşme öncesinde verilen formun üzerinde öğrencilerin bilgilerinin yazılabileceği bir form bulunmaktadır. Öğrenciler hakkındaki bilgiler bu formların analizinden elde edilmiştir.

Görüşmelere katılan dokuz öğrencinin dördü erkek, beşi ise kızdır. Öğrencilerin yaş aralığı ise 21 ile 24 arasında değişmektedir. Üç öğrenci 21 yaşında, üç öğrenci 22 yaşında, iki öğrenci 23 yaşında ve bir öğrenci 24 yaşındadır. Öğrenciler Avrupa’nın farklı ülkelerinden Erasmus öğrenci değişim programı ile gelmişlerdir. İkişer öğrenci Polonya, Estonya ve Litvanya’dan gelmiştir. Birer öğrenci de Macaristan, İspanya ve Romanya kökenlidir. Öğrencilerin yedisi ülkelerinde ve Anadolu Üniversitesi’nde

Güzel Sanatlar Fakültesi’nde öğrenim görmektedir. Birer öğrenci ise İletişim Fakültesi ve Eczacılık Fakültesi’nde öğrenim görmektedir.

Öğrencilere araştırmacının kişisel bağlantıları yoluyla iletişime geçilmiş ve görüşmeler öncesinde çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra öğrencilerin görüşmelere devam etmelerinde gönüllülükleri esas alınmıştır. Öğrencilerin sıkıldıklarını belirttikleri noktada görüşmeler sonlandırılmıştır. Görüşmeler sırasında ses kaydı alınması için öğrencilerin yazılı ve sözlü olarak izinleri alınmış, izinleri kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerin oldukça kapsamlı ve zaman alıcı olması nedeniyle yapılan dokuz görüşme neticesinde yeterli veri elde edildiğine karar verilmiş ve görüşmeler sonlandırılmıştır.

2011 yılı bahar döneminde ikinci çalışma dönemi katılımcıları olan dört uluslararası öğrenci ile çalışılmıştır. Daha önce uluslararası öğrenciler ile yapılan çalışmalarda elde edilen deneyimler sonucunda öğrencilerin çalışmalara katılımının ancak dersler kapsamında olabileceği anlaşılmıştır. Bu nedenle çalışmanın yürütülmesi amacıyla, Doç Dr. S. Duygu ERİŞTİ yürütücülüğünde, ERA-191 kodlu “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi açılmıştır. Ancak “Uluslararası İlişkiler Birimi” aracılığı ile bölüm danışmanlarına daha önce dersin tanıtımı yapılmış olmasına rağmen kayıt haftası içerisinde hiçbir öğrenci dersi seçmemiştir. Çözüm olarak ekle sil haftası içerisinde Erasmus bölüm koordinatörlerine bireysel olarak ulaşılmış ve öğrencileri derse yönlendirmeleri istenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi’nden bir öğrenci; Güzel Sanatlar Fakültesi’nden dört öğrenci koordinatörlerin yönlendirmesi sonucu derse katılmak için dersin yürütücüsü ile iletişime geçmiştir. İletişim Fakültesinden gelen Alman öğrencinin ders çakışması sorunu nedeni ile dersi seçmesi mümkün olamamıştır. Güzel Sanatlar Fakültesi’nden gelen dört öğrenci dersi sorunsuz bir şekilde seçmiş ve çalışmalara başlanmıştır.

Dersi seçmiş olan dört öğrencinin üçü Polonyalı, biri ise Macar’dır. Hepsinin cinsiyeti kızdır ve bölümlerinde üçüncü yıllarına devam etmektedirler. Öğrencilerin hepsi bilgisayar kullanarak grafik tasarımı yapabilmekte ve grafik tasarımı konusunda eğitim almaktadırlar. Öğrencilerin bu yetenekleri daha sonra çalışmanın tasarım sürecinde oldukça yararlı olmuş ve ortaya oldukça başarılı tasarımlar ortaya çıkmıştır. Ancak öğrencilerin bu yeteneklere sahip olması tamamen tesadüfi olarak gerçekleşmiş,

öğrenciler bilinçli olarak seçilmemiştir. Çalışmanın başlangıcında öğrencilerden video kayıtlarının alınması ve bu kayıtların çalışma kapsamında kullanılmasıyla ilgili yazılı ve sözlü izinleri alınmıştır.

2011 yılı güz döneminde çevrimiçi sistemin içerik geliştirme çalışmalarını tamamlama amaçlı olarak ERA-191 dersi tekrar açılmış, daha önce yürütülen tanıtım faaliyetleri ile tekrar derse öğrenci katılımının sağlanmasına çalışılmıştır. Ancak kayıt döneminin sonunda dersi sadece üç öğrenci seçmiştir. Bu öğrencilerde dönem içerisinde derse devam etmemişlerdir. Bu nedenle bu dönem içerisinde daha önce planlanan içerik geliştirme çalışmaları yürütülememiştir.

2012 bahar döneminde ERA-191 dersi Prof. Dr. Ferhan ODABAŞI yürütücülüğünde tekrar açılmıştır. Bu dönem başında yürütülen yoğun tanıtım faaliyetleri sonucunda dersi 18 öğrenci seçmiştir ve bu öğrenciler üçüncü dönem katılımcılarını oluşturmaktadır. Öğrencilerden kendilerini çevrimiçi sistem üzerinde “bizim hakkımızda” bölümünde kısaca tanıtımları istenmiştir. Bu bölümde elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin özellikleri verilmiştir. Dört öğrenci erkek, 14 öğrenci ise kızdır. Öğrencilerin yaş aralığı ise 21 ile 24 arasında değişmektedir. Öğrencilerin dördü 21 yaşında, beşi 22 yaşında, ikisi 23 yaşında ve yedisi 24 yaşındadır. Öğrencilerin milliyetleri incelendiğinde yedi öğrencinin İspanyol, beş öğrencinin Polonyalı, üç öğrencinin Litvanyalı ve birer öğrencinin de Portekizli, Macar ve Slovenyalı olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin ülkelerinde öğrenim gördükleri bölümler farklılık göstermektedir. Birer öğrenci kimya mühendisliği, sosyal bilimler ve kamu yönetimi bölümlerinde; ikişer öğrenci eğitim bilimleri, iktisat ve fen bölümlerinde; üçer öğrenci ise iletişim bilimleri, gazetecilik ve işletme bölümlerinde öğrenim görmektedir.

Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrencilerinin, Erasmusatr çevrimiçi sistemi hakkındaki görüşlerinin elde edilmesi amacıyla 2012 yılı güz döneminde araştırmanın dördüncü ve son dönem katılımcılarını oluşturan sekiz uluslararası öğrenci ile çalışma yürütülmüştür. Uluslararası öğrencilerle araştırmacının daha önce yaptığı çalışmalardan elde edilen deneyimler sonucu, katılımcılarla gönüllü olarak ders saatleri dışında görüşmenin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Öğrencilere bu saatlerden dışında iletişim olanağı bulunmamakta, ulaşılsa bile güven ortamı sağlanamaz ise görüşme gerçekleşmemektedir. Bu nedenle öğrencilerle görüşmeleri gerçekleştirmek için,

uluslararası öğrencilerin katılımının yoğun olduğu bir ders aranmıştır. Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi ile yapılan görüşmeler neticesinde Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde ERA 198 kodlu "Türkiye'de Görsel Kültür" dersine dokuz yabancı öğrencinin kayıtlı olduğu öğrenilmiştir. Dersi yürütmekte olan Doç. Dr. Özgür Soğancı ile yapılan görüşme neticesinde ders saatlerinin bitiminde öğrencilerden izni alınması halinde görüşmelerin gerçekleştirilebileceği onayı alınmıştır. Ancak daha sonra öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bir öğrenci çalışmaya katılmak istemediğini bildirmiş bu nedenle katılımcı sayısı sekiz olarak netleşmiştir.

2012 güz döneminde yapılan çalışmalara katılan uluslararası öğrenciler hakkında bilgi, görüşme formunda öğrencilere sorulan sorulardan elde edilmiştir. Katılımcıların beşi kız, üçü ise erkektir. Araştırmacının uluslararası öğrencilerle daha önce yaptığı çalışmalarda da kız öğrencilerin ağırlı daha fazla olmuştur. Bu durum Anadolu Üniversitesi'ne gelen uluslararası öğrencilerin ağırlığının kız olmasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin tamamı kendi ülkelerinde lisans öğrenimlerine devam etmektedir. Katılımcıların kendi ülkelerindeki üniversitelerinde alanları: birer öğrenci uluslararası ilişkiler ve reklamcılık, gazetecilik, iletişim bilimleri ve kalan beşinin eğitim fakültesidir. Katılımcıların milliyetleri ikişer Polonya ve İspanya; birer Litvanya, Portekiz, Romanya Almanya şeklindedir. Katılımcıların görüşmelerden önce izinleri sözlü olarak alınmış ve kaydedilmiştir.

Katılımcıların çalışmaya dahil olmasında gönüllülük esas alındığı için, öğrencilerle çalışmanın önemi hakkında bazı bilgilendirme faaliyetleri yürütülmüştür. ERA 198 dersinde ilk bir araya gelindiğinde çevrimiçi sistem duvara yansıtılarak içeriği kısaca tanıtılmış, proje kapsamında daha önce yapılmış olan çalışmalar açıklanmış, daha önceki dönemlerde araştırmaya katkı sağlayan öğrencileri tamamladıkları çalışmalar açıklanmış ve çevrimiçi sistemin uluslararası öğrencilere yapabileceği katkılar hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak çevrimiçi sistemin tanıtımını yapan bir el ilanı öğrencilere dağıtılmıştır. Daha sonra bu el ilanı güncellenerek öğrencilere tekrar dağıtılmıştır

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın modelinin nitel araştırma yöntemlerine dayanması ve araştırmanın farklı dönemlerde değişik süreçlerle uygulanması nedeniyle veri toplama amaçlı olarak birçok farklı araç kullanılmıştır. Süreç içerisinde kullanılan veri toplama araçları:

1. Yarı yapılandırılmış görüşme formları
2. Yarı yapılandırılmış görüşme kayıtları
3. Geçerlilik komitesi toplantı kayıtları
4. Video kayıtları
5. Öğrenci günlükleri
6. Öğrencilerin elektronik ortamda yaptıkları tasarımlar
7. Öğrencilerin sosyal paylaşım sitesi üzerindeki paylaşımları
8. Öğrencilerin çevrimiçi sistem üzerindeki paylaşımları
9. Araştırmacı günlükleri

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formları

2010 yılı güz döneminde gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin uygulanmasından önce görüşmelerde kullanılacak olan form geliştirilmiştir. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır: Öğrenci bilgileri ve görüşme soruları.

Öğrenci bilgileri bölümünde görüşme yapılan öğrencinin adı, soyadı, yaşı, cinsiyeti, geldiği ülke, kendi üniversitesinde ve ziyaret ettiği üniversitede devam ettiği bölüm, Türkiye’de geçirdiği toplam zaman ve iletişim bilgileri istenmiştir. Formun diğer bölümünü oluşturan görüşme sorularında toplam 11 soru bulunmaktadır.

1. Türk kültürü hakkında hangi konulara ilgi duymaktasınız?
2. Türk kültürü hakkında neler öğrendiniz? Gelecekte Türk kültürü hakkında neler öğrenmek istersiniz?
3. Kendi kültürünüz ve Türk kültürü arasındaki farklılıklar nelerdir?
4. Türkiye’deki günlük yaşantınızda ne tür sorunlar yaşadınız?
5. Türk kültürüne uyum sağlama konusunda ne tür sorunlar yaşadınız?
6. Türkiye’deki üniversiteniz hakkında neler öğrenmek istersiniz?
7. Türkiye’deki üniversitenizde eğitiminizle ilgili ne tür sorunlar yaşadınız?
8. Üniversite’nin uluslararası öğrenciler için sunduğu destek hizmetlerini yeterli buluyor musunuz? Eğer cevabınız hayır ise bu hizmetlerdeki eksiklikler nelerdir?

9. Türk kültürünü uluslararası öğrencilere tanıtacak bir çevrimiçi sistem hakkında ne düşünüyorsunuz?
10. Üniversitenin eğitim yaşantısına uyum sağlamanıza yardım edecek bir çevrimiçi sistemden içerik olarak beklentileriniz nelerdir?
11. Bir uluslararası öğrenci olarak bir çevrimiçi destek sisteminden beklentileriniz nelerdir?

Görüşme formunun geliştirilme sürecinde öncelikle alanyazın taraması yapılarak uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlar belirlenmiştir. Bu sorunlar daha sonra öğrencilerle yapılacak görüşmelerde kullanılacak görüşme formunun oluşturulmasında yol gösterici olarak kullanılmıştır. Oluşturulan görüşme formunun dil ve kapsam geçerliliği çalışması bir dil ve iki alan uzmanı ile gerçekleştirilmiştir. Geçerlilik çalışması kapsamında görüşme sorularına son hali verilmiş ve görüşmelerde kullanılmıştır. Görüşme formu EK A1’de sunulmaktadır.

Araştırmanın son aşamasını oluşturan yarı yapılandırılmış görüşmeler 2012 yılı güz döneminde ERA-198 dersinin öğrencileri ile yapılmıştır. Görüşmelerde kullanılan ilk form, 11 sorudan ve öğrencileri adını, soyadını, milliyetini, kendi üniversitelerindeki ve Anadolu Üniversitesi’ndeki bölümünü belirtmesini isteyen bir kişisel bilgiler bölümden oluşmaktadır. Formun hazırlanma sürecinde üç alan uzmanının görüşleri alınarak geçerlilik çalışması yapılmıştır. Görüşme formunun dilinin İngilizce olması nedeniyle, alan uzmanlarından birisinin İngiliz Dili alanında uzman olmasına dikkat edilmiştir. Uzmanların inceleme sonrası istediği düzeltmeler yapılmış ve uygulamaya geçilmiştir. Görüşme soruları daima aynı sıra ile sorulmuş, öğrencilerin görüş bildirmek istememesi veya bir fikirlerinin olmadığını belirtmeleri durumunda öğrencilere ek açıklamalar yapılarak yanıt vermeleri konusunda ısrar edilmemiştir. Görüşme öncesinde öğrencilerin ses kaydı alınması ve görüşmelere katılım konusundaki izinleri sözlü ve yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. İzin formu EK A2’de, görüşme formu ise EK A3’de sunulmuştur. Görüşme sorularının Türkçe çevirisi aşağıda sıralanmıştır:

1. Daha önce “www.erasmusattr.anadolu.edu.tr” çevrimiçi sistemini kullandınız mı? Cevabınız evet ise lütfen sonraki soruları cevaplayınız.
2. Erasmusattr çevrimiçi sistemini nasıl keşfettiniz?
3. Erasmusattr çevrimiçi sistemini ne kadar sıklıkla kullandınız?

4. Erasmusattr çevrimiçi sistemini bir sorununuza/probleminize çözüm bulmak için hiç ziyaret ettiniz mi? Sorununuz/probleminiz neydi?
5. Erasmusattr çevrimiçi sisteminin hangi bölümleri sizin için daha fazla yardımcıdır? Lütfen açıklayınız.
6. Erasmusattr çevrimiçi sisteminin hangi bölümleri sizin için gereksizdir? Lütfen açıklayınız.
7. Erasmusattr çevrimiçi sistemini içerisinde dolaşımında sorun yaşadınız mı?
8. Erasmusattr çevrimiçi sistemindeki öğrenci yorumları sizin için yardımcı mıdır? Lütfen açıklayınız.
9. Erasmusattr çevrimiçi sistemine yeni bir bölüm veya içerik olarak ne eklenmelidir?
10. Erasmusattr çevrimiçi sistemine yeni bir bölüm veya içerik olarak ne eklenmelidir?
11. Erasmusattr çevrimiçi sistemi hakkında genel değerlendirmeniz ve fikirleriniz nelerdir?

Bu süreç tamamlandıktan sonra tüm katılımcılar ile ikinci görüşme grup olarak gerçekleştirilmiş ve uygulanan eylem planları neticesinde çevrimiçi sistemde yapılmış olan dört değişiklik için öğrencilerin görüşleri ve onayı alınmıştır. Grup görüşmesinde sorulan sorular basılı olarak öğrencilere verilmediği için soru formu hazırlanmamıştır. Ancak grup görüşmesinde sorulan sorular aşağıda listelenmiştir.

1. Öğrencilerimizin çoğu görüşlerinde Eskişehir'e kendi ülkelerinden gelişlerinde sorun yaşadıklarını belirttiler. Bizde "Eskişehir'e nasıl ulaşılır" başlıklı bir makale oluşturduk. Bu makaleyi inceleyip size yardımcı olup olmadığını değerlendirir misiniz?
2. İkinci olarak "Eskişehir'de ulaşım" başlıklı bir makale oluşturduk. Bu makaleyi inceleyip size yardımcı olup olmadığını değerlendirir misiniz?
3. İlk günler başlığının altında oturma izni alınması ile ilgili bilgi verdik. Verilen bilgi sizin için yeterli midir?
4. Her sayfanın altına Facebook, Twitter, Google, Myshare, Inshare hesabınızı kullanarak yorum ekleyebiliyorsunuz. Bazı öğrenciler Facebook hesabını kullanmak istemediğini söyledi. Bizde diğer hesaplarla da giriş yapılabilmesini

sağladık ve başlığı “yorum ekleyin” şeklinde değiştirdik. Sayfalara yorum eklemekte sizin için bir problem var mı?

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Kayıtları

Yarı yapılandırılmış görüşmeler esnasında ses kayıt cihazı ile ses kaydı alınmıştır. Ses kaydının alınabilmesi için görüşme yapılan öğrencinin yazılı ve sözlü izni alınmıştır. İzin formu EK A2’de sunulmaktadır. Görüşmeye başlamadan önce öğrencinin görüşme formundaki öğrenci bilgilerini doldurması sağlanmış ve daha sonra görüşmede sorulacak soruları incelemesi istenmiştir. Daha sonra görüşme sorularının sırası ile sorulmasına geçilmiştir. Görüşmede sorulara yeterince açık cevaplar alınmadığı zaman, araştırmacı ek açıklamalar yaparak katılımcının veri toplanmak istenen konular hakkında fikirlerini açıklaması sağlanmıştır. Ancak bu ek açıklamalarda katılımcıların fikirlerini etkileyebilecek müdahalelerde bulunulmamıştır. Katılımcılar bazen daha sonra sorulacak bir soruyu da açıklamalarında cevaplamıştır. Bu tür durumlarda soru tekrarlanmış ve katılımcıya bu soruyu cevapladığı hatırlatılarak sonraki soruya geçilmiştir. Bazı katılımcılar görüşme esnasında sıkıldığını belirtmiş bu tür durumlarda görüşmeci daha fazla zorlanmamış ve görüşme sonlandırılmıştır.

Bütün görüşme yapılan öğrencilerin bireysel olarak ses kayıtları alınmıştır. Ancak 2012 güz döneminde yapılan üçüncü grup görüşmelerde farklı bir görüşme yöntemi uygulanmıştır. Katılımcılarla yapılan bu görüşmeler yine birebir gerçekleştirilmek istenmiş ancak öğrenciler uzun final sunumlarından sonra görüşme yapmak istememişlerdir. Bu nedenle grup görüşmesi zaman kazanımı açısından avantajlı olması nedeniyle alternatif olarak önerilmiş ve katılımcılar görüşme yapmak için ikna edilebilmişlerdir. Bu sırada da öğrencilerin sesleri kayıt altına alınmıştır. Grup görüşmelerinin bireysel görüşmelerden farklılıkları bulunmaktadır. Grup görüşmeleri gerçekleştirirken akılda tutulması gereken, görüşmede analiz edilecek olanın bireylerin değil bütün grubun görüşü olduğudur. Grup içerisinde bireysel olarak farklı görüşte olanlar olsa bile kolektif bir grup görüşü aranır (Cohen ve diğerleri, 2000). Dolayısıyla görüşmenin sırasında tek ses kaydı alınmış ve grubun toplu olarak görüşü değerlendirilmiştir.

Geçerlilik Komitesi Toplantısı Kayıtları

2011 ve 2012 yılı bahar döneminde ve 2012 yılı güz döneminde yapılan çalışmalar geçerlilik komitesi toplantıları eşliğinde yürütülmüştür. Geçerlilik komitesi Doç. Dr. Abdullah KUZU, Doç Dr. Adile Aşkım KURT ve Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ' den oluşmaktadır. Doç. Dr. Abdullah KUZU geçerlilik komitesi toplantılarında eylem araştırması ve tasarım tabanlı araştırma yöntemleri alanlarında sahip olduğu bilgi ve deneyim ile katkıda bulunmuştur. Doç. Dr. Adile Aşkım KURT istatistik, ölçme-değerlendirme ve teknoloji entegrasyonu alanlarındaki bilgi ve deneyimlerini toplantılarında paylaşmıştır. Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ ise grafik tasarımı alanında bilgi ve deneyimlerini tasarım süreçlerinde ve geçerlilik komitesi toplantılarında araştırmacı ile paylaşmıştır. Araştırma süreci içerisinde araştırma modelinin uygulamasında, çevrimiçi sistemin tasarım ve geliştirme sürecinde, çevrimiçi sistemde belirlenen sorunlara çözüm üretilmesinde komite üyelerinin bilgi ve deneyimlerine başvurulmuştur. 2011 yılı bahar döneminde altı geçerlilik komitesi toplantısı yapılmış ve tasarım tabanlı araştırma sürecinde alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. 2012 bahar döneminde eylem araştırması süreci içerisinde üç geçerlilik komitesi toplantısı yapılmıştır. 2012 güz döneminde eylem araştırması sürecinde yine üç toplantı gerçekleştirilmiştir. İlk toplantı birinci grup görüşmelerden sonra, ikinci toplantı ikinci grup görüşmeler sürerken, son toplantı ise üçüncü grup görüşmeler ile katılımcıların onayı alındıktan sonra yapılmıştır. Toplantılar süresince ses kaydı alınmış, kayıtlar daha sonra veri olarak kullanılmıştır. Her toplantı sonunda alınan kararlar ses kayıtları çözümlenerek bir tablo halinde getirilmiş ve sonraki toplantıda komite üyelerine bu tablo üzerinde alınan kararın uygulama durumu hakkında bilgi verilmiştir.

Video Kayıtları

2011 bahar ve 2012 bahar dönemlerinde ERA-191 dersi kapsamında yürütülen çalışmaların kaydedilmesinde video kamera veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ders içerisinde gerçekleştirilen etkinliklerin ve öğrencilerin tepkilerinin gözlemlenebilmesi için video kaydı yöntemi ses kaydının yerine tercih edilmiştir. Video kayıt cihazı ders içerisinde üçayak üzerine sınıf genelini kapsamına alacak şekilde yerleştirilmiş, gerektiğinde kameranın konumu değiştirilerek yapılan konuşmalarında kaydedilmesi sağlanmıştır. Ders sonrası araştırmacı video kayıtlarını incelemiş ve çözümlemesini yapmıştır. Video kayıt dosyaları her ders sonunda kameranın içerisinde

bulunan hafıza kartı kullanılarak bilgisayara aktarılmış, ayrıca bir harici disk ile yedeği alınmıştır.

Öğrenci Günlükleri

2011 bahar döneminde tasarım tabanlı araştırma modeline uygun olarak yürütülen çalışmalar sırasında öğrencilerin her ders sonunda yapılan uygulamalar ve alınan kararlar hakkındaki görüşlerini defterlerine yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin tutmaları istenen bu notlar günlük olarak isimlendirilmiştir. Ancak öğrenciler sadece bir hafta günlük tutmuşlardır. İlerleyen haftalarda öğrencilerin bu konuda isteksiz oldukları ve günlüklerini yazmadıkları belirlenmiştir. Tuttukları notların fotokopileri alınarak saklanmış ve veri olarak kullanılmıştır. Sonraki haftalarda farklı bir eylem planı devreye sokularak bu uygulama kaldırılmıştır.

Öğrencilerin Elektronik Ortamda Yaptıkları Tasarımlar

2011 bahar döneminde dört uluslararası öğrenci ile tasarım tabanlı araştırma yöntemine uygun olarak yürütülen çalışmalar kapsamında öğrenciler tarafından çevrimiçi sistemin tasarımı hazırlanmıştır. Öğrenciler her hafta hazırladıkları tasarımları ders ortamında kendi bilgisayarları üzerinde paylaşmışlar, tasarımların bir alan uzmanı ve diğer öğrenciler tarafından değerlendirilmesi yapılmıştır. Öğrenciler tasarımlarını Adobe Illustrator programını kullanarak hazırlamışlardır. Öğrencilerin Güzel Sanatlar Fakültesi'nden gelmeleri nedeniyle bilgisayar üzerinde görsel tasarım yapabiliyor olmaları dönem içerisinde yapılan çalışmaların kalitesini oldukça yükseltmiştir. Öğrenciler her ders sonunda elektronik ortamda hazırladıkları tasarımları araştırmacı ile paylaşmışlardır. Bu tasarımlar bulgular bölümünde açıklanmış ve çalışmada ek olarak da sunulmuştur. Tasarımlarının bulgular bölümünde açıklanması ile çevrimiçi sistemin tasarımının şekillenme süreci ve tasarım öğelerinin seçilmesinde hangi konulara dikkat edildiği daha iyi açıklanabilmiştir.

Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Sitesi Üzerindeki Paylaşımları

Öğrencilerin defterlerine ders günlüklerini yazmaları istenmesine rağmen, ilk hafta dışında günlük yazmadıkları gözlemlenmiştir. Öğrencilerin görüşlerini paylaşmaları için onları bu konuda teşvik eden ve paylaşım yapmalarını kolaylaştırabilecek bir çözüm

aranmıştır. Öğrencilerin hepsinin Facebook sosyal paylaşım Web sitesini kullandıkları belirlenmiş ve eylem planı olarak öğrencilerin paylaşımlarda bulunabilecekleri bir sayfa oluşturulması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla Facebook üzerinde “Digital Technology and Cultural Integration” başlıklı sayfa oluşturulmuştur. Daha sonra bu grup üzerinde her hafta öğrencilere sorular yöneltilmiş ve sorulara yönelik olarak görüşlerini açıklamaları istenmiştir. Bu yöntem öğrencilerin görüşlerini almakta oldukça faydalı olmuş sonraki haftalarda öğrencilerden görüşleri doğrultusunda çalışmanın gelişimi ile ilgili kararlar alınmıştır.

Facebook üzerinde açılan bir sayfa üzerinden öğrenci görüşlerinin alınması yönteminin 2011 bahar döneminde başarı ile kullanılması sonucunda 2012 bahar döneminde yürütülen çalışmalar sırasında da aynı yöntem kullanılmıştır. Facebook üzerinde “ERA 191- Digital Technology and Cultural Integration” başlıklı sayfa açılmıştır. Öğrencilerin çevrimiçi sistemi görüşleri ile zenginleştirebilmeleri için sayfa üzerine sorulara cevaplar yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin paylaştıkları görüşler Erasmusatr çevrimiçi sistemine eklenecek yeni içeriklerin belirlenmesinde kullanılmış ve öğrencilerin görüşleri çevrimiçi sistemde ilgili sayfalara içerik olarak eklenmiştir. Uygulanan yöntemin yine oldukça başarılı olduğu ve öğrencilerden istenilen konularda görüşler alınabildiği görülmüştür.

Öğrencilerin Çevrimiçi Sistem Üzendeki Paylaşımları

Çevrimiçi sistemin tasarımı tamamlandıktan sonra içeriğinin geliştirilmesine geçilmiştir. İçerik geliştirme çalışmalarına 2011 yılı bahar döneminde başlanmış ve 2012 yılı bahar döneminin sonunda tamamlanmıştır. İçerik geliştirme süreci tamamen öğrencilerin katılımları ile yürütülmüştür. Çevrimiçi sistemin Joomla İçerik Yönetim Sistemi tabanlı olarak geliştirilmesi nedeniyle çok sayıda kullanıcının yazar olarak içerik ekleyebilmesine olanak tanımaktadır. Araştırmacı bu süreçte öğrencilere içerik paylaşımında bulunabilmeleri için gerekli eğitimleri vermiş, öğrencilerin yaşadıkları sorunlar için teknik destekte bulunmuş ve sürecin yönetimini üstlenmiştir. Öğrencilerin Joomla İçerik Yönetim Sistemi'nin makale oluşturma ekranında hazırladıkları sayfaların doğrudan çevrimiçi sistemde yayınlanmasına izin verilmemiştir. Öğrenciler tarafından hazırlanan içerikler ancak içerik yönetim sisteminde yönetici yetkilerine

sahip olan araştırmacının onayından sonra çevrimiçi sistem üzerinde yayınlanabilmektedir.

Sürecin başında bütün öğrencilere sadece yazar yetkileri verilmiş yani öğrenciler sadece içerik oluşturabileceklerdir. Ancak ilerleyen aşamalarda öğrencilerin mevcut makaleler üzerinde değişiklik yapabilmeleri gerekmiştir. Bu nedenle öğrencileri yetkileri daha sonra editör olarak değiştirilmiştir. Öğrenciler ayrıca kendi sorumluluklarında olmayan bölümlerdeki makalelere müdahale etmemeleri konusunda uyarılmışlardır. Araştırma sürecinde öğrencilerin paylaşımları uluslararası öğrencilerin ilgi duydukları konuların belirlenmesinde önemli bir bulgu olmuştur.

Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı eylem araştırması sürecinde yaptığı uygulamalar, karşılaştığı zorluklar, ders ve bilgi toplama süreçlerinde yaşanılan olaylar hakkında günlükler tutmuştur. Günlükler bireysel gözlemlere, duygulara, tepkilere, yorumlara ve açıklamalara ulaşmada yararlı olabilirler. (Yıldırım ve şimşek, 2006). Bu tür bilgiler araştırma sürecinin içerisinde verilen kararların anlaşılmasında oldukça yararlı olabilmektedir. Ancak bilgilerin araştırma süreci içerisinde ve düzenli olarak tutulması araştırma sürecinde yaşanan olayların kayıt altına alınması için önemlidir. Zaman içerisinde bu bilgiler unutulabilmektedir. Araştırma günlükleri aynı zamanda araştırmacının kendi görüşlerini araştırma süreci içerisine katabilmesi için iyi bir araç olarak da görülebilmektedir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın modeli olarak seçilen ve uygulanan eylem araştırması çok sayıda veri toplama yöntemi içermektedir. Uygulama sürecinin devam edebilmesi ve gerekli kararların alınabilmesi için çoğunlukla araştırma süreci içerisinde verilerin çözümlemesi iki aşamalı olarak yapılmıştır. İlk aşamada uygulama süreci içerisinde verilerin makro düzeyde çözümlemesi yapılmıştır. İkinci aşama ise araştırma sürecinin sonunda uygulanmış ve verinin türüne göre mikro düzeyde betimsel veya içerik çözümlemesi teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın farklı dönemler içerisinde elde edilen farklı türde veriler içermesi nedeniyle değişik veri çözümleme teknikleri kullanılmıştır. Bu nedenle verilerin çözümlenmesi için yapılan çalışmaların her dönem için ayrı açıklanması uygun

bulunmuştur. Verilerin çözümlemesi aşamaları, katılımların açıklandığı bölümde olduğu gibi çalışma dönemleri temel alınarak oluşturulmuştur.

Araştırma sürecinde veri toplama amacıyla yapılan faaliyetlerin zamanı, süresi ve ne gibi bir etkinlik sırasında toplandığı Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3.

Araştırma Verilerini Toplama Zaman Tablosu

Tarih	Zaman	Süre	Etkinlikler
10.12.2010	Cuma, 15.35	9’	Öğrenci G1 ile görüşme
10.12.2010	Cuma, 15.46	10’	Öğrenci G2 ile görüşme
10.12.2010	Cuma, 18.55	11’	Öğrenci G3 ile görüşme
10.12.2010	Cuma, 20.25	21’	Öğrenci G4 ile görüşme
17.12.2010	Cuma, 13.30	12’	Öğrenci G7 ile görüşme
17.12.2010	Cuma, 13.47	10’	Öğrenci G8 ile görüşme
17.12.2010	Cuma, 14.02	9’	Öğrenci G9 ile görüşme
19.12.2010	Pazar, 20.18	12’	Öğrenci G5 ile görüşme
19.12.2010	Pazar, 20.32	16’	Öğrenci G6 ile görüşme
22.02.2011	Salı, 10.00	40’	1. ders - Tanışma ve dersin tanıtılması
01.03.2011	Salı, 10.00	110’	2. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
08.03.2011	Salı, 11.00	100’	3. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
15.03.2011	Salı, 10.00	10’	4. ders - Ders iptal edilmiştir
22.03.2011	Salı, 10.00	91’	5. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
22.03.2011	Salı, 13.40	56’	2011 bahar - 1. geçerlilik komitesi toplantısı
29.03.2011	Salı, 10.00	61’	6. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
29.03.2011	Salı, 13.35	73’	2011 bahar - 2. geçerlilik komitesi toplantısı
05.04.2011	Salı, 10.00	67’	7. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
05.04.2011	Salı, 13.44	23’	2011 bahar - 3. geçerlilik komitesi toplantısı
12.04.2011	Salı, 10.00	48’	8. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
12.04.2011	Salı, 13.19	30’	2011 bahar - 4. geçerlilik komitesi toplantısı
19.04.2011	Salı, 10.00	31’	9. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri

Tarih	Zaman	Süre	Etkinlikler
26.04.2011	Salı, 10.00	22'	10. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
10.05.2011	Salı, 13.14	30'	2011 bahar - 5. geçerlilik komitesi toplantısı
17.05.2011	Salı, 10.00	37'	11.ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
17.05.2011	Salı, 13.20	30'	2011 bahar - 6. geçerlilik komitesi toplantısı
24.05.2011	Salı, 10.00	35'	12.ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
07.06.2011	Pazartesi, 13,20	5'	2011 bahar - 7. geçerlilik komitesi toplantısı
20.02.2012	Pazartesi, 14.00	20'	1. ders - Tanışma ve dersin tanıtılması
27.02.2012	Salı, 10.00	110'	2. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
12.03.2012	Pazartesi, 14.00	50'	3. ders – Yüz yüze ders etkinlikleri
19.03 2012	Pazartesi, 15.56	42'	2012 bahar - 1. geçerlilik komitesi toplantısı
26.03.2012	Pazartesi 14.00	109'	4. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
11.04.2012	Pazartesi, 15.14	52'	2012 bahar - 2. geçerlilik komitesi toplantısı
21.05.2012	Pazartesi, 14.00	68'	7. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
28.05.2012	Pazartesi, 14.00	72'	8. ders - Yüz yüze ders etkinlikleri
01.06.2012	Cuma, 15.43	44'	2012 bahar - 3. geçerlilik komitesi toplantısı
16.11.2012	Cuma, 16.04	8'	Öğrenci S1 ile görüşme
16.11.2012	Cuma, 16.28	6'	Öğrenci S2 ile görüşme
23.11.2012	Cuma, 11.10	25'	2012 güz – 1. geçerlilik komitesi toplantısı
30.11.2012	Cuma, 16.35	7'	Öğrenci S3 ile görüşme
30.11.2012	Cuma, 16.45	31'	Öğrenci S4 ile görüşme
07.12.2012	Cuma, 11.10	19'	2012 güz – 2. geçerlilik komitesi toplantısı
10.01.2013	Perşembe, 16.05	15'	Öğrencilerle toplu görüşme

2010 Yılı Güz Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi

2010 yılı güz döneminde dokuz uluslararası öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde ve sonrasında yapılan çözümlemelerde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizden yararlanılmıştır. Betimsel analizin tersine içerik analizi araştırmanın kuramsal altyapısının bulunmadığı durumlarda uygulanmaktadır. İçerik analizi, mesajın belirlenmiş karakteristiklerini sistematik ve objektif olarak tanımlanması yoluyla çıkarsamalar yapmak için kullanılacak herhangi

bir teknik olarak tanımlanmaktadır (Holsti, 1969; Akt: Stemler, 2001). İçerik analizinin aşamaları Büyüköztürk ve diğerleri (2008) tarafından amaçların belirlenmesi, analiz birimlerinin belirlenmesi, konu ile ilgili verilerin yerinin belirlenmesi, mantıksal bir yapının geliştirilmesi, örneklem planının geliştirilmesi kodlama kategorilerinin belirlenmesi ve verilerin analizi olarak sıralamıştır. İçerik analizinde verilerin çözümlenmesi için; verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve bulguların yorumlanması aşamaları uygulanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

İçerik analizinin ilk aşaması olan verilerin kodlanması için öncelikle görüşme ses kayıtları yazıya dökülmüştür. Daha sonra görüşme kodlama anahtarı oluşturulmuştur. Bunun için görüşmecilerin ifadelerindeki benzer öğeler gruplandırılmış ve gruba uygun olarak temalandırılmıştır. Temaların belirlenmesinde görüşmecilerin ifadelerindeki ortak noktalar yanında, araştırma soruları ve araştırmada yanıt bulunmaya çalışılan sorular dikkate alınmıştır. Daha sonra görüşme verilerinin kodlama anahtarına kodlanması işlemine geçilmiştir. Bu aşamada araştırmanın güvenilirliğinin sağlanması amacıyla kodlama işlemi araştırmacı ve bir alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Kodlama işlemi sonunda iki kodlama anahtarının tutarlılığının karşılaştırılması yapılmıştır. Bu işlemde araştırmacı ve uzman aynı temayı işaretler ise veya her ikisi de aynı temayı işaretlemelerse bu “uzmanlar arası görüş birliği” olarak kabul edilmektedir. Eğer araştırmacı ve uzman farklı temaları işaretler ise bu “görüş ayrılığı” olarak kabul edilmektedir. Araştırmanın güvenilirliği ise $\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$ formülü sonucunda en az .70 düzeyinde güvenilirlik katsayısı ile ortaya konmaktadır (Miles ve Huberman, 1994). Bulguların kodlanmasının tamamlanmasından sonra bulguların tanımlanması ve yorumlanmasına geçilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen bulguların sunumunda görüşmecilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak elde edilen bulgular örneklendirilmiş ve desteklendirilmiştir. Bulgulara göre elde edilen sonuçlar yorumlanmış ve araştırma sorusuna cevaplar verilmeye çalışılmıştır.

2011 Yılı Bahar Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümü

2011 yılı bahar döneminde dört Erasmus öğrencisi ile ERA 191-Digital Technology and Cultural Integration dersi kapsamında tasarım tabanlı araştırma yöntemine uygun olarak

tasarım ve içerik geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Dönem içerisinde elde edilen bulguların araştırma sürecinde hemen kullanılması gerekliliğinden dolayı öncelikle makro analizleri yapılmış, uygulama sürecinin tamamlanmasından sonra mikro düzeyde betimsel analizleri tamamlanmıştır.

Betimsel analizin amacı, analiz sonucunda elde edilen bulguları ve yorumları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyuculara aktarmaktır. Veriler önce mantıklı ve anlaşılır bir biçimde betimlendikten sonra, yorumlanır, neden sonuç ilişkilerin irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır. Araştırmacı analiz sonucunda ortaya çıkan temaları ilişkilendirir, anlamlandırır ve ileriye dönük tahminlerde bulunacak yorumlarda da bulunabilir (Kuzu, 2005).

Betimsel analiz Yıldırım ve Şimsek'e (2006) göre şu aşamalardan oluşur:

1. Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma
2. Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi
3. Bulguların tanımlanması
4. Bulguların yorumlanması

Dönem içerisinde yapılan çevrimiçi sistemin tasarlanması ve geliştirilmesi çalışmalarında tasarım tabanlı araştırma modelinin döngüsel yapısına uygun hareket edilmiştir. Tasarım öğelerinin tasarımının geliştirilmesine başlanmadan önce, öğrenciler ile daha önce yapılan çalışmalar ve alan yazın taraması sonucunda elde edilen veriler paylaşılmış ve çevrimiçi sistemin geliştirilmesi ile hangi problemlere çözüm bulunmaya çalışılacağı netleştirilmiştir. Çevrimiçi sistemi oluşturan tasarım öğelerinin her birinin tasarlanmasında öncelikle öğrenciler tarafından farklı prototipler geliştirilmiştir. Daha sonra alan uzmanından gelen eleştiriler doğrultusunda her hafta prototipler geliştirilmiş ve istenilen sonuç elde edildiğinde tasarım süreci sonlandırılmıştır.

Bu süreç içerisinde her hafta derslerde elde edilen video kayıtları, öğrencilerin elektronik ortamda paylaşımları makro düzeyde betimsel analiz ile incelenmiştir. Videoların betimsel analiz ile incelenmesinde öncelikle betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu çerçevenin oluşturulmasında, üzerinde çalışılan her bir tasarım öğesi ayrı bir tema olarak düzenlenmiştir. Öğrencilerin ve alan uzmanının her tema hakkında belirttikleri görüşler makro düzeyde yapılan betimsel analiz sonucunda bir rapor haline getirilmiştir. Hazırlanan bu rapor her ders sonunda geçerlilik komitesi toplantılarında alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur.

Geçerlilik komitesi toplantılarında ders kapsamında yapılan uygulamalar ve alınan kararlar tartışılmış, gelecek haftalarda yapılacak uygulamalar hakkında kararlar alınmıştır. Ders süreci sonunda hazırlanan rapor ile elde edilen veriler ve geçerlilik komitesi toplantısı sonucunda alınan kararlar ışığında sonraki haftalarda çalışmalara devam edilmiştir. Derse katılan alan uzmanın görüşleri ve geçerlilik komitesi toplantılarında raporların incelenmesi sonucunda alınan kararlar doğrultusunda tasarım öğelerinin geliştirilmesinde hedeflenen sonuçlara ulaşıldığı kararlaştırılmış ve tasarım süreci sonlandırılmıştır.

Veri toplama süreci tamamlandıktan sonra dönem içerisinde yapılan çalışmaların bütüncül olarak betimsel mikro analizleri yapılmış ve raporlaştırılmıştır. Betimsel analiz kapsamında ders video kayıtları, öğrenci günlükleri, geçerlilik komitesi toplantıları ses kayıtları ve öğrencilerin elektronik ortamda yaptıkları yorumlar daha önce belirlenen temalar altında toplanmıştır.

Dönem içerisinde çevrimiçi sistemin konu başlıklarının netleştirilmesi amacıyla mini odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri kendi içinde tam grup, mini grup ve telefon grubu olarak üçe ayrılmaktadır. Tam gruplar 8 ve 10 arasında kişi içerirken mini gruplar dört veya altı kişi ile sınırlandırılmıştır (Greenbaum, 1998). Mini grup odak görüşmeleri, her görüşmeciye ayrılacak zamanın daha fazla olması nedeniyle konuyu daha derinlemesine incelemeye olanak tanıyabilmektedir. Mini odak grup görüşmelerinin gerçekleştirilmesinden önce 2010 yılı güz döneminde yapılan görüşmelerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen veriler dört öğrenci ile paylaşılmıştır. Bilgilendirme için 01.03.2011 tarihinde saat 10.00'da ERA-191 dersi için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde, Doç.Dr. Duygu ERİŞTİ'nin çalışma odasında öğrencilerle bir araya gelinmiştir. İlk mini odak grup görüşmesi 01.03.2011 tarihinde saat 10.00'da ERA-191 dersi için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde Doç.Dr. Duygu ERİŞTİ'nin çalışma odasında bir araya gelindiğinde gerçekleştirilmiştir. İkinci mini odak grup görüşmesi ise 29.03.2011 tarihinde saat 10.00'da ERA-191 dersinin altıncı hafta etkinliklerini gerçekleştirme amaçlı olarak Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 208 nolu bilgisayar laboratuvarında bir araya gelindiğinde gerçekleştirilmiştir. Üçüncü ve son mini odak grup görüşmesi ise 05.04.2011 tarihinde saat 10.00'da ERA-191 dersinin yedinci hafta

etkinliklerini gerçekleştirme amaçlı olarak Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 208 nolu bilgisayar laboratuvarında dört Erasmus öğrencisi ile bir araya gelindiğinde gerçekleştirilmiştir. Bu son toplantı ile çevrimiçi sistemin içeriğini oluşturan ana başlıklar netleştirilmiştir.

2012 Yılı Bahar Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi

2012 yılı bahar döneminde ERA-191 dersi kapsamında 18 uluslararası öğrenci ile eylem araştırması yöntemi kullanılarak çevrimiçi sistemin içerik geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Dönem içerisinde elde edilen bulguların araştırma sürecinde hemen kullanılması gerekliliğinden dolayı öncelikle makro analizleri yapılmış, uygulama sürecinin tamamlanmasından sonra mikro düzeyde betimsel analizleri tamamlanmıştır.

Dönem içerisinde öğrencilerle yapılan ders çalışmalarından sonra video kayıtlarının ve öğrencilerin elektronik ortamdaki paylaşımlarının makro düzeyde betimsel analizleri yapılmış ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır. Raporlar daha sonra yapılan geçerlilik komitesi toplantılarında alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler ve uygulamaların gerçekleştirilmesi amacıyla araştırmacı tarafından eylem planları hazırlanmıştır. Bu eylem planları uygulanmış ve sonuç olarak elde edilen bulgular tekrar sonraki geçerlilik komitesi toplantısında bir rapor halinde sunulmuştur. Araştırma dönem içerisinde bu döngü içerisinde tamamlanmıştır.

Ders çalışmalarının tamamlanmasından sonra verilerin betimsel analiz yöntemi ile raporlaştırılmasına geçilmiştir. Betimsel analiz kapsamında ders video kayıtları, öğrenci günlükleri, geçerlilik komitesi toplantıları ses kayıtları ve öğrencilerin elektronik ortamda yaptıkları yorumlar temalar altında toplanmıştır. Temaların belirlenmesinde ders içerisinde karşılaşılan sorunlar ve alınan eylem planları, dönem içerisinde çevrimiçi sistem için geliştirilen içerik öğeleri kullanılmıştır.

2012 Yılı Güz Döneminde Elde Edilen Verilerin Çözümlemesi

2012 yılı güz döneminde çevrimiçi sistemin etkililiğinin uluslararası öğrencilerin görüşleri doğrultusunda geliştirilmesi amacıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Dönem içerisinde çalışmalar eylem araştırması yöntemine uygun olarak yürütülmüştür. Görüşmeler sırasında ses kayıtları alınmış ve bu ses kayıtları

yapılan görüşmeler sonunda makro düzeyde betimsel analize tabi tutulmuştur. Yapılan makro analizlerde öğrencilerin görüşleri belirlenen temalar altında toplanmıştır. Görüşme soruları verilerin çözümlenme tema olarak kullanılmıştır. Betimsel analiz uygulanırken veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Her bir grup görüşmenin sonlandırılmasından sonra hazırlanan rapor geçerlilik komitesi toplantılarında uzmanlar ile paylaşılmıştır. Elde edilen veriler ve geçerlilik komitesi toplantılarında paylaşılan görüşler doğrultusunda eylem planları hazırlanmış ve çevrimiçi sistem üzerinde bazı değişikliklere gidilmiştir. Yapılan bu değişikliklerin sonuçlarını değerlendirmek üzere son bir grup ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve yapılan yorumların olumlu olduğu görülerek geçerlilik komitesi toplantısında uzmanların görüşleri alınarak çalışmalar sonlandırılmıştır.

Bütün veriler elde edildikten sonra yapılan görüşmelerin mikro düzeyde betimsel analizine geçilmiştir. Görüşmelerin dökümleri yapıp yazıya aktarılmasından sonra öğrenci görüşleri belirlenen temalar altında toplanmış ve analiz sonlandırılmıştır.

Geçerlilik ve Güvenilirlik

Geçerlilik ve güvenilirlik her türlü araştırma da çalışmanın bilimselliğini sağlamak için dikkat edilmesi gereken iki önemli konudur. Güvenilirlik, aynı şeyin bağımsız ölçümleri arasındaki kararlılıktır; ölçülmek istenen belli bir şeyin, sürekli olarak aynı sembolleri almasıdır; aynı süreçlerin izlenmesi ve aynı ölçütlerin kullanılması ile aynı sonuçların alınmasıdır; ölçmenin, tesadüfi yanlışlıklardan arınık olmasıdır (Karasar, 2006).

Geçerlilik ise, araştırma sonuçlarının araştırmacının araştırdığını belirttiği durumları gerçekten araştırıp araştırmadığının ölçütüdür (Uzuner, 1999).

Geçerlilik ve güvenilirlik kavramları tanımlarında da anlaşılabilceği gibi bir araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığını sağlayan en önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bu noktada nitel araştırmalara yöneltilen eleştirilerden birisi, özellikle güvenilirlik konusunda nicel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan tanımların, yöntemlerin ve testlerin olmayışıdır (Yıldırım, 2010). Bu nedenle nitel araştırmalarda güvenilirliği arttırmak için yapılan çalışmalar farklılık göstermekte, çalışılan ortamda her türlü veriyi kaydetmek olarak anlaşılmaktadır. Nitel bir çalışmada detaylı alan

kayıtlarının alınması, araştırma ekibi tarafından doğru ve kapsamlı bilgi sağlanması, doğruluk için alan notlarının katılımcılar tarafından incelenmesi, ses ve görüntü kayıtlarının tutulması, resimlerin çekilmesi, katılımcılardan alıntılarının yapılması ve alıntılarının ekleme yapılmadan olduğu gibi verilmesi güvenilirliği arttırmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2006). Nitel araştırmaların niteliğini arttırmak için bazı stratejiler önerilmektedir. Bu yöntemler aşağıda Tablo 4’de verilmiştir:

Tablo 4.

Geçerlik ve Güvenirlik Konusunda Nicel ve Nitel Araştırmada Kabul Gören Kavramların Karşılaştırılması (Erlandson ve diğerleri, 1993; aktaran: Yıldırım ve Şimşek, 2006)

Ölçüt	Nicel Araştırma	Nitel Araştırma	Kullanılan Yöntemler
Araştırma sonuçları yoluyla gerçeğin doğru temsili	İç geçerlilik	İnandırıcılık	Uzun süreli etkileşim Derinlik odaklı veri toplama Veri çeşitlemesi Uzman incelemesi Katılımcı onayı
Sonuçların uygulanması	Dış geçerlik (genelleme)	Aktarılabilirlik	Ayrıntılı betimleme Amaçlı örnekleme
Tutarlığı saptama	İç güvenirlilik	Tutarlılık	Tutarlılık incelemesi
Nesnel, yansız olma	Dış güvenirlilik (tekrar edilebilirlik)	Onaylanabilirlik	Onay incelemesi

Araştırmada geçerlik ve güvenirliliğin sağlanabilmesi için başvurulan stratejiler aşağıda sıralanmıştır:

- Araştırma sürecinde yapılan görüşmelerde, yüz yüze yapılan derslerde ve Facebook sosyal paylaşım sitesi üzerinde oluşturulan sayfada yapılan

paylaşımlarda katılımcılar ile uzun süreli etkileşimde bulunulmuş ve konu hakkında derinlemesine ve katılımcıların görüşlerini yansıtan veri toplanmaya çalışılmıştır.

- Farklı veri toplama araçları kullanılarak farklı türlerde veriler toplanmış ve böylelikle veri çeşitlenmesi yapılabilmektedir.
- Araştırma bulguları ve araştırma sürecinde yapılan uygulamalar hakkında geçerlilik komitesi toplantılarında ve diğer ortamlarda alan uzmanlarının onayı ve görüşü alınmıştır.
- Katılımcıların belirlenmesinde seçkisiz olamayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme kullanılmıştır.
- Verilerin çözümlenmesinde betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak mevcut verilerin sistematik ve ayrıntılı şekilde betimlenmesi yapılmıştır.
- Araştırmacının uygulama sürecine katılımı ayrıntılı bir biçimde belirtilmiştir.
- Verilerin toplanması ve çözümlenmesi tarafsız bir bakış açısı ile yapılmaya çalışılmıştır
- Verilerin güvenilirlik çalışmalarında alan uzmanları ile işbirliğine gidilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırma süreci sonunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulguların sunumunda içerik öncelikle dört ana başlık altında toplanmıştır. Bu dört ana başlık araştırma sürecinde yanıtlanması hedeflenen araştırma sorularıdır. Her araştırma sorusu ile ilgili elde edilen bulgular daha sonra kronolojik olarak sıralanmıştır.

Araştırma dört ayrı dönem içerisinde sürdürülmüştür. Bazı dönemler sadece bir araştırma sorusuna yönelik çalışma yapılmış, bazılarında ise birden fazla araştırma sorusuna yönelik bulgu edinilmiştir.

Birinci Araştırma Sorusu - Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecindeki Gereksinimlerine Yönelik Bulgular

Araştırma sorusuna cevap bulmak amacıyla 2010 yılı güz döneminde dokuz uluslararası öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sonunda elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiş ve araştırma sorusuna cevap verecek şekilde tablolar halinde düzenlenmiştir. Her tablonun altında öğrencilerin yaptıkları yorumlardan alıntılara yer verilmiştir. Yapılan alıntının sonunda, yorum yapan görüşmelere katılan öğrencilerden hangisine ait olduğunun belirtilmesi için öğrencilerin isimleri yerine G1 ve G9 arasında numaralar verilmiştir. Bu uygulamanın amacı öğrencilerin isimlerinin gizli tutulmasıdır.

Türk Kültüründe İlgilendikleri Başlıklar

Görüşmelerde öğrencilerin Türk kültürü hakkındaki bakış açılarını ve ilgilerini öğrenmek amacıyla sorular sorulmuştur. Yabancı öğrencilerin yeni bir ülke ve kültürle karşılaştıklarında yaşadıkları en büyük sorunlardan birisinin yaşadıkları kültür şoku olduğu yapılan alan yazın taramasında anlaşılmıştır. Öğrencilerin Türk kültüründe bilgi sahibi olmak istedikleri başlıkların belirlenmesi, öğrencilerin yeni karşılaştıkları kültür hakkında hangi konularda bilgisiz olduklarının ve öğrenmek istediklerinin belirlenmesi açısından önemlidir. Uluslararası öğrencilerin Türk kültüründe ilgi duydukları ve bilgi sahibi olmak istedikleri başlıklar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültüründe İlgilendikleri Başlıklar

İlgilendilen başlıklar	f	Yüzde
Yiyecekler	6	66,6
Giyim ve tekstil	4	44,4
Sanat	3	33,3
Dil	3	33,3
Müzik	3	33,3
Mimari	3	33,3
Alışkanlıklar (günlük yaşamdaki farklılıklar)	2	22,2
Din	2	22,2
İnsan davranışları	2	22,2
Kültür hakkında her şey	1	11,1
Tarih	1	11,1

Araştırmaya katılan öğrencilerden altısı Türk yiyeceklerine ilgi duyduğunu belirtmiş ve Türk yiyecekleri en çok bilgi sahibi olmak istenilen başlık olmuştur. Dört öğrenci ise Türk tekstil ve giyim ürünlerine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Türk sanatı, dili, müziği ve mimarisine ilgi duyduğunu belirten üç öğrenci olmuştur. Alışkanlıklar, din ve insan davranışlarına ilgi duyduğunu belirten ikişer öğrenci olmuştur. Birer öğrenci ise Türk kültürü hakkında her şeye ve Türk tarihine ilgi duyduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla Türk yemek kültürüne ilgi duydukları görülmüştür. Yabancı bir kültürden gelen öğrencilerin en temel ihtiyaçlarından biri olan beslenme ihtiyaçlarını gidermek için misafir ülkenin yemek kültürüne uyum sağlamak ve tanımak zorundadırlar. Bu nedenden dolayı öğrencilerin Türk yiyeceklerini tanımak istemeleri ve ilgi göstermeleri nedeni olarak; en temel ihtiyaçlarından biri olan beslenme ihtiyaçlarını karşılamak ve yeni lezzetler keşfetme istediği öğrencilerin bu yoğun ilgisinin nedenleri olabileceği düşünülmüştür. Öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Türk yemekleriyle ilgileniyorum. Fast food yiyebilirim ama arkadaşlarım evlerinden döndüklerinde annelerinden ve ailelerinden yemek getiriyorlar. Bunlar oldukça ilginç şeyler.” [G3]

“Yemeklerle ve dinle ilgileniyorum. Çünkü benim ülkemden farklı ve hoş.”[G5]

“Yemeklere ilgi duyuyorum yemekler çok lezzetli.” [G9]

Öğrencilerin Türk kültüründe en fazla ilgi gösterdikleri ikinci başlık yapılan dört yorum ile giyecekler ve tekstil olmuştur. Yabancı bir ülkeden yeni gelen bir öğrencinin bazı giyim ihtiyaçlarını misafir ülkeden karşılamak sorunda olması ve ülkenin günlük yaşamına uyum sağlayacak tarzda giyinmek ihtiyacı hissetmesi bu ilginin nedenleri olarak gösterilebilir. Misafir ülkenin günlük yaşamında kullanılan giyim tarzından çok farklı bir giyimin, yabancı öğrencilerin kültürel uyum sürecini zorlaştırabileceği düşünülmektedir. Bu konuda öğrencilerin yaptıkları yorumlardan bazı alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Kıyafetler ve kilimlere ilgi duyuyorum. Türk kültürü hakkındaki kilim ve motifler ama benim için çok zor çünkü çok karışık... “ [G3]

“Geleneksel kıyafetler ilginç.” [G8]

Türk sanatına ilgi duyduğunu belirten üç öğrenciden birinin yorumu aşağıda verilmiştir. Öğrencinin özellikle aldığı eğitim nedeniyle bu konuda ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

“Çünkü ben bir grafik tasarımcısıyım ve her yerde ve tabi ki Türkiye’de de sanata ilgi duyuyorum. Yerel sanata ilgi duyuyorum.” [G3]

Türk dili hakkında yapılmış yorumlardan birisi aşağıdaki gibidir. Öğrencinin Türk insanı ile iletişim kurmak konusuna önem verdiği için Türk diline ilgi duyduğunu belirtmiştir.

“Tür kültürüyle ilgili çok şey öğrendim. Türkçeyi daha fazla öğrenmek istiyorum bence iletişim kurmak da çok önemli.” [G4]

Türk müziğine ilgi duyduğunu belirten öğrencilerden birisi yorumunda Türk müziğinin farklılığına vurgu yapmıştır.

“Müzik ilginç olabilir. Dinlediklerimden oldukça farklı.” [G7]

Türk mimarisi konusuna ilgili olduğunu belirten bir öğrenci dini binaların farklılığına vurgu yapmıştır.

“Ve mimari ilginç. Birçok ilginç bina var özellikle İstanbul’da. Siz nasıl diyorsunuz? Dini binalar. Camiler oldukça ilginç.” [G7]

Türk kültürü hakkında her şeye ilgili olduğunu belirten öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir.

“Eğer mümkünse her şeyi öğrenmek istiyorum, fakat bu çok zor.

Bir öğrenci ise yorumunda Türk tarihine ilgi duyduğunu belirtmiştir.

“Türkçeyi, insanların davranışlarını ve tarihi öğrenmek istiyorum.”

Türk Kültürü Hakkında Bilgi Sahibi Olduğu Konular

Öğrencilerin yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda yaptıkları yorumların toplandığı başlıklardan birisi de “uluslararası öğrencilerin Türk kültürü hakkında bilgi sahibi oldukları konular” olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin Türk kültürü ile olan etkileşimlerinde en çok hangi konularda bilgi sahibi oldukları ve bilgilerini geliştirebildikleri, öğrencilerin kültürel uyum süreçlerinin gelişimi açısından önem taşımaktadır. Öğrenciler genellikle günlük yaşamlarında Türk kültürü ile olan etkileşimlerinde en çok ihtiyaç duydukları konuları öncelikli olarak öğrenmek isteyecekleri düşünülmektedir. Bu nedenle bu başlık altında elde edilecek veriler uluslararası öğrencilerin Türk kültürü ile olan etkileşimlerinde öncelikli ihtiyaçlarının belirlenmesinde yardımcı olabilecektir. Görüşmelere katılan öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlar Tablo 6’te özetlenmiştir.

Tablo 6.

Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürü Hakkında Bilgi Sahibi Olduğu Konular

Bilgi sahibi olunan konular	f	Yüzde
Türk dili	4	44,4
Günlük yaşam	4	44,4
Aile ilişkileri	2	22,2
Türk usulü yemek yeme ve pişirme	2	22,2
Beden dili	1	11,1
Gelenekler	1	11,1

Yapılan yorumlar incelendiğinde en fazla görüş belirtilen başlıkların dört yorum ile Türk dili ve günlük yaşam olduğu görülmektedir. Aile ilişkileri ve Türk usulü yemek yeme ve pişirme başlıkları hakkında ikişer yorum gelmiştir. Beden dili ve gelenekler konularında ise birer görüş belirtilmiştir.

Türk dili konusu araştırmaya katılan dört öğrenci tarafından Türk kültürü hakkında en fazla bilgi sahibi olduğu başlık olarak belirtilmiştir. Öğrencilerin bazılarının bu konuda yaptıkları yorumlar şu şekildedir.

“İlk veya ikinci haftada alışveriŖle ilgili temel kelimeleri öğrendim. Türkçe’de söyleyebilirim ve bu kolay.” [G3]

“...Daha fazla dil öğrenmek istiyorum. Çünkü bu benim iletişimim için çok önemli.” [G4]

Günlük yaşam başlığı öğrencilerin dört yorum belirttikleri diğerk başlık olmuştur. Günlük yaşam başlığı altında Türkiye’de öğrencilerin günlük yaşamında karşılaştıkları olaylarla ilgili deneyimlerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin uyum sağlamaya çalıştıkları kültürün günlük yaşamı hakkında bilgi sahibi olmaları, bu günlük yaşamın içerisine dahil olmaları nedeniyle olağan karşılanmıştır. Ancak her öğrencinin kendi kişilik yapısına göre günlük yaşama uyum sağlaması ve dolayısıyla bilgi sahibi olması farklı derecelerde olabilmektedir. Öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlardan birisi aşağıda verilmiştir.

“Arkadaşlarım ailelerinin nasıl yaşadıklarını anlatıyor ancak bu kültürel bir şey değil. Sadece Türkiye’de hangi şehirde nasıl yaşandığını gösteren şeyler. Buna rağmen bunlar benzersiz herkes farklı şehirlerden ve farklı bölümlerden geliyorlar.” [G3]

Öğrencilerden ikisi aile ilişkileri hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Bu durum genellikle öğrencinin Türk arkadaşlarının ailelerine misafir olması ile ilgili bir deneyimi göstermektedir. Öğrencilerden birisinin bu konuda yaptığı yorum aşağıda verilmiştir.

“İnsanlar burada daha yakın tepkiler veriyorlar. Polonya’ya göre daha sıcaklar ve aile odaklılar. Aileleriyle çok yakınlar.” [G9]

İki öğrenci de Türk usulü yemek yeme ve pişirme konusunda bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerden birisinin yorumu şu şekildedir:

“Türk yemek stilini öğrendim. Biraz yemek pişirmeyi öğrendim. Ancak çok değil çünkü çoğunlukla üniversitedeyim.” [G5]

Birer öğrenci ise beden dili ve gelenekler konusunda yorum yapmıştır. Beden dili konusunda yapılan yorum aşağıdaki gibidir:

“Evet, sizin kültürünüz farklı, öncelikle iki erkek karşılaştığında ellerini sıkırlar ama burada birbirlerini öpüyorlar.” [G7]

Gelenekler konusunda bilgi sahibi olduğunu belirten öğrencinin yorumu şu şekildedir:

“...günlük yaşamınız, gelenekler ve biraz da dil.”[G1]

Türk Kültürü İle Kendi Kültürleri Arasında Buldukları Farklılıklar

Öğrencilere görüşme sırasında sorulan sorulardan birisi de kendi kültürleri ile Türk kültürü arasında buldukları farklılıklardır. Öğrencilerin kültürel uyum sürecinde kendi kültürleri ve misafir ülkenin kültürleri arasındaki farklılıklar uyum sorunlarına yol açabilmektedir. Misafir ülkeye yakın bir kültürden gelen öğrenci çok daha az kültür şoku yaşamakta ve uyum sürecini daha çabuk atlatabilmektedir. Ancak uluslararası öğrencinin kültürel özellikleri misafir ülke kültüründen çok farklı ise uyum süreci daha zorlu olmakta ve kültür şoku etkisi çok daha şiddetli yaşabilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerinin tamamının Avrupa ülkelerinden geldiği düşünülürse birçok kültürel farklılığın olması doğal karşılanmalıdır. Öğrencilerin yorumlarında belirttikleri bu farklılıklar Tablo 7’de listelenmiştir.

Tablo 7.

Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürü İle Kendi Kültürleri Arasında Buldukları Farklılıklar

Öğrencilerin buldukları farklılıklar	f	Yüzde
Din	5	55,5
Beden dili	3	33,3
Yiyecekler	3	33,3
Kadın erkek ilişkileri	2	22,2
İnsanların yaşam biçimleri	2	22,2

Politika	1	11,1
Üniversite sistemi	1	11,1
Bürokrasi	1	11,1
Güvenlik kontrolleri	1	11,1
Giyim	1	11,1

Öğrencilerin kendi kültürleri ile Türk kültürü arasında bulduğu en büyük farklılık beş yorum ile din olmuştur. Beden dili arasındaki farklılıklar ve yiyecekler konularında ise üçer öğrenci yorum yapmıştır. Kadın erkek ilişkileri arasındaki farklar ve insanların yaşam biçimleri ikişer yorum almıştır. İki öğrenci ise herhangi bir kültürel farklılık göremediğini belirtmiştir. Bunun dışında politika, üniversite sistemi, bürokrasi, güvenlik kontrolleri ve giyim konuları birer yorum almıştır.

Araştırmaya katılan ülkelerin hepsinin Hıristiyan kökenli ülkelere geldiği düşünüldüğünde, en büyük kültürel farklılık olarak dinin görülmesi oldukça normal bir sonuç olarak görülmektedir. Öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“En büyük fark dinin önemi. Estonya’da Hıristiyanlık bizim ulusal dinimiz ancak insanların çoğu çok katı dindar değil. Ancak burada din belirgin bu beni biraz endişelendiriyor.” [G1]

“İlk farklılık din bu çok açık. [G6]

“İnsanlar daha dindar. Bu farklı çünkü Macaristan’da Hıristiyanlıkta böyle değil nasıl söylesem. Günlük yaşamda dini şeyler yapmak zorunda değilsin.” [G3]

Beden dili konusunda üç yorum gelmiştir. Farklı kültürlerde, farklı beden hareketleri farklı anlamlara gelebilmektedir. Bazen bu konuda çok yanlış anlaşılabilir olabilmekte hatta insanlar arasında bu yanlış anlaşılabilirlikler gerilimlere de yol açabilmektedir. Öğrencilerin yaptıkları yorumlardan birisi aşağıda verilmiştir.

“Buraya geldiğimde şok oldum çünkü Türk erkekleri birbirlerini yüzlerinden öpüyorlardı Romanya’da bunu yapamazsınız.” [G3]

Yiyecekler konusunda ise üç öğrenci farklılık bulunduğunu belirtmiştir. Öğrenciler Türk mutfağının Akdeniz mutfağına daha yakın olduğunu, domuz eti kullanılmadığını

ve sebzelerin kendi ülkelerine göre daha çeşitli olduğunu belirtmiştir. Bu konuda yapılmış örnek bir yorum aşağıda verilmiştir.

“İlk fark; yemekler Akdeniz mutfağına benziyor. Farklı sebzeleriniz var, bazıları aynı bazıları ise oldukça farklı.” [G1]

Kadın erkek ilişkileri arasındaki farklılıklar konusunda iki yorum gelmiştir. Yorumlarında Avrupa kültürlerinde erkeklerin kadınlarla daha rahat iletişim kurabildiklerini, ancak Türk kültüründe bu ilişkilerin daha kontrollü olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan yorumlardan birisi aşağıdaki gibidir:

“Bizim kültürümüzde kadınlar çok bağımsız. Bir amaç olmadan insanların onlara yaklaşmasından hoşlanmaz. Buradaki kızlar fazla utangaç...” [G6]

İnsanların yaşam biçimleri konusunda da iki yorum gelmiştir. Yorumlarda hayatın Türkiye’de bazı alanlarda daha hızlı, bazı alanlara ise daha yavaş olduğunu belirtilmiştir.

“Sizin müziğiniz çok enerjik ama insanlar sokakta çok yavaş hareket ediyor. Burada sokakta koşan sadece iki insan gördüm. Polonya’da hızlı hareket eden insanları her yerde görebilirsiniz.” [G6]

İki öğrenci ise kendi ülkeleri ile Türk kültürü arasında fark göremediğini belirtmiştir. Neden olarak da küreselleşmenin etkisiyle bütün kültürlerin birbirlerine benzemeye başlamasını göstermişlerdir.

“Bence günümüzde kültürler kayboluyor. Buradaki günlük yaşam ve Macaristan’daki günlük yaşam aynı. İnsanlar aynı elbiseleri giyiyorlar. Aynı işlerde çalışıyorlar. Farklı değil...” [G3]

Politika konusunda farklılık bulduğunu belirten öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir:

“Özellikle din ve politika benim ülkemde farklı.” [G4]

Bir öğrenci ise kendi ülkesindeki üniversite sistemi ile Anadolu Üniversitesi’nin sistemi arasında farklılık olduğunu belirtmiştir.

“Özellikle üniversite sistemi Romanya’ya göre çok farklı.” [G5]

Bürokrasinin Türkiye’de daha fazla olduğunu yorumlarında belirten bir öğrenci olmuştur.

“Farklılıklar evrak işleri ile ilgili yani bürokrasiyle ilgili. Burada çok fazla evrak işi var.” [G1]

Aynı öğrenci yorumunda Türkiye’de güvenlik kontrollerinin çok daha sıkı olduğunu belirtmiştir.

“...ve buradaki bir farklılık kontrol. Estonya’da ya da Avrupa’da marketlerde kontrol görmezsiniz. Ancak burada havaalanındaki gibi kontrol var, bavulunu çantayı Xray cihazından geçirmek zorundasın. Üzerindeki metal eşyaları çıkarmak zorundasın.” [G1]

Farklı bir öğrenci de giyim konusunda Türkiye’deki bakış açısını oldukça farklı bulduğunu belirtmiştir.

“İnsanlar farklı çok açık görüşlü değiller. Avrupa’da benim etek giymem problem değil fakat burada etek giydiğim zaman kendimi iyi hissetmiyorum. Çünkü insanlar sen nerelisin der gibi bakıyorlar. Arkadaşlık kurmada veya arkadaşlar arasında problem yok. Fakat caddelerde bu problem insanlar sana yabancı gibi bakıyorlar.” [G3]

Genel olarak uluslararası öğrencilerin kendi kültürleri ile Türk kültürü hakkında birçok farklılık buldukları görülmektedir.

Türkiye’de Günlük Yaşamlarında Yaşadıkları Sorunlarla İlgili Görüşleri

Uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmelerde Türkiye’de yaşadıkları sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve diğer sorular sırasında bahsettikleri sorunlar günlük yaşam sorunları ve akademik sorunlar alt başlıkları altında toplanmıştır. Öğrencilerin günlük yaşamları sırasında karşılaştıkları sorunların Türk kültürüne uyum süreçlerinin bir parçası olduğu düşünülmektedir. Görüşmeler sırasında öğrenciler sorun yaşadıkları alanlar yanında memnun oldukları ve sorun yaşamadıkları konular hakkında da görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.

Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’de Günlük Yaşamlarında Yaşadıkları Sorunlarla İlgili Görüşleri

Öğrencilerin Türkiye’de günlük yaşamlarında yaşadıkları sorunlar ile ilgili görüşleri	f	Yüzde
İletişim	6	66,6
Daire bulmak	3	33,3
Sim kart almak	1	11,1
Geceleri güvenlik	1	11,1
Şehir içi otobüs saatleri	1	11,1

Öğrencilerin günlük yaşantılarında yaşadıkları en büyük sorun olarak iletişimi belirtmişler ve bu konuda altı öğrenci sorun yaşadığını belirtmiştir. Görüşme sırasında altı öğrenci Eskişehir’de ulaşım olanaklarının oldukça iyi olduğunu ve bu konuda sorun yaşamadıklarının belirtmişlerdir. Öğrencilerden dördü Eskişehir’de kalacak yer bulmakta sorun yaşamadığını belirtirken, üç öğrenci ise daire bulmakta sorun yaşadığını belirtmiştir. Bunların dışında birer öğrenci cep telefonları için sim kart almakta, geceleri güvenlikte ve şehir içi otobüslerinin saatleri konularında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Dil konusunun daha önce “Türk kültürü hakkında uluslararası öğrencilerin bilgi sahibi oldukları konular” tablosunda da en fazla yorum alınan başlık olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin iletişim konusunda günlük yaşantılarında sorunlar yaşamaları normal karşılanmıştır. Bu konuda öğrencilerin yaptıkları yorumlardan bazı alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Estonya’da hemen hemen herkes İngilizce bilir Burada dil biraz problem oluyor.” [G1]

“Alışverişe gittiğim zaman veya caddede birine bir şey soracağım zaman dil problem oluyor.” [G4]

“En önemli sorun iletişim dilden dolayı.” [G4]

Bir öğrenci ise cep telefonuna Sim kart alma konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir.

“Örneğin eğer sim kart almak istiyorsan, yerel sim kart, cep telefonunun IMEI kodunu kaydettirmek zorundayım. Bir şifreye ihtiyacım var, öğrenci olduğuma dair bir belge.” [G1]

Geceleri güvenlik konusunda endişe yaşadığını belirten bir öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir:

“Belki gece caddeler tehlikeli. Ben küçük bir sokakta yaşıyorum. Geçen dönem ana caddede oturuyordum. Kötü değildi eve tek başına gidebiliyordum ama bu dönem tek başına gidemiyorum.” [G3]

Görüşmeler sırasında öğrencilerin Eskişehir’deki ulaşım olanakları konusunda da görüşleri alınmıştır. Sadece bir öğrenci şehir içi otobüs saatleri konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir.

“Sizde otobüs kalkış saatlerine dair program yok.” [G6]

Öğrencilerden altısı Eskişehir’de ulaşım ile ilgili herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir. Hatta öğrenciler çoğu yerin yürüme mesafesinde olmasından dolayı ulaşım için çoğunlukla yürümeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Ulaşım konusunda sorun yaşamadığını belirten öğrencilerden bazılarının yaptıkları yorumlardan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Ulaşım oldukça iyi. Tramvay sık sık var. Hiç problem yaşamadım.” [G7]

“... Her yere bir biletle gidebiliyorsun, sık sık bilet almak zorunda değilsin.” [G1]

Uluslararası öğrencilerin misafir ülkeye geldiklerinde çözüm bulmaları gereken önemli bir sorun da kalacak yer bulmaktır. Bu nedenle öğrencilere görüşmeler sırasında bu konuda deneyimleri sorulmuştur. Görüşmelere katılan üç öğrenci ise kalacak yer bulmada sorun yaşadığını belirtmiştir. Öğrenciler kendileri için ayarlanan dairelerden memnun kalmadıklarını belirtmişlerdir. Ancak sonuç olarak öğrencilerin sorunları başka bir daire bulunarak çözülmüştür. Öğrencilerden bazılarının görüşlerinden alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Buraya ilk geldiğim zaman benim için bir apartman ayrılmıştı ancak bir problem vardı birileri eşyalarını koymuştu ve başka koyacakları yer olmadığını söylemişlerdi. Bu benim için büyük problemdi çünkü eşyalarımı koyacak yer bulamıyordum...” [G1]

Uluslararası ofis buldu. Bazı problemler yaşadım çünkü dairemi değiştirmek zorundaydım ev sahibiyile bazı problemler yaşadım. Sonra üniversite bana başka buldu.
[G7]

Öğrencilerden dördü ise bu konuda herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir. Sorun yaşamadığını belirten öğrenciler, Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Biriminin bu konuda kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Sorun yaşamadığını belirten öğrencilerin yorumlarından bazıları aşağıdaki gibidir.

“Sorun yaşamadım. Anadolu Üniversitesi bana bir apartman dairesi verdi ve bir arkadaşım var.” [G9]

“Geçen dönem geldiğimde bir form doldurdum üniversite vermişti. Onlar benim için aynı bölümden arkadaşlarla birlikte yaşayabileceğim bir yer verdiler. Bu dönem Türk olan sınıf arkadaşım ile bir apartmanda kalıyorum.” [G3]

Sonuç olarak öğrencilerin kalacak yer sorunlarına genel olarak Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi'nin yardımı ile çözüm buldukları görülmektedir.

Türkiye’de Yaşadıkları Akademik Sorunlar

Uluslararası öğrencilerin misafir olarak geldikleri ülkelerde yaşadıkları kültürel uyum sürecinin bir boyutunu yeni üniversitelerine olan uyum süreçleri oluşturmaktadır. Bu amaçla görüşmeler sırasında öğrencilerden Anadolu Üniversitesi’nde yaşadıkları sorunları paylaşımları istenmiştir. Öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9.

Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’de Yaşadıkları Akademik Sorunlarla İlgili Görüşleri

Öğrencilerin Türkiye’de yaşadıkları akademik sorunlarla ilgili görüşleri	f	Yüzde
Ders seçimi	6	66,6
Üniversite personeli ile iletişim	5	55,5
Not sistemindeki farklılıklar	1	11,1
Üniversite Web sitesinin bazı bölümlerinin İngilizce olmaması	1	11,1
Derslerde yeterli İngilizce içerik olmaması	1	11,1

Öğrencilerin üniversitelerinde yaşadıkları sorunlarla ilgili yaptıkları yorumlar incelendiğinde, en fazla yorumun ders seçimi konusunda yapıldığı görülmektedir. Altı öğrenci Anadolu Üniversitesi'nde ders seçim sürecinde soru yaşadığını belirtmiştir. Öğrencilerin yaptıkları yorumlar incelendiğinde sorunların çoğunlukla ülkelerinde danışmanları ile beraber seçtikleri derslerin, Anadolu Üniversite'sine geldiklerinde seçim için uygun olmadığını görmeleridir. Ancak bu sorunların Anadolu Üniversitesi'ndeki koordinatörleri tarafından çoğunlukla halledildiği öğrencilerin yorumlarından anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bu konuda yaptıkları yorumlardan bazı alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Evet, Estonya’da derslerimi çoktan seçmiştim. Ancak buraya gelince derslerin müsait olmadığını veya Türkçe olduğunu gördüm. Bu yüzden tüm dersleri baştan seçmek zorunda kaldım. Bu bir problemdi.” [G1]

“Bazı dersleri kendi üniversitemde seçtim ancak buraya geldiğimde bu dersleri veren öğretmenlerin İngilizce konuşmadığını öğrendim ve bunları değiştirmek zorunda kaldım.” [G7]

Öğrencilerden ikisi ders seçimi konusunda bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ancak bu öğrencilerin de ders seçim süreçlerini Anadolu Üniversitesi'ndeki bölüm koordinatörleri ile beraber tamamladıkları ve bu durumu bir sorun olarak görmedikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerden birsinin yaptığı yorumdan alıntı aşağıda verilmiştir.

“İlk geldiğimde koordinatörüm ile konuştum ve bana derslerimi seçmede yardım etti. Koordinatörüm İngilizce konuşabiliyordu ve bana şu derste İngilizce konuşuluyor seçebilirsin, şu uygun değil, şu derste fazla öğrenci yok gibi tavsiyelerde bulundu.” [G3]

Beş öğrenci ise yorumlarında Anadolu Üniversitesi personeli ile olan iletişimde dil sorunu nedeniyle sorunlar yaşadığını belirtmiştir. İletişim sorunu öğrencilerin günlük yaşantılarında olduğu gibi üniversite yaşantılarında da önemli bir kültürel uyum sorunu olarak görülmektedir. Öğrencilerin bazılarının bu konuda yaptıkları yorumlar şu şekildedir.

“Öğretmenler ile bazı sorunlar yaşadım çünkü İngilizce konuşamıyorlardı.”
[G4]

“Asıl sorun öğretmenlerle ile iletişim. İngilizce anlayabilen sadece iki öğretmenimiz var.” [G8]

Hakkında birer yorum bulunan konulardan birisi de not sistemindeki farklılıklardır. Bu konuda öğrencinin yaptığı yorum aşağıdaki gibidir:

“Notlar hakkında. Örnek olarak, bazı yerlerde 10 puan sistemi var, bazı yerlerde ise beş puan sistemi. AA, BB, CC var fakat A, B, C, D, E, F de var. Üniversitede tek sistem olmalı.” [G1]

Öğrencilerden birisi de üniversite Web sitesinin bazı bölümlerinin İngilizce olmaması konusunda şikâyet etmiştir.

“...ve Türkçe, çünkü sayfaların çoğu Türkçe. Türkçe metinleri seçip Google Translate ile çevirerek devam edebiliyorsunuz” [G5]

Bir öğrenci de derslerdeki İngilizce içerik eksikliği konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir.

“Derslerde sorun vardı çünkü çoğu şey Türkçeydi ve anlamıyorduk. Eğer uluslararası öğrenciler için İngilizce içerik de sunulursa çok iyi olur.” [G9]

Bir öğrenci ise izinler için form doldurmakta sorun yaşadığını belirtmiştir. Öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir:

“Hafta sonu çalışmak için izin formu doldurmak konusunda bilgi sahibi olmak iyi olurdu. Şimdi Türk öğrencilerden yardım istemek zorundayım. Erasmus öğrencileri için İngilizce özel bir form hazırlanırsa daha iyi olur.” [G7]

İkinci Araştırma Sorusu-Uluslararası Öğrencilerinin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecinde Kullanılabilecek Bir Çevrimiçi Sistemden İçerik Beklentilerine Yönelik Bulgular

Uluslararası öğrencilerin, geliştirilecek çevrimiçi danışmanlık sisteminden içerik beklentilerini belirlemek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu çalışmaların ilk bölümünü 2010 yılı güz döneminde dokuz uluslararası öğrenci ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler oluşturmaktadır. Daha sonra 2011 yılı bahar döneminde dört uluslararası öğrencinin katılımı ile yürütülen ERA-191 kodlu “dijital teknoloji ve kültürel entegrasyon” dersi kapsamında gerçekleştirilen, mini odak

grup görüşmeleri ile oluşturulacak çevrimiçi sistemin içeriğini oluşturacak başlıklar ve bunların sıralanması tamamlanmıştır.

2010 Yılı Güz Döneminde Gerçekleştirilen Görüşmeler Sonucu Elde Edilen Bulgular

2010 yılı güz döneminde gerçekleştirilen görüşmelerde soruların bir bölümünde öğrencilerin geliştirilmesi hedeflenen çevrimiçi sisteme yönelik olarak içerik beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin yaptıkları yorumlar yapılan içerik analizi çalışması sonucunda kültürel, sosyal ve akademik içerik beklentileri başlıkları altında toplanmıştır. Öğrencilerin yaptıkları yorumlardan alıntılar yapılmış ve her alıntı sonunda hangi görüşmeye ait olduğunu belirtmek için G1 ve G9 arasında numaralar verilmiştir.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Kültürel İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilmesi hedeflenen çevrimiçi sistemden içerik beklentileri ilk olarak kültürel boyutta ele alınmıştır. Tablo 10’da görüşme yapılan uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin içerik beklentileri sıralanmıştır.

Tablo 10.

Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Kültürel İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemden kültürel içerik beklentileri	f	Yüzde
Yiyecekler	4	44,4
Alışkanlıklar	3	33,3
Türk dili	2	22,2
Din	1	11,1
Politika	1	11,1
Tarihi gerçekler	1	11,1
Ünlü politikacılar	1	11,1

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemde Türk kültürü ile ilgili olarak en çok görmek istedikleri bilgi dört yorum ile yiyecekler olmuştur. Daha önce uluslararası öğrencilerin Türk kültürü ile ilgili en çok ilgi duydukları başlığın yiyecekler olduğu düşünüldüğünde, bu sonuç öğrencilerin daha yaptıkları yorumlarla örtüşmektedir. Öğrencilerin yaptıkları yorumlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Benim için sorun değil ama birisi buraya gelip yiyecekleri beğenmeyebilir. Mesela bir kız biliyorum, kendisi vejetaryen ve yemek bulması gerçekten zor oluyor.”
[G1]

“Bence yiyecekleri tanıtmalı, hazır yiyecekleri değil geleneksel yiyecekleri.”
[G8]

Daha sonra en fazla yorum alışkanlıklar hakkında gelmiştir. Üç öğrenci çevrimiçi sistemde bu konuda bilgi görmek istediğini belirtmiştir. Alışkanlıklardan kastedilen Türk insanın günlük yaşantısında genel davranış biçimleridir. Bu yorumdan öğrencilerin Türk insanın gündelik yaşantısını daha yakından tanımak istediği anlaşılabilir. Öğrencilerin bazılarının yorumlarından alıntılar aşağıdaki gibidir:

“Din ve alışkanlıklar hakkında temel bilgiler.” [G1]

“Bence Türk insanını tanıtmalı, alışkanlıklarını.”[G8]

Öğrencilerin en büyük sorunlarından biri olarak belirttikleri Türk dili hakkında, çevrimiçi sistemde içerik yer verilmesini isteyen sadece iki öğrenci olmuştur. Bu durumun nedeni olarak öğrencilerin çevrimiçi olarak Türk dili hakkında ders alma olanaklarının olması gösterilebilir. Öğrencilerden birisinin yaptığı yorum şu şekildedir.

“Belki temel olarak Türk dili.” [G1]

Bunun dışında birer yorum gelen konular da bulunmaktadır. Bunlar: din, politika, turistik mekânlar, tarihi gerçekler ve ünlü politikacılar olarak sıralanmıştır.

Din konusunda kültürel içerik bekleyen öğrencinin yorumu aşağıda verilmiştir.

“Din ve alışkanlıklar hakkında temel bilgiler.” [G1]

Politika hakkında genel bilgi isteyen öğrencinin yorumu şu şekildedir:

“Politik durum, turistik olan veya olmayan Türkiye’deki değişik yerler.” [G4]

Öğrencilerden birisi de tarihi gerçekler ve ünlü politikacılar konularında bilgi almak istediğini belirtmiştir. Öğrencinin yorumu aşağıda verilmiştir.

“Bazı tarihi gerçekler, sizin bazı ünlü politikacılarınız hakkında bilgi, Atatürk.”
[G7]

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Sosyal İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilmesi hedeflenen çevrimiçi sistemden içerik olarak beklentileri ilk olarak kültürel boyutta ele alınmıştır. Tablo 11’de görüşme yapılan uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin içerik beklentileri sıralanmıştır.

Tablo 11.

Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Sosyal İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemden sosyal içerik beklentileri	f	Yüzde
Eskişehir’de mağaza tavsiyesi	1	11,1
Turistik mekânlar	1	11,1
Eskişehir hakkında bilgi ve harita	1	11,1
Üniversite yemekhanesi hakkında bilgi	1	11,1
Eskişehir’deki eğlenceli mekânlar hakkında bilgi	1	11,1
Bürokratik işlemler hakkında bilgi	1	11,1

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemde sosyal içerik olarak Eskişehir’de mağaza tavsiyesi, turistik mekânlar, Eskişehir hakkında bilgi ve harita, üniversite yemekhanesi hakkında bilgi ve Eskişehir’deki eğlenceli mekânlar hakkında bilgi konuları için birer istek gelmiştir. Yapılan yorumlardan bazı örnekler verilmiştir.

Bir öğrenci Eskişehir’de mağaza tavsiyesi istemiştir.

“Belki, hangi dükkanlar iyidir, hangi restoranlar iyidir gibi tavsiyeler. Hangi mekan öğrenciler için ucuz?” [G3]

Başka bir öğrenci de turistik mekanlar hakkında bilgi istemiştir.

“...turistik olan veya olmayan Türkiye’deki değişik yerler. Türkiye’nin doğusunda, batısında ve diğer bölgelerinde neler bulabileceğimiz.” [G4]

Eskişehir hakkında bilgi ve harita isteyen öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir.

“Eskişehir hakkında bazı bilgiler. Ayrıca haritalarda güzel olurdu.” [G7]

Eskişehir hakkında bilgi ve harita isteyen öğrenci, beklentisini şu şekilde ifade etmiştir.

“Eskişehir hakkında bazı bilgiler. Ayrıca haritalarda güzel olurdu.” [G7]

Üniversite yemekhanesi hakkında bilgi isteyen öğrencinin yorumu aşağıdaki gibidir.

“Belki yemekhane hakkında biraz bilgi olmalı ve belki kütüphane hakkında.

Bunlar öğrenciler tarafından en çok kullanılan mekânlar.” [G3]

Bürokratik işlemler hakkında bilgi isteyen öğrencinin yorumu aşağıda verilmiştir.

“Örneğin telefon hattı almak gibi... Yabancılar şubesine iki veya üç defa giden kişiler biliyorum. Her seferinde bir şeyler götürmek gerekiyor. Bu işlem zor ve çok zaman alıyor, bu işlemler açıklanabilir.” [G2]

Öğrencilerin yorumları incelendiğinde beklentilerinin belirli başlıklar altında toplanmadığı, kişisel beklentilere göre isteklerin değişkenlik gösterdiği görülmektedir.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Akademik İçerik Beklentileri

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde eğitim yaşamlarında yani üniversitelerinde de sorunlarla karşılaştıkları yorumlarından anlaşılmaktadır. Geliştirilecek çevrimiçi sistemin öğrencilerin üniversitelerinde yaşadıkları sorunlara nasıl yardımcı olabileceği veya bu konuda hangi başlıklara yer verilmesi ile ilgili öğrenci görüşleri bu başlık altında toplanmıştır. Öğrencilerin yaptıkları yorumlar Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Eğitim Yaşamlarına İlişkin İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemden eğitim yaşamlarına ilişkin içerik beklentileri	f	Yüzde
Dersler hakkında bilgi	3	33,3
Fakülte hakkında bilgi	1	11,1
Kütüphane hakkında bilgi	1	11,1

Görüşmeler sonucunda üç öğrenci çevrimiçi sistemde içerik olarak dersler hakkında bilgi görmek istediğini belirtmiştir. Birer öğrenci ise öğrencim gördüğü fakülte hakkında ve kütüphane hakkında bilgi görmek istediğini belirtmiştir.

Ders hakkında bilgi almak isteyen öğrencilerin genel beklentisi, derslerin anlatım dilinin İngilizce olup olmadığını öğrenmektir. Ders seçim sürecinde bu bilginin kendilerine gerekli olduğunu belirtmektedirler. Öğrencilerin yaptığı yorumlardan alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Dersin seviyesi, neler içeriyor, dil olarak ne kullanılıyor? Ek olarak dersi seçtiğimizde kaç kredi alıyoruz? [G1]

“Bütün dersler hakkında bilgi vermelisiniz. Bazı derslerin öğretmenleri İngilizce konuşmıyor, bunları bilmeliyim.” [G7]

Bir öğrenci fakülte ve kütüphane hakkında bilgi almak istemiştir.

“Bence fakülte hakkında bilgi olmalı. Belki yemekhane hakkında biraz bilgi olmalı ve belki kütüphane hakkında. Bunlar öğrenciler tarafından en çok kullanılan mekanlar.” [G3]

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Bireysel İçerik Beklentileri

Görüşmelerde öğrencilerden geliştirilecek çevrimiçi destek sisteminden bireysel içerik beklentileri hakkındaki yorumları Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13.

Uluslararası Öğrencilerin Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemden Bireysel İçerik Beklentileri

Öğrencilerin geliştirilecek çevrimiçi sistemden bireysel içerik beklentileri	f	Yüzde
Sorulara çabuk cevaplar	3	33,3
Güncel bilgiler	1	11,1
Arkadaşça bir tasarım	1	11,1
Kullanım kolaylığı	1	11,1

Öğrencileri verdikleri cevaplar incelendiğinde, sorulacak sorulara çabuk cevap verilmesi hakkında üç yorum geldiği, güncel bilgiler, arkadaşça bir tasarım ve kullanım kolaylığı konularında birer yorum geldiği görülmektedir.

Üç öğrencinin, hazırlanacak çevrimiçi sistemde sürekli destek hizmetinin bulunmasını istediği ve sorularına biran önce cevap gelmesini beklediği anlaşılmaktadır. Ancak böyle bir destek hizmetinin sunulması araştırmancının sunabileceği hizmetlerin dışında kalmaktadır. Bunun yerine kurulacak sistem üzerinde öğrenciler arası paylaşım ve soru sorma olanağının oluşturulması ve öğrencilerin bu şekilde birbirleri arasında paylaşımlarda bulunabileceği düşünülmektedir. Bu konuda yorum yapan öğrencilerden bazı alıntılar aşağıda verilmiştir.

“Çabuk cevaplar, bir soru yazdığımda cevapların çabuk gelmesini beklerim.”
[G1]

“Eğer bir soru sorarsam, çok çabuk yanıtlanmasını isterim.” [G7]

Çevrimiçi sistemin içeriğinin güncel tutulmasını isteyen öğrencinin yorumu şu şekildedir.

“Sistemdeki bilgiler her zaman güncel olmalı.” [G7]

Çevrimiçi sistem tasarımında arkadaşça bir yaklaşım bekleyen öğrenci şu şekilde yorum yapmıştır.

“Daha arkadaşça olmalı. Yani şöyle olmamalı: Burası kütüphane... Belki daha eğlenceli şeyler yazılabilir.” [G3]

Kullanım kolaylığı beklentisi olan öğrencinin yorumu aşağıda verilmiştir.

“İyi bir sistem yapmalısınız. Bu Web sayfalarının nasıl görüldüğü ile ilgili değil, kullanan kişilerin aradıklarını Web sayfalarının içince nasıl kolayca bulabilecekleri ile ilgili.” [G3]

Güncel bilgiler, arkadaşça tasarım, kullanım kolaylığı istekleri içeriğin hazırlanma sürecinde dikkate alınmış ve uygulanmaya çalışılmıştır.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğinin 2011 Yılı Bahar Döneminde Uluslararası Öğrencilerin Katılımı İle Gerçekleştirilen Mini Odak Grup Görüşmeleri İle Belirlenmesi

2010 yılı güz döneminde uluslararası öğrenciler ile yapılan görüşmelerin tamamlanmasından sonra, 2011 yılı bahar döneminde tez kapsamında yürütülmekte

olan çalışmalara Doç.Dr. S. Duygu ERİŞTİ yürütücülüğünde açılan ERA-191 kodlu “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi kapsamında devam edilmiştir. Derse katılmakta olan dört uluslararası öğrenci ile geliştirilecek çevrimiçi sistemin içeriğinin belirlenmesi, tasarımı ve içeriğinin geliştirilmesi boyutlarında çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan birisi de çevrimiçi sistemin içeriğinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen mini odak grup görüşmeleridir. Araştırmanın aşamaları arasında bağlantının ve devamlılığın sağlanması amacıyla, mini odak grup görüşmeleri öncesinde öğrencilerle 2010 yılı güz döneminde yapılan görüşmelerin sonuçları paylaşılmıştır. Öğrencilerin görüşlerinden yapılan alıntılarda K1 ve K4 arası numaralar verilmiştir.

2010 Yılı Güz Döneminde Yapılan Görüşmelerden Elde Verilerin Mini Odak Grup Görüşmeleri Öncesi Öğrencilerle Paylaşılması

2010–2011 akademik yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi’nde öğrenim gören dokuz uluslararası öğrenci ile Türkiye’deki deneyimleri ile ilgili yaşadıkları sorunları belirleme amaçlı görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerden elde edilen verilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analizlerin sonucunda elde edilen temalar öğrencilerle basılı olarak paylaşılmış ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Bu temalarda özellikle ileride çevrimiçi sistemin içeriğini oluşturmada yol gösterici olabilecek önemli sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuçları inceleyen öğrencilere bazı sorular da yöneltilerek derinlemesine inceleme yapmaya yöneltilmişlerdir. Öğrencilere Türk kültürü ve Türkiye hakkında uluslararası öğrencilerin öğrenmek istedikleri konular üzerine eklemek istediklerinin neler olduğu soruldu? Öğrenci K1, çok seyahat konusuyla ilgilendiğini belirtmiştir. Ülke hakkında deneyim elde etmek kültürünü daha iyi tanımak için gerekli olduğunu söylemiştir. Öğrencilere Türkiye’de şimdiye kadar nerelere gittikleri sorulmuştur? Bu soruyu Gaziantep, Urfa, Konya, İstanbul, İzmir, Antalya ve Karadeniz Bölgesi olarak yanıtlamışlardır.

İkinci bölümde öğrencilere Görüşmeler sonucunda elde ettiğimiz temalar hakkında görüşlerini almak ve bunlara katılıp katılmadıklarını öğrenmek istenildiği belirtilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen temalara göre uluslararası öğrencilerin Türk kültürü hakkında merak ettikleri konular araştırmacı tarafından tekrar sözlü olarak sıralanmıştır. Öğrenciler yorumlarında alışkanlıklar ve insan davranışları başlıklarının

benzer olduğunu ve yapılan yorumların tek başlık altında birleştirilebileceğini belirtmişlerdir. Diğer başlıklara tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Daha sonra mimari, motifler ve giyim konularını geleneksel sanatlar başlığı altında birleştirilebileceği belirtilmiştir.

Daha sonra kendi kültürleri ile Türk kültürü arasındaki farklılar konusunda elde edilen veriler incelenmiştir. Kendi yemek kültürleri ve Türk yemek kültürü arasında en büyük farkı çok fazla baharat kullanılması ve sebzelerin farklı olması olarak belirtmektedirler. Aile ve komşuluk ilişkilerinin Türkiye’de çok daha sıkı bulduklarını söylemişlerdir. Beden dilinde en büyük farklılık olarak erkeklerin Türkiye’de karşılaştıklarında öpüşmesini göstermişlerdir. Ayrıca erkeklerin kendi ülkelerinde kısa saç tercih ettiklerini Türkiye’de ise değişik saç stillerini tercih ettiklerini söylemişlerdir.

Türkiye’de insanların çok yavaş yürümesini ve trafik kurallarına çok da fazla uyulmamasını yine bir farklılık olarak göstermektedirler. Giyim açısından erkeklerin Türkiye’de çok daha fazla sportif giyindiklerini kendi ülkelerinde ise daha şık kıyafetlerin tercih edildiğini söylemişlerdir.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan İlk Mini Odak Grup Görüşmesi

Çevrimiçi sistemi oluşturacak bölümlerin kararlaştırılması ve çevrimiçi sistemin tasarımının bu bölümlere göre oluşturulması oldukça önemlidir. Bölümlerin doğru olarak belirlenmesi ileride çevrimiçi sistemin geliştirilmesinin tamamlanmasından sonra kullanıcıların aradıkları bilgiye kolay ulaşabilmelerini ve çevrimiçi sistemin içeriğinin uluslararası öğrencilerin ihtiyaçlarına ve ilgi duydukları konulara yönelik olmasını sağlayacaktır. Böylelikle geliştirilecek sistemin hedeflenen görevlerini daha etkin olarak yerine getirmesi sağlanacaktır. Bu nedenlerden dolayı çevrimiçi sistemin başlıklarının ve içeriğinin belirlenmesi için öğrencilerin ve araştırmacının katılımıyla bir mini odak grup görüşmesi yapılmış ve bu görüşmenin sonraki haftalarda da tekrarlanarak içeriğe son şeklinin verilmesi planlanmıştır.

Mini odak grup görüşmesi kapsamında öğrencilere “Çevrimiçi sistemin içeriğini oluşturacak ana bölümler neler olmalı ve bu başlıkların altında hangi bilgilere yer verilmelidir?” sorusu yöneltilmiştir. Soru hakkında görüşlerini verirken daha önce

kendileri ile paylaşılan uluslararası öğrenciler hakkındaki verileri dikkate almaları hatırlatılmıştır. İlk olarak bir öğrenci fikirlerini paylaşmıştır:

“İçerikte gelen öğrenciler başlıklı bir bölüm olmalı. İnsanlar neler getirilmeli konusunda görüşlerini paylaşmalı. Polis merkezleri, ofisler, resmi işlemler. Biz şanslıydık çünkü benim üniversitemden iki öğrenci daha önce Anadolu Üniversitesi’ne gelmişti. Biz onlardan bilgi aldık... Belki buraya daha önce gelmiş öğrenciler blog veya chat ile fikirlerini paylaşabilirler.” [K1]

Öğrencinin gelen öğrenciler başlıklı bir bölüm oluşturulması önerisi uygun bulunmuş ve buraya gelecek öğrencilerin yanında getirmesi gerekenler ve yapacağı resmi işlemler hakkında bu bölüm altında bilgi verilebileceği düşünülmüştür. Öğrencilerin yeni önerilerde bulunması istenmiştir.

“Belki seyahat bölümü bulunmalı. Giden insanlar çektikleri fotoğrafları koymalı, daha sonra gideceklere nerelere gitmeleri hakkında tavsiyelerde bulunmalı, seyahat seçenekleri, otobüs fiyatları, oraya gitmenin en iyi ve ucuz yöntemi hakkında bilgi verilmeli.” [K1]

Diğer öğrencilerde bu fikri onaylamışlar ve iyi bir fikir olduğunu belirtmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de geçirecekleri kısıtlı zamanda kendileri için en önemli bölgeleri seyahat etmeleri için daha önce seyahatler gerçekleştirmiş öğrencilerin tavsiyelerinin oldukça yönlendirici ve faydalı olacağı belirtilmiştir. Bu amaçla seyahat başlığı altında sunulacak bilgilerin uluslararası öğrenciler için oldukça ilgi çekici olacağı düşünülmüş ve bu bölüme yer verilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

“Bizim aktiviteler hakkında bir Facebook sayfamız var. Yapılacak buluşmalar ve aktiviteler hakkında e-posta geliyor. Takvim gibi mesela.” [K3]

Öğrenciler kendi aralarında ve üniversitenin uluslararası öğrenciler için düzenlediği organizasyonların duyurulması için bir bölüm açılabileceğini belirtmişlerdir. Bölüm için bir başlık düşünmeleri istendiğinde sosyal aktiviteler başlığını uygun bulmuşlardır. Bu konu hakkında da tekrar düşünmelerini tekrar fikirlerinin alınacağı belirtilmiştir.

“Belki Türkçe bazı kullanışlı bilgiler olabilir. Alışveriş yapmak için hasta olduğunuzda kullanılacak Türkçe bilgiler işe yarayabilir. Bölümün başlığı Türk dili olabilir.” [K4]

Öğrencilerden bir başka bölüm başlığı önerisi olarak Türk dili gelmiştir. Bu bölüm altında uluslararası öğrencilerin günlük yaşamlarında ihtiyaç duyabilecekleri bazı basit kelime ve cümlelerin sunulabileceğini belirtmişlerdir.

“Polis merkezinde oturma izni belgesi almanız gerekiyor. Genellikle polisler İngilizce konuşmuyor, yanınıza bir tercüman almanız gerekiyor.” [K1]

“Resmi İşlemler” başlığı altında bu tür işlemleri gerçekleştirmeye yardımcı olabilecek bir bölüm isteğinde bulunmuşlardır.

Ayrıca fotoğraf ve video paylaşımı başlığı altında çektikleri fotoğrafları paylaşabilecekleri bir bölüm açılabilmesi önerisi ortaya koyulmuştur. Öneriyi olumlu karşılamışlar ve onay vermişlerdir. Böylece bu bölümünde oluşturulması kararlaştırılmıştır. Ayrıca kültür olarak fotoğraflarını paylaşma ile ilgili sorunlarını olmadığını belirtmişlerdir.

“Alışveriş” başlığı altında alışveriş yapılabilecek veya yemek yenebilecek ucuz ve kaliteli yerler hakkında tavsiyeler sunulabileceği belirtilmiştir. Bir öğrencinin bu konuda önerisi şu şekilde olmuştur:

“Anadolu Üniversitesi Erasmus öğrencileri için bir bölüm önerim var. Ucuz bir şekilde alışveriş yapılacak ve yemek yenecek mekânlar olabilir.” [K4]

“Sanat” başlığı altında Türk sanatını tanıttak (Mimari, Motifler ve giyim) bir bölüm oluşturulması teklifi getirilmiştir. Bu bölümün hakkında da öğrencilerin tamamı olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğrencilere çevrimiçi sistemde derslerinde yardımcı olacak bir bölüm isteyip istemedikleri sorulmuştur. Öğrenciler ödevlerin paylaşılabilmesi ve öğrencilerin dersler hakkındaki tavsiyelerini içeren bir bölümün yararlı olabileceğini söylemişlerdir. Kolay derslerin öğrenilmesi, kendileri için olumlu olan hocaların isimlerinin ve ders materyallerinin paylaşılmasının kendileri için büyük kolaylık olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca içeriği İngilizce olan dersleri bilemedikleri için kendi ülkelerinde seçtikleri derslerin burada koordinatörler tarafından tamamen değiştirildiğini söylemişlerdir. Ayrıca bazı derslerde Türk öğrencilerin kendilerine çevirmenlik yaptıklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca alışveriş başlığının altına hediyelik eşya alınabilecek yerlerin de eklenmesi gerektiğini açıklamışlardır. Araştırmacı günlüklerinde ders içerisinde yapılan çalışmalarla ilgili bölüm aşağıdaki gibidir:

“Öğrencilerden bölümlerin içeriklerini belirlemeleri ve bu içeriğe uygun olarak bir bölüm başlığı oluşturmaları istendi. İçerik olarak bulunmasını istedikleri konular günlük yaşam etkinlikleri ile ilgili bilgi verici bir bölüm, fotoğraf ve videolar içeren bir bölüm, gelen öğrencilere bilgi veren bir bölüm, seyahatlerle ilgili yönlendirici bir bölüm, sosyal etkinlikler ile yönlendirici bir bölüm, günlük yaşam için Türkçe kelimeleri öğreten bir bölüm ve resmi işleri için yönlendirilebilecekleri bir bölüm olarak belirlendi.”(Araştırmacı Günlüğü, 01.03.2011)

Bu mini odak grup görüşmesinin sonucunda çevrimiçi sistemin bölümleri:

1. Gelen öğrenciler
2. Seyahat
3. Sosyal aktiviteler
4. Dil
5. Resmi işlemler
6. Fotoğraf ve video paylaşımı
7. Alışveriş
8. Sanat olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerden içerik olarak beklentilerini tekrar değerlendirmeleri ve bu başlıklar altında sunulabilecek bilgiler hakkında tekrar düşünmeleri istenmiştir. Çevrimiçi sistemin içeriği netleştirildikçe başlıklarında daha doğru belirlenebileceği düşünülmüştür. Sonraki haftalarda bu konu hakkında görüşmelere devam edileceği belirtilmiştir.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan İkinci Mini Odak Grup Görüşmesi

Daha önce geçici olarak belirlenmiş olan çevrimiçi sistem bölümlerinin içeriğinin doldurulması için öğrencilerin fikirlerinin alınmasına devam edilmiştir. Çevrimiçi sistemin tasarımı tamamlandıktan sonra içeriğe ne gibi katkılarda bulunabilecekleri öğrencilere sorulmuştur. Öncelikle daha önce öğrenciler ile gerçekleştirilen odak grup görüşmesi sonucu oluşturulmuş olan çevrimiçi sistem bölümleri öğrencilere hatırlatılmıştır.

İlk olarak gelen öğrenciler bölümü için öğrencilerin içerik önerileri alınmıştır. Bu bölüm için: öğrencilerin getirmesi gereken belgeler, kaç adet fotoğraf gerektiği,

fiyatların Türkiye’de uygun olduğu için yanlarında fazla giyecek getirmemeleri önerisi, tam tersi kozmetik ürünleri pahalı olduğu için yanlarında getirmeleri önerisi, Eskişehir’e ne şekilde ulaşılacağı gibi tecrübeli Erasmus öğrencilerinin yeni gelen öğrencilere iletebilecekleri tavsiyeler gibi içerik önerileri belirlenmiştir.

Seyahat bölümünün altında bir Türkiye haritası üzerinde, şehirleri tanıtan sayfalara bağlantılar verilebileceği fikir olarak söylenmiştir. Öğrencilerin daha önce gezdikleri şehirler ve turistik bölgeler hakkındaki fikirlerini, deneyimlerini ve fotoğraflarını içerik olarak hazırlamaları istenmiştir. K2 nolu öğrenci fazla gezi deneyimi olmadığı için Eskişehir için benzer bir içerik hazırlayabileceğini belirtmiştir.

Sosyal aktiviteler başlığı altında Erasmus öğrencilerinin kendi aralarında aktivitelerini organize edebilmeleri için bir forum oluşturulması istenmiştir. Ayrıca bu bölümde sinema ve konserler gibi sosyal aktiviteler hakkında bilgi verilebileceği, bu tür mekânların yerlerinin tarif edilebileceği fikir olarak belirtilmiştir. Öğrenciler sosyal kulüplere erişimle ilgili bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ancak spor olanaklarından faydalanamadıklarını çünkü oryantasyon sırasında diğer yerleşkedeki spor salonunun sadece kendilerine açık olduğunu anlatıldığını, o salona da uzaklık nedeniyle ulaşımın çok zor olduğunu söylemişlerdir.

Dil konusunda ise öğrencilerin çok sayıda Türkçe kelime öğrendiği düşünülerek Erasmus öğrencilerin günlük hatta en fazla ihtiyaç duydukları Türkçe kelimeleri belirlemeleri istenmiştir. Öğrencilerden ayrıca Türkiye’ye gelmelerinden itibaren yaşadıkları bürokratik problemleri ve çözüm yollarını da içerik olarak hazırlamaları istenmiştir. Fotoğraf ve video paylaşımı bölümü için fotoğraf arşivleri içerisinde uygun bulduklarını derlemeleri istenmiştir. Alışveriş bölümü için öğrenciler Eskişehir’de bildikleri uygun yerleri açıklayabileceklerini söylemişlerdir. Ayrıca Eskişehir’den hediyelik eşya alabilecekleri ve kaliteli yemek yenebilecek mekânları da tanıtabilecekleri söylemişlerdir. Ancak bunun için tekrar haritaya ihtiyaç duyulduğunu ve bu mekânların harita üzerinde gösterilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Geleneksel sanatlar bölümünde mimari, motifler ve giyim konularında bilgi verilebileceği fikir olarak öne sürülmüştür. Ayrıca farklı bir içerik olarak Türkiye’de yaygın olarak oynanan tavla gibi oyunların tanıtılabileceğini belirtmişlerdir.

Geliştirilecek Çevrimiçi Sistemin İçeriğini Oluşturan Başlıkların Belirlenmesi Amacıyla Yapılan Üçüncü Mini Odak Grup Görüşmesi

Çevrimiçi sistemi oluşturan ana başlıklar daha önce yapılan odak grup görüşmesinde taslak olarak oluşturulmuştur. Ancak bu başlıkların bölümler altında sunulacak içerik netleştikçe odak grup görüşmeleri sürecinde değişebileceği de öğrencilere belirtilmişti. Bu amaçla öğrencilerin içerik ile ilgili görüşleri tekrar alınmaya başlanmıştır.

K2 nolu öğrenci gelen öğrenciler başlığı için hazırladığı içeriği bilgisayarından tanıtımını yaparak başlamıştır. Gelen öğrenciler bölümü için gelmeden önce ve buraya vardığınız zaman gibi alt başlıkların oluşturulmasını önermiştir. Ayrıca bilgisayarında da içeriği gelmeden önce, gelirken ve geldikten sonra olmak üzere üç alt başlıkta oluşturduğu görülmüştür. Öğrenci bu konuyla ilgili aşağıdaki yorumu yapmıştır.

“Gelen öğrenciler başlığı için yazmaya da başladım. Gelemeden önce bölümü olacak, gelindiği zaman bölümü, geldikten sonra bölümü olacak. İlk bölümde vize alımı hakkında bilgi, resmi işlemler hakkında bilgi olacak.” [K2]

K4 nolu öğrenci de seyahat başlığı üzerine çalışmaya başladığını belirtmiştir.

“Bende ayrıca seyahat başlığı üzerinde çalışmaya başladım” [K4]

Daha sonra tekrar daha önce oluşturulan başlıkların sıralanmasına geçilmiştir. K2 nolu öğrenci bürokratik sorunların ayrı bir başlık altında sunulabileceğini belirtmiştir.

“Belki yaşanabilecek bürokratik sorunlar hakkında da bir başlık altında bilgi verebiliriz” [K2]

Ancak yapılan değerlendirmede bu konuda bir bölümü dolduracak kadar içerik sunulamayacağı, bürokratik sorunlar hakkında bilginin gelen öğrenciler başlığı altında sunulabileceği belirtilmiştir. Ayrıca K2 nolu öğrenci içerik ilgili bir fikir öne sürmüştür:

“Benim bir fikrim var. Öğrencilerin makaleler hakkında eklemek istedikleri yorumlara yer verebiliriz... Biz içeriği hazırlıyoruz ama belki başkalarının o konu hakkında değişik fikirleri vardır.” [K2]

Bu fikir olumlu karşılanmış ve her makalede öğrenci yorumlarına izin verecek bir yapı oluşturabileceği belirtilmiştir. Mimari, motifler ve giyim konularının kültürel konular başlığı altında birleştirilmesi konusu hakkında öğrencilerin fikirleri alınmış ve bütün öğrenciler bu konuda olumlu görüş bildirmiştir. Bu nedenle sanat başlığı

kaldırılmıştır. Kültürel konular başlığı altında giyim, tekstil ve sanatsal konularda günlük yaşamla ilgili konulara yer verilmesi konusunda öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Gelen öğrenciler başlığının en ilgi çekici başlık olduğu için en başa alınması gerektiği belirtilmiştir.

Günlük yaşam başlığının altına içerik olarak ne koyulabileceği tartışılmıştır. Öğrencilere bu başlık altında yeterince içerik sunulabilir mi sorusu yöneltmiş ve fikirleri alınmıştır.

“Bence gelen öğrenciler için ilgi çekici olur. Ben eğer yeni geldiysem günlük yaşam hakkında bilgi sahibi olmak isterim.” [K3]

Bu bölüm altında Eskişehir’deki ucuz mekanlar (giyim, yeme-içme), Türk kahvaltısı yapılabilecek yerler ve Türk kahvaltısının içeriğinin eklenebileceği fikir olarak belirtildi. Bazı öğrencilerin fikirleri aşağıdaki gibidir.

“Günlük yaşamın altında nasıl alışveriş yapılabilir, nerede yemek yenebilir, nerede partiye gidilebilir gibi Eskişehir hakkında bilgiler verilebilir.” [K2]

“Ucuz mekânlar hakkında bilgi verilebilir. Eşyaların fiyatları, çünkü Erasmus öğrencilerinde çok fazla para yok. Bizde hesaplı eşyalar arıyoruz. Buraya ilk geldiğimde alışveriş için nereye gidebileceğim hakkında bir fikrim yoktu.” [K1]

Öğrencilere seyahat başlığı altında gezdikleri mekânların fotoğraflarını paylaşabilecekleri, bu durumda fotoğraflar ve videolar adında ayrı bir bölüme ihtiyaç olup olmadığı sorulmuştur.

Seyahat başlığının altında bazı fotoğraflar koyabiliriz. Bilgi ile beraber fotoğraflar kullanılabilir. Ama “fotoğraflar ve videolar” etkileşimli. Herkes fotoğraf ve video yükleyebilecek. [K1]

Sonuç olarak günlük yaşam ve seyahat bölümü altında fotoğraflara yer verilmesini ancak ayrı olarak bir fotoğraflar ve videolar bölümünün de bulunmasına karar verilmiştir. Öğrencilere fotoğraflar ve videolar bölümünde içerik güvenliğini sağlamak için fotoğraf yüklenmesi ile ilgili ne gibi bir sınırlamaya gidilebileceği sorulmuştur.

“Bu kişini nasıl olduğuna göre değişir çünkü uygun olmayan şeyler yükleyebilirler. Filtre uygulayabiliriz... Ayrıca seyahat bölümünden fotoğraflar ve videolar bölümüne bağlantı verebiliriz. [K1]

Çözüm olarak kullanıcıların fotoğrafların önce bir adrese gönderilebileceği, burada kontrolden geçirildikten sonra yayınlanabileceği kabul edilmiştir. Sonuç olarak fotoğraflar ve videolar bölümü bulunacak ve fotoğraf kullanılmak istenen bölümlerde ilgili fotoğraflara bağlantı konulması kararlaştırılmıştır.

Daha sonra sosyal aktiviteler bölümünün değerlendirilmesine geçilmiştir. Bu bölümün altında uluslararası öğrencileri ilgilendirebilecek sosyal aktivitelerin duyurularının yapılabileceği belirtilmiştir. Bu içeriğin ayrı bir başlık olarak sunulmasının uygunluğu hakkında öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

“Ama günlük yaşam bölümünün altına koyabiliriz” [K2]

Öğrencilerin tamamı bu içeriğin günlük yaşam bölümünün altında sunulmasının daha uygun olacağını belirtmiştir. Diğer bölümlerde az sayıda konuyla ilgili fotoğraf sunulurken daha fazlasının fotoğraf ve video başlığı altında sunulması ve bu bölüme gerekirse bağlantı koyulabileceği belirtilmiştir. Temel Türk dili bölümü ile ilgili tüm öğrenciler olumlu görüş bildirdiler. Yapılan odak grup görüşmesi sonunda Video ve fotoğraflar bölümünün korunmasına, sosyal aktiviteler bölümünün kaldırılarak yeni oluşturulan günlük yaşam başlığının altına, resmi işlemler bölümünün yine kaldırılarak gelen öğrenciler bölümünün altına konulması kararlaştırılmıştır.

Daha sonra öğrencilere bölüm başlıklarının sıralaması sorulmuştur. İlk başlık sorulduğunda öğrenciler ağız birliğiyle gelen öğrenciler demiştir. İkinci için ise tercihleri günlük yaşam başlığı olmuştur.

“İkincisi günlük yaşam...” [K2]

Üçüncü başlık için öğrencilerden birisi basit Türk dili başlığını önerirken başka birisi bu başlığı sonuncu sırada düşündüğünü belirtmiştir.

“Üçüncü sıraya kültürel konular başlığını koydum” [K2]

Sonuç olarak üçüncü sıraya kültürel konular yerleştirilmiştir. Daha sonra kalan konular ise öğrenciler tarafından şu şekilde sıralanmıştır:

“Dördüncü seyahat, beşinci fotoğraflar ve videolar, altıncı temel Türk dili.” [K3]

Sonuç olarak geliştirilecek çevrimiçi sistemin bölüm başlıkları ve sıralaması aşağıdaki gibi oluşturulmuştur

1. Gelen öğrenciler
2. Günlük yaşam

3. Kültürel konular
4. Seyahat
5. Fotoğraflar ve videolar
6. Temel Türk dili

İlk mini odak grup görüşmesi sonrasında yapılan 22.03.2011 tarihli 2011 bahar dönemi birinci geçerlilik komitesi toplantısında, yapılan uygulamalar hakkında alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Öncelikle görüşmelerin dört kişi ile gerçekleştirilmesi nedeniyle odak grup görüşmesi olarak isimlendirilmesinin alanyazın açısından uygunluğunun kontrol edilmesi istenmiştir. Yapılan alanyazın taraması sonucunda görüşmelerin isimlerinin mini odak grup görüşmesi olarak isimlendirilmesi uygun bulunmuştur. Daha sonra görüşmelerin birden fazla tekrarlanması istenmiş ve dönem içerisinde toplam üç mini odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

Üçüncü Araştırma Sorusu - Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Süreçlerinde, Kullanılacak Bir Çevrimiçi Ortam İçeriğinin Tasarımına Yönelik Bulgular

Araştırma sürecinde yapılan çalışmalarla uluslararası öğrencilerinin kültürel etkileşim ve kültürel uyum sürecinde kullanılabilecek çevrimiçi bir danışmanlık sistemi oluşturmak için öğrencilerin içerik olarak beklentileri belirlenmiş ve bu beklentilere uygun olarak geliştirilecek bir çevrimiçi sistemin içeriğini oluşturacak olan temel başlıklar belirlenmiştir. Araştırma sürecinde cevap aranacak olan üçüncü araştırma sorusu gereği, belirlenen bu içerik başlıkları çerçevesinde uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne uyum süreçlerinde kullanılabilecek bir çevrimiçi sistem tasarlanmış ve içeriği geliştirilmiştir. Bu amaçla çalışmalara 2011 yılı bahar döneminde başlanmış ve çalışmalar 2012 yılı bahar dönemi sonunda tamamlanmıştır. 2011 yılı bahar döneminde yapılan çalışmalarda çevrimiçi sistemin tasarımının tamamlanmasına ağırlık verilmiş ve çevrimiçi sistemin tasarımı tamamlanmıştır. Bu dönem içerisinde ayrıca çevrimiçi sistemin içerik geliştirme çalışmalarına da başlanmış ve bu konuda da çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak tasarlanan çevrimiçi sistemin içerik geliştirme çalışmaları genel olarak 2012 yılı bahar döneminde yapılan çalışmalar sonunda tamamlanmıştır.

Uluslararası Öğrencilerle 2011 Yılı Bahar Döneminde Tasarım Tabanlı Araştırma Modeli Göre Yürütülen Çalışmaları Sonucunda Elde Edilen Bulgular

Dönem içerisinde öğrenciler ile yapılan ders içi tasarım çalışmaları ve geçerlilik komitesi toplantıları eşzamanlı yürütülmüştür. Ders sonlarında elde edilen bulgular geçerlilik komitesi üyeleri ile paylaşılmış ve görüşleri alınmıştır. Yapılan görüşmelerinden elde edilen bulgular, tasarım çalışmalarından elde edilen ürünler ve geçerlilik komitesi toplantılarında alınan kararları doğrultusunda Erasmusattr çevrimiçi sistemin tasarımı araştırma kapsamında tamamlanmıştır. Araştırma kapsamında çevrimiçi sistemi oluşturan ana bölümler belirlenmiş, çevrimiçi sistemin logosu, ana sayfa tasarımı ve belirlenen ana bölümlerin sayfa tasarımları geliştirilmiştir.

Çalışmanın Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde 2010–2011 akademik yılı bahar döneminde açılan ERA-191 kodlu “Kültürel Entegrasyon ve Dijital Teknoloji” dersi kapsamında yürütülmesi nedeniyle bulguların yapılan her dersin başlığı altında sunumu yoluna gidilmiştir. Böylelikle araştırma sürecinin okuyuculara aslına uygun olarak sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca her ders başlığı altında ayrıca o ders içerisinde üzerinde çalışılan konular ayrıca alt başlık olarak sunulmuştur. Ders sonrasında yapılan geçerlilik komitesi toplantılarında alınan kararlar yine ayrı bir başlık altında verilmektedir. Bulguların sunulmasında öğrencilerden K1, K2, K3 ve K4 kod isimleriyle bahsedilecektir.

Uygulama Süreci Öncesinde Yapılan Çalışmalar

Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ tarafından yürütülmekte olan “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersine yeterli sayıda öğrencinin katılımının sağlanması için bazı çalışmalar yapılmıştır. Kayıt haftası içerisinde hiçbir yabancı öğrenci dersi seçmemiştir. Çözüm olarak ekle sil haftası içerisinde Erasmus bölüm koordinatörlerine bireysel olarak ulaşılmış ve öğrencileri derse yönlendirmeleri istenmiştir. Konu araştırmacı günlüklerinde şu şekilde yer almaktadır:

“Kayıt haftası içerisinde hiçbir yabancı öğrenci dersi seçmedi. Çözüm olarak ekle sil haftası içerisinde Erasmus bölüm koordinatörlerine bireysel olarak ulaşıldı ve öğrencileri derse yönlendirmeleri istendi. İletişim Bilimleri Fakültesi’nden bir öğrenci; Güzel Sanatlar Fakültesi’nden dört öğrenci koordinatörlerin yönlendirmesi sonucu ders

için bizimle iletişime geçti. İletişim Fakültesi'nden gelen Alman öğrencinin ders çakışması nedeni ile dersi seçmesi olanaklı olmadı. Güzel Sanatlar Fakültesi'nden gelen dört öğrenci dersi sorunsuz bir şekilde seçti.” (Araştırmacı günlükleri, 15.02.2011)

Alman öğrencinin dersi seçmemesi nedeniyle Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarımı bölümünden gelen dört öğrenci ile ERA-191 dersi çalışmalarına başlanmıştır.

Uygulama Sürecinde Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın uygulama aşaması “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi kapsamında 12 hafta süresince yapılan çalışmaları içermektedir. Ders içeriği, tüm karar verme süreçlerinde öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Ders sırasında daha çok öğrencilerin fikirlerinin alınması, ders kapsamında geliştirdikleri ürünlerin paylaşılması ve değerlendirilmesi gibi uygulamalara yer verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin paylaşımlarını artırma amaçlı olarak ileri aşamalarda bir Facebook grubu oluşturulmuş ve öğrencilerin ders hakkında tuttıkları günlüklerini paylaşımları sağlanmıştır.

Birinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. Bu hafta öğrencilerle ilk kez karşılaşmış ve tanışılmıştır. Öğrencilerden birinin Macar diğer üçünün Polonyalı olduğu öğrenilmiştir. Ders içerisinde süreçten bahsedilmiş, ileride derslerde ne gibi uygulamalar yapılacağı açıklanmıştır. Öğrenciler, grafik tasarımı bölümü öğrencileri olmaları nedeniyle dersin tasarım yönüne ilgi duyduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Erasmus öğrencilerine yardımcı olabilecekleri için de süreçte yer almak istediklerini vurgulamışlardır. Öğrencilere dersin aynı zamanda bir araştırma projesi olduğu söylenmiş ve sürecin video çekimlerinin gerçekleştirileceği vurgulanmıştır. Buna ilişkin görüşleri ve izinleri sorulmuş ve öğrencilerin video çekimlerine ilişkin onayları alınmıştır. Öğrencilerden her ders için deneyimlerini, gözlemlerini ve görüşlerini günlük tutarak kayıt altına almaları istenmiştir. Böylelikle ders içerisinde yapılan çalışmalar hakkında veri elde edilebilecek kaynakların çeşitlendirilmesi amaçlanmıştır. Erasmus öğrencileri için çevrimiçi bir ortam tasarımı gerçekleştirileceğini, kendilerinin süreçte katılımcı tasarımcı olarak görev alacağını, içeriği ve tasarımı ders sürecinde oluşturacakları anlatılmıştır. Son olarak ne tür bir çevrim içi ortam olacağına ilişkin

soruları yanıtlanmaya çalışılmış ve bir sonraki hafta böyle bir ortamda olabilecek bölümler üzerine düşünceleri istenerek ders sonlandırılmıştır. Öğrencilerin bu konular üzerine yorumları video kaydına alınmıştır. Ders kapsamında yapılan etkinlikler Tablo 14’te listelenmiştir.

Tablo 14.

22.02.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:22.02.2011

Süre: 4 Dakika 44 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’ nin odasında buluşma
 - Öğrencilerle ilk buluşma ve tanışma
 - Dersin içeriğinin açıklanması
 - Ders içerisinde yapılacak video kayıtları için izinlerini alınması
 - Katılımcı tasarımcı olarak öğrencilerden beklediklerimizin açıklanması
 - Derslerde düzenli günlük tutmalarının gerektiğinin açıklanması
 - Dersi bitirme
-

İkinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 01.03.2011 tarihinde saat 10.00’da ERA-191 dersi için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Doç.Dr. Duygu Erişti’nin çalışma odasında ders için öğrencilerle bir araya gelinmiştir. Bütün öğrencilerin katılımının sağlanması ve selamlaşmalardan sonra dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmiştir. Dersin işlenişinde Tablo 15’te listelenen etkinliklere yer verilmiştir.

Tablo 15.

01.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:01.03.2011

Süre: 110 Dakika 2 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ'nin odasında buluşma
 - Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi
 - Ders ve tez çalışması hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesi
 - Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda belirlenen temaların öğrencilerle paylaşılması.
 - Temalar hakkında öğrencilerin görüşlerinin ve tavsiyelerinin alınması.
 - Çevrimiçi sistemin bölümlerini belirlemeye yönelik odak grup görüşmesi
 - Odak grup görüşmesinin sonrasında çevrimiçi sistemin adının tartışılması ve kararlaştırılması
 - Çevrimiçi sistemde kendi çektikleri fotoğrafların yayınlanması için onaylarının alınması
 - Öğrencilerin sonraki hafta için çevrimiçi sistemin amblem ve logosuna yönelik olarak tasarım hazırlamalarının istenmesi
 - Ders sırasında verilen kararların derse geç katılan öğrenci R.'ya özetlenmesi ve fikirlerinin alınması
 - Dersi bitirme
-

Dersin başlangıcında öğrencilere dersin ne şekilde işleneceği ve tez çalışması hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin ve sonucunda geliştirilmesi planlanan çevrimiçi sistemin amaçları, çevrimiçi sistemin uluslararası öğrenciler için ne gibi bir öneminin olduğu konularında açıklamalar yapılmıştır. Böylece öğrencilerin derse ve ders kapsamında yapılmakta olan çalışmalara daha fazla katılımının sağlanması amaçlanmıştır. Dönem içerisinde genel olarak yapacakları çalışmalar ve dönem sonunda kendilerinden ne gibi ürünler istediğimiz hakkında bilgi verilmiştir. Öğrencilerin zaten grafik tasarımı bölümü öğrencileri olmaları sebebiyle konuya oldukça ilgi duyduklarını belirtmişlerdir.

Ders kapsamında ikinci araştırma sorusunu cevaplamaya yönelik olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda belirlenen temaların öğrencilerle paylaşılması, temalar hakkında görüşlerinin ve tavsiyelerinin alınması, çevrimiçi sistemin bölümlerini belirlemeye yönelik odak grup görüşmesi yapılması gibi çalışmalar yürütülmüştür. Ancak yapılan bu çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular daha önce sunulduğu için bu bölümde yer verilmeyecektir.

Çevrimiçi sistemin geliştirileceği ortamın kararlaştırılması. Ders içeriğinde öğrencilerle görüşülen ikinci konu çevrimiçi sistemin ileride geliştirileceği teknik ortamın ne olabileceği olmuştur. Çevrimiçi sistemin geliştirilmesinde WebCT ve Moodle gibi öğretim tasarım sistemleri kullanılarak çevrimiçi sistem içerisinde kullanılacak bazı araçların (forum, Chat gibi) doğrudan sağlanabileceği bu sayede tasarıma daha fazla odaklanabileceği söylenmiştir. Sayfa tasarımının tamamen tasarım ekibine ait olacağı belirtilmiştir. Ayrı bir seçenek olarak da bu araçların kullanılmadan çevrimiçi sistemin sıfırdan oluşturulması önerilmiştir. Bu seçeneğin tasarım konusunda bizi daha fazla özgür bırakacağı belirtilmiştir.

Öğrencilere WebCT öğretim yönetim sistemi ile geliştirilmiş ve çalışan bir ders içeriği örnek olarak öğrencilere gösterilmiştir ve WebCT içinde kullanılacak araçlar tanıtılmıştır. WebCT yerine Moodle sisteminin’de kullanılabilceği belirtilmiştir. Öğrencilerde Turkish Online (çevrimiçi Türkçe) dersinde WebCT kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu konu hakkındaki karar daha fazla araştırılmak üzere daha sonraya bırakılmıştır. Öğrencilerden konu üzerinde düşünceleri ve araştırma yapmaları istenmiştir.

Öğrencilerin sonraki hafta için görevlendirilmesi. Çevrimiçi sistemin tasarımına logo geliştirilmesi ile başlanılmasının uygun olacağı kararlaştırılmıştır. Geliştirilen logo daha sonra çevrimiçi sistemin başlığının tasarlanmasında ve çevrimiçi sistemle ilgili tanıtımlarda kullanılmıştır. Öğrencilerin grafik tasarımı bölümünden olduğu düşünülerek sonraki haftaya dijital ortamda hazırladıkları logo tasarımları ile gelmeleri istenmiştir.

Çevrimiçi sistemin adının belirlenmesi. Öğrenciler logo tasarımında kullanabilmek için çevrimiçi sistemin adını öğrenmek istemişlerdir. Çevrimiçi sistemin adının henüz belirlenmediği söylenmiştir. Ancak belirlenecek ismin çevrimiçi sistemin içeriği ile bağlantılı olması gerektiği vurgulanmıştır.

Öğrenciler bir arkadaşlarının sosyal paylaşım sitesinde fotoğraf albümünün ismini “Turasmus” olarak kaydettiğini ve bizimde çevrimiçi sistemde bu ismi kullanabileceğimizi söylemişlerdir. “Turasmus” kelimesi Turkey ve Erasmus

kelimelerinin bileşiminden oluştuğunu açıklamışlardır. Bu isim uygun bulunmuş ve logo tasarımlarında kullanılması onaylanmıştır.

Üçüncü hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. Üçüncü hafta ders kapsamında gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 16’da listelenmiştir.

Tablo 16.

08.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:08.03.2011

Süre: 100 Dakika

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma
 - Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi
 - Öğrencilerin hazırladıkları logo çalışmalarını paylaşmaları
 - Logo çalışmalarının değerlendirilmesi
 - Öğrencilerden tuttıkları günlükleri paylaşmaları istenmesi
 - Sonraki haftaya öğrencilerin çevrimiçi sistemin sayfa tasarımı için çizimler oluşturarak gelmelerinin istenmesi
 - Adobe Flash programı üzerine konu anlatımı yapılması
 - Dersi bitirme
-

Öğrencilerin logo tasarımlarını paylaşması ve değerlendirilmesi. Hazırlanan logo tasarımlarının paylaşılmasına K2 nolu öğrenci ile başlanılmıştır. Öğrenci, Erasmus kelimesindeki E harfini E-posta’da olduğu gibi ayrı yazarak bir tasarım hazırlamıştır. Bu tasarımı bir Web sitesini düşünerek hazırladığını söylemiştir. Öğrenci ayrıca yardım teması üzerine de odaklandığını vurgulamış ve taslak çalışmalarını bu doğrultuda oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda artı işaretini yardım olarak sembolize edebileceğini düşündüğünü söylemiştir. Ayrıca sayfa tasarımında yeşil renk kullanımını düşündüğünü belirtmiştir. Buna neden olarak da yeşil rengin sakinleştirici etkisini ve yardım mesajını göstermiştir.

K3 nolu öğrenci tasarımlarında ay ve yıldız kullanıma yer vermiştir. Neden olarak da Türk bayrağından esinlediğini göstermiştir. Diğer tasarımlarında göz figürlerine yer vermiştir. Göz tasarımlarında bir şeylerin arayışı içinde olma mesajını vermek istediğini belirtmiştir. Sonuç olarak öğrencinin yaptığı logo tasarımlarında ay yıldız içerisinde yıldızla erişmeye çalışan çocuk figürlerini içeren logo tasarımı beğenilmiştir.

K4 nolu öğrenci yaptığı tasarımlarda yine ay ve yıldız figürlerini kullanmıştır. Farklı olarak Tur ve azmus kelimeler ayrı olarak ay figürlerinin içerisine yerleştirilmiştir. Tur ve azmus kelimelerin ayrı olarak kullanımının kafa karışıklığına yol açabileceği bu yüzden ayrılmadan kullanımının daha doğru olabileceği yorum olarak söylenmiştir. Ancak bu tasarımın çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde kullanılabilmesi belirtilmiştir Tur-azmus kelimelerini içeren tasarımın seyahat başlıklı bölümde logo olarak kullanılabilmesi belirtilmiştir. Neden olarak da baştaki tur hecesinin turizm'i hatırlatması gösterilmiştir.

K1 nolu öğrenci ise Türk kültürünün etkilerinin hissedildiği bir takım taslak çalışmaları üzerinde durduğunu vurgulamıştır. Bunları ise çini sanatının motifleri ve Türk kahve kültürü olarak vurgulamış ve bu kültürel temalardan yola çıkarak bir takım logolar oluşturmaya çalıştığını eklemiştir. Ayrıca 'Seyahat' bölümünde bir Türkiye haritası, haritada Erasmus öğrencilerinin gezdiği ve önerilerde bulunduğu iller olabileceğini vurgulamıştır. İllere tıklandığında büyüüp genel özellikleri hakkında bilgi veren bir sistem olabileceğine işaret etmiştir. TURASMUS kelimesini logo olarak kullandığı taslak çalışmasında kelimenin içinde Türk kahvesine gönderme yapan bir kahve fincanını kullandığını söylemiştir.

Öğrencilerden logo tasarımlarını Adobe Illustrator'da tekrar çizmeleri ve sonraki hafta beraberlerinde getirmeleri istenmiştir. Aynı şekilde Web sayfası tasarımları el çizimlerini de hazırlamaları istenmiştir. Öğrencilere günlük tutma çalışmalarının ne durumda olduğu sorulmuş ancak bu konuda bir gelişme olmadığını açıklamışlardır.

Birinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 22.03.2011 tarihinde Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 208 numaralı bilgisayar laboratuvarında birinci geçerlilik komitesi toplantısı nedeniyle uzmanlarla bir araya gelinmiştir. Toplantı

gününe kadar ki ilk üç derste yapılan uygulamalar ve elde edilen sonuçlar uzmanlarla paylaşılmış ve görüşleri alınmıştır.

Öncelikle yapılan odak grup görüşmesinin dört katılımcı ile yapılmasının alan yazın açısından uygun olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu konuda gerekli araştırmanın yapılarak sonraki toplantıda sonuçların uzmanlarla paylaşılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca odak grup görüşmesi yönteminin yapısı gereği konuya tekrar geri dönülerek öğrencilerin görüşlerinin tekrar alınmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Geçerlilik komitesinde yapılan çalışmaların sonraki geçerlilik komitesi toplantılarında paylaşımında tasarım boyutunda yapılan çalışmalar ve içerik boyutunda yapılan çalışmalar olarak iki başlık altında sunulması istenmiştir.

Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi sonucunda oluşturulan çevrimiçi sistemin konu başlıkları da değerlendirilmiştir. Gelen öğrenciler başlığı altında öğrencilerin bilgi istedikleri resmi işlemler hakkında öğrencilerin bilgi isteme nedenlerinin de öğrenilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca daha önce Eskişehir’de bulunmuş olan uluslararası öğrencilere yeni gelen öğrencilerin ulaşabilmesi için iletişim bilgilerinin alınabileceği belirtilmiştir.

Son olarak öğrencilerin günlüklerini daha dikkatli tutmaları için ne gibi bir yöntem uygulanabileceği konusu görüşülmüştür. Öğrencilerin günlüklerini elektronik ortamda paylaşmalarının daha kolay olacağı ayrıca soru-cevap şeklinde öğrencilerden yorum alınmasının öğrencileri bu konuda daha fazla teşvik edeceği belirtilmiştir.

Dördüncü hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. Bu hafta derse üç öğrenci şehir dışında oldukları gerekçesiyle katılmamışlardır. K2 nolu öğrenci derste hazır bulunmuştur. Öğrenci ile yapılan kısa görüşmede:

Çevrimiçi sistemin tasarımı üzerine çizimler hazırlaması ve tasarımcı günlüklerini tutması hatırlatılmıştır. Tuttuğu mevcut günlüklerde derste yapılan uygulamaların kaydını tuttuğu gözlemlenmiştir.

Öğrenci yaptığı çalışmalarda çevrimiçi sistemin ismi için tourasmus kelimesinin daha uygun olacağını, daha önce belirlenen turasmus kelimesinin görüşünü aldığı birkaç öğrenci tarafından anlamsız bulunduğunu belirtmiştir. Tourasmus kelimesinin gezmek anlamındaki tour kelimesi ve Erasmus kelimesinin E harfi dışındaki harflerinden oluşmaktadır.

Beşinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 22.03.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler geçerlilik komitesi toplantısında kararlaştırılan düzende, aşağıda Tablo 17’de sıralanmıştır.

Tablo 17.

22.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:22.03.2011

Süre: 91 Dakika 8 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’ nin odasında buluşma
- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi

Tasarım İle İlgili Yapılan Etkinlikler

- Öğrencilerin Logo tasarımlarını elektronik çizimlerini paylaşımları ve tasarımların değerlendirilmesi
- Öğrencilerin Web sayfası tasarımlarının değerlendirilmesi

İçerik İle İlgili Yapılan Etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin isminin tekrar görüşülmesi
- Çevrimiçi sisteme öğrencilerin içerik olarak yapabilecekleri katkıların görüşülmesi

Öğrencilerin logo tasarımlarının değerlendirilmesi. K1 nolu öğrenci logo tasarımında daha çok Türk hat sanatı ve seramik desenlerinden etkilendiğini, çok fazla renk kullanımında da aynı şekilde Türk desenlerinin etkisinin olduğunu belirtmiştir (EK B). Ancak tasarımın içerisinde çok fazla değişimler olması, tekrarların bulunmayışı ve çok fazla karmaşık olması nedeniyle logo olarak kullanılamayacağı, motif olarak kullanılabilmesi değerlendirilmiştir. Öğrencilerin hazırladıkları logo tasarımlarının çevrimiçi sistem içerisinde farklı bölümlerde kullanılabilmesi, örneğin K1 nolu öğrencinin tasarımının “Kültürel Konular” bölümünde kullanılabilmesi belirtilmiştir. K2 nolu öğrenci tasarımlarını kendi bilgisayarını üzerinde göstermiş ve açıklamıştır (EK C). Öğrencinin çizimlerinde daha çok dairesel bir tasarım kullandığı gözlemlenmiştir. K3 nolu öğrencinin logo tasarımında Türk bayrağındaki ay ve yıldız aynen kullanmak yerine deforme ettiği görülmüştür (EK D). Öğrenci bu tasarımında çevrimiçi sistemin

hedef kitlesi olan gençlere hitap etmeye çalıştığını belirtmiştir. Ayrıca ay ve yıldızın arasına Erasmus öğrencilerini sembolize eden çocuk figürleri yerleştirdiği görülmüştür. Tasarımın renklendirilmesinde gölgeli ve parlak alanların birlikte kullanılmasının tasarımını daha da geliştirebileceği tavsiye edilmiştir. K4 nolu öğrencinin tasarımları da oldukça renkli ancak karmaşık bulunmuştur (EK E). Diğer öğrenciler bu tasarımlar içerisinden, üçüncü tasarımı daha çok beğenmişlerdir. Beğenilerine neden olarak da bu tasarımın daha sade olmasını göstermişlerdir. Sonuç olarak K3 nolu öğrencinin hazırladığı logo tasarımı genel kabul görmüş ve bütün öğrencilerin bu tasarım üzerinde çalışarak geliştirmeleri istenmiştir. Ayrıca K1 nolu öğrencinin logosunun renklerini düzenlemesi istendi. Diğer öğrencilerin tasarımlarının da ihtiyaç halinde çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde kullanılabileceği belirtildi.

Çevrimiçi sistemin isminin tekrar görüşülmesi. Çevrimiçi sistemin ismi için öğrencilerin buldukları alternatiflerin tekrar sıralaması istenmiş ve seçeneklerin Turasmus, Tourasmus ve Erasmus@TR olarak belirlendiği anlaşılmıştır. Öğrenciler yapılan genel değerlendirme sonunda Erasmus@TR'ı isim olarak daha çok beğendiklerini belirtmişlerdir. Erasmus@TR'nin Türkiye'de Erasmus anlamı da olduğu açıklanmıştır. Turasmus'un çok fazla anlam ifade etmediği ve bu yeni ismin daha uygun olduğu öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Turasmus kelimesinin söylenişinin İngilizcede Türkiye ve Erasmus kelimelerinin söylenişini hatırlatmadığı bu yüzden öğrencilerin geneline hitap etmediği ifade edilmiştir. Turasmus kelimesinin sadece Polonyalı öğrenciler için anlamlı olduğu anlaşılmıştır

Bir öğrenci Erasmus@TR'ın isminin, çevrimiçi sistemin alan adı kullanımı açısından sorun çıkarabileceğini söylemiştir. Bu sorunu engellemek için Erasmus.At.TR isminin de bir alternatif olabileceğini belirtilmiştir. Ancak nokta işaretinin de adres yazımında sorun çıkarabileceği düşünülerek adres yazımında noktaların kullanılmamasının daha doğru olacağı düşünülmüş ve çevrimiçi sistemin alan adının Erasmusattr olarak kullanılmasına karar verilmiştir.

Öğrencilerin çevrimiçi sistem sayfa tasarımlarının değerlendirilmesi. İlk olarak K1 nolu öğrenci tasarımını paylaşmış, tasarımda yuvarlak bir içerik bölümü kullanıldığı

ve sayfanın sol bölümünün butonlar için ayrıldığı görülmüştür. Web sayfasının logosunun sayfanın sağ alt köşesine kullanıldığı fark edilmiştir (EK F).

K2 nolu öğrenci bir Web Sayfasını örnek olarak göstermek istediğini söylemiştir. Web sayfasının adresi: www.use-it.be. Web sitesi yabancılar için Belçika'nın önemli şehirlerini tanıtmaktadır. Adrese girilerek sayfalar incelenmiş, sitenin genel olarak tasarımı beğenilmiştir. Renk tercihi olarak kırmızı kullanılması hakkında kırmızının gözü yorucu bir renk olmasına rağmen olumlu görüşler belirtilmiştir. Ana sayfanın ve diğer sayfaların tasarımlarının çok farklı olduğu, Belçika'daki şehirlerin ana sayfa altında kendi sayfalarını hazırladıkları görülmüştür.

Çevrimiçi sistemin içeriği hakkında görüşülmesi. Öğrenciler, Eskişehir'in caddelerini gösteren haritalar olmasına rağmen önemli yerlerin gösterildiği bir harita bulamadıklarını ve bu tür bir haritanın çevrimiçi sisteme içerik olarak eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin daha önce ziyaret ettikleri şehirler hakkında tavsiyelerini çevrimiçi sistemde içerik olarak sunulabileceği belirtilmiştir. Ayrıca bu görüşlerin gezdikleri yerlerde çektikleri fotoğraflarla desteklenebileceği fikir öne sürülmüştür. Bu fikir olumlu bulunmuş ve öğrencilerden bu bilgileri çevrimiçi sistem için derlemeye başlamaları istenmiştir.

Öğrencilerden üçü çok fazla seyahat etmesine rağmen diğer bir öğrenci fazla Eskişehir dışına çıkmadığını belirtmiştir. Sebebi sorulduğunda bir yere gitmeden önce gezi hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmak istediğini söylemiştir. Diğer öğrenciler ise bu konularda daha esnek oldukları için çok daha fazla yer gezdiklerini belirtmişlerdir.

Beşinci hafta öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgular. Öğrenciler kendilerine her derste günlüklerinin tekrar hatırlatılması sonucunda ilk beş ders sonunda yapılan çalışmalarını değerlendiren birer günlük yazmışlardır. Ancak K3 nolu öğrenci günlük paylaşımı yapmamıştır. Öğrencilerin defterlerine yazdıkları günlükler kendi el yazılarıyla EK G'de sunulmuştur.

Öğrencilerin logo tasarım süreci hakkında yorumlar incelendiğinde net olarak hangi logonun kullanılması konusunda karar vermedikleri görülmektedir. Öğrencilerin bu konuda ki yorumları aşağıda verilmiştir.

“Logo tasarımına karar verme konusu çok zor çünkü farklı fikirler ve seçenekler var... Bunun üzerine çalışmalı ve karar vermeliyiz... Logo belki kırmızı renk olacak ama kesin olarak belli değil.” [K1]

“ Çeşitli logolar hazırladık...3 ve 4 nolu öğrencilerin logo tasarımlarını sevdim. Sadece bunları daha logoya benzer şekle getirmeliyiz.” [K2]

“Logo üzerinde daha fazla çalışacağız. Hangisinin en iyi olduğu konusunda karar vermek çok zor. Bence yazı ve şekilleri birleştirmeliyiz.”[K4]

Öğrenciler konu başlıkları ve altında sunulacak içerikle de ilgili yorumlarda bulunmuşlardır. Konu başlıklarından en çok ilgilendikleri ve altında verebilecekleri bilgiler hakkında yorumları aşağıdadır:

“Gelen öğrenciler başlığının altında getirmeleri gereken belgeler, eşyalar; tavsiyeler, İstanbul’dan Eskişehir’e trenle veya otobüsle nasıl gelinir bulunabilir. Seyahat başlığını altında haritalar, sosyal aktiviteler (Çevrimiçi sistemin en dinamik bölümü) altında partiler ve geziler gibi haberler, blog sunulabilir. Dil başlığının altında basit ve mutfakla ilgili kelimeler bulunabilir. Oyunların altında tavla ve okey’den bahsedilebilir.” [K4]

Erasmus öğrencilerime yardım etmek ve Eskişehir’de ve Türkiye’de daha fazla mekan bulmalarını sağlamak için bir tür harita yapacağız. İçerik üzerine çalışmaya başlayacağız. Bence içerik aramızda bölünmeli, böylece herkes içerik hakkında bağımsız çalışabilir, daha sonra derste üzerinde çalışırız.[K2]

Altıncı hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 29.03.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler geçerlilik komitesi toplantısında kararlaştırılan düzende, aşağıda Tablo 18’de sıralanmıştır.

Tablo 18.

29.03.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:29.03.2011

Süre: 61 Dakika 31 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma

- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi

Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler

- Öğrencilerin elektronik ortamda logo tasarımlarında yaptıkları yenilikler gözden geçirildi.

İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin bölümlerinin içeriği ve öğrencilerin içeriğe yapabilecekleri katkılar görüşüldü.

Öğrencilerin logo tasarımlarının değerlendirilmesi. K3 nolu öğrencinin Ay, yıldız ve içinde üç çocuk figüründen oluşan, daha önce beğenilen ve geliştirmesi istenilen tasarımında bir takım değişiklikler yaptığı görülmüştür. Tasarımına gölgeler ve ışıklar ekleyerek üç boyuta benzer bir tasarım elde edilmeye çalışılmış, şekil deforme edilerek el çizimine benzetilmiş, hilal şeklinin tasarımı geliştirilmiştir. Ancak yeni tasarım beğenilmemiştir, hilalin uçlarının çok fazla sivri hale getirilmesi eleştirilmiştir. Öğrencinin sonraki hafta tasarımındaki hilal figürünün köşelerinin kalınlaştırılması istenmiştir.

K4 nolu öğrencinin tasarımlarında daha gerçeğe yakın hilal ve ay figürleri kullandığı görülmüştür (EK I). Önceki hafta çevrimiçi sistemin hedef kitlesine olan gençlere uygun olarak, deforme edilmiş tasarımların tercih edilmesi gerektiğinin konuşulduğu hatırlatılmıştır.

K2 nolu öğrencinin tasarımlarında daha çok çevrimiçi sistemin ismini içeren amblemler üzerine yoğunlaştığı görülmüştür. Erasmus@TR ve Erasmus.At.TR isimleri arasında farklı tasarımlar hazırladığı görülmüştür (EK H). EK H’de birinci sırada bulunan tasarım öğrenciler arasında genel olarak tercih edilmiştir.

Sonuç olarak her öğrencinin kendi tasarımı üzerinde bağımsız olarak çalışması ve her öğrencinin tasarımının çevrimiçi sistem içerisinde kullanılması kararlaştırılmıştır.

Çevrimiçi sistemin içeriği hakkında görüşülmesi. Daha önce geçici olarak belirlenmiş olan çevrimiçi sistem bölümlerinin içeriğinin doldurulması için öğrencilerin fikirlerinin alınmasına devam edilmiştir. Bu görüşmede farklı olarak her bir başlık için içeriğe ne gibi katkılarda bulunabilecekleri öğrencilere sorulmuştur. Öncelikle daha önce öğrenciler ile gerçekleştirilen odak grup görüşmesi sonucu oluşturulmuş olan çevrimiçi sistem bölümleri öğrencilere hatırlatılmıştır.

İlk olarak gelen öğrenciler bölümü için öğrencilerin içerik önerileri alınmıştır. Bu bölüm için: öğrencilerin getirmesi gereken belgeler, kaç adet fotoğraf gerektiği, fiyatlar Türkiye’de uygun olduğu için yanlarında fazla giyecek getirmemeleri önerisi, tam tersi kozmetik ürünleri pahalı olduğu için yanlarında getirmeleri önerisi, Eskişehir’e ne şekilde ulaşılacağı gibi tecrübeli Erasmus öğrencilerinin yeni gelen öğrencilere iletebilecekleri tavsiyeler gibi içerik önerileri belirlenmiştir.

Seyahat bölümünün altında bir Türkiye haritası üzerinde, şehirleri tanıtan sayfalara bağlantılar verilebileceği fikir olarak söylenmiştir. Öğrencilerin daha önce gezdikleri şehirler ve turistik bölgeler hakkında fikirlerini, deneyimlerini ve fotoğraflarını içerik olarak hazırlamaları istenmiştir. K2 nolu öğrenci fazla gezi deneyimi olmadığı için Eskişehir için benzer bir içerik hazırlayabileceğini belirtmiştir.

Sosyal aktiviteler başlığı altında Erasmus öğrencilerinin kendi aralarında aktivitelerini organize edebilmeleri için bir forum oluşturulması istenmiştir. Ayrıca bu bölümde sinema ve konserler gibi sosyal aktiviteler hakkında bilgi verilebileceği, bu tür mekanların yerlerinin tarif edilebileceği fikir olarak belirtilmiştir. Öğrenciler sosyal küllüplere erişimle ilgili bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ancak spor olanaklarından faydalanamadıklarını çünkü oryantasyon sırasında diğer kampustaki spor salonunun sadece kendilerine açık olduğunu anlatıldığını, o salona da uzaklık nedeniyle ulaşımın çok zor olduğunu söylemişlerdir.

Dil konusunda ise öğrencilerin çok sayıda Türkçe kelime öğrendiği düşünülerek Erasmus öğrencilerin günlük hatta en fazla ihtiyaç duydukları Türkçe kelimeleri belirlemeleri istenmiştir. Öğrenciler ayrıca buraya geldiklerinden itibaren yaşadıkları bürokratik problemleri ve çözüm yollarını da içerik olarak hazırlamaları istenmiştir. Fotoğraf ve video paylaşımı bölümü için fotoğraf arşivleri içerisinde uygun bulduklarını derlemeleri istenmiştir.

Alışveriş bölümü için öğrenciler Eskişehir’de bildikleri uygun yerleri açıklayabileceklerini söylemişlerdir. Ayrıca Eskişehir’den hediyelik eşya alabilecekleri ve kaliteli yemek yenebilecek mekanları da tanıtabilecekleri söylemişlerdir. Ancak bunun için tekrar haritaya ihtiyaç duyulduğunu ve bu mekanların harita üzerinde gösterilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Geleneksel sanatlar bölümünde mimari, motifler ve giyim konularında bilgi verilebileceği fikir olarak öne sürülmüştür. Ayrıca farklı bir içerik olarak Türkiye’de yaygın olarak oynanan tavla gibi oyunların tanıtılabileceğini belirtmişlerdir.

6. hafta çevrimiçi öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgular. Bu hafta için sadece K1 nolu öğrenci günlük yazmıştır (EK J). Getirdikleri logo tasarımlarından hangisinin en başarılı olduğu konusunda yorum yapmıştır.

“Logolarımızda bir miktar değişiklik yaptık. Geçen hafta K3 nolu öğrencinin tasarımı üzerine karar vermiştik ancak bu hafta K4 nolu öğrenci de değişik bir tasarım getirdi. Şimdi karar vermekte zorlanacağız çünkü ikisi de çok iyi. K3 nolu öğrencinin ki rafine değil ve ham, K4 nolu öğrencinin ise daha rafine ama daha fazla çizgi kullanılmış.”[K1]

İkinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 29.03.2011 tarihinde Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi 206 numaralı bilgisayar laboratuvarında ikinci geçerlilik komitesi toplantısı için uzmanlarla bir araya gelinmiştir. Son geçerlik komitesi toplantısından sonra yapılan dördüncü, beşinci ve altıncı hafta yüz yüze ders etkinliklerinde gerçekleştirilen uygulamalar ve elde edilen sonuçlar uzmanlarla paylaşılmış ve görüşleri alınmıştır.

Mimari, motifler ve giyim konularının geleneksel sanatlar başlığı altında birleştirilmesi konusunda öğrencilerin tekrar görüşlerinin alınması ve konunu netleştirilmesi istenmiştir. Öğrencilerin gezilerinde çektikleri fotoğrafların seyahat başlığı altında veya ayrı bir fotoğraf ve video paylaşım bölümünde sunulması tercihinin öğrencilerle tekrar değerlendirilmesi istenmiştir. Öğrencilerden gelen öğrenciler başlığının altında Eskişehir’deki polis merkezlerinin adreslerini istemelerinin nedenlerinin öğrenilmesi kararlaştırılmıştır. Öğrencilerin günlüklerini paylaşabilecekleri bir platform oluşturulması ve her hafta öğrencilerin cevaplamaları için sorular yöneltilmesi önerilmiştir. Odak grup görüşmesinde geçici olarak oluşturulan gelen öğrenci başlığının tekrar değerlendirilmesi istenmiştir. Ana sayfaya bir öneriler/duyurular bölümünün eklenmesinin uygun olabileceği belirtilmiştir. Bu bölümde Anadolu Üniversitesi bünyesinde Türk dili eğitim veren “Turkish Online” Web sitesine bağlantı verilebileceği belirtilmiştir. Öğrenciler için düzenlenen sosyal

aktivitelerin öğrencilerin cep telefonlarına kısa mesaj ile veya günlük yaşam bölümünün altında bir bölüm ile tanıtılabileceği söylenmiştir.

Yedinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 05.04.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 19’da sıralanmıştır.

Tablo 19.

05.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:05.04.2011

Süre: 67 Dakika 10 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma
- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi

Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler

- Öğrencilerin Logo tasarımlarını elektronik çizimlerini paylaşmaları ve tasarımların değerlendirilmesi
- Öğrencilerin Web sayfası tasarımlarının değerlendirilmesi

İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin isminin tekrar görüşülmesi
 - Çevrimiçi sisteme öğrencilerin içerik olarak yapabilecekleri katkıların görüşülmesi
-

Öğrencilerin günlüklerini Facebook sosyal paylaşım sitesi üzerinde açılan sayfada paylaşabileceklerinin açıklanması. Geçerlilik komitesinde alınan karar gereği öğrencilerden bu dersten itibaren günlüklerini elektronik ortamda yazmaları istenmiştir. Bunun için öğrencilerin zaten üye oldukları Facebook sosyal paylaşım sitesinde bir grup oluşturulduğu belirtilmiştir. Bu gruba her hafta eklenecek sorular ışığında o hafta için ders içinde ve ders dışında yaptıkları çalışmalarını değerlendiren yorumlar yazmaları istenmiştir. Öğrencilere daha önce olduğu gibi defterleri üzerinde mi yoksa elektronik ortamda mı günlük tutmak istedikleri sorulduğunda dijital ortamı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin logo tasarımlarının değerlendirilmesi. İlk olarak K1 nolu öğrenci logo tasarımlarını kendi bilgisayarı üzerinde göstermiş ve açıklamıştır. K3 nolu öğrencinin daha önce beğenilen tasarımını geliştirmeye çalıştığı görülmüştür. Hangi tasarımını daha çok beğendiği sorulduğunda türkuaz rengi tasarımı beğendiğini belirtmiştir. Çünkü bu tasarımında kullandığı türkuaz renginin Türklüğü ifade ettiğini belirtmiştir. Ayrıca tasarımlarında kullandığı kırmızı rengi de Türk bayrağı ile ilişkilendirdiğini belirtmiştir. Aynı figür üzerine yaptığı tasarımların bazılarının içerisinde doldurulduğu bazılarını ise boş olduğu görülmüştür.

Ayrıca daha önce kendi yaptığı tasarımı da geliştirdiği görülmüştür. Tasarımında canlı renkler kullandığı görülmüş ancak Türk seramik motiflerinde sıklıkla donuk renkler kullanıldığı kendisine söylenmiştir. Renklerde bu şekilde düzenlemeye gitmesi istenmiştir. Hazırladığı farklı bir tasarımda fincan figürleri ve kahve kültürü ile ilişkilendirilmiştir (EK B).

K2 nolu öğrenci aynı figür üzerine (K3 nolu öğrencinin tasarımı) yaptığı tasarımlarda daha çok portakal rengini kullandığı görülmüştür (EK K, Sayfa1). Bu rengi seçmesine neden olarak portakal renginin eğlence ve enerjiyi temsil etmesini göstermiştir. Ayrıca site ismini (erasmus@TR) ve K3 nolu öğrencinin tasarımını bir arada kullanarak bir logo tasarımı hazırladığı görülmüştür (EK K, Sayfa 2). Bu tasarıma eleştiri olarak yazının çok büyük olması ve figürü sönük bırakması söylenmiştir. Yazıyı küçülterek kullanması istenmiş ancak genel olarak yazı ve figürün beraber kullanıldığı portakal rengi tasarımı beğenilmiştir. Portakal renginin daha koyu tonlarını kullanması tavsiye edilmiştir

K3 nolu öğrencinin geçen hafta hazırladığı tasarıma eleştiri olarak getirilen sivri köşeleri düzelttiği görülmüştür. Bunun dışında tasarımında önemli bir değişikliğe gitmemiştir

K4 nolu öğrenci ise tasarımları unutarak derse getirmediğini ancak daha elektronik ortamda paylaşabileceğini söylemiştir. Öğrencinin daha sonra paylaştığı tasarımlar incelendiğinde, önceki hafta paylaştığı tasarımı genel hatlarıyla koruduğu, ancak renkleri kullanarak birçok alternatif hazırladığı görülmüştür (EK L). K2 nolu öğrencinin tasarımlarından yola çıkılarak portakal rengi, kırmızı gibi canlı renkler üzerinde çalışması ve logonun içeri dolgunlu olarak kullanması tavsiye edilmiştir. K3 nolu öğrencinin tasarımında olduğu gibi tasarımında sivri köşeleri yumuşatması

istenmiştir. Öğrencilerden tasarımları üzerinde çalışmalarına devam etmeleri sonraki derse istenilen düzeltmelerle beraber gelmeleri istenmiştir.

Öğrencilerin çevrimiçi sistem sayfa tasarımlarının değerlendirilmesi. Öğrencilere sayfa tasarımına yönelik olarak ne gibi çalışmalarda buldukları sorulmuş, öğrenciler bu konuda çalışma yapamadıklarını çünkü sayfa üzerinde ne gibi araçların bulunacağını bilemediklerini söylemişlerdir. K2 nolu öğrenci bir tasarım hazırladığını ancak yanında getirmeyi unuttuğunu belirtmiştir

Öğrencilerden Web sayfasını tamamen hazırlamalarının istenmediği, sadece bir çizim programıyla sayfa için ne gibi bir tasarım düşündüklerinin öğrenilmek istendiği açıklanmıştır. Öğrenciler ayrıca içerik başlıkları ve bu başlıkların altında gelecek alt başlıkları bilemediklerini söylemişlerdir. Bu konuda tekrar bir odak grup görüşmesi yapılacağı belirtilmiştir.

Yedinci hafta çevrimiçi öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgular. Geçerlilik komitesi toplantılarında alınan karar doğrultusunda, yedinci hafta yüz yüze ders etkinliği sonrasında öğrencilerin günlüklerini Facebook üzerinde açılmış olan sayfada paylaşımları istenmiştir. Öğrenciler yorumlarında öncelikle o hafta için sorulmuş olan sorulara yanıt vermişlerdir. Öğrencilere sorulmuş soruların ve öğrencilerin yorumlarının ekran görüntüleri EK M’de sunulmuştur. Yedinci hafta için sorulmuş olan sorular şu şekildedir:

Lütfen haftalık yorumlarınızı aşağıdaki sorulara göre yapınız.

1. Ders boyunca konuştuğumuz konular nelerdi?
2. Bu konular hakkında ki görüşleriniz nelerdir?

Öğrencilerin tartışılan konulara verdikleri örnekler ortaktır. Öğrenciler çevrimiçi sistemin tasarımı üzerine çalışıldığını belirtmişlerdir. Çevrimiçi sistemde Flash objelerinin kullanımı tartışılmış ve öğrenciler çevrimiçi sistemin kullanımını yavaşlatacağı gerekçesiyle olumsuz görüş bildirmişlerdir.

“Çevrimiçi sistemin ana hatları, yuvarlak şekilli bir tasarımın etkili olup olmayacağı ve çok fazla Flash animasyonlu obje kullanımının yavaş İnternet bağlantılı ve yavaş bilgisayar kullanan kullanıcıların Web sitesi kullanımı yavaşlatacağı üzerine konuştuk.” [K1]

Çevrimiçi sistem için tasarlanan logoların tekrar değerlendirilmesi yapılmıştır. Öğrencilerin üçü logo tasarımlarının en başarılısının seçilerek sadece seçilen logonun çevrimiçi sistemin her noktasında kullanılması önerisi gelmiştir. Bu görüşler uygun bulunarak Web sayfasında tek bir logo kullanılmasına karar verilmiştir. İki öğrencinin bu konuda günlüğünde belirttiği görüş aşağıda verilmiştir.

“Ayrıca çevrimiçi sistemin logosu hakkında konuştuk. Benim fikrime göre birden fazla logo kullanımı iyi bir fikir değil, bir logo yeterli. Çünkü kullanıcıların kafasını karıştırabilir.” [K2]

Son derste logolarımız tekrar gözden geçirdik ve bence artık tek bir logoya odaklanmalıyız,. Belki ileride projemiz bitmek üzere olduğunda birden fazla logo kullanımı üzerine daha fazla düşünebiliriz. [K4]

Öğrencilerden tasarlanan logoların değerlendirilmesi konusunda da görüş bildirmişlerdir. Bir öğrenci logo tasarımının rengi konusunda yorum yapmıştır.

“Geçen hafta tekrar logolara baktık. K1 nolu öğrenci rengarenk ve çizgili bir logo getirdi, 2 nolu öğrenci kırmızını çok sert bir renk olduğu ve yeterince eğlenceli olmadığı gerekçesiyle rengi portakala değiştirdi. Tabii ki bende katıldım.” [K3]

Ders içerisinde konuşulan başka bir başlık da çevrimiçi sistemin konu başlıklarıdır. Bu amaçla yapılan odak grup görüşmesinde öğrencilerin fikirleri doğrultusunda başlıklara isim verilmiş ve sıralaması yapılmıştır. Öğrencilerin günlüklerinde bu konuyla ilgili yaptıkları bazı yorumlar aşağıda verilmiştir.

“Çevrimiçi sistemin ana konularını azalmaya ve bazı konuları (bürokratik konular, sosyal aktiviteler) alt başlık olarak düzenlemeye karar verdik. Bence böyle daha iyi oldu çünkü her başlığı yeterli bilgi ile doldurabilmeliyiz.” [K2]

“Şimdi Erazmuz Web sayfamızda altı ana noktamız var. Sosyal aktiviteler ve bürokratik konular başlıklarını, diğer başlıkların altına koymaya karar vermemiz iyi oldu çünkü liste biraz uzundu. Liste kısa olduğunda ve konular diğerleri ile bağlantılı olduğunda ben daha çok seviyorum. En çok seyahat başlığına ilgi duyuyorum ve seyahatlerimde çektiğim fotoğraflarımı paylaşabilirim.” [K4]

Öğrenciler çevrimiçi sistemin yeni konu başlıklarından memnun olduklarını belirtmiş ve listenin kısaltılmasını olumlu bulmuşlardır. Daha sonra gerek duyulursa başlıkların isimlerinde yeni düzenlemelere gidilebilecektir.

Üçüncü geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 05.04.2011 tarihinde üçüncü geçerlilik komitesi toplantısında yapılan yeni uygulamaların paylaşılması ve görüş alınması amacıyla uzmanlarla bir araya gelinmiştir. İlk başlıkların belirlenmesi amacıyla yapılan odak grup görüşmesinin uygulama açısından alan yazına uygun olduğu belirlenmiş ve bu konuda bulunan kaynak uzmanlarla paylaşılmıştır. Böylece odak grup görüşmelerinin dört öğrenci ile mini odak grup görüşmesi ismiyle yapılabileceği uzmanlarca da onaylanmış ve çalışmaya devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Yeni oluşturulan gelen öğrenciler başlığı ve kullanılması planlanan alt başlıklar görüşülmüş ancak bu ismin kullanılmasıyla ilgili net bir sonuca ulaşılamamıştır. Bu konuda öğrencilerden tekrar görüş alınması ve öğrencilerin kendi üniversitelerinde benzer Web sitelerinin ne tür başlıklar kullandıklarını incelemeleri istenmiştir.

Kullanılmasına karar verilen kültürel konular ve günlük yaşam başlıklarına onay verilmiştir. Uluslararası öğrencilere yönelik düzenlenen aktivitelerin duyurular başlığı altında da sunulması ve hatta bu duyuruların öğrencilerin cep telefonlarına mesaj ile veya e-posta ile duyurulabileceği teklif olarak sunulmuştur.

Türk dili başlığının öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunacağı tahmin edilmesine rağmen, öğrencilerin yaptığı sıralamada en son sıraya konulması ilginç bulunmuştur. Bu durumda öğrenciler için Türk dilini kullanmanın çok çekici olmadığı sonucuna varılmıştır. Türk dili konusunda ayrıntılı öğrenme ortamı isteyen öğrencilerin “Turkish Online” (Çevrimiçi Türkçe) uygulamasına yönlendirilebileceği belirtilmiştir.

Çevrimiçi sisteme öğrencilerin fotoğraf ve video yükleyebilmesi olumlu bulunmuş ancak bu konuda öğrencilerin tamamen özgür bırakılmaması, içeriğin denetimden geçirildikten sonra çevrimiçi sisteme yüklenmesi kararlaştırılmıştır.

Öğrencilerin günlüklerini paylaşmalarını kolaylaştırmak ve teşvik etmek için Facebook Web sitesi üzerinde açılan “Digital Technology and Cultural Integration” (Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon”) başlıklı grup uzmanlara tanıtılmıştır. Öğrencilerin ilk olarak bu hafta grupta paylaşılacak sorulara yönelik yorumlarına içerek günlüklerini paylaşacakları belirtmiştir. Uygulama uzmanlar tarafından uygun bulunmuş ve devam edilmesi istenmiştir.

Sekizinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 12.04.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 20’de sıralanmıştır.

Tablo 20.

12.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:12.04.2011	
Süre: 48 Dakika 25 Saniye	
Yapılan etkinlikler	
<ul style="list-style-type: none">• Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma• Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi	
Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler	İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler
<ul style="list-style-type: none">• Öğrencilerin Logo tasarımlarını elektronik çizimlerini paylaşmaları ve tasarımların değerlendirilmesi• Öğrencilerin Web sayfası tasarımlarının değerlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none">• Çevrimiçi sistemin içeriğinin oluşturan başlıkların oluşturulması ve sıralanması

Öğrencilerin logo tasarımlarının değerlendirilmesi. İlk olarak K2 nolu öğrenci logo tasarımlarını kendi bilgisayarını üzerinde göstermiş ve açıklamıştır (EK N). K3 nolu öğrencinin daha önce beğenilen tasarımını geliştirmeye çalışmalarına devam ettiği görülmüştür. Tasarımı oldukça renklendiği ve ağırlıklı olarak portakal rengini kullandığı görülmüştür. Logo tasarımlarında figür ve çevrimiçi sistemin adının (Erasmus@TR) bir arada yerleştirildiği ve ay’ın içinin portakal rengi ile kullanıldığı 10 nolu tasarım genel olarak beğenilmiştir. Ayrıca bu tasarımda kullanılan farklı renklerin (ay içerisindeki çocuk figürleri farklı renklerde), sitenin içerisinde farklı sayfalarda değişen renklerle logonun daha uyumlu olmasını sağlayacağı belirtilmiştir.

K3 nolu öğrencinin kendi tasarımı üzerinde yine çok fazla değişikliğe gitmediği sadece kırmızı renk kullandığı bir tasarım hazırladığı görülmüştür (Ek O).

Tasarımlarında daha fazla renk kullanması gerektiği belirtilmiştir.

K4 nolu öğrencinin önceki hafta kendisine belirtilen düzeltmeleri yaptığı görüldü (EK P). Tasarımında keskin uçları düzeltmiş ve canlı renkleri tercih ederek, K2

nolu öğrencinin daha önce beğenilmiş olan tasarımı üzerinden çalışmalarına devam etmiştir. Bu hafta için öğrenciye herhangi bir eleştiri getirilmemiştir.

Yapılan genel değerlendirmede K2 nolu öğrencinin sekizinci hafta tasarımlarından, 10 nolu tasarım çevrimiçi sistemin logosu olarak seçilmiştir. Logoda kullanılan farklı renkler, ağırlıklı olarak kullanılan portakal renginin getirdiği hareket ve arkadaşlık duygusu, beraberinde kullanılan çevrimiçi sistemin adı bu tasarımın seçilmesinde neden olarak gösterilmiştir. Çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde farklı logolar kullanılması fikri, öğrencilerin günlüklerinde belirttiği gibi kafa karışıklığına neden olabileceği gerekçesiyle iptal edilmiştir. Çevrimiçi sistemin bütün sayfalarında bu logo kullanılacaktır. Logo Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Çevrimiçi Sistem İçin Seçilen Logo Tasarımı

Öğrencilerin çevrimiçi sistem sayfa tasarımlarının değerlendirilmesi. İlk olarak K2 nolu öğrenciden sayfa tasarımlarını paylaşması istenmiştir. Elektronik ortamda ve kağıt üzerinde hazırladığı sayfa tasarımları incelenmiştir (EK R). Öğrencinin ilk tasarımında beyaz arka plan üzerinde sağ tarafta çizgiler ve logodan oluşan bir tasarım hazırladığı görülmüştür. Sonraki tasarımında ekranın sol tarafını renklendirerek doldurmuş ve bu alanı butonlar için ayırmıştır. Dördüncü paylaşımında logoyu ekranın sol üst köşesine yerleştirmiş ve altına sayfayı yanlamasına geçen çizgiler yerleştirmiştir. Beşinci paylaşımında ise çizgilerin altında kalan alanı turuncu renk ile doldurmuştur. Sonraki paylaşımında ise sayfanın sol üstünde logo ve altında sağdan sola çizgilerden

oluşan tasarımını kırmızı, mavi, yeşil renkler ile tekrarlamış ve çizgilerin oluşturduğu yayın yönünü değiştirmiştir. Öğrencinin altıncı paylaşımında kullandığı çizgi tasarımı ve renk beğenilmiştir. Ancak çizgilerin bitimlerinin onuncu paylaşımında olduğu gibi kesilmemesi istenmiştir. Çizimlerinin incelenmesi sırasında ana sayfa tasarımında butonların farklı renklerde olmasını ve her renge tıklandığında sayfa tasarımı oluşturan çizgilerin o rengi almasını öneri olarak getirmiştir. Bu önerisini kağıt üzerinde çizim olarak açıklamıştır. Öğrencinin bu öneri diğer öğrencilerden de kabul görmüş ve sonraki hafta tasarımlarında bu konuya dikkat edilmesi istenmiştir. Kendisinden planladığı şekilde sayfa tasarımını hazırlaması ve sonraki hafta bilgisayar üzerinde tasarımını paylaşması istenmiştir.

Öğrencilerin tasarımlarının incelenmesine K1 nolu öğrencinin sayfa tasarımı ile devam edilmiştir. Öğrenci beşinci hafta paylaştığı sayfa tasarımlarını örnek olarak getirmiştir. Öğrencinin tasarımları tekrar incelenmiştir. Web sayfası tasarımında sayfanın ortasında yuvarlak bir tasarım ve bu yuvarlak bölümün çevresinde sıralanmış butonlar kullanmıştır. Aynı şekilde sayfanın sol kenarında da bir sütun şeklinde butonlar için bölüm ayırmıştır. Logoyu sayfanın sol üst köşesine ve sağ alt köşesine yerleştirmiştir. Ancak öğrenci görüş olarak diğer sayfa tasarımlarını daha çok beğendiğini onlar üzerinde devam edilebileceğini belirtmiştir.

K4 nolu öğrencinin yaptığı sayfa tasarımlarında boyut olarak A4 kağıdını seçmiştir (EK S). Web tasarımında genellikle farklı sayfa boyutlarının tercih edilmesine rağmen neden tasarım için bu boyutu seçtiği öğrenciye sorulmuştur. Öğrenci cevap olarak özel bir nedeninin olmadığını genele tasarımlarını bu boyutlarda gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Tasarımlarında ağırlıklı olarak kırmızı ve siyah renkleri kullandığı, sayfanın bölüm başlıklarını sayfanın sol tarafına sıralandığı, sağ tarafta ise kıvrımlı dekoratif desenler kullandığı görülmüştür. Sonraki hafta için daha uygun boyutlarda ve farklı renklerde Web sayfası tasarımı hazırlamaları istenmiştir.

Sekizinci hafta çevrimiçi öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgular.
Öğrenciler sekiz hafta içinde yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini Facebook sayfasında sorulan sorular doğrultusunda paylaşmışlardır. Öğrencilere sorulmuş soruların ve öğrencilerin yorumlarının ekran görüntüleri EK Ş'de sunulmuştur. Sekizinci hafta için sorulmuş olan sorular şu şekildedir:

Lütfen haftalık yorumlarınızı aşağıdaki sorulara göre yapınız.

1. Web sitemizin ana sayfası ve diğer sayfaları için tasarım çözümleriniz nelerdir?
2. Ders süresince konuştuğumuz konular nelerdir?
3. Bu konular hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Öğrenciler ilk olarak çevrimiçi sistemin sayfa tasarımı süreciyle ilgili yorumlarını paylaşmışlardır. K2 nolu öğrencinin bu konuda yaptığı yorum aşağıdaki gibidir:

“Çok fazla içeriğimiz var ve Web sayfasını tamamlamak için fazla zamanımız kalmadı. Bence en iyi çözüm basitlik ve minimalistik çözümdür. Yapması basit değil hatta zor. Ancak benim fikrime göre çok fazla bilgi sunmak için kullanıcı dostu sayfaya ihtiyacımız var.” [K2]

Diğer öğrenciler de yorumlarında K2 nolu öğrencinin görüşlerine katıldıklarını, çevrimiçi sistemin tasarımında sadeliğin ve basitliğin ön plana çıkması gerektiği, bu sayede sunulacak içerik ön plana çıkarılabileceği belirtmişlerdir.

“Diğer kızlar gibi ben de K2 nolu öğrencinin fikirlerine tamamen katılıyorum. Web sitemizi mümkün olduğunca küçültmeliyiz, böylece Web sitesini yapmamız ve Erasmus öğrencilerin kullanması daha kolay olacaktır.” [K3]

K4 ve K3 nolu öğrenciler de aynı fikirdedir. Çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde farklı renkler kullanımı önerisini tekrarlamıştır.

“K2 nolu öğrencinin hazırladığı logoyu ve Web sitesinde farklı renkler kullanma fikrini çok sevdim. Bu çok iyi ve eğlenceli bir fikir.” [K3]

“K2 nolu öğrencinin Web sitesi hakkındaki fikirlerini çok beğendim. Bence her konuda farklı renk kullanmalıyız, böylece ziyaretçiler için daha açık olacaktır.” [K4]

Böylece öğrencilerin Web sitesinde sade, kullanılabilirliğe önem veren ve içeriği öne çıkan bir tasarım anlayışı üzerinde uzlaştıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrenciler çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde aynı tasarımın farklı renklerinin kullanımı önerisini tekrar getirdikleri görülmektedir.

Öğrenciler ayrıca ders içerisinde görüşülen konuları sıralamışlar ve bunlardan bazıları hakkında görüş bildirmişlerdir. Örneğin K2 nolu öğrenci gelen öğrenciler başlığında değişiklik yapılması gerektiğini savunmuştur.

“Bence gelen öğrencilere yeni bir isim vermeliyiz. Çünkü çok geniş bir alanı kapsıyor. Ben basitçe bilgi veya yardım veya basit herhangi bir şey seviyorum. Bu konuda yazmaya başladım, alt başlıklar: seyahatten önce, varış veya Eskişehir’e nasıl ulaşılır ve ilk günler şeklinde olacak.” [K2]

K3 nolu öğrenci bilgi başlığının kullanılmasını daha sonra yaptığı yorumda desteklemiştir.

“Gelen öğrenciler ismine gelirse, bilgi bence iyi bir isim. Çünkü kısa ve bilgi veriyor. Uzun isimleri sevmiyorum.” [K3]

K2 nolu öğrenci ayrıca seyahat başlığı altında öğrencilerin hazırlamayı düşündükleri haritalar hakkında da görüş bildirmiştir.

“Kızlar bazı şehirler için harita ve bilgi hazırlayacak. Ben Eskişehir haritası hazırlamak istiyorum çünkü ben diğer kızlar gibi çok fazla seyahat etmiyorum. Belki İstanbul hakkında yardımcı olabilirim çünkü oraya çok fazla seyahat ettim ayrıca diğerleri de Eskişehir konusunda yardım edebilir.” [K2]

K4 nolu öğrenci üzerinde çalışmak istediği konularla ilgili görüşleri aşağıdadır:

“Ben Antalya’nın bir haritasını hazırlamak istiyorum. Sadece şehrin basit bir haritasını Adobe Illustrator ile yapıyorum ve haritanın üzerine ziyaret ettiğim bazı yerlerin isimlerini yazıyorum. Ben şehri çok sevdim çünkü daima güneşli, doğa bir harika çünkü deniz ve dağlar bir arada. Bu yüzden orada çektiğim resimlerin isimlerden daha fazla şey ifade edeceğini düşünüyorum.” [K4]

K1 nolu öğrenci hazırlanacak haritalarda ortak bir tasarım stili kullanılmasını gerektiğini belirtmiştir.

“Haritaların nasıl görünmesi gerektiği hakkında emin değilim. Bu hafta yanımda bir taslak getiriyorum ve onu daha sonra elektronik ortama koymayı düşünüyorum. Eğer herkes haritalarında farklı bir stil kullanırsa bence sayfalar kafa karıştırıcı ve dağınık olacaktır.” [K1]

Öğrencilerin günlüklerinde belirttikleri fikirler sonraki haftalarda ders içerisinde alınan kararlarda göz önünde bulundurulmuş ve bazıları da doğrudan uygulamaya geçilmiştir. Örneğin gelen öğrenciler başlığı değiştirilmiş, çevrimiçi sistemin farklı bölümlerinde farklı tasarım renkleri kullanılmış, sadeliğe ve kullanılabilirliğe önem veren bir tasarım uygulanmıştır.

Dokuzuncu hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 19.04.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 21’de sıralanmıştır.

Tablo 21.

19.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:19.04.2011

Süre: 30 Dakika 38 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma

- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi

Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler

- Öğrencilerin logo tasarımlarını elektronik çizimlerini paylaşmaları ve tasarımların değerlendirilmesi

- Öğrencilerin Web sayfası tasarımlarının değerlendirilmesi

İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili yapılan çalışmaların değerlendirilmesi

Öğrencilerin çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili çalışmalarının değerlendirilmesi. Öğrenciler ilk olarak çevrimiçi sisteme içerik olarak eklemek istedikleri seyahat bölümüne ait içerik tasarımlarını paylaşmak istemişlerdir. Bu bölümde öğrencilerin daha önce ziyaret ettikleri turistik bölgelerin çizimlerini hazırladıkları görülmüştür.

K4 nolu öğrenci öncelikle tasarımlarını paylaşmak istemiştir. Seyahat bölümü için Antalya haritası üzerinde ziyaret ettiği yerleri listelediği görülmüştür. Hazırladığı tasarım üzerinde bazı yenilikler yapması istenmiştir. Ziyaret ettiği yerlerin bazılarını harita üzerinde sembol olarak gösterebileceği tavsiyesinde bulunulmuş ayrıca haritada daha fazla renk kullanarak daha canlı hale getirebileceği belirtilmiştir. Sonraki hafta tasarımını geliştirerek tekrar getirmesi istenmiştir.

K3 nolu öğrencinin Bursa haritası üzerinde çalıştığı görülmüştür. Bu öğrenciye de benzer uyarılarda bulunulmuş, haritasını semboller ve daha fazla renk kullanarak geliştirmesi istenmiştir.

K1 nolu öğrencinin İzmir haritası üzerinde çalıştığı ancak sadece elle çizerek bir taslak hazırladığı görülmüştür. Ziyaret ettiği bütün mekanları harita üzerinde göstermesinin zor olacağı, bunun tasarımda çok kalabalık bir görüntü yaratacağı, sadece bazılarını sembol olarak gösterebileceği ve diğerlerini listelemekle yetinebileceği belirtilmiştir. Daha fazla renk ve görsel öğelere yer vererek ilgi çekici bir tasarım oluşturmaları öğrencilerden istenmiştir. K2 nolu öğrenci bu hafta derse gelmediği için içerikle ilgili herhangi bir paylaşımda bulunmamıştır.

Seyahat bölümündeki tasarım çalışmalarında herhangi bir karışıklığa yol açmamak için öğrenciler turistik mekanları kendi aralarında paylaşmak istemişlerdir. İçerikle ilgili çalışmalarda sonuç olarak derse katılan üç öğrencinin de üçer şehir için içerik hazırlaması ve toplamda dokuz şehrin tanıtılması kararlaştırılmıştır.

K1 nolu öğrenci-Gaziantep, Safranbolu, İzmir

K3 nolu öğrenci – Kütahya, İstanbul, Bursa

K4 nolu öğrenci – Antalya, Şanlıurfa, Konya

Öğrencilerin çevrimiçi sistem sayfa tasarımlarının değerlendirilmesi.

Öğrencilerin çevrimiçi sistem sayfa tasarımı ile ilgili yeni bir paylaşımda bulunmadığı görülmüştür. Öğrenciler önceki hafta K2 nolu öğrencinin hazırladığı tasarımı beğendiklerini belirtmişlerdir. Ancak K2 nolu öğrenci bu hafta derse katılmadığı için herhangi bir değerlendirme yapılamamıştır. Bu nedenle çevrimiçi sistem sayfa tasarımında karar aşaması sonraki haftaya bırakılmıştır.

Sonraki hafta için öğrencilerden:

- Çevrimiçi sisteme yüklenecek fotoğraflarını klasörler içerisinde düzenlemeleri
- Anasayfa için daha sanatsal bir tasarım hazırlamaları
- Seyahat bölümünde istenilen bölümler için içerik hazırlamaları
- Seyahat bölümü için harita tasarımlarında istenilen düzeltmeleri yapmaları istenmiştir.

Dokuzuncu hafta çevrimiçi öğrenci günlüklerinden elde edilen bulgular.

Öğrencilerden dokuzuncu hafta yüz yüze ders etkinliği sırasında konuşulmuş olan konular hakkındaki görüşlerini, günlüklerinde paylaşmaları istenmiştir. Öğrencilere

sorulmuş soruların ve öğrencilerin yorumlarının ekran görüntüleri EK T’de sunulmuştur. Dokuzuncu hafta için sorulmuş olan sorular şu şekildedir:

Lütfen haftalık yorumlarınızı aşağıdaki sorulara göre yapınız.

1. Web sitesi tamamımız için önerdiğiniz renk nedir?
2. Ders süresince konuştuğumuz konular nelerdir?
3. Bu konular hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Bu hafta için öğrencilerden sadece ikisi yorumda bulunmuştur. Diğer öğrenciler ise yorum eklememiştir.

Öğrencilerin çevrimiçi sistem için renk önerileri ders içerisinde belirttikleri görüşler doğrultusundadır. Öğrenciler K2 nolu öğrencinin daha önce kağıt üzerinde çizim olarak getirdiği başlığında çizgilerden ve beyaz arka plandan oluşan tasarımı ve Web sayfasının farklı bölümlerinde farklı renkler kullanma fikrini beğenmişlerdi. K1 ve K4 nolu öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

“Web sayfasını beyaz ve üstünde renkli dekorasyonlar ile yapmaya karar verdik çünkü aksi taktirde, içeriğin önemini azaltacak ve sayfasının yüklenmesini zorlaşacaktır.” [K1]

“K2 nolu öğrencinin fikrini beğendim ve değiştirmek istemiyorum. Her konunun farklı renkte olmasının daha güzel olacağını ve ziyaretçilerinden bundan hoşlanacağını düşünüyorum. Ana Web sayfasının renkli çizgiler içermesi ve arka planın beyaz olması basit ve kullanışlı bir tasarım olacaktır.” [K4]

Ders içerisinde değerlendirilen konuları ise öğrenciler kısaca özetlemişlerdir.

“Kimin hangi şehrin haritasını hazırlayacağı ve Web sayfası düzeni hakkında konuştuk.” [K1]

“Bana düşen şehirlerin haritasını yapıyorum ayrıca projemiz için kullanacağımız fotoğrafları düzenleyemeye çalışacağım.” [K4]

10. hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 26.04.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 22’de sıralanmıştır.

Tablo 22.

26.04.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:26.04.2011

Süre: 21 Dakika 44 Saniye

Yapılan etkinlikler

- Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ'nin odasında buluşma
- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmesi

Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler

- Öğrencilerin harita tasarımlarının değerlendirilmesi
- Çevrimiçi sistem çalışan sayfa tasarımının değerlendirilmesi

İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili yapılan çalışmaların değerlendirilmesi

Öğrencilerin çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili çalışmalarının değerlendirilmesi.

Başlangıçta K1 ve K4 nolu öğrencilerin seyahat bölümü için hazırladıkları harita tasarımları değerlendirilmiştir. Tasarımları genel olarak beğenilmiştir. Öğrencilerden harita üzerinde bulunan görülmesi tavsiye edilen mekanlar hakkında açıklama olarak kısa birkaç cümle eklemeleri istenmiştir. Öğrenciler hazırlamaları gereken üç şehirden ikisini hazırladıklarını, kalanlarını ise sonraki hafta tamamlayacaklarını belirtmiştir. K3 ve K2 nolu öğrenciler derse katılmamışlardır. Arkadaşları öğrencilerin paylaşımlarını hafta içerisinde paylaşacaklarını söylemiştir.

Çevrimiçi sistem çalışan sayfa tasarımının değerlendirilmesi. Çevrimiçi sistem için K2 nolu öğrencinin daha önce beğenilmiş olan tasarımını ve logo çalışması kullanılarak çevrimiçi sistemin bilgisayar üzerinde yerel olarak çalışan bir örneği hazırlanmıştır. Çevrimiçi sistemin tasarımında öğrencinin hazırladığı tasarımın üç farklı rengi kullanılmıştır. Başlık tasarımı Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. Çevrimiçi Sistem Başlık Tasarımı

Sayfaların başlık kısmının zemininin renkli olduğu, bu tasarımın dikkati dağıttığı, beyaz renk kullanımının daha uygun olacağı görüşü olarak belirtilmiştir. Başlıkta kullanılan logonun küçük kaldığı biraz daha büyütülmesinin daha uygun olacağı söylenmiştir. Başlıkta kullanılan çizgi şeklindeki sembolün kenarlarından kesildiği, bunun yerine orijinal halinde olduğu gibi yani tamamının tasarımda kullanılması istendi.

Öğrenciler görüşlerinde fotoğraf galerisinde sunulan fotoğraflara yorum eklenebilmesi özelliğinin de bulunmasını istemişlerdir. Fotoğraf kategorilerinin bir kaç sütun halinde sıralanması istenmiştir. Üst kısımda bulunan menüye alt menü seçenekleri eklendiği takdirde sayfanın solunda bulunan menüye gerek olmadığı bunun kaldırılabilirliği belirtilmiştir. Üst menüye Anasayfa butonu eklenmesi istenmiştir. Gelen öğrenciler menü seçeneği yerine Bilgi seçeneği eklenmesi istenmiştir. Web sayfalarının sağ tarafına bir sütun daha eklenmesi ve bu bölüme arama gibi ek özelliklerin eklenebilmesi istenmiştir. Tüm öğrenciler ders sırasında hazır bulunmadığı için tasarımla ilgili son kararların sonraya bırakılması uygun bulunmuştur.

Dördüncü geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 10.05.2011 tarihinde dördüncü geçerlilik komitesi toplantısında yapılan yeni uygulamaların paylaşılması ve görüş alınması amacıyla uzmanlarla bir araya gelinmiştir. Toplantı kapsamında öğrencilerin hazırladıkları harita tasarımları incelenmiş, çevrimiçi sistemin çalışır tasarımının değerlendirilmesi yapılmış, fotoğraflar, videolar ve Türk dili bölümünün değerlendirilmesi yapılmıştır.

Seyahat bölümü için hazırlanan harita tasarımlarının değerlendirilmesi. Öğrencilerin haritalarında belirlenen bazı İngilizce dilbilgisi hatalarının düzeltilmesi istenmiştir (EK

U1 ve EK U2). Haritalarda bulunan yer isimlerinin tamamen İngilizce veya Türkçe olarak verilmesi, öğrencilerin bu konuda kendi aralarında ortak karar vermesi istenmiştir. Ek öneri olarak önce Türkçe ismin verilebileceği ve daha sonra parantez içerisinde İngilizce ismin de verilebileceği söylenmiştir. Öğrencilerin ayrıca daha önce gittikleri yerlerle ilgili deneyimlerini de paylaşımları istenmiştir. Ziyaret ettikleri bu mekanlarla ilgili fotoğrafları da öğrencilerin çevrimiçi sisteme yüklemesi ve bu fotoğraflar ile haritaların bir bağlantı ile ilişkilendirilmesi istenmiştir.

Çevrimiçi sistemin çalışır tasarımının değerlendirilmesi. Ekran genişliğinin artırılması istenmiştir. Böylece sayfa üzerinde daha fazla bilgi sunulabileceği belirtilmiştir. Mevcut sayfa tasarımının 1024 piksel genişlikte olduğu böylece masaüstü bilgisayarlarda sorunsuz olarak kullanılabilmesi açıklanmıştır. Ancak artık Web sitelerinin daha çok dizüstü bilgisayarlarla ziyaret edildiği, bu ortamda da genişliğin artırılmasının çevrimiçi sistemin görüntülenmesinde sorun yaratmayacağı açıklanmıştır. Sayfanın başlık tasarımında çok fazla boşluk olduğu, üstten ve alttan boşlukların azaltılması istenmiştir. Çevrimiçi sistemin isminin (Erasmusattr) ve logosunun boyutunun büyütülmesi istenmiştir. Ayrıca başlık tasarımında Anadolu Üniversitesi'nin logosuna yer verilmesi istenmiştir.

Fotoğraflar ve videolar bölümünün değerlendirilmesi. Seyahat bölümündeki başlıklar ile fotoğraf bölümünün ilişkilendirilmesi istenmiştir. Böylece aynı fotoğrafların iki ayrı bölüme yüklenmesi gibi çevrimiçi sistemin karmaşıklığını arttırıcı bir uygulamanın önüne geçilmiş olacaktır. Ayrıca fotoğrafların buldukları galeriden büyük olarak görüntülenmek istendiğinde ayrı bir pencerede açılmaları böylece galeri sayfanın kaybolmaması istenmiştir.

Türk dili bölümünün değerlendirilmesi. Türk dili bölümünde öğrencilerin içeriği çok fazla arttırmaması, sadece günlük hayatta en çok kullandıkları Türkçe kelimeleri listelemeleri istenmiştir.

11. hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 17.05.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 23'de sıralanmıştır.

Tablo 23.

17.05.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:17.05.2011

Süre:37 Dakika 38 Saniye

Yapılan etkinlikler

Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler

- Öğrencilerin harita tasarımları için dönüt verilmesi

İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler

- Çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili yapılan çalışmaların değerlendirilmesi
- Çevrimiçi sistem için tasarım ekibinin fotoğrafının alınması
- Öğrencilerin Türk kültürü hakkındaki görüşlerinin kayıt altına alınması

Öğrencilerin çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili çalışmalarının

değerlendirilmesi. Dersin başlangıcında öğrencilere çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili ne tür materyaller hazırladıkları sorulmuştur. K1 nolu öğrenci, Facebook’da oluşturulan grup sayfasına haftalık yorumlarını eklediklerini, kendi sorumlu oldukları şehirlerle ilgili fotoğraflar getirdiklerini ve bu şehirler için hazırladıkları harita tasarımlarına tavsiye ettikleri mekanları tanıtıcı basit cümleler eklediklerini belirtmiştir. Kültürel konular bölümüne içeriği zenginleştirmek için diğer Web sitelerine bağlantılar koyabileceğimizi öneri olarak getirmiştir.

K2 nolu öğrenci kendi sorumluluğunda olan bilgi bölümünün neredeyse bittiğini söylemiştir. Günlük yaşam bölümü için Eskişehir haritası hazırlamak istediğini ama nasıl yapacağını bilemediğini belirtmiştir. Çözüm olarak Eskişehir’de günlük yaşamla (yemek yeme, alışveriş vb.) ilgili notlar hazırlayabileceği, ayrıca bu konularla ilgili fotoğraflar ekleyebileceği kendisine açıklanmıştır. Yeme içme ve alışveriş için tavsiye edebilecekleri mekânların isimlerini çevrimiçi sistemde paylaşabilecekleri öğrencilere belirtilmiştir. Ekleyecekleri fotoğraflarda Türk kültürünü tanıtıcı olanları öncelikle

tercih etmeleri istenmiştir. Örnek olarak da K2 nolu öğrencinin bağlama çaldığı bir fotoğraf gösterilmiştir.

Seyahat bölümü için hazırladıkları haritaların çok beğenildiği ancak haritada yer isimlerini Türkçe açıklamaları ve insanların seçtikleri mekânları neden ziyaret etmeleri gerektiğini açıklamaları istenmiştir. Kısa tavsiyelerin harita sayfasında yeterli olacağı, eğer çevrimiçi sistemin kullanıcıları daha ayrıntılı bilgi almak istiyorlarsa diğer kaynakları araştırabilecekleri belirtilmiştir.

Öğrencilere haritalarında gidilmesini tavsiye ettikleri mekânlarla ilgili fotoğraflarının olup olmadığı sorulmuştur. Seyahat bölümünde tavsiye edilen mekanlar ile fotoğrafların bir bağlantı ile ilişkilendirilebileceği belirtilmiştir. Öğrenciler çoğu mekân için fotoğraflarının olduğunu belirtmişlerdir. K1 nolu öğrenci sadece İzmir için fotoğraflarının olmadığını belirtmiştir.

Türk dili bölümü ile ilgili çalışmaları sorulduğunda K1 nolu öğrenci bu bölüm için içerik hazırlamakta olduklarını belirtmiştir. Bu bölüm için çok miktarda içerik oluşturulabileceği ancak bir yabancı öğrencinin en çok ihtiyaç duyabileceği kelime ve cümlelere bu bölümde yer verilmesinin yeterli olacağı belirtilmiştir. Bu açıdan öğrencilerin deneyimlerinin önem taşıdığı söylenmiştir. K2 nolu öğrenci bu bölüm için hazırladığı içeriğin bir kısmını paylaşmıştır. Öğrenciler Türk dili bölümü için bir sayfa tasarımı hazırlamalarının gerekli olup olmadığını sormuşlar cevap olarak da içeriği sadece metin olarak hazırlamalarının yeterli olduğu belirtilmiştir.

Öğrencilerin Türk kültürü ile ilgili görüşlerinin alınması. Çevrimiçi sistemdeki kültürel konular bölümü için öğrencilerin Türk kültürü'yle ilgili görüşlerinin video kaydına alınması ve bu kayıtların yayınlanması kararlaştırılmıştır. Ancak alınan video kaydında ses kalitesinin yeterli olmadığı ve konuşmaların anlaşılmadığı görülmüş, ses kaydının sonraki hafta tekrarlanması kararlaştırılmıştır.

Beşinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 17.05.2011 tarihinde beşinci geçerlilik komitesi toplantısında yapılan yeni uygulamaların paylaşılması ve görüş alınması amacıyla uzmanlarla bir araya gelinmiştir. Toplantıda çevrimiçi sistemin çalışır tasarımının ve kültürel konular bölümünün değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çevrimiçi sistemin çalışır tasarımının değerlendirilmesi. Daha önce karşılaştırılan çevrimiçi sistemin başlığında Anadolu Üniversitesi logosunun kullanılması konusu tekrar görüşülmüştür. Başlıkta Anadolu Üniversitesi logosunun kullanımının mevcut tasarımın bütünlüğünü bozduğu belirtilmiştir. Sadece üniversitenin ambleminin kullanımının da yabancı öğrenciler için anlamsız olacağı açıklanmıştır. Sonuç olarak Anadolu Üniversitesi logosunun kullanımından vazgeçilmiştir.

Sayfa tasarımında zemin renginin bütün sayfalarda beyaz olması, bölümlerde değişmemesi istenmiştir. Başlık renginin her bölümde değişmesi önerisi uygun bulunmuştur. Böylece bölümler arasında ayırım gerçekleşeceği belirtilmiştir. Başlık tasarımında yazıların öğrencilerin tasarımında olduğu gibi eğri şeklinde kullanılması karşılaştırılmıştır. Yazılar başlık tasarımında kullanılan çizgilerin eğrisini izleyecektir. Ana başlıkların altında alt menü seçeneklerinin bulunması halinde sayfanın solunda yeni bir menü açılması ve seçimlerin buradan yapılabilmesi karşılaştırılmıştır.

Kültürel konular bölümünün değerlendirilmesi. Kültürel konular bölümünde derse devam etmekte olan öğrencilerin Türk kültürü ile ilgili deneyimlerini anlattıkları görüşme videolarının kullanılması uygun bulunmuştur.

12. hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 24.05.2011 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 24’te sıralanmıştır.

Tablo 24.

24.05.2011 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:24.05.2011

Süre:7 Dakika 16 Saniye

Yapılan etkinlikler

• Ders için Doç. Dr. Duygu ERİŞTİ’nin odasında buluşma	
Tasarım ile ilgili yapılan etkinlikler	İçerik ile ilgili yapılan etkinlikler
• Çevrimiçi sistemin çalışan tasarımının bilgisayar üzerinde değerlendirilmesi	
-

Öğrencilerin çalışan çevrimiçi sistem tasarımını değerlendirmesi. Derse çevrimiçi sistemin çevrimdışı olarak bilgisayar üzerinde çalışan sayfa tasarımının incelenmesi ile başlanmıştır. Öğrenciler ilk olarak bütün sayfa tasarımlarında beyaz arka plan kullanılmasında hemfikir oldukları görülmüştür. Her bölümde farklı renk kullanılması ve başlık tasarımında kullanılan çizgilerin her bölümde farklı renklerde olması uygulaması öğrenciler tarafından onaylanmış ve başlıkta K2 nolu öğrencinin daha önce kabul edilmiş olan tasarımı kullanılmıştır.

Öğrenciler sayfanın kenarında oluşan boşlukları fazla bulmuş ve azaltıp azaltamayacağımızı sormuşlardır. Başlık tasarımında kullanılan çizgilerinde kenarlarından kesildiğini belirtmişlerdir. Açıklama olarak sayfanın 1024 piksel genişliğinde hazırlandığı, bu durumun masaüstü bilgisayarlarda sayfanın tam olarak görülebilmesi için önemli olduğu belirtilmiştir. Web sayfası dizüstü bilgisayar ekranında görüntülediği için kenarlarda boşluklar oluştuğu, masaüstü bilgisayarlarda bu durumun oluşmayacağı açıklanmıştır. Uyarılar dikkate alınarak sayfa tasarımında gerekli düzenlemelere gidileceği belirtilmiştir. Başlık tasarımında da çizgilerin kenarlardan kesilmemesine karar verilmiştir. Ayrıca çevrimiçi sistemin çözünürlüğünün tekrar gözden geçirileceği belirtilmiştir.

Uluslararası Öğrencilerle 2012 Yılı Bahar Döneminde Yürütülen Çalışmalar Sonucunda Elde Edilen Bulgular

2011 yılı bahar döneminde yürütülen çalışmalar sonucunda Erasmusatr çevrimiçi sistemin tasamı tamamlanmış ve içerik geliştirme çalışmalarına başlanmıştır. 2011 yılı güz döneminde ERA-191 dersine öğrenci katılımının sağlanamaması sonucu içerik çalışmalarında önemli bir ilerleme gerçekleştirilememiştir. Bunun üzerinde 2012 yılı bahar dönemi öncesinde ERA-191 dersi ile ilgili geniş kapsamlı tanıtım faaliyetleri yürütülmüştür. Bunun sonucunda 2012 bahar döneminde derse önemli miktarda öğrenci katılımı sağlanmıştır.

Dönem içerisinde öğrenciler ile ders sürecinde yapılan içerik geliştirme çalışmaları ve geçerlilik komitesi toplantıları eşzamanlı olarak yürütülmüştür. Ders sonlarında elde edilen bulgular geçerlilik komitesi üyeleri ile paylaşılmış ve görüşleri alınmıştır. Ders içerisinde içerik geliştirme sürecinde elde edilen bulgular ve geçerlilik

komitesi toplantılarında alınan kararları doğrultusunda Erasmusattr çevrimiçi sistemin içeriğinin geliştirilmesi tamamlanmıştır.

Çalışmanın Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde 2011–2012 akademik yılı bahar döneminde açılan ERA-191 kodlu “Dijital teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi kapsamında yürütülmesi nedeniyle bulguların yapılan her dersin başlığı altında sunumu yoluna gidilmiştir. Böylelikle araştırma sürecinin okuyuculara aslına uygun olarak sunulması hedeflenmektedir. Ayrıca her ders başlığı altında ayrıca o ders içerisinde üzerinde çalışılan konular ayrıca alt başlık olarak sunulmuştur. Ders sonrasında yapılan geçerlilik komitesi toplantılarında alınan kararlar yine ayrı bir başlık altında verilmektedir. Öğrencilerin yorumları E1 ve E18 arasında verilen kod isimlerle verilmiştir.

Uygulama Süreci Öncesinde Yapılan Çalışmalar

2011-2012 akademik yılı güz döneminde ERA-191 dersini seçen öğrencilerin derse devam etmemesi ve çalışmaların tamamlanamaması nedeniyle, dönem içerisinde derse katılan öğrenci sayısının mümkün olduğunca fazla tutulması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda kayıt dönemi ve öncesinde yoğun bir tanıtma faaliyeti yürütülmüştür.

Kayıt haftası öncesinde öğrencilerle iletişimin sağlandığı ortam olan Facebook grubuna üye olunmuş ve bu sayfada çevrimiçi sistemin ve dersin tanıtımı yapılmıştır. Ayrıca Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birim’i ile bağlantıya geçilmiş ve yeni gelecek öğrencilere dağıtılmak üzere çevrimiçi sistemin ve dersin tanıtımını 150 el ilanı birime teslim edilmiştir.

Yeni dönem Erasmus öğrencilerinin ders seçim sürecinde Erasmus Bölüm koordinatörlerinin tekrar bilgilendirilmesi amacıyla ziyaretlerde bulunulmuştur. Ancak koordinatörlerin büyük çoğunluğunun akademik personele yönelik yapılan bölüm toplantıları nedeniyle odalarında bulunmadıkları belirlenmiştir. Ulaşılabilen bölüm koordinatörlerine ders seçimi sürecinde tekrar yardımları istenmiştir. Ancak koordinatörlerden olumsuz cevaplar alınmıştır. Daha sonra Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi’ne gidilmiş ve Uzman Mithat BİLİK ve Uzman Ezel GÜNDOĞDU ile görüşülmüştür. Uzmanlar ERA-191 dersinin tavsiye edilen dersler arasına alındığını ve e-posta ile bölüm koordinatörlerinin bilgilendirildiğini belirtmişlerdir. Kayıt için gelen Erasmus öğrencilerine bilgi amaçlı olarak hazırlanan el

ilanlarının dağıtılacağını belirtmişlerdir. Ayrıca 15.02.2012 tarihinde saat 15.00’da, Anadolu Üniversitesi Salon Anadolu’da Erasmus bölüm koordinatörlerine yönelik olarak bir toplantı yapılacağı bilgisini vermişlerdir. Bu durumda Erasmus bölüm koordinatörleri ile birebir görüşmenin önemli olduğu fark edilmiş ve toplantıya araştırmacının bizzat katılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca Uzman Ezel GÜNDOĞDU’dan toplantı sırasında dersimiz hakkında bilgi vermesi istenmiş ve istek olumlu karşılanmıştır.

Araştırmacı dersi seçen öğrenci sayısını artırma amacıyla Erasmus bölüm koordinatörleri ile Anadolu Üniversite’si Salon Anadolu’da yapılan koordinasyon toplantısına katılarak dersin tanıtımını bölüm koordinatörlerine yüz yüze yapmış ve kayıt sürecinde öğrencilere ERA-191 dersini tavsiye etmelerini istemiştir. Toplantı sırasında da Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi yetkilerince dersin kısa tanıtımı yapılmış ve Uluslararası öğrencilere kayıt için tavsiye edilebileceği belirtilmiştir.

Uygulama Sürecinde Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın uygulama aşaması ERA-191 kodlu “Dijital Teknoloji ve Kültürel Entegrasyon” dersi kapsamında dokuz hafta süresince yapılan çalışmaları içermektedir. Ders içeriği, çevrimiçi sistemin içeriğinin oluşturulmasında öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Ders sırasında daha çok öğrencilerin fikirlerinin alınması, ders kapsamında geliştirdikleri içeriğin paylaşılması ve değerlendirilmesi gibi uygulamalara yer verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin paylaşımlarını artırma amaçlı olarak bir Facebook grubu oluşturulmuş ve öğrencilerin ders ve çevrimiçi sistem hakkında paylaşımlarda bulunmaları sağlanmıştır.

Birinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. Bu hafta derse kayıt yaptırmış olan 18 öğrenciden 12 si katılmıştır. Öğrencilerle tanışılmış ve isim, soy isim, üniversitede kayıtlı olduğu bölüm, geldiği ülke, e-posta bilgilerini bir form üzerine yazmaları istenmiştir. Daha sonra dersin içeriği hakkında bilgi verilmiş ve ders kapsamında yürütülmesine devam edilecek olan www.erasmusattr.anadolu.edu.tr çevrimiçi sistemi tanıtılmıştır. Ayrıca öğrencilere hafta içerisinde Facebook sosyal paylaşım sitesinde açılacak olan grup sayfasına üye olmaları istenmiştir. Sonraki hafta

derse çevrimiçi sistemi incelemiş ve değerlendirme yapmış olarak gelmeleri istenmiştir. Dersin yürütücüsü Prof.Dr. Ferhan ODABAŞI ile odasında tanışıldıktan sonra ders sonlandırılmıştır. Derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 25’te sıralanmıştır.

Tablo 25.

20.02.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:20.02.2012

Süre: 20 Dakika

Yapılan etkinlikler

- Öğrencilerle ilk buluşma ve tanışma
 - Dersin içeriğinin açıklanması
 - Katılımcı tasarımcı olarak öğrencilerden beklentilerimizin açıklanması
 - Dersi bitirme
-

İkinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 27.02.2011 tarihinde saat 10.00’da ERA-191 dersi için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Doç.Dr. Duygu ERİŞTİ’nin çalışma odasında ders için öğrencilerle bir araya gelinmiştir. Bütün öğrencilerin katılımının sağlanması ve selamlaşmalardan sonra dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarına geçilmiştir. Dersin işlenişinde Tablo 26’da listelenen etkinliklere gerçekleştirilmiştir.

Tablo 26.

27.02.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih: 27.02.2012

Süre: 50 Dakika 27 Saniye

Yapılan Etkinlikler

- Ders için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi A210 bilgisayar laboratuvarına geçildi.
 - Öğrencilerden çevrimiçi sistemi incelemeleri istendi
 - Dersi tanıtan belge dağıtıldı
-

- Yoklama alındı
 - Ders sırasında video kaydı alınması için öğrencilerin izni alındı.
 - Çevrimiçi sistem tanıtıldı ve öğrencilerin hesap açması sağlandı.
 - Çevrimiçi sistemin içeri ile ilgili öğrencilerin görüşleri alındı.
 - Çevrimiçi sistemin içeriğine öğrencilerin yapabilecekleri katkılar soruldu.
 - Çevrimiçi sistem içeriğinin geliştirilmesi ve çevrimiçi sistemin yürütücülüğü için görev paylaşımı yapıldı.
 - Öğrencilerden içeriği inceleyerek yorum kısımlarına görüşlerini yazmaları istendi.
 - Öğrencilere Sosyal paylaşım sitesi üzerinde açılan grup tanıtıldı ve üye olmayanların üye olmaları istendi.
 - Sonraki hafta için uyarılar yapıldı ve ders sonlandırıldı.
-

Dersin başlangıcında öğrencilere dersin ne şekilde işleneceği ve tez çalışması hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin ve sonucunda geliştirilmesi planlanan çevrimiçi sistemin amaçları, çevrimiçi sistemin uluslararası öğrenciler için ne gibi bir öneminin olduğu konularında açıklamalar yapılmıştır. Böylece öğrencilerin derse ve ders kapsamında yapılmakta olan çalışmalara daha fazla katılımının sağlanması amaçlanmıştır. Dönem içerisinde genel olarak yapacakları çalışmalar ve dönem sonunda kendilerinden ne gibi ürünler istendiği konularında bilgi verilmiştir.

Çevrimiçi sistemin incelenmesi. Yeni gelen öğrencilere çevrimiçi sistemi inceleyip incelemedikleri sorulmuştur. Öğrencilerin tamamı incelemediklerini söylemişlerdir. Dersin başında diğer öğrencileri beklerken çevrimiçi sistemi kendi bilgisayarları ile inceleyebilecekleri söylenmiştir. Bu arada öğrencilere dersi tanıtan bir belge dağıtılmıştır (EK Ü).

Öğrencilerden isim ve soy isimlerini yoklama kâğıdına yazmaları ve imzalamaları istenmiştir. Öğrenciler bu işlemleri tamamlarken yeni gelen öğrencilere de yardımcı olunmuş ve yapmaları gerekenler açıklanmıştır.

Daha sonra öğrencilere ders sırasında video kaydı alınacağı, bu durumun kendileri açısından bir sakıncası olup olmadığı sorulmuştur. Bu soru video kaydı

başladıktan sonra tekrarlanmış ve öğrencilerden tarafından herhangi bir sorun bildirilmemiştir.

Çevrimiçi sistemin tanıtılması ve öğrencilerin hesap açmasının sağlanması.

Çevrimiçi sistemin Joomla içerik yönetim sistemi kullanılarak hazırlandığı belirtilmiştir. İçerik yönetim sistemleri kısaca tanıtılmıştır. İçerik yönetim sistemleri kullanılarak oluşturulan Web sitelerinin içeriğine çok sayıda kullanıcının katkıda bulunabileceği açıklanmıştır. Daha sonra öğrencilerden çevrimiçi sistemde nasıl hesap açabilecekleri gösterilmiştir. Öğrenciler yardım almadan hesap açma işlemini gerçekleştirmiştir.

Daha sonra öğrenciler projeksiyon ile izlerken yönetici şifresi ile yönetim paneli açılmıştır. Burada kullanıcıların hesaplarının hepsi görüntülenmiş ve bu hesapların hepsinin türü yazar olarak değiştirilmiştir. Kullanıcılar ve yetkileri EK V’de sunulmuştur. Yazar yetkisi ile öğrenciler çevrimiçi sisteme istedikleri içeriği ekleyebilecekler ancak içerik yöneticinin onayından sonra yayınlanabilecektir.

Öğrencilerin hepsinin çevrimiçi sistemden çıkış yaparak şifreleri ile tekrar giriş yapmaları istenmiştir. Tekrar giriş yaptıklarında öğrenciler çevrimiçi sistemde kullanıcı menüsünü açılmış olarak görmüşlerdir. Kullanıcı menüsünün kısaca tanıtımı yapılmıştır. Kullanıcı menüsü üzerinde yeni makale ekleme ve makalenin düzenlemesi işleminin kısaca tanıtımı yapılarak yazar yetkili kullanıcıların ne şekilde makale ekleyebilecekleri gösterilmiştir. Oluşturulan örnek bir makale yayınlanmış ve çevrimiçi sistem üzerinde görüntülenmiştir.

Çevrimiçi sistem içeriğinin geliştirilmesinin değerlendirilmesi. Öğrencilere dönem içerisinde çevrimiçi sistem içeriğinin geliştirilmek istendiği belirtilmiştir. İçeriğin projeksiyon ile gösterilmesine başlanmış, her bölüm için öğrencilerin genel görüşleri alınmış ve içerik olarak bu bölümlere eklemek istedikleri bilgiler sorulmuştur. Öğrencilerin birkaçı bazı bölümleri geliştirmek ve yürütülmesini sağlamak için gönüllü olmuşlardır.

İlk olarak günlük yaşam bölümü değerlendirilmiş ve öğrencilerin Eskişehir’deki yeme-içme mekânları hakkındaki bilgileri sorulmuştur. Bildikleri çok sayıda yer olduğunu belirtmişlerdir. Daha sonra sosyal etkileşim için tavsiye edilen mekânlarına geçilmiştir. Öğrenciler şaka yollu olarak biz bunları bilmiyoruz şeklinde yorum

getirmişlerdir. Bir öğrenci Eskişehir'e ait sesleri bu bölüme ekleyebileceğini belirtmiştir.

Daha sonra giyim ve kültürel mekânlar başlıklı konular hakkında bilgi eklemek isteyen öğrenciler sorulmuştur. Bu konularda da bazı öğrenciler gönüllü olmuştur. Daha sonra bir öğrenci yerleşkenin planını ve önemli yerleri ve fakülteleri bu plan üzerine yerleştirebileceği söylemiştir. Daha sonra iki öğrenci seyahat bölümü üzerine çalışabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerden seyahatleri sırasında çektikleri fotoğrafları iyi saklamaları istenmiştir. Bu fotoğrafların çevrimiçi sistemde fotoğraflar bölümüne ekleneceği söylenmiştir.

Bir öğrenci bilgi bölümü altında sunulabilecek Türk yemekleri hakkında çok bilgisi olduğunu ve bu başlıkla bir bölüm oluşturabileceğini belirtmiştir. Gönüllü olan öğrenciye ilgi çekici bir fikir olduğu ancak Türk kültürü bölümünde bu bilginin sunulmasının daha uygun olabileceği belirtilmiştir.

Facebook sosyal paylaşım Web sitesi sayfası hakkında görüşülmesi. Sosyal paylaşım Web sitesi (www.facebook.com) üzerinde oluşturulan sayfaya (ERA 191 – Digital Technology and Cultural Integration) bazı öğrenciler hafta içerisinde üye olmuşlardır. Üye olmayan öğrencilerin de ders içerisinde üyeliklerini tamamlamaları istenmiştir. Ders için iletişimin buradan yürütüleceği ve her hafta sorulacak olan sorulara yanıt vererek haftalık günlüklerini bu bölümden oluşturacakları belirtilmiştir. Bu uyarı üzerine bütün öğrenciler ders sürecinde üyeliklerini tamamlamışlardır.

Çevrimiçi sistemin yorum bölümü hakkında görüşülmesi. Öğrencilere çevrimiçi sistemde her sayfanın sonunda yorum ekleme bölümü olduğu gösterilmiştir. Yorum ekleme bölümünü kullanarak, çevrimiçi sistemde hesap açan kişilerin yorum yazabilecekleri açıklanmıştır. Öğrencilerden sayfalar üzerinde yorumlar yazarak konu ile ilgili bilgi ve deneyimlerini aktarmaları istenmiştir

Çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular. Öğrenciler, çevrimiçi sisteme içerik olarak eklenebilecek konu önerilerini Facebook sosyal paylaşım sitesi üzerinde açılan “ERA 191-Digital Technology and Cultural Integration” başlıklı sayfa üzerinde paylaşmışlardı. Bu paylaşımlar üçüncü hafta sınıf ortamında tekrar edilmiş ve

değerlendirilmiştir. Öğrencilere yorum yaptıkları bölümlerle ilgili içerik eklemeleri istenmiştir. İkinci hafta sonunda, 29.02.2012 tarihinde öğrencilere yöneltilen soru aşağıda verilmiştir:

“Lütfen haftalık notlarınızı aşağıdaki sorulara göre yazınız. Çevrimiçi sisteme yeni içerik önerileriniz nelerdir? Ders süresince konuşulan konular nelerdir? Bu konular hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Pazartesi görüşürüz. Hoşçakalın.”

Öğrencilerin çevrimiçi sisteme içerik olarak eklenebilecek konu önerileri Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemi İçin İçerik Önerileri

Erasmusattr çevrimiçi sistemini hangi sorununuzu çözmek için ziyaret ettiniz?	f	Yüzde
Yerleşke haritası	3	13
Türk kültürü	2	8,7
Seyahat	2	8,7
Kiralık daireler	2	8,7
Resmi işlemler	2	8,7
2. el mobilya Web siteleri	1	4,3
Kültürel etkinlikler	1	4,3
Türk müzikleri	1	4,3
Eski öğrencilerin deneyimleri	1	4,3
Türk yemekleri rehberi	1	4,3
Müzeler	1	4,3
İlgi çekici mekânlar	1	4,3
Kültürel farklılıklar	1	4,3
Türkiye’ye getirilmesi gerekenler	1	4,3
İklim koşulları	1	4,3

Pazartesi pazarı	1	4,3
Spor olanakları	1	4,3
Toplam	23	100

Öğrencilerle yapılan çevrimiçi çalışmalara örnek oluşturması amacıyla ikinci hafta çalışmaları kapsamında, öğrencilerin verdikleri cevapların tümü EK Y’de paylaşılmıştır. Öğrencilerin bazılarının önerileri şu şekildedir:

“Web sayfasında eksik hiçbir özel bölüm bulamadım. Tüm gerçekten önemli olan başlıklar zaten bulunuyor. Belki yabancılar için ilginç gelebilecek Türk kültürü ve tarihi hakkında bazı makaleler ve daha fazla seyahat tavsiyeleri eklerdim. Çünkü Erasmus öğrencilerinin amacı edebildikleri kadar fazla seyahat etmektir. Bu yüzden site üzerinde benim bölümüm seyahattir.” [E1]

“Bence sayfaya daha fazla bilgi eklemeliyiz, örneğin: oturma izni alınması için hangi belgelere ihtiyaç vardır, emniyet müdürlüğüne nasıl gidilir, telefonunuzu nerede kaydettirebilirsiniz. Ek olarak Web sitesine yeni içerik olarak konserler, festivaller, geziler gibi kültürel konular ekleyebiliriz.” [E4]

“Bence Türk müzikleri hakkında videolar içeren (folklor, pop, rock...) ve eski Erasmus öğrencilerinin deneyimlerini içeren birer sayfaya gereksinim var.” [E5]

“Merhaba! Her binanın fotoğraflarını da içeren bir yerleşke haritasının eklenmesini öneriyorum ve bu haritayı daha önce de söylediğim gibi ben hazırlayacağım :) Ayrıca Türk kültürü ve gelenekler hakkında bazı makalelerin eklenmesi de iyi olacaktır. Mesela nasıl davranılması uygun olacaktır veya olmayacaktır. Ders süresince Web sitesi üzerine fikirlerimizden bahsettik, yorumlar ekledik ve görev paylaşımı yaptık. Bence iyi bir ders oldu çünkü herkes üzerine düşeni ve diğerlerinin fikirlerini biliyor. Pazartesi görüşürüz!” [E7]

“Tipik Türk yaşantısı hakkında konuşulabilecek bir bölüm olması iyi olacaktır. Gelenekler, kültür, din ve önemli günler.” [E14]

Ders sırasında öğrencilerin Facebook üzerinde yaptıkları yorumların sonuçları paylaşılmış ve bu yorumlarda belirtilen, çevrimiçi sisteme eklenebilecek içeriklerin sorumlğunun öğrenciler arasında paylaşılacağı belirtilmiştir. Öğrencilerden sonraki hafta derse sorumlğunu almak istedikleri konuyu yeterlilikleri açısından değerlendiren sonra belirleyerek gelmeleri istenmiştir.

Üçüncü hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 12.03.2012 tarihli üçüncü hafta dersi içinde gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28.

12.03.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:12.03.2012

Süre: 50 Dakika 31 Saniye

Yapılan Etkinlikler

- Ders için Eğitim Fakültesi A210 bilgisayar laboratuvarında buluşuldu.
 - Yoklama alındı.
 - Çevrimiçi sisteme makale ekleme işlemi anlatıldı.
 - Sosyal paylaşım sitesi üzerinde öğrencilerin paylaştığı içerik önerilerin tartışıldı.
 - Sonraki hafta için uyarılar yapıldı ve ders sonlandırıldı.
-

Makale ekleme uygulaması. Öncelikle öğrencilerden çevrimiçi sistemde kullanılmak üzere yanlarında içerik olup olmadığı sorulmuştur. İki öğrenci yanlarında içerik getirdiklerini belirtmişlerdir. Bu içerikleri örnek olarak makale eklemede kullanılabileceği belirtilmiş ve uygulamaya geçilmiştir.

Öğrencilerden daha önce aldıkları kullanıcı adı ve şifreler ile giriş yapmaları ve daha sonra açılan kullanıcı menüsünden yeni makale ekle bağlantısına tıklamaları istenmiştir. Daha sonra öğrenciler yeni makale oluşturma işlemine başlamışlardır.

Öğrencilerden mevcut bir makaleye nasıl içerik ekleyebilecekleri sorusu gelmiştir. Bu durumda yeni bir makale oluşturmaları, eski makale ile yeni makalenin yönetici tarafından birleştirilebileceği söylenmiştir. Bu soruna çözüm olarak öğrencilere editör yetkileri de verilebilmektedir ancak editörler bütün makalelerde değişiklik yapabilmektedir. Bu bakımdan öğrencilere editör yetkisi verilmesi sakıncalı bulunmuştur.

Daha sonra öğrencilere makale yayınlarken seçmeleri gereken ayarlar projeksiyon ile gösterilmiştir. Makaleler içerisinde fotoğraf kullanılabilmesi için fotoğraf dosyalarının Web sunucuya yüklenmesi gerektiği açıklanmış ve sayfalara

fotoğraf eklenmesi ile ilgili bir alıştırma projeksiyon ile gösterildi. Çevrimiçi sistemde bağlantı paylaşımı yapılabilmesi için yapılacaklar yine projeksiyon ile paylaşılmıştır. Öğrencilerden sonraki hafta derse konuları ile ilgili birer makale hazırlamış olarak gelmeleri istenmiştir.

Öğrencilerin Facebook sayfası üzerinden yaptıkları içerik önerilerinin görüşülmesi ve görev paylaşımı. Öğrenciler hafta içerisinde Facebook sayfası üzerinden çevrimiçi sistem için yeni içerik önerilerinde bulunmuştur. Öğrencilerinin önerilerinin sonuçları ders içerisinde öğrencilere hatırlatılmış ve bu önerileri hakkında görev almaları istenmiştir. Öğrenciler, içerik önerilerinden kendileri için uygun bulduklarını tamamlamak üzere istekte bulunmuştur. Önerilerden bazıları (kiralık daireler, ikinci el mobilya Web siteleri) öğrencilerden istek görmemiştir. Öğrencilerin ilgilendikleri ve içerik paylaşmak istedikleri bölümler Tablo 29’da listelenmiştir.

Tablo 29.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde İçerik Paylaşmak İstedikleri Bölümler

Katılımcı numarası	İçerik paylaşımında bulunmak istedikleri bölümler
E1	Seyahat
E2	Eskişehir’de yeme-içme için tavsiye edilen mekânlar
E3	Eskişehir’de giyim için tavsiye edilen mekânlar
E4	Eskişehir’de sosyalleşme için tavsiye edilen mekânlar
E5	Türk kültürü
E6	Türk yemekleri
E7	Yerleşke planı
E8	Eskişehir’de müzeler ve kültürel mekânlar
E9	Eskişehir’de müzeler ve kültürel mekânlar
E10	Günlük yaşam ve Eskişehir’den sesler
E11	Eskişehir’de sosyalleşme için tavsiye edilen mekânlar
E12	Seyahat bölümünde Antalya

Katılımcı numarası	İçerik paylaşımında bulunmak istedikleri bölümler
E13	Seyahat
E14	Eskişehir’de giyim için tavsiye edilen mekânlar
E15	Türk Tarihi
E16	Türk Dili
E17	Türk Dili
E18	Seyahat-Otostop ile seyahat

Birinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 19.03 2012 tarihinde birinci geçerlilik komitesi toplantısı yapılmış ve toplantıya kadar olan sürede yapılmış olan iki dersin ve ders kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Toplantıda alınan kararlar ve ders sırasında elde edilen verilere dayanılarak 26.03.2012 tarihli derste ve sonraki dönemde uygulamak üzere eylem planı hazırlanmıştır.

Toplantıda ilk olarak öğrencilerden ders sırasında video kaydı alınması konusunda alınan izin değerlendirilmiştir. Öğrencilerden sözlü olarak alınan iznin görüntü kaydının alınmasının yeterli olmayacağı, iznin yazılı olarak bütün öğrencilerden alınmasının daha doğru olacağı belirtilmiştir. Toplantı sonrasında ilk derste öğrencilerden yazılı iznin alınması kararlaştırılmıştır.

Çevrimiçi sistemin uluslararası öğrencilere daha iyi tanıtılması için üniversite ve Uluslararası İlişkiler Birimi Web sitelerinde adres ve çevrimiçi sistemin kısa bir tanıtımının koyulması ve bu amaçla üniversite rektörlüğüne resmi yoldan başvurulması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla hazırlanan dilekçe EK Z’de sunulmuştur.

Çevrimiçi sistemde Erasmus öğrencilerinin kişisel deneyimlerinin, çevrimiçi sistemi inceleyecek yeni öğrenciler için ilgi çekici ve faydalı olacağı düşünülmüş, bu nedenle öğrenci görüşlerine çevrimiçi sistemde daha fazla yer verilmesi istenmiştir. Bu nedenle Facebook sayfasında haftanın sorusu olarak Erasmus öğrencilerinin ülkelerinden Eskişehir’e gelirken yaşadıkları olayların sorulması kararlaştırılmıştır. Öğrencilerin yorumları daha sonra çevrimiçi sistem üzerinde ilgili bölümde paylaşılacaktır.

Öğrencilerin kendi sorumluluklarında olan bölümlerin yöneticileri olmaları ve diğer öğrencileri de kendi bölümleri ile ilgili bilgi paylaşımına ve yorum eklemeye

yönlendirmeleri istenmiştir. Bu hafta içerisinde derste öğrenciler bu konuda uyarılacak ve kendi bölümleri için içerik üretirken diğer arkadaşlarından da yardım almaları istenecektir.

Geçerlilik komitesi üyeleri çevrimiçi sistemde gezintileri sırasında çok fazla içeriğe ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Daha sonra toplantı sırasında çevrimiçi sistemin toplu olarak incelenmesi sırasında daha fazla içeriğe ulaşılmıştır. İçeriğinin tamamının göz önünde olmadığı, içeriğin mevcut liste düzeninde sunulmasının yeterince etkili olmadığı gözlemlenmiştir. Bu duruma çözüm olarak bölüm ana sayfalarının blog düzeninde düzenlenmesi ve bölümün tüm içeriğini sergilemesi kararlaştırılmıştır.

Öğrencilerin Eskişehir’de ilk günlerinde yaşadıkları sorunlar ve bunlara nasıl çözüm bulduklarını yorumlarında paylaşmaları istenmiştir. Bu konu hakkında sonraki hafta öğrencilere soru yöneltmesi ve öğrencilerin günlüklerinde paylaşımlarının istenmesi kararlaştırılmıştır.

Günlük yaşam başlığı altında paylaşılan fotoğrafların bazılarının Eskişehir’e ait olmadığı toplantı sırasında uzmanlarca belirlenmiştir. Bu fotoğrafların güncellenerek Eskişehir’e ait fotoğraflara ver verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Eskişehir’in en önemli el sanatlarından olan Lületaşı işlemeciliği hakkında çevrimiçi sistemde bilgi bulunmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerden Eskişehir lületaşı üretim ve satış mekânları hakkında bilgi toplamalarının istenmesi kararlaştırılmıştır.

Günlük yaşam bölümünün altında bulunan müzeler arasındaki Atlıhan El Sanatları Çarşısı’nın müze olarak nitelendirilemeyeceği, yerinin değiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bunun üzerine Atlıhan El Sanatları Çarşısı’nın günlük yaşam başlığı altında alışveriş mekanlarının arasına yerleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Eskişehir müzelerinin arasında önemli bir yer tutan Eskişehir Arkeoloji Müzesi hakkında çevrimiçi sistemde bilgi bulunmadığı belirlenmiştir. Müze hakkında bilgi toplanması için müzeler bölümünden sorumlu olan öğrencinin müze hakkında içerik hazırlamak üzerine uyarılması kararlaştırılmıştır.

Günlük yaşam bölümünde tavsiye edilen mekanların bir arada bulunmasının karmaşık bir yapı oluşturduğu ve aranan bilgiye ulaşılmasını zorlaştırdığı belirtilmiştir. Mekânların sayfalarının ayrılması, her sayfada mekândan video veya fotoğrafların olması konusunda öğrencilerin uyarılması, her mekân için ayrı yorum yazılabilmesi özelliğinin eklenmesi kararlaştırılmıştır.

Çevrimiçi sistemde sunulan bilginin güvenilirliğinin artırılması ve bilginin güncelliğinin okuyucuyu tarafından değerlendirilebilmesi için içeriğe eklenen her makaleyi hazırlayan kişinin ve hangi tarihte hazırladığının bilgi olarak verilmesi kararlaştırılmıştır.

Derse katılan öğrencilerin diğer uluslararası öğrencileri çevrimiçi sistemi kullanmak ve yorum yazmak için teşvik etmeleri istenmiştir. Ders sırasında öğrenciler bu konuda uyarılması kararlaştırıldı. Çevrimiçi sistemi kullanan öğrenci sayısının takip edilebilmesi için ana sayfaya ziyaretçi sayacı eklenmesi kararlaştırılmıştır. Böylelikle çevrimiçi sisteme yönelik ilginin takibi yapılabilecek ve çevrimiçi sistemin tanıtımına yönelik yapılan faaliyetlerin etkinliği kontrol edilebilecektir.

Öğrencilerin eski makalelerde değişiklik yapabilmeleri için çevrimiçi sistem üzerinde açtıkları hesaplarda düzenleyici yetkisine sahip olmaları gerekmektedir. Ancak öğrenciler bu yetkiye sahip olmaları durumunda mevcut makaleler üzerinde de değişiklik yapabilmektedirler. Bu yetkiye sahip kötü niyetli bir öğrenci içeriğe çok fazla zarar verebilmektedir. Durumun sakıncaları sebebiyle öğrencilere bu yetkinin verilmesi konusu değerlendirilmiştir. Sonuç olarak öğrencilere bu konuda güvenilebileceği ve düzenleyici yetkisinin verilmesi kararı alınmıştır

Seyahat bölümünde şehirlerin bilgilerinde: O şehre nasıl gidilir, ucuz nerede kalınır, nerede yemek yenir vb. bilgilere yer verilmesi istenmiştir. Öğrencilerin seyahat bölümüne ekleyecekleri makalelerde bu konulara da yer vermesinin istenmesi kararlaştırılmıştır.

Kültürel videoların sunulduğu sayfada videolar hakkında kısa tanıtımın yanında videodan ekran görüntüsüne de yer verilmesi istenmiştir. Böylece her videonun içeriği hakkında izleyiciler fikir sahibi olabilecektir. Bu nedenle her video için bir ekran görüntüsü eklenecek, bu görüntülere tıkladığında video yeni açılan sayfada izlenebilecektir.

Kültürel videolara yönelik olarak öğrenci yorumlarının bulunmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin Türk kültürüne yönelik yorumlarının ilgi çekici olabileceği, bu nedenle öğrencilerin bu bölüme yorum ekleme yönünde teşvik edilmesi kararlaştırılmıştır.

Dördüncü hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 26.03.2012 tarihli dördüncü derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 30'da sunulmuştur.

Tablo 30.

26.03.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:26.03.2012

Süre: 108 Dakika

Yapılan Etkinlikler

- Ders için Eğitim Fakültesi A210 bilgisayar laboratuvarında buluşulmuştur.
- Öğrencilerden video çekimi için yazılı izin alınmıştır
- Çevrimiçi sistemin içeriğinin paylaşımı konusu tekrar görüşüldü ve bölüm sorumluluğu açıklanmıştır.
- Çevrimiçi sisteme yorumları ile daha fazla katkıda bulunmaları istenmiştir.
- Sosyal paylaşım sitesinin Erasmus öğrencilerinin fikirlerinin alınması için kullanılması istenmiştir
- Ders dışındaki Erasmus öğrencilerinin de içerik olarak katkıda bulunmaya yönlendirilmesi istenmiştir
- Kültürel konular bölümündeki videoları izleyerek görüşlerini yorumlar bölümüne yazmaları istenmiştir
- Seyahat bölümü ile ilgili deneyimlerini paylaşmaları istenmiştir
- Fotoğraf galerisi bölümüne fotoğraf ekleme uygulaması yapılmıştır
- Öğrencilerin mevcut çalışmalarını değerlendirme amaçlı olarak birebir görüşmeler yapılmıştır.

Video çekimi için yazılı izin alınması. Eylem planında alınan karar doğrultusunda ders saatinden önce öğrencilerin her birinin kendi adını yazarak imzalamalarını gerektiren video çekim izni belgeleri hazırlanmıştır. Her öğrenciye bir belge dağıtılarak öğrencilerden ders sırasında video çekimi yapılması ve bu kayıtların bilimsel amaçlarla kullanılabilmesi için izni alınmıştır. İzin belgesinin örneği EK A2'de sunulmuştur.

Çevrimiçi sistemin içerik paylaşımının görüşülmesi – bölüm sorumluları.

Öğrencilerden kendi bölümlerinin yöneticileri olmaları ve diğer öğrencileri de kendi bölümleri ile ilgili bilgi paylaşımına yönlendirmeleri istenmiştir. Bu bilgi paylaşımının fotoğraflar, yorumlar veya konu ile ilgili yaşanmış deneyimler olabileceği belirtilmiştir. Bilgi paylaşımının zenginleştirilmesi için dersin öğrencisi olmayan Erasmus öğrencilerinin de çevrimiçi sistem hakkında bilgilendirilmesi ve çevrimiçi sisteme katkıda bulunmaya yönlendirilmesi istenmiştir.

Çevrimiçi sistemin içerik paylaşımının görüşülmesi – yorumlar.

Öğrencilere Web sitesine yeterince yorum olarak katkıda bulunmadıklarının gözlemlendiği belirtilmiştir. Deneyimlerinin çevrimiçi sistem açısından çok önemli olduğu, bu şekilde yeni gelecek uluslararası öğrencilere daha fazla katkıda bulunulabileceği belirtilmiştir. Bu nedenle bilgi sahibi oldukları bölümler ve fotoğraflar hakkında daha fazla bilgi paylaşımında bulunmaları istenmiştir. Eylem planı olarak öğrencilerin çevrimiçi sistem üzerinde görüş paylaşımı konusunda yönlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Öğrencilerden kendi bölümleri hakkında Facebook sayfasında sorular sormaları istenmiştir. Veriler cevaplar daha sonra çevrimiçi sistemde de paylaşılacaktır.

Çevrimiçi sistemin içerik paylaşımının görüşülmesi – sosyal paylaşımlar.

Öğrencilere kendi bölümlerini diğer öğrencilerin katılımları ile zenginleştirebilmeleri için sosyal paylaşım sitesini kullanabilecekleri fikir olarak sunulmuştur. Örnek olarak seyahat bölümünü düzenleyen öğrencilerin Türkiye’de en beğendiğiniz 10 seyahat bölgesi, Eskişehir’de sizin için en popüler yemek mekânı başlıklı sorular sorabilecekleri ve bu soruların cevaplarını istatistiksel olarak yayınlatabilecekleri belirtilmiştir. Çevrimiçi sistemin içeriğini sadece dersi alan öğrencilerle sınırlamamız gerektiği, diğer Erasmus öğrencilerinin de çevrimiçi sistemi ziyaret etmesini ve yorumları ile katkıda bulunmalarını beklediğimizi belirtilmiştir. Katkı yapan öğrenci sayısının artmasının çevrimiçi sistemi daha işlevsel hale getireceği belirtilmiştir.

Çevrimiçi sistemin içerik paylaşımının görüşülmesi – kültürel videolar.

Bu bölümde çok sayıda Türk kültürünü tanıtıcı video bulunduğu belirtilmiş, videoların öğrencilerin yorumları ile daha fazla ilgi çekici olabileceği belirtilmiştir. Eylem planı

olarak öğrencilerden bu bölümdeki videoları izleyerek görüşlerini yorumlar bölümüne yazmaları düşünülmüştür.

Çevrimiçi sistemin içerik paylaşımının görüşülmesi – seyahat bölümü.

Öğrencilere Türkiye'nin birçok bölgesini ziyaret etme fırsatı buldukları ve Türkiye'de seyahat konusunda oldukça deneyimli oldukları belirtilmiştir. Bu konuda deneyimleri yorum olarak yazmaları istenmiştir. Bu yorumlardan faydalı bulunanların, şehir hakkında hazırlanan Web sayfasının içeriğine de aktarılabilmesi belirtilmiştir. Verilen görevlerin daha net olması ve öğrencilerin bu görevleri yerine getirmelerinin teşvik edilmesi için ders sırasında yapmaları istenilen dört görev tahtaya yazılmış ve bu görevleri bu hafta içerisinde tamamlamaları istenmiştir.

Çevrimiçi sistem fotoğraf galerisi bölümüne fotoğraf eklenmesi. Bu haftanın konusu olan çevrimiçi sistem fotoğraf galerisi bölümüne fotoğraf ekleme uygulamasının projeksiyon ile gösterimi yapılmıştır. Bu konuda görev verilen bir öğrenci fotoğraf ekleme konusunda başarısız olmuştur. Öğrencinin neden fotoğraf ekleyemediği ders sırasında incelenmiş ve bulunmuştur. Sayfaya öğrencilerin ekleyebilecekleri toplam fotoğraf dosyası limitinin dolduğu, bu nedenle öğrencilerin fotoğraf eklemesine izin sistem tarafından izin verilmediği belirlenmiştir. Bu sorun öğrencilerin fotoğraf ekleme limitinin yükseltilmesi ile çözülmüştür.

Daha sonra çevrimiçi sistem üzerinde bir öğrencinin hesabı kullanılarak örnek fotoğraf yükleme etkinliği yapılmıştır. Bunun için iki yöntem bulunduğu belirtilmiştir. Birinci yöntem olan Java ile yükleme metodunun kullanılabilmesi için bilgisayarda Java programının kurulu olması gerektiği belirtilmiş, ikinci yöntem olan tek dosya yüklemenin ise her ortamda çalıştığı ancak oldukça yavaş olduğu açıklanmıştır. Daha sonra fotoğraflar ve videolar bölümüne öğrencilerin isteği üzerine Afyon ve Kapadokya bölümleri oluşturulmuştur. Öğrencilerden yeni bir bölüm altına fotoğraf yüklemek istediklerinde yöneticiye haber vermeleri istenmiştir.

Videoları nasıl yükleyeceklerini soran bir öğrenciye cevap olarak bu işlemi kendilerinin yapamayacağına ancak dosyayı çevrimiçi sistem yöneticisine göndermeleri halinde bu işlemin yapılabileceği söylenmiştir.

Öğrencilerle birebir görüşmeler ile yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. Çevrimiçi sistemde ve sosyal paylaşım sitesinde öğrencilerin o ana kadar yaptıkları katkıların değerlendirilmesi amacıyla bu bölümde öğrencilerle birebir görüşülmüştür. Bu işlem için görüşmeden önce bir tablo hazırlanmıştır. Değerlendirme sayesinde öğrencilerin çalışmalarının kontrol edildiği mesajının verilmesi ve öğrencilerin sorumluluklarında olan bölümleri tamamlamaları için teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerden ikisi hariç bütün öğrencilerin o hafta için sorumluluklarını tamamladıkları görülmüştür. Öğrencilerden biri hasta olduğu için derse gelemediğini ve katkıda bulunamadığını sosyal paylaşım sitesi üzerinde paylaşmıştır. Bir başka öğrenci ise Türk tarihi üzerine araştırma yaptığını ancak nereden başlayacağını bilemediği söylemiştir. Kendisine bu konuda bazı tavsiyelerde bulunulmuş ve sonraki derse eksik kısımları tamamlaması istenmiştir.

Dördüncü hafta çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular. Öğrencilerin ve araştırmacının Facebook sayfası üzerinden paylaştığı sorular ve öğrencilerin verdikleri cevapların bazıları bu bölümde sunulmuştur.

Öğrencilerin kendi bölümleri hakkındaki soruları. Öğrencilerden kendi bölümlerindeki içeriğin öğrenci yorumları ile zenginleşmesi için kendi bölümleri hakkında diğer öğrencilere sorular yönelmesi istenmiştir. Öğrencilerden bazıları bu konularda Facebook sayfasında sorular sormuş ve diğer öğrenciler bu soruları yanıtlamıştır. Bu cevaplar daha sonra çevrimiçi sistem üzerinde ilgili bölümlere içerik olarak eklenmiştir.

“Merhaba arkadaşlar. Ben Türk tarihi bölümü ile ilgileniyorum. Çok fazla konu ve içerik var. Bu konu hakkında ne öğrenmek istediğinizi merak ediyorum. Fikirlerinizi paylaşırsanız sevinirim. Teşekkürler.” [E15]

“Türkiye’de feminizm konusunda hakkında bir şeyler öğrenmek istiyorum. Kadınların ülkedeki durumu ve Atatürk. Çünkü herkes bunun hakkında konuşuyor ancak çok az şey biliyoruz.” [E2]

“İki konu hakkında gerçekten çok ilgileniyorum. Klasik Türk mitolojisi hakkında bir şeyler öğrenmek istiyorum. Yunan ve Roma mitolojisi hakkında nerdeyse her şeyi biliyoruz ama Türkiye hakkında hiç bir şey bilmiyoruz. Ayrıca Türkiye’de önemli arkeolojik alanlara gidebilirsiniz ve gidiş masrafı ne kadar tutar?” [E16]

Türk dili ile ilgilenen öğrencinin sorusu ve cevaplardan bazıları aşağıdadır:

“Merhaba. Ben ve M., Web sitesinde Türk dili bölümünden sorumluyuz.

Bölümümüzün neler içermesi gerektiği hakkında tavsiyeniz var mı?” [E17]

“Bence sizin bölümünüzde doktor ziyareti ile ilgili bazı cümleler olmalı, mesela: burnum akıyor, boğazım ağrıyor, ateşim var gibi...” [E4]

Eskişehir’de alışveriş mekânları için tavsiyeler içeren bölümü hazırlayan öğrenci, Facebook üzerinden arkadaşlarına aşağıdaki soruyu yöneltmiştir.

“Türkiye’deki giysiler hakkında fikriniz nedir? Çok kaliteli veya çok kötü olarak nitelendirebileceğiniz bir şey satın aldınız mı? Lütfen bu konu ve bildiğiniz iyi dükkânlar hakkındaki deneyimlerinizi paylaşın.” [E3]

Öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir.

“Sadece 19 TL’ye ayakkabı aldım ve şu an için onlarla oldukça mutlum.” [E6]

“...Giysi satın alabileceğiniz dükkânların büyük çoğunluğu Doktorlar caddesinde. Bu cadde üzerinde aynı giyeceği farklı fiyatlarla (az ve çok) bulabilirsiniz...” [E13]

Seyahat bölümünden sorumlu olan öğrencinin sorusu şu şekildedir.

“Hadi yapalım. Seyahat için Türkiye’de en popüler 10 bölgeniz nerelerdir? Belki seyahat bölümünün altında bir makalede bunları yayınlatabiliriz.” [E1]

Öğrencilerin birçoğu bu konuda sıralamasını paylaşmıştır. Bazıları şu şekildedir:

“1. İstanbul, 2. Hasenkeyf, 3. Pamukkale, 4. Efes, 5. Urfa, 6. Karadeniz, 7. Konya, 8. Kapadokya, 9. Nemrut ve 10. Ankara.” [E2]

“1. Antalya (çünkü deneyebileceğiniz birçok değişik aktivite var; şehir ve çevresinde seyahat edin), 2. İstanbul, 3. İzmir, 4. Kapadokya, 5. Karadeniz, 6. Pamukkale, 7. Alanya, 8. Doğu Türkiye 9. Fethiye, 10. Ankara.” [E12]

“1. Hasenkeyf, 2. Mardin, 3. Sanliurfa (Harran), 4. Nemrut, 5. Pamukkale, 6. Kapadokya, 7. İstanbul, 8. Olimpos, 9. Karadeniz, 10. Bursa.” [E10]

Seyahat bölümü üzerine çalışan başka bir öğrenci de otostop konusunu ele almıştır. Soru ve öğrencilerin cevaplarından bazıları aşağıda paylaşılmıştır.

“Türkiye’de hiç otostop deneyimi yaşadınız mı? Eğer yaşadıysanız bizimle bazı ipuçları ve tavsiyeler paylaşabilir misiniz?” [E18]

“Bursa ’ya otostop ile gittim. Türk arkadaşlarım yapmamamı söylemesine rağmen, çılğınca bir şeydi. Hiçbir problem yaşamadık. 15 dakikalık beklemeden sonra 2 genç durdu, yol boyunca hiç İngilizce konuşmadılar. Türkler genelde bu şekilde setahat ediyorsanız paranız olmadığını düşünüyorlar. Sizde deneyebilirsiniz.” [E1]

“Hasankeyf’den Mardin ’e ve ertesi gün Urfa ’ya, iki gün boyunca R. ve B. ile otostopla seyahat ettim. Tavsiyem: daima kızlı erkekli hareket edin. Kızlar arabaya daha hızlı binmenizi, erkekler de güvenliğinizi sağlar...” [E16]

Eskişehir’de ilk günleriniz. Öğrencilerin Eskişehir’e geldikleri ilk günlerde yaşadıkları deneyimleri öğrenme amaçlı olarak öğrencilere Facebook sayfası üzerinde, araştırmacı tarafından şu soru yöneltmiştir: Eskişehir’de ilk günlerinizdeki deneyimleriniz nelerdir? Problemleriniz nelerdi ve bunlara nasıl çözüm buldunuz? Yeni gelen bir Erasmus öğrencisine yönelik tavsiyeleriniz nelerdir? Öğrencilerin verdikleri yanıtlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Uzun bir yolculuktan sonra Eskişehir’e vardım ve evim yoktu. Ev arkadaşım İstanbul’daydı, mesajlarım ve aramalarım cevap vermiyordu. Bu yüzden geçici olarak bir İspanyol evine taşındım ve ev aramaya başladım. Ancak bir Türk arkadaşınız yoksa veya bir Türk ile yaşamıyorsanız daire kiralamak gerçekten çok zor. Sonuç olarak üç İspanyol ve iki Türk bir arada yaşamaya karar verdik. Beni İspanyol, sevimli ve şişman olarak niteleyen arkadaşımı, beni 2 hafta salladığı için sildim...” [E2]

“Eskişehir’de ilk günlerin oldukça soğuktu. Bu soğukluğun nedeni dış hava sıcaklığı ve şimdiye kadar hiç kullanılmamış olan odamdaki koşullardı. Otobüs terminalinden beni kankam aldı ve daha sonra daireme kadar getirdi. Yerleştikten sonra ilk işlerim yerleşim izni almak ve üniversitedeki diğer bürokratik işlemlerdi.” [E11]

“Eskişehir’de ilk günlerim oldukça güneşli ve sıcaktı, çünkü aylardan eylülüdü. Herhangi bir problem yaşamadım çünkü başvuru formunu ve yerleşim hakkındaki bölümünü doldurmuştum. Ayrıca insanlarla iletişim konusunda da herhangi bir sorun yaşamadım çünkü buradaki ilk günlerimde çok sayıda İspanyol ile tanıştım. Eskişehir’e geldiğimde kankam beni aldı ve daireme götürdü. Birkaç gün sonra polis merkezine gittim ve yerleşim izni ve diğer evrakı tamamladım.” [E13]

Öğrencilerden yaptıkları bu yorumları daha sonra bilgi bölümünün içindeki ilk günler makalesinin içerisine taşınması istenmiştir.

Beşinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 09.04.2012 tarihinde ders etkinlikleri için A210 bilgisayar laboratuvarında bir araya gelinmiştir. Ancak öğrencilerin nisan ve mayıs aylarında yoğun gezi programlarının olduğu ve bu dönem içerisinde ders katılımının çok verimli olmayacağı anlaşılmıştır. Bu süreç içerisinde öğrencilerin daha çok Facebook sayfası üzerinde sorulacak sorularla içerik paylaşımına yönlendirilmesi ve sorumlulukları altında olan bölümü tamamlamalarının istenmesi kararlaştırılmıştır. Ders içerisinde Facebook sayfasından öğrencilere yöneltilen sorular ve öğrencilerin yanıtlarından bazıları aşağıda sunulmuştur.

Beşinci hafta çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular.

Geçerlilik komitesi toplantısı sonucunda oluşturulan “öğrencilerin çevrimiçi sisteme kişisel deneyimlerini daha fazla aktarması” eylem planı gereği, belirli konularda öğrencilere sorular yöneltilerek görüşlerinin alınması uygulamasına devam edilmiştir.

Yeme içme mekanları. Öğrencilerin çevrimiçi sistem üzerinde günlük yaşam-tavsiye edilen mekanlar- yeme içme bölümünü görüşleri ile zenginleştirmesi için Facebook sayfası üzerinde öğrencilere aşağıdaki soru yöneltilmiştir. Daha sonra öğrencilerin cevapları ilgili sayfa üzerine içerik olarak taşınmıştır.

Eskişehir’deki favori yeme içme mekânlarınız nelerdir? Bu mekânlarda tavsiye edebileceğiniz yemekler nelerdir? Ayrıca fiyatları da açıklayın?

Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir:

“Kampüste Volkan (5-7 TL) , Orange Tantuni (3-5TL) Espark yakınında, İzmir Sandwich (3-4 TL).” [E7]

“Çarşı yakınlarında çiğbörek, tam tabak yaklaşık 3-5 TL.” [E11]

“Pita House (4-4.50 TL), Tadim Tantuni (2.50 TL), Pilavci (5 TL), Sağlık Pide (6 - 7 TL) ve eskisehir.yemeksepeti.com (eğer evde yemek yiyorsanız ve akşam yemeği hazırlamak için fazla tembelseniz çok kullanışlı)” [E5]

“Lahmacun ve çorba alabileceğiniz Sağlık Pide (3,50 TL). Pilavcı’da pirinç ve tavuğu beraber alabilirsiniz (3,5 TL). Tantuni mekânları (2,5 TL). Park içinde Cumpir Center’da spagetti (napolitan) alabilirsiniz (4,5 TL).” [E10]

Alışveriş mekanları. Günlük yaşam-alışveriş bölümünün içeriğine öğrencilerin de katkıda bulunması amacıyla öğrencilere “Bir Erasmus öğrencisi alışveriş için Eskişehir’de nereleri ziyaret etmelidir?” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin Facebook sayfası üzerinden verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Kesinlikle Çarşı veya Çarşamba Pazarı. Buralardan bir çok ucuz şey alabilirsiniz.” [E4]

“Esmar, Ekomar, Özbesin’i beğeniyorum... Eve yiyecek almak için iyi mekanlar. Pazartesileri Balkan caddesi meyve almak için iyi oluyor.” [E5]

“Eğer meyve ve sebze ihtiyacınız varsa en iyi yer pazartesi pazarıdır. Diğer ürünler için Özbesin’i ziyaret edebilirsiniz. Burada her şeyi bulabilirsiniz, ve fiyatlarda fazla değil.” [E8]

Sosyalleşme mekanları. Öğrencilere “Sosyal etkileşim için Eskişehir’de en popüler 7 mekânınız nedir? Ayrıntılı bilgi veriniz.” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin Facebook sayfası üzerinden verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Buda, Up’n down, 222, fabric ve Kanatlı’da playstation salonu, gym, bowling. Bu mekânları seviyorum çünkü buralarda arkadaşlarımla çok fazla zaman geçirebiliyorum ve bu mekânlarda parti yaparken yeni arkadaş bulması daha kolay.” [E13]

“Eğer sadece arkadaşlarımla oturmak ve sohbet etmek istersem Kahve Dünyası’nu tercih ederim çünkü Türk kahvesini seviyorum. Ayrıca Olimpos bar çünkü burada şehirdeki en iyi salebi içtim. Public Tube’u canlı müzik ve Londra dekorasyonu nedeniyle seviyorum. The NOX bar Salsa sevenler için mükemmel çünkü sık sık Salsa gecesi oluyor. Barlar sokağında herkes kendisine uygun bir mekan bulabilir. Örneğin; dans etmek istersem 222, Up’n Down ve Hayal Club’u öneririm...” [E3]

“Ben Benzin ve Serdivan’ı seviyorum, buralarda nargile deneyebilir ve tavla oynayabilirsiniz. Travelers ve Del Mundo çok iyidir ve pazartesi ve salı günleri bedava bira nedeniyle bütün Erasmus öğrencilerince bilinir.” [E11]

Giyim alışverişi. Öğrencilere “ hangi dükkanlar veya mekanlar giyim alışverişi için favorinizdir?” sorusu Facebook sayfası üzerinden yöneltilmiştir. Öğrencilerin cevaplarından bazıları aşağıdaki gibidir.

“Pazartesi günü pazarında bazı giysiler satın alabilirsiniz. (Tshirtler 3,5 TL ve diğerleri 10-15 TL)” [E7]

“Alışveriş için favori mekanlarım Zara, Pull and Bear, Stravardius ve Mango. Buralarda giyeceklerin kalitesi iyi ancak fiyatlarda farklılıklar var, İspanya’da fiyatlar daha uygundu.” [E14]

“Ben Çarşamba pazarını seviyorum. Şehir merkezinden biraz uzak ama tramvay ile ulaşabilirsiniz. Burada her şey çok ucuz. Ayrıca alışveriş için Espark’a gitmeyi seviyorum. Burası iyi kalite giysiler almak istiyorsanız gerçekten iyi bir yer ama fiyatlar biraz fazla tabi.” [E8]

İlginç mekanlar. Öğrencilere Eskişehir’e yeni gelen Erasmus öğrencisi için tavsiye edebilecekleri ilginç mekânlar sorulmuştur. Facebook sayfası üzerinde öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Odunpazarı, Sazova Parkı, Şelale Park ve Yunus Emre yerleşkesi.” [E5]

“Nehir boyunca yürüyüş yapın.” [E11]

“Benim fikrime göre ziyaret edilecek en ilginç mekanlar: Sazova Parkı, Şelale Park, Odunpazarı’ndaki eski evler, Porsuk Nehri çevresi ve Anadolu Üniversitesinin her iki yerleşkesi.” [E9]

İkinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 11.04.2012 tarihinde ikinci geçerlilik komitesi toplantısı yapılmış ve toplantıya kadar olan sürede yapılmış olan dersin ve ders kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Toplantıda alınan kararlar ve ders sırasında elde edilen verilere dayanılarak sonraki dönemde uygulanmak üzere eylem planı hazırlanmıştır.

Çevrimiçi sistemin tanıtımı ve öğrenci ilgisinin artırılması için ne gibi çalışmaların yapılabileceği toplantıda görüşülmüştür. İçerik tamamlandıktan sonra rektör yardımcısı Prof.Dr. Ender SUVACI ile görüşülerek çevrimiçi sistemin resmi yollardan tanıtımının yapılması kararlaştırılmıştır.

Öğrencilerin çevrimiçi sisteme ekledikleri yorumların üzerinde yorumu ekleyen öğrencinin fotoğrafının veya avatarının bulunması kararlaştırılmıştır. Fotoğrafının yanında öğrencinin adı soyadının da eklenmesi istenmiştir. Böylece yorumda bulunan öğrenci hakkında kullanıcılar daha fazla fikir sahibi olabilecek ve yapılan yorumu daha ayrıntılı değerlendirebilecektir. Ayrıca çevrimiçi sistem üzerinde bizim hakkımızda başlıklı bir bölüm oluşturularak bu bölüm içerisinde öğrencilerin kendilerini tanıtmaları istenmiştir.

Öğrencilerin çevrimiçi sistem üzerinde yaptıkları yorumlarının üzerine de yorum yazılabilmesi ve yorumlarının diğer kullanıcılarca beğenilebilmesi istenmiştir. Bu işlemlerin yapılabilmesi için Çevrimiçi sisteme uygun bir modül eklenmesi kararlaştırılmıştır. Öğrencilerin birbirleri ile olan etkileşimleri hakkında veri toplanabilmesi sağlayacak bir sistemin geliştirilmesi istenmiştir. Böylelikle öğrencilerin yorumlarına başka öğrenciler cevap yazabilmesinin ve site içerisinde bilgi paylaşımının artmasının sağlanması hedeflenmiştir. Öğrenciler arasında kültürel etkileşimin artırılması amacıyla öğrencilerin kendi kültürlerini tanıtabilecekleri bir bölüm açılması kararlaştırılmıştır. Bölüm daha sonra öğrenci yorumları ile içerik olarak daha da zenginleşmiştir. Çevrimiçi sistemin Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi'nin Web sitesinde tanıtımının yapılması istenmiştir. Bu amaçla birim yetkilileri ile tekrar görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Yeni gelecek öğrencilerin çevrimiçi sistemi kullanması ve kurulacak sistem ile eski öğrencilerle etkileşimde bulunabilmesi istenmiştir. Bu etkileşim sonucunda öğrencilerin sorunlarına daha rahat çözüm bulabilecekleri düşünülmüştür. Bu amaçla çevrimiçi sistem üzerinde istenilen değişiklikler yapılmıştır. Yeni gelecek öğrencilerin çevrimiçi sistemden haberdar olabilmesi için çeşitli çalışmaların yapılması da kararlaştırılmıştır. Gelen öğrencilerin Anadolu Üniversitesi Erasmus koordinatörleri ile bağlantıya geçilmesi ve çevrimiçi sistemin tanıtımının yapılması planlanmıştır. Koordinatörlere gönderilen elektronik ilanın, koordinatörlerce çıktı alınıp odalarına asmaları, ayrıca üniversite koordinatörlerinin fakülte koordinatörlerine çevrimiçi sistemin tanıtımını iletmesi istenmiştir.

Altıncı hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 30.04.2012 tarihinde altıncı ders için A210 bilgisayar laboratuvarında bir araya gelinmiştir. Önceki iki hafta

öğrencilerin gezileri ve 23 Nisan tatili nedeniyle etkinlik yapılamamıştır. Ders içerisinde öğrencilerin yayınladıkları içerikler gözden geçirilmiş, içerik hazırlamada sorun yaşayan öğrencilere yardım edilmiş ve öğrencilerin çevrimiçi sisteme görüşlerinin daha fazla dahil edilmesi için hazırlanan sorular Facebook sayfası üzerinden paylaşılmıştır. Öğrencilerin genellikle resim dosyalarını yüklemekle ilgili sorunlar yaşadıkları görülmüş ve öğrencilere makalelere resim ekleme işlemi uygulamalı olarak projeksiyon üzerinden anlatılmıştır.

Altıncı hafta çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular.

Öğrencilerin Facebook sayfasında üzerinden sorulan sorulara verdikleri cevaplar aşağıda verilmiştir.

İkinci el mobilya. Öğrencilere “Mobilyalarınızı nereden aldınız? Eskişehir’de ikinci el ucuz mobilya satın almak için önerebileceğiniz bir yer var mı?” soruları yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Üniversite caddesinde birçok ikinci el mobilya satan mağaza var. Bu dükkanlarda oldukça uygun fiyatlara mobilya bulabilirsiniz.” [E10]

“Bütün ihtiyacım olan şeyler evimde bulunduğu için şanslıydım. Sadece arkadaşımın internette bulduğu adamdan bir masa aldım ve sadece 10 TL ödedim.” [E6]

Eskişehir’e getirilmesi gereken giysiler. Eskişehir’e gelecek bir öğrencinin yanında getirmesi gereken giysiler öğrencilere sorulmuş ve bir örnek liste hazırlamaları istenmiştir. Öğrencilerin bazılarının verdikleri cevaplar aşağıda verilmiştir.

“Burada iki çok farklı mevsim var. Kışın bulabildiğiniz tüm giysileri ve daha fazlasını getirin. 1. başörtüsü, 2. eldiven, 3. ceketler, 4. yağmurluk, 5. ve sert kışla baş atmenizi sağlayacak aklınıza gelen her şey.” [E14]

“Kış mevsimi tüm sıcak tutan giysilere ihtiyacınız var çünkü kışın Eskişehir çok soğuk ve yaz mevsimi için tüm ince giysilere ihtiyacınız var. Örneğin t-shirtler, kısa kazaklar, taytlar, kızlar için etekler(ama çok kısa olmasın !!!)” [E3]

“Aslında buraya gelmeyi planlayan bir öğrenci dört mevsim içinde giysiler almalı. Limitli bagaj yüzünden en azından her biri için bir takım alınmalı. En önemli

şeyler: ayakkabılar(kış, yaz), ceket (sıcak ve soğuk), eldivenler, şapka, kazaklar, t-shirtler ve yüzme giysileri. Tabi ki sıcak süveter. Diğer serin tutan giysileri buradan alabilirsiniz çünkü çok pahalı değil.” [E9]

Türkiye'nin kültürel farklılıkları. Öğrencilere Türkiye'nin Avrupa ülkelerinden kültür ve günlük yaşam alanlarında farklılıkları nelerdir sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Giyiminize dikkat etmeniz gerekir. Eğer camiye gidiyorsanız başörtüsü takmanız gerekir.” [E3]

“Güvenlik Türkiye’de çok önemli. Büyük dükkanlardan, üniversitelerde ve bazı okullarda çok fazla güvenlik görevlisi vardır. Her zaman sizi aralar çünkü herkes potansiyel teröristtir.” [E12]

“...Öğrenci yaşantısı farklı. İlk günlerde bir dersimin saat 8’de olduğunu gördüm ve saat 8’de bölüme gittiğimde binanın kapalı olduğunu gördüm, gerçekten. Yirmi dakika sonra bina açıldı ve dersin başlaması için 9.30’a kadar beklemem gerekti.” [E6]

Türk yemekleri. Öğrencilere Türk yemekleri ile ilgili aşağıdaki soru yöneltilmiştir. Sorunun altında öğrencilerin verdikleri cevaplardan bir kısmı verilmiştir.

“Birçok Türk yemeği tattınız. Hangisi sizin için özeldi? Lütfen bir açıklama yapın ve yemeği nerede tadabiliriz belirtin?”

“ Tavuk, pılav, köfte. Yanlış yazılmış olması mümkün ancak çok lezzetli. Ayrıca tavuklu ve pirinçli çorba.” [E14]

“Türk tatlılarına bayılıyorum, özellikle baklava-benim 1 numaram. Her saat ve haftada 7 gün yiyebilirim. Ayrıca kahvaltılarda bal kaymak gerçekten çok lezzetli. Akşam yemeği için favorim sarma, çiğköfte (çok orijinal bir lezzet), ıspanaklı börek ve tantuni. Türk yemekleri tek kelimeyle en iyisi.” [E7]

“ Kebap seviyorum, Polonya’da daha çok fast-food’a benzer yemeklerimiz var. Burada daha çok barbekü’yü andırıyor ve çok lezzetli. Ayrıca limon suyu katılmış karışık salataları seviyorum. Evimizde biz hiç böyle yapmıyoruz ama döndüğümde bendi başlıyorum.” [E11]

Türk müziği. Öğrencilere Türk müziğindeki favorileriniz nedir sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Kesinlikle Cem Adrian- ayrıca Hayal’de canlı olarak seyretme olanağım oldu ve gerçekten muhteşem bir konserdi. Dans müziği olarak Tarkan seviyorum ve şarkı olarak tuttu fırlattı gerçekten aklınızda kalıyor.” [E6]

“Türk müziği benim için çok özel çünkü Macar müziğinden tamamen farklı. Benim favori şarkıcılarım Gökçe, Şebnem Ferah ve Murat Boz.” [E3]

“Benim favorilerim: Tarkan, Mustafa Ceceli ve Halil Sezai. Çünkü ev arkadaşım hep bunları dinliyor.” [E15]

Yanınızda getirilmesi gerekenler. Eskişehir’e gelirken öğrenciler yanında ne getirmeli (Burada bulanamayacak şeyler) sorusu yöneltilmiştir.

“Domates suyu ve uzun ömürlü gıda. (Burada diğer ülkelere göre çok pahalı)” [E16]

“Bence her şeyi burada bulabilirsiniz, belki sadece Penguin klasikleri okumak istemiyorsanız İngilizce kitap getirebilirsiniz.” [E1]

“Domuz ürünler, domates suyu, ton balığı ve çeşitli alkollü içkiler çünkü bu tür şeyler burada çok pahalı.” [E13]

Yedinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 21.05.2012 tarihli derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 31’de listelenmiştir.

Tablo 31.

21.05.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih:21.05.2012

Süre: 68 Dakika

Yapılan Etkinlikler

- Ders için Eğitim Fakültesi A210 bilgisayar laboratuvarında bulunulmuştur.
 - Yeni Facebook yorumları modülünün öğrencilere tanıtılması
 - Bizim hakkımızda bölümünün öğrencilere tanıtılması
 - Bizim hakkımızda bölümünün öğrencilere tanıtılması
 - Avrupa'dan farklı kültürler bölümünün tanıtılması
-

Yeni Facebook yorumları modülünün öğrencilere tanıtılması. Geçerlilik komitesi toplantısında her Web sayfasına yorum yazılabilmesi ve ayrıca yazılan yorumlara da yorum yazılabilmesini sağlayacak bir modülün çevrimiçi sisteme eklenmesi kararlaştırılmıştır. Modülün üzerinde ayrıca yorum yapan kullanıcıların bilgileri ve fotoğrafı da bulunacaktır. Bu istelere en çok uyan modülün, Joomla içerik yönetimi sisteminde kullanılabilen Facebook Comments (Facebook yorumları) modülü olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle bu modül çevrimiçi sisteme yüklenmiş ve temel özelliklerle çalışır hale getirilmiştir. Ancak bu ders saati için modülde henüz çalışmayan özellikler bulunmaktadır. Öğrencilere araştırmacı tarafından ders içerisinde yapılan açıklama aşağıda verilmiştir.

“Dersimizin sayfasındaki yorumları bu modüle taşıyacağız. Facebook hesabınızla giriş yaptığınızda yorum ekleyebileceksiniz. Bu hafta Facebook yorumları modülünü kullanarak mesajlarınızı gönderebilirsiniz. Daha sonra Facebook sayfamızdaki yorumları bu modüle taşıyacağız. Çünkü Facebook sayfamızdaki yorumları Web sitemizin bütün kullanıcıları göremiyor.”

Facebook modülünün çevrimiçi sistem üzerinde kullanıma sürülmüş hali Şekil 6'da sunulmuştur.

Add Your Comments

 Send [Tweet](#)

 Share

 Beğen 3 kişi bunu beğendi.

Comment using... ▼

 Facebook social plugin

Şekil 6. Facebook Modülü

Bizim hakkımızda bölümü. İkinci geçerlilik komitesi toplantısında alınan eylem planı gereği Çevrimiçi sistemin içeriğini geliştirmede yardımcı olmuş öğrencilerin bilgilerini içeren bizim hakkımızda bölümü oluşturulmuştur. Öğrencilerin bilgilerini içeren makaleye Web sitesinde ki her sayfada sol üst bölümde bulunan bir köprünün tıklanması ile ulaşılabilecektir. Araştırmacı ders sırasında yeni oluşturulan makalenin tanıtımını yapmış ve öğrencilerin kendileri hakkında bilgi paylaşmasını istemiştir.

“Gördüğünüz gibi ana sayfamızda bizim hakkında bağlantısını ekledik. Burada bir makale hazırlayacağız. Bu makale Web sitesini hazırlayanlar hakkında bilgi içerecek.”

Öğrencilere kendileri hakkında hazırlayacakları tanıtımın formatı tahtaya kalem ile çizilerek anlatılmıştır. Her öğrencinin fotoğrafı ve ülkesini bayrağı en üstte bulunacak daha sonra isim, soy isim ve yaş bilgileri olacaktır. Devamında kendileri hakkınızda bilgi vereceklerdir Nereli oldukları, hangi şehirden geldikleri, üniversiteleri, bölümler, Anadolu Üniversitesi’ndeki bölümleri, Türkiye’de hangi yerlere seyahat ettikleri hakkında bilgi verebileceklerdir.

Avrupa’dan farklı kültürler. İkinci geçerlilik komitesinde alınan karar gereği Web sitesinde öğrencilerin kendi ülkelerini, bölgelerini tanıtıcı sayfalar hazırlanması planlanmıştır. Bu nedenle öğrencilere yeni oluşturulacak bölümle ilgili bilgi verilmiştir. Araştırmacının öğrencilere ders sırasında yaptığı açıklama şu şekildedir.

“Web sitesine yeni bir bölüm ekliyoruz. Kültürel konular başlığının altında Avrupa’dan farklı kültürler. Burada farklı ülkeler hakkında bilgi bulunacak. Ancak bu

bilgiler Wikipedia’da ki gibi olmayacak, ağırlıklı olarak sizin yorumlarınızı içerecek. Kültür, ilginç yerler, diğer kültürlerle farklılıklar gibi bilgiler bulunacak. Herkes kendi ülkesi hakkında bir makale hazırlayacak. Kendi şehriniz veya bölgeniz hakkında bilgi de olabilir.”

Öğrenciler hafta içerisinde ve ders sırasında bu konuda paylaşımlarda bulunmuşlardır. Galicia, Slovenya, Litvanya, Macaristan ve Polonya hakkında makale hazırlanan ülkelerdir. Bu bölümde başka bir makale altında öğrenciler ulusal günleri ve tatilleri hakkında bilgi vermişlerdir. Yine başka bir makale altında öğrenciler kendi ülkelerindeki evlenme merasimi ile ilgili gelenekleri paylaşmışlardır.

Sekizinci hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 28.05.2012 tarihli yüz yüze derste gerçekleştirilen etkinlikler Tablo 32’de sıralanmıştır.

Tablo 32.

28.05.2012 Tarihli Derste Gerçekleştirilen Etkinlikler

Tarih: 28.05.2012

Süre: 72 Dakika 56 Saniye

Yapılan Etkinlikler

- Dersin işleneceği bilgisayar laboratuvarında buluşulması
 - Bizim hakkımızda bölümünde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi
 - Avrupa’dan farklı kültürler bölümünde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi
-

Bizim hakkımızda bölümünde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. Yedinci yüz yüze ders içeriğinde öğrencilerden bizim hakkımızda bölümünün içeriğini oluşturmak için kendileri tanıtan bir makale hazırlayıp göndermeleri istemişti. Öğrencilerden bazılarının bu makaleyi hazırladıkları ancak bazılarının henüz göndermedikleri görülmüştür. Ders içerisinde araştırmacı öğrencileri aşağıda verilen şekilde uyarılmıştır.

“Geçen hafta bizim hakkımızda bölümünü hazırlamaya başlamıştık. Ben bazılarının bilgilerini ekledim. Ancak bazılarının eksik. Bölümlerinizi eksik noktalar için kontrol edin.”

Öğrencilere tekrar hazırlamaları gereken makalenin formatı hatırlatılmış, bölümün standart bir format ile düzenli bir biçimde oluşturulmasını istendiği belirtilmiştir.

Avrupa'dan farklı kültürler bölümünde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. Kültürel konular başlığının altında yeni oluşturulan Avrupa'dan farklı kültürler bölümünde paylaşılan içeriklerin incelemesi yapılmıştır. Öğrencilerin kendi kültürleri hakkında paylaşımlarda bulunulmuştur. Öğrencilerin Polonya hakkında bir makale hazırladıkları görülmüştür.

“E17 nolu öğrenci Polonya hakkında bazı şeyler paylaşmış. Kültürel konular başlığının altında. Sizde biliyorsunuz kendi ülkeniz hakkında içerik paylaşacaksınız.”

Henüz içerik paylaşmamış öğrencilerden hafta içerisinde ve ders sürecinde kendi ülkeleri hakkında hazırladıkları makaleleri göndermeleri istenmiştir.

Sekizinci hafta çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular. Bu hafta için öğrencilere Facebook sayfası üzerin sadece bir soru yöneltilmiştir.

“Bir Erasmus öğrencisi, Erasmus deneyimi için Eskişehir'i ve Anadolu Üniversitesi'ni seçmesi için nedenler nelerdir?”

Bu soru ile Erasmus deneyimi için Anadolu Üniversitesi'ni düşünen öğrencilere, yapılacak yorumların yol göstermesi düşünülmüştür. Yapılan yorumlar daha sonra bilgi başlığının altında, “Neden Anadolu Üniversitesi” makalesinin altına eklenmiştir. Öğrencilerden bazılarının yaptıkları yorumlar aşağıda verilmiştir.

“Eğer Müslüman bir kültürü tanımak istiyorsanız Türkiye en iyi tercih ve yakında Avrupa Birliği üyesi olacak. Ayrıca, Eskişehir üniversite öğrencileri için mükemmel bir şekil; ucuz ancak isteyebileceğimiz tüm hizmetleri içerecek kadar büyük, tipik bir orta büyüklükte şehir. İstanbul oldukça yakın ve birçok ilginç yerler var.”
[E18]

“Eskişehir öğrenciler için mükemmel bir yer. Neden? Çünkü öğrencilerin hoşuna gidebilecek her şey var: devasa yerleşke(büyük parklar, sinema, tiyatro, sergiler, konserler, festivaller gibi aktiviteler vb.), arkadaşlarınızla buluşabileceğiniz ve parti verebileceğiniz bir çok bar ve kulüpler, mükemmel yiyecekler ve en iyisi şehir

içinde tüm önemli noktalara 20 dakika içinde ulaşabilmeniz. Eğer sadece dinlenmek istiyorsanız parklara gidebilir ve gün ışığının keyfini çıkarabilirsiniz...” [E3]

“Eskişehir mükemmel bir öğrenci şehri. Toplu ulaşımı çok sık kullanmak zorunda değilsiniz çünkü çoğu yere yürüyerek ulaşabilirsiniz. Ama yinede çok küçük bir şehir değil, size çok sayıda bar, pub, restoran ve aktivite seçeneği sunabiliyor. Ayrıca Türkiye içinde seyahat etmek için de iyi bir yer. Hızlı tren hattının ortasında yer alıyor ve İstanbul ile Ankara'nın ortasında.” [E6]

Üçüncü geçerlilik komitesi toplantısında alınan kararlar. 01.06 2012 tarihinde üçüncü geçerlilik komitesi toplantısı yapılmış ve toplantıya kadar olan sürede yapılmış olan derslerin ve ders kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Toplantıda alınan kararlar ve ders sırasında elde edilen verilere dayanılarak sonraki dönemde uygulamak üzere eylem planı hazırlanmıştır.

Önceki geçerlilik komitesi toplantısında alınan karar gereği, Web sitesi üzerinde sayfaların blog düzeninde sunulmasına başlanmıştır. Daha önce uygulanan liste düzeninde, bölüm içerisinde bulunan makalelerinin isimlerinin bulunduğu bir liste üzerinden istenilen sayfaya ulaşılabilmekteydi. Blog düzeninde ise sayfaların içeriklerinin özetleri sırası ile sunulmakta, istenirse bağlantıya tıklanarak sayfanın tamamı incelenebilmektedir. Blog düzeni ile hazırlanmış bir bölüm uzmanların onayına sunulmuş ve kabul görmüştür. Diğer bölümlerinde dönüşümleri sonraki haftalarda sağlanmıştır.

Çevrimiçi sistemin tanıtımı için yapılan çalışmalara devam edilmiştir. Bu amaçla Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi yöneticileri ile toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonucunda çevrimiçi sistemin bağlantısının birim Web sayfasından verilmesi ve sonraki dönem gelecek öğrencilere yapılacak tanıtım faaliyetleri için birimin onayı alınmıştır. Üniversite Web sitesinde gerekli tanıtımın yapılması için verilen dilekçeden sonuç alınamamıştır.

Çevrimiçi sisteme öğrencilerin kendi kültürleri hakkında bilgi eklenmesi kararlaştırılmıştır. Bu amaçla son hafta dersinde öğrencilere düğün, kız isteme, milli bayramlar, yerel yiyecek ve içecekler ile ilgili sorular sorulmuş ve öğrencilerin yorumlarını çevrimiçi sistem üzerinde ilgili sayfalara eklemesi sağlanmıştır.

Dokuzuncu hafta etkinliklerinden elde edilen bulgular. 04.06.2012 tarihli yüz yüze yapılan derste öğrencilerden sorumluluklarında olan bölümlerdeki eksik makalelerini tamamlamaları ve Facebook sayfasında eksik olan yorumlarını yazmaları istenmiştir. Bu son dersin sonunda bu dönem için yapılan çalışmalar sonlandırılmıştır.

Dokuzuncu hafta çevrimiçi öğrenci paylaşımlarından elde edilen bulgular. Öğrencilerden 9. hafta yüz yüze ders etkinliği sırasında Facebook sayfası üzerinden kendilerine sorulmuş olan soruları yanıtlamışlardır. Verdikleri yanıtlar daha sonra Web sitesine içerik olarak eklenmiştir.

Ülkenize özel yiyecek ve içecekler. Öğrencilere Facebook sayfasından dokuzuncu hafta için sorulan ilk soru aşağıdaki gibidir:

“Ülkenize özel yiyecek ve içecekler nelerdir? Ayrıca konuyla ilgili resimler ve yazı ekleyebilirsiniz. Yorumlarınızı kültürel konular-Avrupa’dan farklı kültürle-Özel yiyecek ve içecekler makalesine ekleyebilirsiniz.”

Bu hafta sorulan sorular ile Avrupa’dan farklı kültürler başlığının daha da zenginleştirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin sadece birinde bu konuda yorum gelmiştir.

“İspanya’yada bizim bölgemize (Galicia) özel bir yiyecek vardır. İsmi cocido ve sebzeler, patates, farklı etler, havuçtan oluşur. Benim özel içeceğim de beyaz şaraptır çünkü bu içecek ile ünlüdür. Yaz döneminde şişelerce şarap alabileceğiniz tezgahlardan oluşan bir festival kurulur ve fiyatlar diğer zamanlara göre daha uygun olur.” [E13]

Ulusal ve dini bayramlar ve günler. Avrupa’dan farklı kültürler başlığını zenginleştirmek için öğrencilere aşağıdaki soru Facebook sayfası üzerinden sorulmuştur.

“Lütfen ulusal ve dini bayramlarınızı ve günlerinizi açıklayın. Bu günlerde hangi gelenekler uygulanır? Lütfen ayrıntılı açıklayın. Ayrıca konuyla ilgili resimler ve yazı ekleyebilirsiniz. Yorumlarınızı kültürel konular-Avrupa’dan farklı kültürle-Ulusal tatiller ve günler makalesine ekleyebilirsiniz.”

Öğrencilerin yaptıkları yorumlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

“Litvanya’da tatillerimiz şunlar:

http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Lithuania. Devlet bu günler için tatil veriyor, bazıları ulusal ve bazıları dini. Ulusal tatiller tarihimizi hatırlamak için önemli günler, bu yüzden evine ulusal bayrağımızdan koymalı. Dini bayramlar ise aile ile birlikte olmak içindir. Başka kutlamalarımız da var ancak bunlar kadar önemli değil.”
[E9]

“Bazı İspanyol bayramları oldukça dinidir ve sabahları kiliseye gidip dua edersiniz ve sonra da kutlama için büyük bir parti verirsiniz. Ancak İspanya otonom bölgelere bölünmüştür bu yüzden tatiller değişebilir. Şu makaleyi ekliyorum:
http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Spain” [E13]

Hazırlanan Çevrimiçi Sisteminin Etkililiğinin Uluslararası Öğrencilerin Görüşlerine Göre Geliştirilmesine Yönelik Bulgular

2012 yılı güz döneminde uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmeler ve geçerlilik komitesi toplantıları sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde verilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bulgular sonucunda Çevrimiçi sistemin son hali oluşturulmuştur. Görüşmelere katılan öğrencilerden yapılan alıntılarda S1 ve S8 arası numaralar verilmiştir.

Birinci Grup Görüşmeler

Öğrencilerle görüşmeler öncesinde yazılı izinleri alınmıştır (EK A2). Hazırlanan görüşme formu ile 16.11.2012 tarihinde ERA-198 kodlu “Türkiye’de görsel kültür” dersinin yürütülmekte olduğu Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü toplantı salonunda iki öğrenci ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme formu EK A3’de sunulmuştur. Öğrenciler ders çıkışında oldukça yorgun olduklarını öne sürerek görüşmelere katılmak istememişler ancak araştırmacının açıklamaları üzerine ikna olmuşlar ve görüşmeler için gönüllü olmuşlardır. Daha sonra yapılacak görüşmeler için öğrencilerin bu isteksiz tutumunun sorun olabileceği anlaşılmıştır.

Birinci Geçerlilik Komitesi Toplantısında Alman Kararlar

23.11 2012 tarihinde birinci geçerlilik komitesi toplantısı yapılmış ve toplantıya kadar olan sürede yapılmış olan uygulamaların değerlendirilmesi yapılmıştır. Toplantıda daha

önce yapılmış olan iki öğrenci görüşmesinden elde edilen veriler incelenmiş, ileride görüşülmesi düşünülen altı öğrenci ile yapılacak görüşmelerde izlenmesi gereken yöntem üzerine kararlar alınmıştır. Toplantıda alınan kararlara dayanılarak 23.11.2012 tarihinden sonra aşağıda belirtilen uygulamalar yapılmıştır.

Öğrencilerin çalışmaya ilgisinin artırılması. Geçerlilik komitesi toplantısında öğrencilerin görüşmelere katılımında yaşanan sorunların aşılabilmesi için öğrencilerin daha fazla nasıl motive edilebileceği değerlendirilmiştir. Bu amaçla öğrencilere Türk kültürü ve Eskişehir'i anımsatacak küçük hediyelerin verilmesi kararlaştırılmıştır. Öğrencilere verilmek üzere Türk kültürüne ait küçük heykellerden oluşan lüle taşı anahtarlıklar hazırlanmıştır. Ayrıca öğrencileri çevrimiçi sistem ve projenin amaçları hakkında daha fazla bilgilendirmek için el ilanlarının dağıtılması istenmiştir. Daha önce hazırlanmış olan el ilanlarının kullanılması düşünülmüş ancak önceki tararım görsel olarak yetersiz bulunmuş ve tasarımın geliştirilmesi istenmiştir. Yeni tasarım ile hazırlanacak el ilanlarının görüşme yapılacak öğrencilere dağıtılması kararlaştırılmıştır.

Görüşme sonuçları. Geçerlilik komitesi toplantısında yapılmış olan iki görüşmeden elde edilen veriler incelenmiş ve derse katılmakta olan yabancı öğrencilerin tamamı ile görüşülmesinden sonra elde edilen veriler doğrultusunda çevrimiçi sistemde istenilen değişikliklerin yapılması kararlaştırılmıştır. Elde edilen verilerde öncelikli olarak belirtilen sorunların ulaşım ve Facebook yorumları modülü olduğu görülmüştür. Bu konuda yapılabilecek düzeltmeler için çalışmalara başlanmıştır. Ulaşım için hazırlanabilecek bir bölüm içerisinde Eskişehir'e Ankara ve İstanbul'dan ulaşımı görsel olarak açıklayacak bir animasyonun bulunması geçerlilik komitesi toplantısında kararlaştırılmıştır.

İkinci Grup Görüşmeler

Öğrencilerle yapılan ilk görüşmelerin değerlendirilmesi sonucu alınan kararlar doğrultusunda 30.11.2012 tarihinde ERA-198 dersi sonrasında öğrencilerle bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda öğrencilere çalışmanın amaçları tekrar anlatılmış ve projeyi tanıtan yeni el ilanı dağıtılmıştır. Ayrıca öğrencilere hazırlanan hediyeler verilmiş ve çalışmaya ilgi göstermeleri talep edilmiştir. Toplantıda öğrencilerin e-posta

adresleri alınmış ve adreslerine görüşme formunun gönderileceği belirtilmiştir. Öğrencilerden henüz görüşülmemiş ikisiyle Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Sekreterlik odasında görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılmak istenen diğer bir öğrenci kesinlikle çalışmaya katılmak istemediğini belirtmiştir. Neden sorulduğunda kendisinin diğer yabancı öğrencilere yardım konusunda isteksiz olduğunu belirtmiştir. Hafta içerisinde Google-Docs ortamında hazırlanan çevrimiçi görüşme formu öğrencilerin e-posta adreslerine gönderilmiştir. Görüşme yapılmamış dört öğrenci formu doldurarak geri göndermiştir.

İkinci Geçerlilik Komitesi Toplantısında Alınan Kararlar

07.12.2012 tarihinde görüşme sürecini ve elde edilen verileri değerlendirmek üzere ikinci geçerlilik komitesi toplantısı yapılmıştır. Toplantıda aşağıdaki kararlar alınmış ve uygulamaya konulmuştur.

Görüşmelere devam edilmesi. Henüz görüşme yapılmamış olan öğrencilerle görüşmeler yapılması ve katılımcıların verdikleri mevcut yanıtlar doğrultusunda Web sitesi üzerinde yapılacak değişiklikler için çalışmalara başlanması ancak değişikliklerin Web sitesi üzerinde henüz uygulanmaması kararlaştırıldı.

Facebook yorumları. Çevrimiçi sistem üzerinde her sayfada öğrencileri yorum ekleyebilecekleri bir bölüm bulunmaktadır. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan yola çıkılarak yorum eklemek için Facebook hesabını kullanmaktan çekinebilecekleri belirtildi. Öğrencilerden bilgi toplama süreci tamamlandıktan sonra öğrencilerin diğer çevrimiçi hesaplarını (Twitter, Yahoo, Inshare, Myshare...) kullanarak da bilgi ekleyebileceklerinin vurgulanması bu sorunu giderebileceği düşünüldü. Bu amaçla bu modülün başlığının “yorum ekle” şeklinde güncellenmesi ve modül üzerine diğer hesapların sembollerinin eklenmesi kararlaştırıldı.

Yarı Yapılandırılmış Görüşmelerin Analizinden Elde Edilen Bulgular

Araştırmaya katılmış olan sekiz öğrenci ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara daha önce hazırlanmış olan görüşme formundaki 11 soru sırasıyla

yöneltmiş ve katılımcıların yanıtları alınmıştır. Sorular ve katılımcıların verdikleri yanıtlarından elde edilen bulgular bu bölümde sunulmuştur.

Soru 1

Daha önce “www.erasmusattr.anadolu.edu.tr” çevrimiçi sistemini kullandınız mı? Cevabınız evet ise lütfen sonraki soruları cevaplayınız.

Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 33’de görülmektedir.

Tablo 33.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Kullanımları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Daha önce Erasmusattr çevrimiçi sistemini kullandınız mı?	f	Yüzde
Evet	8	100
Hayır	-	-
Toplam	8	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı daha önce Erasmusattr çevrimiçi sistemini ziyaret ettiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuca göre Anadolu Üniversitesi’ne gelecek uluslararası öğrencilere yapılan tanıtım faaliyetlerinin etkili olduğu görülmektedir.

Soru 2

Erasmusattr çevrimiçi sistemini nasıl keşfettiniz?

Uluslararası Öğrencilerin Erasmusattr çevrimiçi sistemini ne şekilde keşfettiklerinin öğrenilmesi ve kullanılan tanıtım yöntemlerinin hangisinin daha etkin olduğunu belirlemek amacıyla bu soru öğrencilere yöneltilmiştir. Öğrencilerin soruya verdikleri yanıtlar aşağıdaki Tablo 34’te açıklanmıştır.

Tablo 34.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemini Keşfetme Yöntemleri İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusattr çevrimiçi sistemini nasıl keşfettiniz?	f	Yüzde
Facebook grubu	7	87,5
Görüşme öncesi yapılan tanıtım	1	12,5
Toplam	8	100

Öğrencilerden yedisi çevrimiçi sistemi keşfetme yolu olarak Facebook grubunu göstermiştir. Facebook grubu “Erasmus(12/13 Fall-Spring) incomings @ Anadolu University OFFICIAL GROUP” başlığıyla, Anadolu Üniversitesi’ne 2012-2013 döneminde gelecek olan Erasmus öğrencileri ile haberleşmek amacıyla üniversite Uluslararası İlişkiler Birimi yetkilerince kurulmuştur. 16 Ağustos 2012 tarihinde Mesaj 1 öğrencilerle paylaşılmıştır.

Mesaj 1.

Facebook Grubunda Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminin Tanıtımı İçin Gönderilen Mesaj

Ozan COŞKUNSERÇE tarafından: tarih 16 Ağustos 2012, saat 17.06

Merhaba Arkadaşlar.

Erasmusattr, Anadolu Üniversitesi’nin uluslararası öğrencileri için hazırlanmış resmi olmayan bir çevrimiçi sistemdir. Bütün içerik ve tasarım Erasmus öğrencilerimiz tarafından hazırlanmıştır. Hedefimiz; uluslararası öğrencilere Türk kültürünü anlama, seyahat, iletişim ve Eskişehir’de günlük yaşam alanlarında yardımcı olmaktır.

Web sitemiz artık 2011 yılı Erasmus öğrencilerinin deneyimlerini de içeriyor. Ayrıca her sayfanın altında bulunan “Facebook Yorumları” bölümü ile sizde yorum yapabilir ve sorular sorabilirsiniz.

Umarım size yardımcı olabiliriz.

Öğrencilerden sadece birisi çevrimiçi sistemi ilk defa görüşmelerden önce yapılan tanıtımlar sayesinde keşfettiğini ve ziyaret ettiğini belirtmiştir. Bu durumda 2012 yılı güz dönemi başlangıcında yapılmış olan:

- Facebook grubunda mesaj atılması,
- Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi Web sitesinde, Erasmusatr çevrimiçi sistemine bağlantı verilmesi,
- Yeni gelen öğrencilere Erasmusatr çevrimiçi sistemini tanıtıcı el ilanının dağıtılması,

yöntemlerinden Facebook grubuna mesaj atılmasının oldukça etkin olduğu, araştırmadaki öğrencilerin büyük çoğunluğunun çevrimiçi sistemden bu yolla haberdar olduğu görülmüştür.

Eylem planı. Erasmusatr çevrimiçi sistemin sonraki dönemlerde gelecek öğrencilere Facebook grubunda oluşturulacak resmi grup aracılığı ile tanıtımının yapılması kararlaştırılmıştır.

Soru 3

Erasmusatr çevrimiçi sistemini ne kadar sıklıkla kullandınız?

Öğrencilerin çevrimiçi sistemi keşfettikten sonra tekrar ziyaret etme ihtiyacı duyup duymadıklarını öğrenmek amacıyla bu soru öğrencilere yöneltilmiştir. Öğrenciler Tablo 35’te belirtilen cevapları vermişlerdir.

Tablo 35.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sistemini Ziyaret Etme Sıklıkları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusatr çevrimiçi sistemini ne sıklıkla ziyaret ettiniz?	f	Yüzde
Toplam 2 kere	4	50
Sadece 1 kere	4	50
Toplam	8	100

Erasmusatr çevrimiçi sistemini sadece bir kere ziyaret ettiğini belirten öğrencilerden üçü, çevrimiçi sistemini Facebook grubunda gördükten sonra incelediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden birisinin bu soruya yanıtı şu şekildedir:

“Bağlantıya tıkladım ve Web sitesini inceledim.”[S7]

Bu öğrencilerin hepsi çevrimiçi sistemi Facebook grubu aracılığı ile keşfetmiş ve incelemiş ve daha sonra tekrar ziyaret etme ihtiyacı duymamıştır. Öğrencilerden birisi ise çevrimiçi sistemi yine bir kere ziyaret etmiş ancak bu ziyaret görüşmeler öncesinde yapılan tanıtımlar neticesinde gerçekleşmiştir.

Çevrimiçi sistemi iki kere ziyaret ettiğini belirten katılımcıların ilk ziyaretlerinin tamamı Facebook grubunda yaptıkları keşif sonunda gerçekleşmiş, diğer ziyaretler ise muhtelif zamanlarda gerçekleşmiştir. Örneğin iki katılımcı aşağıdaki gibi görüş belirtmiştir.

“İki kere ziyaret ettim. Grupta ilk defa gördüğümde ve ikincisi Türkiye’ye uçmadan önce.”[S6]

“ İki kere ziyaret ettim. İlk kez ziyaret ettiğimde ve Eskişehir’e geldikten sonra.”[S8]

Katılımcılardan biri ise önce çevrimiçi sistemi bir kere ziyaret ettiğini belirtmiş, ikinci ziyaretini ise görüşmenin ilerleyen sorularında hatırlamıştır.

“Aslında Eskişehir’e nasıl ulaşacağımı öğrenmek için de ziyaret ettim.”[S1]

Bu bulgular ışığında öğrencilerin tamamının çevrimiçi sistemi incelemeye değer bulunduğu ve ziyaret ettiği, yarısının çevrimiçi sistemi sadece bir kez incelediği ve bir daha ziyaret etme ihtiyacı duymadığı anlaşılmaktadır. Diğer yarısı ise çevrimiçi sistemi tekrar ziyaret etme ihtiyacı duymuştur. Bu ziyaret Eskişehir’e gelmeden önce veya geldikten hemen sonra gerçekleşmiştir. Katılımcıların çevrimiçi sistemdeki bilgilere en çok Eskişehir’e gelmeden hemen önce ve Eskişehir’e geldikten hemen sonra ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılabilir.

Soru 4

Erasmusatr çevrimiçi sistemini bir sorunuza/probleminize çözüm bulmak için hiç ziyaret ettiniz mi? Sorununuz/probleminiz neydi?

Bu soru katılımcıların çevrimiçi sistemi herhangi bir sorunlarına çözüm bulmak için ziyaret edip etmediklerini ve bu sorunların ne olduğunu öğrenmek için sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri yanıtla Tablo 36’da listelenmiştir.

Tablo 36.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sistemini Ziyaret Etme Nedenleri İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusatr çevrimiçi sistemini hangi sorununuzu çözmek için ziyaret ettiniz?	f	Yüzde
Özel bir amaçla ziyaret etmedim.	4	50
Eskişehir’e ulaşım sorunu	2	25
Eskişehir’de iklime uygun giyim sorunu	1	12,5
Eskişehir’de popüler mekânları bulma sorunu	1	12,5
Toplam	8	100

Öğrencilerden Erasmusatr çevrimiçi sistemini daha önce bir kere ziyaret ettiğini belirtmiş olan katılımcılar bu soruya da yanıt olarak hayır cevabını vermişler yani çevrimiçi sistemini özel bir amaçla ziyaret etmediklerini belirtmişlerdir. Bu durumdan katılımcıların % 50’sinin çevrimiçi sistemini sadece bir kere inceledikleri sonucuna varılabilir.

Çevrimiçi sistemi iki kere ziyaret ettiğini belirten diğer dört katılımcı bu ziyaretlerinde farklı sorunlarına yanıt aradıklarını belirtmişlerdir. Örneğin bunlardan ikisi, henüz ülkesinde iken Eskişehir’e ne şekilde ulaşabileceğini bulmak için Erasmusatr çevrimiçi sistemini ziyaret ettiğini belirtmiştir.

Aslında Eskişehir’e nasıl ulaşacağımı öğrenmek için ziyaret ettim. Aynı bilgi üniversitenin Web sitesinde de vardı. Sebebini bilmiyorum ama aradığımı üniversitenin

Web sayfasında kolayca bulamadım ve bu Web sitesinde (erasmusattr) aradım... Belki. Eskişehir'e gitmeden önce ana konulardan birisi. Oraya nasıl gidebilirim? [S1]

Katılımcılardan birisi ise Eskişehir'e yolculuk öncesi valizini hazırlarken Eskişehir'in iklimi hakkında yardıma ihtiyaç duymuştur.

"Valizime koyacağım elbiselerimi hazırlarken iklim bölümü bana yardımcı oldu." [S5]

Katılımcılardan başka birisi ise Eskişehir'e geldikten sonra gidebileceği popüler mekânları öğrenmek istemiştir.

"Buraya geldikten sonra popüler mekânları araştırdım." [S8]

Eylem planı. Bu sorudan elde edilen veriler ışığında araştırmacı geçerlilik komitesi üyelerinin onayı ile bir eylem planı kararı almıştır. Öğrencilerin ikisinin Eskişehir'e gelmeden önce Eskişehir'e ulaşım ile ilgili bilgi almak için Erasmusattr çevrimiçi sistemini ziyaret etmiştir. Daha sonraki sorularda da Eskişehir'e gelmeden önce daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduğunu belirten öğrenciler olmuştur. Bu veriler dayanılarak bilgi bölümünün altında "Eskişehir'e ulaşım" başlıklı bir makale oluşturulmasının gerekli olduğu fark edilmiş ve bu yönde bir eylem planı kararı alınmıştır. Bölüm içerisinde geçerlilik komitesi üyelerinin isteklerine uygun olarak Eskişehir'e havalimanlarından ulaşımı görsel olarak ifade eden bir animasyon eklenmesi de kararlaştırılmıştır. Makale de Eskişehir'e ulaşım için öğrencilerin Türkiye'de kullanabilecekleri uluslararası havalimanlarından (Atatürk, Sabiha Gökçen, Esenboğa) Eskişehir'e ulaşımın tam bir rehberinin bulunması kararı alınmıştır.

Soru 5

Erasmusattr çevrimiçi sistemin hangi bölümleri sizin için daha fazla yardımcıdır? Lütfen açıklayınız.

Çevrimiçi sistemin hangi bölümlerini ile katılımcılara daha fazla yardımcı olunabildiğinin belirlenmesi için bu soru sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri yanıtlar Tablo 37'de listelenmiştir.

Tablo 37.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sisteminde Kendine Daha Fazla Yardımcı Buldukları Bölümler İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusatr çevrimiçi siteminin hangi bölümleri sizin için daha fazla yardımcıdır?	f	Yüzde
Bilgi	3	27,2
Bilgi-Gelmeden önce	3	27,2
Bilgi-Yemek Rehberi	1	9,1
Bilgi-İklim	1	9,1
Seyahat	1	9,1
Tavsiye edilen mekânlar	1	9,1
Günlük yaşam	1	9,1
Toplam	11	100

Katılımcılardan üçü bilgi bölümünün içeriğinin kendisi için en çok yardımcı olduğunu belirtmiştir. Bu yorumlara örnek olarak aşağıdaki bölüm verilebilir:

“Bilgi benim için en çok yardımcı bölümdür çünkü İspanya’dayken en çok yardıma ihtiyaç duymuştum.” [S7]

Bunun dışında diğer katılımcılarda bilgi bölümünü belirtmek yerine bu bölümün altındaki bazı makaleleri kendileri için en çok yardımcı olarak belirtmişlerdir. Bunlar içerisinde üç öğrenci bilgi bölümünün altındaki “gelmeden önce” makalesi hakkında yorumda bulunmuştur.

“Bence buradaki en önemli bölüm “gelmeden önce” dir.” [S2]

Başka bir katılımcı bilgi bölümünün altında “yemek rehberi” makalesi hakkında yorumda bulunmuştur.

“Yemekler ile ilgili olan bölümü seviyorum. Türk yemekleri hakkında bilgi sahibi olmanızı sağlar ve böylece restoranlarda yemek siparişi vermeniz daha kolay olur.” [S4]

Bilgi bölümü altındaki iklim makalesini kendisine yardımcı bulan katılımcının yorumu aşağıdaki gibidir.

“İklim mesela. Çünkü gelmeden önce ne tür elbiseler alınması gerektiği önemlidir.”[S1]

Seyahat, tavsiye edilen mekânlar ve günlük yaşam başlıklarının kendilerine yardımcı olabileceği hakkında birer katılımcı yorumda bulunmuştur. Yorumlar genel olarak incelendiğinde bilgi bölümünün kendine yardımcı olabileceği hakkında toplam sekiz yorum bulunmaktadır. Bu bölüm öğrenciler tarafından oldukça önemli bulunmaktadır. Buna neden olarak da öğrencilerin Eskişehir hakkında en bilgisiz oldukları zamanın yola çıkmadan önce, seyahatleri süresince ve Eskişehir’deki ilk günlerinin olması gösterilebilir. Bilgi bölümündeki makaleler daha çok bu döneme yöneliktir. Öğrenciler sonraki aylarda daha fazla bilgi ve sosyal çevre sahibi olmakta ve çevrimiçi sistemde sunulan bilgilere daha az ihtiyaç duymaktadır.

Soru 6

Erasmusattr çevrimiçi sistemin hangi bölümleri sizin için gereksizdir? Lütfen açıklayınız.

Çevrimiçi sistemde öğrencilerin daha az ilgi gösterdikleri bölümler bu soru ile belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sisteminde Gereksiz Buldukları Bölümler İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusattr çevrimiçi sisteminde hangi bölümleri sizin için gereksizdir?	f	Yüzde
Basit Türk dili	3	33,3
Videolar	2	22,2
Günlük yaşam-Geziler	1	11,1
Kültürel konular	1	11,1
Fotoğraflar	1	11,1
Günlük yaşam	1	11,1

Katılımcıların çevrimiçi sistem içerisinde en fazla gereksiz buldukları bölüm %33,3 ve üç yorum ile basit Türk dili bölümüdür. Bir katılımcı bu durumun nedenini şu şekilde açıklamıştır:

“Türk dili bölümü gereksizdir. Ben Türk arkadaşlarımdan öğrenebilirim.”[S7]

İki katılımcı da videolar bölümünü gereksiz bulmuşlardır. Açıklamalarından biri şu şekildedir:

“Videoları izlemek ihtiyacı duymuyorum. Çok fazla zamanım yok.”[S6]

Bunların dışında birer yorum da günlük yaşam-geziler, kültürel konular, fotoğraflar, günlük yaşam başlıklarına ve makalelerine gelmiştir. Yorumlar genel olarak incelendiğinde bir başlık üzerinde yorumların çok fazla odaklanılmadığı görülmektedir. Öğrencilerin tamamen ilgisi dışında olan bir başlık veya makale olduğu söylenememektedir. Başlıklar daha önce uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmelerde elde edilen veriler ve tasarım grubunda bulunan uluslararası öğrencilerle yapılan küçük odak grup görüşmeleri sonucunda oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular daha önce yapılan bu çalışmaların öğrencilerin ihtiyaçlarını doğru ölçtüğü bilgisine ulaşılabilir. Katılımcılarda bu durumu yorumlarında belirtmişlerdir.

“Bütün bölümler gerekli ama bence günlük yaşam bölümünün altında Geziler gereksiz. Çünkü ilk geldiğiniz günler gezmek istemiyorsunuz. Belki seyahat başlığının altında olabilir. Oldukça basit, bütün bölümler önemli bence.” [S3]

Soru 7

Erasmusattr çevrimiçi sistemi içerisinde dolaşımında sorun yaşadınız mı?

Katılımcılardan site içi dolaşım ile ilgili sorun bildiren olmamıştır. Çevrimiçi sistem içerisinde aradıklarını kolayca bulabildiklerini belirtmişlerdir.

“Aradığımı kolayca buluyorum. Oldukça açık.”[S2]

“Hayır. Oldukça basit.”[S5]

Soru 8

Erasmusattr çevrimiçi sistemindeki öğrenci yorumları sizin için yardımcı mıdır? Lütfen açıklayınız.

Erasmusattr çevrimiçi sistemin içeriğinin oluşturulması için çalışan öğrenciler makalelere kendi yorumları ile katkıda bulunmuşlardır. Bu yorumlar daha çok öğrencilerin konu hakkında geçmiş deneyimlerini içermektedir. Bu soru ile katılımcıların bu yorumların hakkındaki görüşleri öğrenilmek istenmiştir. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlar Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemindeki Öğrenci Yorumları İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Erasmusattr çevrimiçi sistemindeki öğrenci yorumları sizin için yardımcı mıdır?	f	Yüzde
Evet	7	87,5
Evet. Ama Facebook hesabımı kullanmak istemiyorum.	1	12,5
Toplam	8	100

Katılımcıların tamamı öğrenci yorumlarının kendileri için yardımcı bulmuştur. Bazıları da özellikle hangi makaledeki yorumları beğendiğini belirtmiştir.

“Benim için yorumlar tavsiye niteliği taşır. Örnek vermek gerekirse görülmesinin önemli olduğunu belirten bir yorum üzerine Türk hamamına gitmişim.” [S4]

“Evet, deneyimleri benim için önemlidir. Örneğin, otostop makalesinin altındaki yorumları beğendim.” [S6]

Katılımcılardan birisi ise yapılan yorumları beğenmiş ve kendisi için faydalı olabileceğini belirtmiştir. Ancak yorum eklemek için kullanılan Facebook yorumları hakkında bazı çekincelerinin olduğu söylemiştir.

“Evet bence yardımcı olabilir ama ben Facebook hesabımı kullanarak yorum eklemek istemiyorum. Çünkü Facebook da olanları Facebook da kalmasını istiyorum.”[S1]

Katılımcı çevrimiçi sisteme yorum ekleyince Facebook profilinin gözükmemesini istememektedir. Bu sorun geçerlilik komitesi toplantısında da paylaşılmış ve çözümü için bir eylem planı hazırlanmıştır.

Eylem planı. Katılımcıdan Facebook hesabını kullanmakta çekince belirtmesi üzerine Erasmusatr çevrimiçi sistemine yorum ekleyebilmelerini sağlayan “Facebook yorumları” modülünün başlığının “yorum ekleyin” olarak değiştirilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca kullanıcıların farklı hesaplarını (Twitter, Yahoo, Inshare, Myshare...) kullanarak yorum ekleyebilmelerinin mümkün hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Soru 9

Erasmusatr çevrimiçi sisteminin hangi bölümü sizin için en ilginçtir? Lütfen açıklayınız.

Katılımcıların çevrimiçi sistemde hangi bölüme daha fazla ilgi gösterdiğinin belirlenmesi amacıyla bu soru hazırlanmıştır. Katılımcıların yorumları Tablo 40’da verilmiştir.

Tablo 40.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusatr Çevrimiçi Sisteminde En İlginç Bulduğu Bölümler

Erasmusatr çevrimiçi sisteminin sizin için hangi bölümü en çok ilginçtir?	f	Yüzde
Türk Yemekleri-Yemek rehberi	4	50
Gelmeden önce	2	12,5
Günlük yaşam	1	12,5
Eskişehir’in sesleri	1	12,5
Toplam	8	100

Katılımcıların verdikleri yanıtlar incelendiğinde yüzde 50 sinin veya dördünün çevrimiçi sistemde en ilginç bulunduğu bölüm Türk yemekleri yani bilgi bölümünün altındaki “yemek rehberi” makalesidir. Yabancı öğrencilerle daha önce görüşmelerden de Türk yemekleri hakkında oldukça meraklı oldukları bilinmektedir. Bu durumda çevrimiçi sistem ile ilgili ileride yapılacak tanıtımlarda bu içeriğe daha fazla vurgu yapılması önemlidir. Katılımcıların yaptıkları yorumlardan bazıları şu şekildedir:

“Türk yemekleri hakkındaki bölüm enteresandı. Yeni tatları keşfetmeyi severim.”[S6]

“Türk mutfağı ile ilgileniyorum bu yüzden yemek rehberi bölümü ilgimi çekiyor.”[S8]

İki katılımcı da bilgi bölümünün altındaki gelmeden önce bölümü ilginç bulmuştur. Katılımcılardan üçü de daha önce bu bölümü kendileri için en yardımcı bölüm olarak seçmişti. Bu durumda katılımcıların bu bölüme ilgi göstermeleri normal karşılanmaktadır. Bir katılımcının yorumu aşağıdadır:

“Gelmeden önce bölümü.”[S2]

Diğer katılımcılardan birisi “günlük yaşam” ve diğer birisi de “Eskişehir’in sesleri” bölümleri hakkında olumlu görüş bildirmiştir.

Soru 10

Erasmusattr çevrimiçi sistemine yeni bir bölüm veya içerik olarak ne eklenmelidir?

Öğrencilerin çevrimiçi sistemden ek içerik olarak beklentileri bu soru ile öğrenilmeye çalışılmıştır. Katılımcılardan gelen yanıtlar Tablo 41’de verilmiştir.

Tablo 41.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemine Eklenmesini İstekleri Bölümler

Erasmusattr çevrimiçi sistemine hangi bölüm veya içerik eklenmelidir?	f	Yüzde
Fikrim yok	3	37,5
Eskişehir’e ulaşım rehberi	2	25
Dersler hakkında bilgi	1	12,5

Oturma izni alınması	1	12,5
Tavsiye edilen mekanlara ulaşım hakkında bilgi	1	12,5
Toplam	8	100

Katılımcıların dördü soruya “fikrim yok” yanıtını vermiştir.

“Şuan aklıma bir şey gelmiyor.”[S1]

“Bilmiyorum.”[S8]

Katılımcılardan ikisi Eskişehir’e ulaşım hakkında daha fazla bilgi istemiştir.

“Eskişehir’e ulaşım hakkında bir rehber olması çok yardımcı olurdu.”[S7]

Daha önce verilen yanıtlardan yola çıkılarak alınan eylem planı kararında, Eskişehir’e ulaşım rehberi hazırlanması bulunmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin içerik olarak bu beklentisinin karşılanması hedeflenmektedir.

Katılımcılardan birisi çevrimiçi sistemi içerik olarak oldukça yeterli bulmakta ancak üniversitedeki dersleri hakkında daha fazla bilgi istemektedir.

“Oldukça dolu bir içerik var bence. Ama belki bazı üniversiteler, benimkisi örneğin, fotoğrafçılık ve basit Türk dili derslerini seçmeme izin vermiyor. Bu konuda bilgi verilebilir.”[S3]

Öğrencilere ders seçimi konusunda bilgi verilmesi, çevrimiçi sistemin içeriğinin belirlendiği analiz safhasında da ele alınmıştır. Ancak bu konuda yeterli içeriğe ulaşımın mümkün olmadığı ve içeriğin sürekli hocalarla bağlantıda olunmasını gerektirdiği gerekçesiyle uygulamaya konulmamıştır.

Oturma izni alınması ile ilgili bir istek bulunmaktadır.

“İhtiyaç duyduğum konu emniyet merkezlerinden alınan oturma izninin tüm prosedürü. Bu işlem için hangi belgeler gerekiyor? Bu konuda belki daha fazla açıklama olabilir.”[S1]

Öğrencinin bu isteği geçerlilik komitesi toplantısında değerlendirilmiş ve bir eylem planı kararı alınmıştır.

Başka bir katılımcıda tavsiye edilen mekânlara ulaşım hakkında bilgi verilmesini istemektedir.

“Tavsiye edilen mekânlara ulaşım için tam açıklama. Örneğin hangi otobüs ile veya haritalar, bilet fiyatları.”[S4]

Tavsiye edilen mekânların çoğunda adres ve harita bilgileri bulunmaktadır. Ancak katılımcının bu isteği geçerlilik komitesinde de tartışılmış ve bu konuda bir eylem planı hazırlanmıştır.

Eylem planları. Yapılan yorumlardan birinde oturma izni alınması hakkında açıklama istenmektedir. Geçerlilik komitesi toplantısında bu görüş uygun bulunmuş ve çevrimiçi sistemin bilgi bölümünde “geldikten sonra” makalesinin altına oturma izni alınması konusunda yeterli açıklama eklenmesi kararlaştırılmıştır.

Katılımcıların daha önce yaptıkları yorumlar sonucu Eskişehir’e ulaşım rehberi kararı alınmıştır. Ancak öğrenciler Eskişehir’e ulaştıktan sonra oturacakları evlerine veya Üniversite’ye ulaşımının da sorun olabileceği düşünülmüştür. Ayrıca katılımcı yorumunda belirttiği gibi Eskişehir içerisinde tavsiye edilen mekânlara ulaşım konusunda da yardıma ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle “Eskişehir’de ulaşım” başlıklı bir makale hazırlanması kararlaştırılmıştır. Makalede Eskişehir’in ulaşım haritası, otobüs ve tramvay bilet fiyatları ve otobüs saatlerinin yer alması istenmiştir.

Soru 11

Erasmusattr çevrimiçi sistemi hakkında genel değerlendirmeniz ve fikirleriniz nelerdir?

Bu son soru ile katılımcıların çevrimiçi sistem hakkında ki genel görüşleri alınmak istenmiş ve daha önce ki sorularda belirtilememiş olan fikirlerin alınması hedeflenmiştir. Verilen yanıtlar Tablo 42’de sunulmuştur.

Tablo 42.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Erasmusattr Çevrimiçi Sistemi Hakkında Genel Değerlendirmeleri ve Görüşleri

Erasmusattr çevrimiçi sistemi hakkında genel değerlendirme ve görüşler	f	Yüzde
Oldukça iyi. Herhangi bir sorun yok.	7	87,5
Bazı bölümler hoş, bazıları	1	12,5

benim için değerli değil

Toplam

8

100

Sorunun yöneltildiği sekiz katılımcıdan yedisi çevrimiçi sistem hakkında herhangi bir olumsuz görüş bildirmemiş ve memnun olduğunu belirtmiştir. Yorumlardan bazıları aşağıdaki gibidir.

“İyi ve kullanışlı bence. Ayrıca bence gelecekte gelecek öğrencilere yardım için iyi bir fikir.”[S3]

“Yabancı öğrenciler için oldukça yardımcı.”[S6]

Sadece bir katılımcı farklı bir görüş bildirmiştir. Çevrimiçi sistemde bazı bölümleri beğenirken, bazı bölümlerin kendisi için önemsiz olduğunu belirtmiştir.

“Çevrimiçi sistemdeki bazı bölümler hoş. Bazıları benim için çok fazla değerli değil... Daha öncede açıkladığım gibi buraya gelmeden önce ihtiyaç duyulan bilgi, yanınızda getirmeniz gerekenler, seyahat benim için önemli. Diğerleri o kadar değil.”[S1]

Katılımcılar genel olarak çevrimiçi sistem hakkında olumsuz görüş bildirmemişler ve çevrimiçi sistemden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Bu sorudan elde edilen veriler doğrultusunda herhangi bir geliştirme planlanmamıştır.

Erasmusatr Çevrimiçi Sisteminde Yapılan Değişiklikler

Katılımcılarla yapılan görüşmeler ile görüşmelerde elde edilen veriler doğrultusunda eylem planları hazırlanmıştır. Bu aşamada bu eylem planlarının uygulamasına geçilmiştir. Bu eylem planları doğrultusunda Erasmusatr çevrimiçi sistemi üzerinde yapılan değişiklikler şunlardır:

1. Bilgi bölümünün altında, “Eskişehir’e nasıl ulaşılır?” başlıklı bir makale oluşturulmuştur. Makalenin içeriğinde: İstanbul Atatürk ve Sabiha Gökçen havalimanlarından Eskişehir’e ulaşmak için kullanabilecekleri terminal ve gara ulaşım, İstanbul ve Ankara’dan, Eskişehir’e ulaşımı açıklayan bir animasyon, tüm tren ve otobüs ücretleri, ihtiyaç duyabilecekleri diğer Web sitelerine bağlantılar bulunmaktadır.

2. Bilgi bölümünün altında, “Eskişehir’de ulaşım” başlıklı bir makale oluşturulmuştur. Makalenin içeriğinde Eskişehir’in tramvay sisteminin haritası, otobüs saatleri, tramvay ve otobüs ücretleri hakkında bilgi bulunmaktadır.
3. Bilgi bölümünün altında, “ilk günler” makalesinin içeriğinde oturma izni alınması hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

Her sayfada bulunan “Facebook yorumları” modülünün başlığı “yorum ekleyin olarak değiştirilmiş ve kullanıcıların farklı hesaplar kullanarak (twitter, yahoo, inshare, myshare...) yorum ekleyebilmeleri sağlanmıştır.

Üçüncü Grup Görüşmeler

Erasmusatr çevrimiçi sistemi üzerinde yapılan değişikliklerin, katılımcıların belirttiği sorunları düzeltip düzeltmediğinin ve öğrencilerin ilave içerik isteklerinin ne oranda karşılandığının öğrenilmesi amacıyla üçüncü grup görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin daha önce görüş bildirmiş olan sekiz öğrenci ile devam etmesi sağlanmıştır. Bu amaçla 10.01.2013 tarihide, ERA 198 kodlu dersin final sınavı sonrasında, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü’nde, Doç. Dr. Özgür SOĞANCI’nın odasında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara dört soru yöneltilmiştir ve her bir soru öncesinde katılımcılara önce bilgisayar başında çevrimiçi sistemde yapılan değişiklik gösterilmiştir. Daha sonra yapılan bu değişiklik hakkında soru sorulmuş ve katılımcıların görüşleri alınmıştır.

Soru 1

Öğrencilerimizin çoğu görüşlerinde Eskişehir’e kendi ülkelerinden gelişlerinde sorun yaşadıklarını belirttiler. Bizde “Eskişehir’e nasıl ulaşılır” başlıklı bir makale oluşturduk. Bu makaleyi inceleyip size yardımcı olup olmadığını değerlendirir misiniz?

Katılımcıların tamamı bu yeni makale hakkında olumlu görüş bildirmiştir. Bazı Görüşler şu şekildedir:

“Evet, iyi gibi. Çünkü ben Atatürk Havalimanına vardığımda otobüs terminaline varmak için tramvay kullanmam gerekti... Evet, benim için oldukça yardımcı.”[S6]

“Evet bence oldukça kullanışlı.”[S4]

“...bence Eskişehir’e ulaşmak isteyen birisi için oldukça kullanışlı.”[S7]

“Bence de oldukça yardımcı.”[S2]

Sadece öğrencilerden birisi bu soruya Daha önce Eskişehir’e ulaşırken yaşadığı bir sorunu belirterek cevap vermiştir. Kendisine bu konuda makale içerisinde bilgi verildiği açıklanmış ve bunun üzerine öğrenci olumlu görüş belirtmiştir.

“Benim yaşadığım esas sorun ise Ankara’dan Eskişehir’e tren olduğunu biliyorduk ancak tren doluydu ve kapıları kapanmıştı. Oldukça üzüldük. Hava limanından tren istasyonuna gelmiştik... Tamam.”[S1]

Bütün öğrencilerin makale hakkında olumlu görüş belirtmesi öğrencilerin daha önce yapılan görüşmelerde belirttikleri Eskişehir’e ulaşım sorunları ile ilgili yeterli bilgi verildiği sonucuna ulaşılmasını sağlamıştır.

Soru 2

İkinci olarak “Eskişehir’de ulaşım” başlıklı bir makale oluşturduk. Bu makaleyi inceleyip size yardımcı olup olmadığını değerlendirir misiniz?

Bu soruya katılımcıların verdikleri yanıtlar incelendiğinde katılımcıların tamamının makale hakkında olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Verilen yanıtlardan bazıları şu şekildedir:

“Evet, iyi gibi görünüyor. Örneğin kampüse ulaşımında yardımcı olabilir.”[S6]

“Evet. İyi bence.”[S5]

Öğrencilerin yanıtlarından yola çıkılarak, makalenin öğrencilerin Eskişehir’e ulaşım konusundaki sorunları hakkında yeterli bilgi verdiği anlaşılmaktadır. Bu konuda hazırlanmış olan eylem planının hedeflenen doğrultuda sonuç verdiği görülmüştür.

Soru 3

İlk günler başlığının altında oturma izni alınması ile ilgili bilgi verdik. Verilen bilgi sizin için yeterli midir?

Türkiye’de oturma izni alınması işlemi hakkında ilk günler makalesi altında verilen bilginin yeterliliği katılımcıların görüşleri ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların tamamı verilen bilgiyi yeterli bulmuşlar ve ek bilgi ihtiyacı belirtmemişlerdir.

Katılımcılardan bazılarının yorumları aşağıdaki gibidir.

“ESN oturma izni almak hakkında bütün bilgileri verdi. Bu yüzden başka yere bakma ihtiyacı duymadık ama iyi tabii ki. Kullanışlı.”[S6]

“Yeterli bence.”[S4]

Soru 4

Her sayfanın altına Facebook, Twitter, Google, Myshare, Inshare hesabınızı kullanarak yorum ekleyebiliyorsunuz. Bazı öğrenciler Facebook hesabını kullanmak istemediğini söyledi. Bizde diğer hesaplarla da giriş yapılabilmesini sağladık ve başlığı “yorum ekleyin” şeklinde değiştirdik. Sayfalara yorum eklemekte sizin için bir problem var mı?

Bu soru ile öğrencilerin çevrimiçi sistemin her sayfada bulunan, yeni başlığı ile “yorum ekleyin” modülünü kullanmak ile ilgili bir probleminin olup olmadığı belirlenmek istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar Tablo 43’de özetlenmiştir.

Tablo 43.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Yorum Ekleyin” Modülü İle İlgili Yanıtlarının Dağılımı

Sayfalara yorum eklemekte sizin için bir problem var mı?	f	Yüzde
Hayır	7	87,5
Evet, Facebook dışında hesabım yok.	1	12,5
Toplam	8	100

Katılımcılardan yedisi çevrimiçi sistem üzerinde sayfalara “yorum ekleyin” modülünü kullanarak yorum ekleme de kendileri için bir sorun olmadığını belirtmiştir. Hatta öğrencilerden bazıları Facebook hesabı ile de yorum ekleyebileceğini belirtmiştir.

“Yorum eklenebilir, bence herhangi bir sorun yok.” [S7]

“Hayır, ben Facebook hesabımdan da gönderebilirim.” [S6]

Öğrencilerden birisi ise olumsuz görüş belirtmiş ve çevrimiçi sisteme bu haliyle de yorum eklemeyeceğini çünkü kendisinin Facebook dışındaki hesapları kullanmadığını, Facebook hesabını da çevrimiçi sistemde kullanmak istemediğini belirtmiştir.

“Ben Web sayfası üzerinde gerçek ismimin gözükmesini istemiyorum o yüzden facebook hesabımı kullanmak istemem... Onları kullanmıyorum. Gerçek ismimin görünmesini istemiyorum ama takma isim kullandığım bir hesaptan olabilir.”[S1]

Katılımcının verdiği yanıt yapılan son geçerlilik komitesi toplantısında da paylaşılmıştır. Yapılan değerlendirmede, katılımcının çevrimiçi sisteme yorum eklemek istemesi halinde Facebook dışında diğer hesapları da üye olarak kullanabileceği ancak “yorum ekleyin” modülünün herhangi bir hesap üyeliği olmadan kullanımının güvenlik açısından sorun yaratabileceği vurgulanmıştır. Bu nedenle bütün öğrencilerin yanıtlarından bu modül ile ilgili herhangi bir sorun bulunmadığı genel sonucuna ulaşılmış ve eylem planının hedefine ulaştığı belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın temel amacı, Eskişehir’de lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine katkı sağlayabilecek bir çevrimiçi sistemi uluslararası öğrencilerin katılımı ile geliştirmektir. Araştırma bir eylem araştırması olarak yapılandırılmıştır. Çevrimiçi sistemin geliştirilme ve uygulama sürecine ilişkin araştırmada dört araştırma sorusuna yanıt bulunmaya çalışılmıştır. Her soruyla ilgili elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara ulaşılmıştır.

Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecindeki Gereksinimlerine Yönelik Sonuçlar

İlk araştırma sorusu çerçevesinde Türk kültürü ve çevreye uyum sürecindeki gereksinimleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sorusuna yönelik bulgu elde etmek amacıyla 2010 yılı güz döneminde dokuz uluslararası öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin yanıtlarının analizi ile öğrencilerin geldikleri ülkede uyum sürecine ilişkin yaşadıkları en büyük sorun iletişim, olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin belirli bir kısmı konaklama ve ulaşım konusunda sorunlar yaşadıkları belirtmekle birlikte bu sorunu yaşayan öğrenciler çoğunlukta değildir. Öğrencilerin iletişim sürecinde sorun yaşamaları geldikleri üniversite ya da şehirde yabancı dil kullanım düzeyine ve niteliğine bağlı olabilir. Çünkü iletişim sürecinde en yoğun kullanılan dil İngilizcedir ve akademik yaşantı içerisinde dahi belirli bir oranda etkili yabancı dil konuşma yeterliği olması beklenirken bu oranın oldukça düşük olduğu düşünüldüğünde günlük yaşam içerisinde bu tür bir sorunla karşılaşma olasılıkları daha yüksektir.

Özoğlu ve diğerleri (2012) tarafından yapılan bir çalışmada yabancı öğrencilerin yaşadıkları sorunlar dile bağlı sorunlar, konaklama, sağlık sigortası ve maddi sorunlar olarak belirlenmiştir. Çalışmada belirlenen dile bağlı sorunların, öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan iletişim ve üniversite personeli ile iletişim sorunlarının kaynağı olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin Türk kültürü hakkında en çok bilgi sahibi olduğu konu olarak Türk dilini belirtmeleri, öğrencilerin bu konuda

yaşadıkları sorunları Türk dili kullanım becerilerini geliştirerek aşmaya çalıştıklarını düşündürmektedir.

Yurt dışına giden Türk öğrencilerin yaşadıkları sorunları belirlemeye çalışan başka bir çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Ersoy, 2013). Öğrenciler dil, kültür ve önyargı konularında sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğu İngilizceyi etkili konuşamamaları nedeniyle iletişim sorunları yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumda uluslararası öğrencilerin ve üniversite personelinin İngilizce iletişim becerilerinin eksikliği de uluslararası öğrencilerin yaşadıkları iletişim sorununa neden olarak gösterilebilir.

Görüşme yapılan öğrencilerin dördü barınma konusunda sorun yaşamadığını belirtmiş, üçü ise bu konuda yaşadığı sorunları açıklamıştır. Uluslararası öğrencilerin öğrenim yaşantılarında ve kültürel uyum süreçlerinde yaşadıkları sorunların belirlenmesi amacıyla Türkiye’de ve yurt dışında yapılmış bazı çalışmalarda barınma konusu önemli bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Örneğin Can (1994), tarafından yapılan bir çalışmada, Türkiye’de bulunan yabancı öğrencilerin yaşadıkları sorunlar çeşitli başlıklar altında incelenmiştir. Sosyal-kültürel alanda öğrencileri yaşadıkları sorunların başında % 69 ile barınma gelmektedir. Barınma, diğer birçok ulusal ve uluslararası çalışmada da uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlar arasında gösterilmektedir (Dzansi ve Mapesela, 2012; Kıroğlu ve diğerleri, 2010; Çağlar, 1999; Can, 1994; Güçlü, 1996; Meloni, 1986). Bu sonuç araştırmadan elde edilen sonuçlar ile kısmen uyumludur. Öğrencilerin barınma konusunda yaşadıkları sorunların Anadolu Üniversitesi örneğinde kısmen az görülmesine neden olarak Uluslararası İlişkiler Biriminin bu konuda öğrencilere verdiği destek gösterilebilir. Bu desteğin olumlu sonuçları olmakla birlikte yine de barınma konusunda sorun yaşayan öğrenciler olduğu görülmektedir. Ancak bu öğrencilerin sorunları da birimin sunduğu destek ile çözümlenmiştir.

Alanyazında uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunlar hakkında yapılan çalışmalarda da iletişim araştırma bulgularını destekler nitelikte ve genelde önemli bir uyum sorunu olarak gösterilmektedir. Araştırma kapsamında görüşme yapılan öğrencilerin Eskişehir’de belirli bir süre kaldıkları düşünülürse, eğitim yaşantıları ve konaklama ortamları hakkında sorunlarını çözdükleri ve sıralamada sonraki konular olan ülke hakkında ve sosyal yaşam hakkında bilgilere önem verdikleri anlaşılmaktadır.

Alanyazında uluslararası öğrencilerin sorunları ile ilgili yapılan birçok çalışmada finansal sorunlar öne çıkmaktadır (Kılıçlar, Sarı ve Seçilmiş, 2012; Dzansi ve Mapesela, 2012; Malaklolunthu ve Selan, 2011; Kiroğlu, Kesten ve Elma, 2010; Sherry ve diğerleri, 2009; Khoo, Abu-Rasain ve Hornby, 2002; Güçlü, 1996). Ancak araştırma kapsamında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde öğrenciler finansal konularda herhangi bir sorun belirtmemişlerdir. Bu duruma neden olarak Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrencilerinin ağırlıklı olarak Erasmus öğrenci değişim programı ile gelmiş olmaları gösterilebilir. Erasmus programı kapsamında uluslararası öğrenciler maddi olarak desteklenmektedir. Ayrıca öğrencilerin kişi başı gelir seviyesi Türkiye’den yüksek olan Avrupa ülkelerinden gelmeleri nedeniyle ekonomik durumlarının iyi seviyede olması beklenmektedir.

Alanyazında uluslararası öğrencilerin üniversitelerin danışmanlık birimlerine ilgi duymadıkları, yararlanmadıkları ve hatta haberdar olmadığı görülmektedir. (Hayes ve Lin, 1996; Hsu, 2003; Popadiuk ve Arthur, 2004; Scheel ve diğerleri, 2008, Bektaş, 2008). Ancak Anadolu üniversitesi uluslararası öğrencileri ile yapılan görüşmelerde, öğrencilerin üniversitenin Uluslararası İlişkiler Birimi’nin sunduğu hizmetlerden faydalandıkları görülmektedir. Özellikle kalacak yer bulma konusunda öğrencilerin yaşadıkları sorunlara çözüm genellikle birimin yardımı sayesinde gerçekleşmiştir. Öğrenciler günlük yaşamlarında sorunlarına çözüm için body olarak isimlendirilen Türk arkadaşlarından yardım aldıklarını belirtmişlerdir. Body sistemi de yine Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi’nce gönüllü Türk öğrencilerin uluslararası öğrenciler ile eşleştirilmesi ile oluşturulmuştur.

Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda uluslararası öğrencilerin yaşadıkları en büyük akademik sorun olarak ders seçimi ve akademik personel ile İngilizce iletişim görülmektedir. Anadolu Üniversitesinde ders seçimine ilişkin sorun uluslararası öğrencilerin danışmanları tarafından İngilizce iletişimde sorun yaşamayacakları derslere ve akademik personele yönlendirilmek istenmesinden ve bu bağlamda istedikleri dersleri seçememelerinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin kendi ülkelerinde seçtikleri dersler çoğunlukla danışmanları tarafından değiştirilmekte; öğrenciler kendi tercih ettikleri dersler yerine dersleri yürütebilecek akademik İngilizce konuşabilen akademisyenlerin derslerine yönlendirilmektedir. Alanyazında da dersler sırasında akademik personel ile iletişim uluslararası öğrenciler için önemli bir akademik

sorun olarak ortaya çıkmaktadır (Yağcı, Çetin ve Turhan, 2013; Mudhovozi, 2011; Sherry, Thomas ve Chui, 2009; Güçlü, 1996; Meloni, 1986). Öğrencilerin bölüm danışmanları tarafından İngilizce iletişimde sorun yaşamayacakları derslere yönlendirilmelerine rağmen alanyazına uygun olarak akademik personel ile derslerde İngilizce iletişimde yine de sorun yaşadıkları görülmektedir. Alanyazında bazı araştırmalarda danışmanlardan yeterli yardım alamamak bir sorun olarak görülmüş (Mansor ve Alavi, 2011), bazılarında ise bu konuda herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir (Yağcı, Çetin ve Turhan, 2013). Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrencileri de görüşmelerde bölüm danışmanları hakkında herhangi bir olumsuz görüş bildirmemişlerdir. Üniversite eğitim sistemleri arasındaki farklılıklar bazı araştırmalarda uluslararası öğrencilerin yaşadıkları akademik sorunlar arasında gösterilmektedir (Malaklolunthu ve Selan, 2011; Dalglish, 2005). Katılımcılar ile yapılan görüşmelerde de bir öğrenci not sistemindeki farklılıkları bir sorun olarak belirtmiştir.

Uluslararası öğrencilerin Türk kültüründe ilgi duydukları başlıklar arasında yiyecekler, giyecekler ve tekstil öne çıkmıştır. Bu başlıklardan sonra dil, müzik ve mimari en çok ilgi duyulan başlıklardır. Öğrenciler Türk kültürü hakkında en çok bilgi sahibi olduğu konular Türk Dili ve günlük yaşam olarak belirlenmiştir. Türk kültürü ile uluslararası öğrencilerin kültürleri arasında bulunan farklılıklarda ise din ve beden dili başlıkları öne çıkmıştır. European Student Network (ESN) tarafından düzenli olarak uluslararası öğrenci değişim programlarına katılan öğrenciler arasında anketler düzenlenmekte ve sonuçları rapor halinde yayınlanmaktadır. ESN (2009) raporunun başlığı “değişim için bilgi” olmuştur. Raporda öncelikle uluslararası öğrencilerin misafir üniversiteye gitmeden önce en fazla önem verdikleri konular hakkında görüşleri alınmıştır. Öğrencilerin % 48,6 sı üniversite hakkında, % 30,1’i konaklama hakkında, % 7,5 ülke hakkında, %7,4 ü ülkenin finansal koşulları hakkında ve % 74,5’i soysal yaşam hakkında bilgi sahibi olmak istemektedirler. Sonuçlardan anlaşılacağı gibi uluslararası öğrencilerin ev sahibi ülkeye varmadan önce ülkenin kültürü ve sosyal yaşantısı hakkında fazla ilgili olmadıkları, öncelikle eğitim yaşantıları ve konaklama ortamları hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Görüşme yapılan öğrencilerin Eskişehir’de en az birkaç ay geçirmiş olmaları nedeniyle eğitim yaşantıları ve konaklama ile ilgili sorunlarını büyük oranda çözdükleri düşünülmektedir. Bu

nedenle öğrencilerin Türk kültürüne ve sosyal yaşam konularına daha fazla odaklanmaya başladıkları görülmektedir.

Uluslararası Öğrencilerinin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Sürecinde Kullanılabilecek Bir Çevrimiçi Sistemden İçerik Beklentilerine Yönelik Sonuçlar

Uluslararası öğrencilerle gerçekleştirilen görüşmeler çerçevesindeki diğer sorular ikinci araştırma sorusu çerçevesinde geliştirilecek bir çevrimiçi sisteme ilişkin beklentilerini yanıtlamaya yönelik bulgular elde etmeyi amaçlamaktadır. Görüşmelere katılan öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin içerik beklentilerinde yiyecekler, alışkanlıklar ve Türk Dili başlıkları öne çıkmıştır. Yapılan yorumlarda eğitim yaşantılarına ilişkin içerik beklentilerinde ise dersler hakkında bilgi alma isteği ön plana çıkmıştır. Öğrencilerin geliştirilecek sistemden genel olarak beklentilerinde sorulara çabuk cevaplar en çok yorum yapılan konu olmuştur.

İkinci araştırma sorusunu cevaplamaya yönelik çalışmalarda 2010 yılı bahar döneminde yapılan görüşmelerle yetinilmemiş, 2011 yılı bahar döneminde de devam edilmiştir. Dönem içerisinde açılan ERA-191 dersine katılan dört uluslararası öğrenci ile mini odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler öncesinde öğrenciler ile önceki görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular paylaşılmıştır. Böylelikle araştırma kapsamında yapılan çalışmaların bağlantısı ve devamlılığı sağlanmıştır. Odak grup görüşmeleri sonucunda çevrimiçi sistem kapsamında sunulacak içeriğin kapsamı ve konu başlıkları belirlenmiştir. Dönem içerisinde birlikte çalışılan öğrenci grubunun aynı zamanda çevrimiçi sistemin tasarım çalışmalarını da yürütmesi nedeniyle içerik geliştirme çalışmalarısıyla tasarım süreci kesin hatlarla ayrılmamıştır. Odak grup görüşmeleri ile tasarım çalışmaları eşzamanlı yürütülmüş, böylelikle tasarım süreci ile içerik geliştirme süreci bütünleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri sonucunda içeriğin konu başlıkları:

1. Gelen öğrenciler
2. Günlük yaşam
3. Kültürel konular
4. Seyahat
5. Fotoğraflar ve videolar
6. Temel Türk dili olarak belirlenmiştir.

Porter (1977)'in geliştirmiş olduğu ‘‘Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri yabancı öğrencilerin yaşadıkları sorunları belirleme amaçlı olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu envantere göre yabancı öğrencilerin temel problem alanları: Kabul-kayıt, oryantasyon hizmetleri, akademik kayıtlar, sosyal-kişisel, yaşama-yeme, sağlık hizmetleri, dini hizmetler, İngilizce, öğrenci etkinlikleri, mali yardım, yerleştirme hizmetleri olarak sıralanmıştır. Çevrimiçi sisteme dahil edilen konu başlıklarının, envanterde belirlenen problem alanlarıyla büyük ölçüde örtüştüğü görölmektedir. Gelen öğrenciler başlığı altında öğrencilerin Eskişehir'e gelmeden önce, gelirken ve geldikten sonra ihtiyaç duyacakları bilgiler sunulmaya çalışılmıştır. Bu başlığın Michigan Yabancı Öğrenci Problem Envanteri'ndeki ilk üç başlığın kısmen karşılığı olduğu söylenebilir. Kayıt kabul işlemleri üniversite yönetiminde olduğu için bu konuda bilgi verilmemiştir. Sosyal-kişisel ve yaşama-yeme başlıklarına karşılık olarak Web sitesinde günlük yaşam ve kültürel konular başlıkları yer almıştır. Seyahat, fotoğraf ve videolar bölümleri ise öğrenci etkinlikleri başlığına karşılık olarak verilebilir. İngilizce başlığına karşılık olarak ise temel Türk Dili hakkında bilgi verilmiştir. Uluslararası öğrencilerin değişim programlarına kabullerinden önce İngilizce yeterliliklerinin sınavlar ile kontrol edilmesi nedeniyle, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirme amaçlı olarak Türk Dili'ne ilgi duymaları normal karşılanmıştır. Envanterde bulunan sağlık hizmetleri, dini hizmetler, mali yardım ve yerleştirme hizmetleri konularında ise araştırmaya katılan uluslararası öğrenciler içerik koyulmasını uygun bulmamışlardır.

Uluslararası Öğrencilerin Türk Kültürüne ve Çevreye Uyum Süreçlerinde, Kullanılacak Bir Çevrimiçi Ortam İçeriğinin Tasarımına Yönelik Sonuçlar

Üçüncü araştırma sorusu çerçevesinde uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum süreçlerinde kullanılacak bir çevrimiçi ortam içeriğinin nasıl geliştirilebileceği ve tasarlanabileceğine ilişkin uygulamalı bir süreç gerçekteştirilmiş ve bu bağlamda bulgular elde edilmiştir. Çevrimiçi sistemin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar 2011 ve 2012 yılı bahar dönemlerimde, ERA-191 dersi kapsamında yürütölmüştür. Bu dönemde dersi seçen öğrenciler, araştırmanın tasarım tabanlı araştırma sürecini içeren katılımcılarını oluşturmuşlardır. Öğrenciler sürece katılımcı tasarımcı yaklaşımı ile dahil olmuşlardır. Çünkü katılımcıların hem uluslararası öğrenci

olmaları, hem tasarım temelli bölümlerde öğrenim görüyor olmaları bahsedilen katılımcı tasarımcı yaklaşımının işe koşulmasını sağlamıştır. 2011 yılı bahar döneminde yapılan çalışmalarda öncelikle çevrimiçi sistemin katılımcı öğrenciler ile kurumsal tanımlaması yapılmıştır. Uluslararası öğrencilerle gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri çerçevesinde çevrimiçi sistemin kurumsal ismi “Erasmusattr” olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin bu şekilde bir tanımlama yapmaları, Türkiye’deki Erasmus öğrencilerine gönderme yapmak ve bu öğrencileri temsil etmek amacını taşımaktadır. Süreç içerisinde daha sonra çevrimiçi sistemin logosu, sayfa tasarımı, bölümleri, içeriği sıra ile oluşturulmaya başlanmıştır. Her öğrenci derslere kendi hazırladığı tasarımlar ile gelmiş, diğer öğrencilerin ve alan uzmanının görüşleri doğrultusunda sonraki haftalarda tasarımlar geliştirilmiş ve sonuç olarak tasarımlar üzerinde tartışılarak öğrenciler ve araştırmacılar tarafından en etkili olan üzerinde odaklanılarak seçim yapılmıştır. Süreç içerisinde çevrimiçi sistemin logosu, ana sayfası, her bölüm için farklı sayfa başlığı tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Geliştirilen tasarım öğeleri kullanılarak oluşturulan sayfalar dönem içerisinde www.erasmusattr.anadolu.edu.tr alan adı altında yayınlanmıştır. Çevrimiçi sistem Joomla içerik yönetim sistemi kullanılarak geliştirilmiştir. İçerik yönetim sistemleri çok sayıda kullanıcının yetkisi dahilinde içeriğe katkıda bulunabilmesine olanak tanınması nedeniyle ileride yürütülecek içerik geliştirme çalışmalarına daha uygun bir sistem olarak görülmüştür.

Tasarımın tamamlanmasından sonra aynı öğrenciler ile içerik geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Öğrenciler bilgi ve seyahat bölümleri için bazı sayfalar hazırlamıştır. Sayfa tasarımlarında yine öğrencilerin yeterlikleri kapsamında grafik tasarım öğeleri kullanılmıştır. Ders kapsamında ayrıca öğrencilerin her ders için yapılan çalışmalar hakkında yorumlarını içeren yazılı günlükler tutmaları istenmiştir. Ancak öğrencilerin bu konuda katılımı sağlanamamıştır. Bu sorun 22.03.2011 tarihli birinci geçerlilik komitesi toplantısında görüşülmüştür. Alınan karar gereği öğrencilerin görüşlerini elektronik ortamda ve soru-cevap şeklinde alınması kararlaştırılmıştır. Bu karar üzerine uygulanan eylem planı ile öğrencilerin görüşlerini Facebook sosyal paylaşım Web sitesi üzerinde açılan sayfada paylaşmaları istenmiştir.

Süreçte yapılan gözlemler ve öğrencilerin görüşlerine dayalı olarak tasarım tabanlı araştırma ile sürecin yürütülmesinin araştırma sürecine ve tasarım sürecine olumlu katkılar sağladığı söylenebilir. Çünkü hedef kitle olan öğrencilerin

gereksinimlerini somut bir biçimde ifade ederek bu gereksinimler ile tasarım ortamını ilişkilendirmeleri ve bu bağlamda tasarım ortaya koymaları tasarım sürecinin niteliğini artırmıştır. Katılımcı öğrencilerin süreçte aktif rol oynamaları ise katılım düzeyini en üst seviyeye çıkarmış ve hedef kitle ile ilintili bir çevrimiçi sistemin yapılandırılmasını etkileşimli bir süreç ile olanaklı kılmıştır.

Ayrıca öğrencilerin özellikle tasarıma ilişkin etkileşimleri sosyal ağ destekli bir yapılandırma içinde gerçekleştirmeleri katılımcı rollerini benimsemelerini sağlamıştır. Alanyazında sosyal paylaşım ağlarının derslerde kullanımı üzerine farklı çalışmalar bulunmaktadır. Keleş ve Demirel (2011), derslerde Facebook kullanımının öğrenciler arasında yardımlaşma ve paylaşımı sağladığını, bazı öğrencilerin arkadaşları ile iletişimini arttırdığını belirlemiştir. Facebook'un yükseköğretim öğrencileri arasında yüksek oranda tercih edilen sosyal ağlardan biri olmasının yükseköğretimde öğretim aracı olarak kullanılmasını kaçınılmaz kıldığı ve derslerde kullanımı öğrenci-içerik, öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci etkileşimini arttırdığı görülmüştür (Kalafat ve Göktaş, 2011). Ayrıca Kayri ve Çakır (2010) tarafından yapılan bir başka çalışmada daha önce Facebook kullanmış olan öğrencilerin, Facebook'un bir eğitsel araç olarak kullanımı hakkında olumlu tutumlarının olduğu ve öğrencilerin Facebook üzerinde öğretmenin yönetici olarak görev aldığı bir ortamda daha paylaşımcı oldukları gözlemlenmiştir. Facebook'un eğitsel anlamda kullanımının sunduğu bu avantajların uluslararası öğrencilerin paylaşımında bulunmasını teşvik edeceği düşünülmüştür. Bu yöntem ile olumlu sonuç alınmış ve öğrenciler sonraki haftalarda düzenli olarak görüşlerini paylaşmışlardır. Uluslararası öğrencilerin Facebook sosyal paylaşım Web sitesini sıklıkla kullandıkları bu nedenle bu ortamda verilen görevlerin daha kolay yerine getirilebildiği görülmüştür. Bu nedenle daha sonra araştırma kapsamında öğrencilerin paylaşımlarda bulunması gereken durumlarda aynı yöntem izlenmiştir.

Çevrimiçi sistemin içerik geliştirme çalışmalarına 2012 yılı bahar döneminde ERA-191 dersi kapsamında 18 uluslararası öğrenci ile eylem araştırması yöntemine uygun olarak devam edilmiştir. 2011 yılı güz döneminde ERA-191 dersini seçen üç öğrencinin derse devam etmemesi nedeniyle çalışmalara devam edilememiştir. Bu nedenle içerik geliştirme çalışmaları öncesinde yaşanan en büyük sorun dersi yeterli sayıda öğrencinin seçmesi olmuştur. Bu amaçla uluslararası öğrencilere ve Erasmus bölüm koordinatörlerine yönelik yoğun tanıtım faaliyetleri yürütülmüştür. Dersi seçen

öğrenci sayısını arttırmaya yönelik faaliyetler arasında en etkili olanı, tanıtım toplantısı sırasında Erasmus bölüm koordinatörleri ile yapılan birebir görüşmeler olmuştur. Bu sırada ERA-191 dersinin kısaca tanıtımı yapılmış ve dersi tanıtıcı bir el ilanı dağıtılmıştır. Uluslararası İlişkiler Birimi aracılığı ile uluslararası öğrencilere yönelik yapılan tanıtım faaliyetlerinin etkili olmadığı, öğrencilerin çoğunlukla Erasmus bölüm koordinatörlerinin yönlendirmesi ile dersi seçtikleri görülmüştür. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de çoğunlukla ders seçim sürecinin Erasmus bölüm koordinatörlerinin yönlendirmesi altında olduğu görülmektedir.

Ders sürecinde öğrencilerin çevrimiçi sistem e içerik ekleyebilmeleri için hepsine yazar yetkisi ile kullanıcı adı ve şifre oluşturulmuştur. Ancak Joomla içerik yönetim sisteminde yazar yetkili kullanıcılar makale ekleyebilmekte ancak mevcut makaleler üzerinde düzenleme yapamamaktadır. Dönem içerisinde ilerleyen haftalarda öğrenciler kendi hazırladıkları makalelerde değişiklikler yapmak istemişlerdir. Bu nedenle öğrencilerin hesaplarının yetkisi editör olarak değiştirilmiştir. Öğrencilerin editör yetkisine sahip olması, diğer öğrencilerin oluşturdukları içerikleri zarar görmesi gibi bir risk ortaya çıkarmıştır. Ancak çalışma sürecinde herhangi bir olumsuz durumla karşılaşılmanmıştır. Öğrencilerin çevrimiçi sistemin gelişimi hakkındaki olumlu tutumları nedeniyle, öğrencilere bu sorumluluk verilmiştir. Bu nedenle içerik yönetim sistemleri üzerinde çok sayıda kullanıcı ile ortak içerik geliştirme çalışmalarında katılımcılara editör yetkisinin verilmesi ancak çevrimiçi sistemin düzenli olarak yedeğinin alınması önerilmektedir. Ayrıca öğrencilerinin içerik geliştirecekleri konuların gönüllülük esasına göre paylaşılması dönem içerisinde olumlu sonuç alınan uygulamalardan birisi olmuştur. Dönem sonunda yapılan çalışmalar sonucunda içerik konu başlıklarının tamamı yeterli içerikle tamamlanmıştır. Dönem içerisinde yapılan uygulamalar geçerlilik komitesi toplantılarında alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuş ve yapılan öneriler doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Hazırlanan Çevrimiçi Sisteminin Etkililiğinin Uluslararası Öğrencilerin Görüşlerine Göre Geliştirilmesine Yönelik Sonuçlar

2012 güz döneminde dördüncü araştırma sorusu çerçevesinde hazırlanan çevrimiçi sistemin etkililiğinin öğrenci görüşlerine göre geliştirilmesine ilişkin çalışmalar eylem araştırması yöntemine uygun olarak yürütülmüştür. Dönem içerisinde ERA-198 kodlu

derse katılan sekiz uluslararası öğrenci ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve geçerlilik komitesi toplantılarında alan uzmanlarının yapılan uygulamalar hakkında onayı ve önerileri alınmıştır. Görüşmeler sonucunda öğrencilerin hepsinin çevrimiçi sistemden haberdar oldukları belirlenmiştir. Bu durum çevrimiçi sistemin tanıtımı için yapılan faaliyetlerin başarılı olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yedisi çevrimiçi sistemden Facebook grubunda yürütülen tanıtım faaliyeti sonucu haberdar olduğunu belirtmiştir. Anadolu Üniversitesi uluslararası öğrencileri arasında oluşturulan Facebook sayfası, öğrencilere ulaşmak için oldukça etkili bir kanal olarak belirlenmiştir. Yedi öğrenci Erasmusatr çevrimiçi sisteminden Facebook sayfası sayesinde haberdar olduğunu belirtmiştir. Ancak öğrencilerin çevrimiçi sistemi ziyaretlerinin kısıtlı sayıda kaldığı, öğrencilerin hepsinin çevrimiçi sistemi ikiden fazla ziyarette bulunmadığı anlaşılmıştır. Görüşmelere katılan öğrencilerin çevrimiçi sistemde kendilerine en fazla yardımcı olarak gördüğü bölüm sekiz yorum alarak “bilgi” olmuştur. Daha önce yapılan çalışmalarda çevrimiçi sistemin içeriği ile ilgili en çok istek alınan bölümün “bilgi olması bu sonucu doğrular niteliktedir. Yorumların bilgi başlığının altında toplanmasına neden olarak öğrencilerin daha çok Eskişehir’e gelmeden önce bilgi ihtiyacı duymaları, geldikten sonra ise istedikleri bilgileri arkadaşlarından ve eşleştirildikleri Türk öğrencilerden de alabilmeleri gösterilebilir. Katılımcılardan üçünün Erasmusatr çevrimiçi sisteminde bulunan “gelmeden önce” makalesini kendisi için en fazla yardımcı bulması bu tespiti destekler niteliktedir.

Öğrencilere çevrimiçi sistemde gereksiz buldukları bölüm sorulduğunda yanıtların tek bir başlık altında yoğunlaşmadığı farklı yanıtlar geldiği görülmüştür. Bu durumda öğrencilerin genel olarak gereksiz buldukları bir bölüm olmadığı anlaşılabilir. Sonuç olarak çevrimiçi sistemin içerik belirleme çalışmalarının amacına ulaştığı ve öğrencilerin belirgin olarak bir başlığı gereksiz bulmadıkları anlaşılmaktadır. Ancak öğrencilerin en az ilgi gösterdikleri alanın Türk dili olması da ilgi çekebilecek bir sonuçtur. Aynı şekilde öğrencilerden ikisi videolar (bu videoların neredeyse tamamı Türk kültürünü tanıtıcı niteliktedir) ve biri de kültürel konular başlıklarının kendileri için ilgi çekici olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumdan öğrencilerin genel olarak Türk kültürü ve Dili’ni öğrenmede isteksiz oldukları bu konuya fazla ilgi göstermedikleri sonucuna ulaşılabilir. Öğrencilerin yorumlarında Türk kültürüne ilgi göstermediklerini doğrudan belirtmeyi tepki çekebileceklerini düşünerek belirtmekten

çekinmiş olabilirler. Çevrimiçi sistemi oluşturan başlıkların daha önce yine uluslararası öğrencilerin yorumları doğrultusunda oluşturulduğu düşünülürse ortaya çıkan bu durum öğrencilerin daha önce yaptıkları yorumlar ile çelişmektedir.

2010 yılı güz döneminde görüşme yapılan ilk grup öğrenciler ile 2012 güz döneminde görüşme yapılan ikinci grup öğrenciler karşılaştırıldığında ilk gruptaki dokuz öğrencinin, bir İspanyol öğrenci hariç tamamen doğu Avrupa ülkelerinden geldikleri belirlenmiştir. İkinci gruptaki sekiz öğrencinin ise iki İspanyol, bir Portekizli ve bir Alman olmak üzere yarısı batı ve orta Avrupa ülkeleri kökenlidir. Görüşme yapılan öğrenci gruplarının milliyetleri arasındaki bu farkın ortaya çıkan farklı görüşün nedeni olabileceği düşünülmektedir. Genel olarak doğu Avrupa ülkelerinden gelen öğrencilerin Türk kültürünü tanıma isteğini daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle halen Erasmusatr çevrimiçi sisteminde bulunan “kültürel konular” başlığının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu konuda yapılmış olan çalışmalarda öğrencilerin uyum süreçlerinde Türk kültürünü tanımanın önemine vurgu yapılmaktadır. Örneğin Can (1994) tarafından yapılan çalışmada, “yabancı öğrencilerin Türk toplumuyla kültürel işbirliği ve etkileşimlerini geliştirecek örgütsel ortamı bulamamaları, tarihsel ve kültürel çevreyi tanıma ve Türk toplumuna uyumlarını güçleştirmektedir” sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler ayrıca çevrimiçi sistem içi dolaşımda da herhangi bir sorun yaşadıklarını belirtmemişlerdir. Öğrencilere çevrimiçi sistem içerisindeki öğrenci yorumlarının kendilerine yardımcı olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerin biri hariç bu soruya olumlu yanıt vermiştir. Sadece bir öğrenci yorum eklemek için Facebook hesabı kullanılması gerektiğini ve kendisinin Facebook hesabı kullanmadığını belirtmiştir. Bu sorundan hareketle bir eylem planı geliştirilmiş ve öğrencilerin yorum ekleyebilmeleri için alternatif çevrimiçi hesaplarında kullanılabileceği vurgulanmıştır. Daha sonra öğrencilere çevrimiçi sistemde en ilgi duydukları başlık sorulmuş, öğrencilerin yarısı Türk yemekleri ve yemek rehberi cevabını vermiştir. Uluslararası öğrencilerle daha önce yapılan görüşmelerde de Türk yemekleri en çok merak edilen konu olarak belirlenmiştir. Bu konuda çevrimiçi sisteme eklenen zengin içerik ile hedef kitlenin ilgilerine uygun hareket edildiği anlaşılmaktadır. En fazla yorum alınan ikinci başlık “gelmeden önce” olmuştur. Bu durumda öğrencilerin daha önce belirlenen genel ihtiyaçları ile uyumlu bir sonuç olmuştur. Bu iki başlığın çevrimiçi sistemin kullanım

sürecinde daha fazla geliştirilmesi yerinde olacaktır. Çevrimiçi sisteme içerik eklenmesi hakkında katılımcıların verdikleri yanıtlarda belirli bir başlık altında odaklanma yoktur. Hatta üç katılımcı bu soru için görüş belirtememiştir. Bu durum katılımcıların çevrimiçi sistemin içeriğini genel olarak yeterli bulduğunun göstergesi olabilir. Öğrencilerin bu başlık altında belirttiği yorumlardan ikisi makul bulunmuş ve çevrimiçi sisteme içerik olarak eklenmiştir. İki öğrenci yorumlarında Eskişehir’e ulaşım rehberi istediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda çevrimiçi sistemde içerik bulunmasına rağmen öğrencilerden bilgi isteği gelmesi, mevcut içeriğin öğrenciler için yeterince doyurucu olmadığı anlaşılmaktadır. Eskişehir’e ulaşım konusunda içeriğin zenginleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Öğrencilerin tamamı ile görüşmelerin yapılması tamamlandıktan sonra çevrimiçi sistemde bazı düzeltmeler yapılması gerektiği anlaşılmıştır. Öncelikle Eskişehir’e ulaşım hakkında daha ayrıntılı bilgi verilmesi ve bu konuda bir animasyon hazırlanması kararlaştırılmıştır. Öğrencilerin sayfalara yorum ekleyebildikleri “Facebook yorumları” bölümünün başlığının “yorum ekle” olarak değiştirilmesi ve öğrencilerin diğer çevrimiçi hesaplarını kullanarak da (twitter, yahoo, inshare, myshare...) yorum ekleyebileceklerinin vurgulanması amacıyla bu hesapların sembollerinin modülün üzerine eklenmesine karar verilmiştir. Ayrıca bilgi bölümünün altında, “ilk günler” makalesinin içeriğinde oturma izni alınması hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir Yapılan değişikliklerden sonra öğrenciler ile grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşmede çevrimiçi sistemde yapılan değişiklikler sırasıyla öğrencilere gösterilmiş ve yapılan değişiklikler hakkında görüşleri alınmıştır. Görüşme sonucunda bütün öğrenciler yapılan değişiklikler ve eklentiler hakkında olumlu görüş bildirmişlerdir. Sadece Facebook hesabı olmadığı için çevrimiçi sisteme yorum ekleyemeyen öğrenci, yapılan değişiklik sonucu yorum eklemek için kullanabileceği diğer çevrimiçi hesapları da kullanmadığını belirtmiştir. Öğrencinin Web üzerinde kişisel bilgilerini paylaşmak istemediği ve kişisel bilgilerinin gizliliğine önem verdiği anlaşılmıştır. Ancak çevrimiçi sistem üzerinde yapılan yorumların sahibinin belli olmasının güvenlik nedeniyle zorunlu olması sebebiyle, kullanıcıların kimliğini gizli tutarak yorum yapabilmesi uygun bulunmamıştır. Bu nedenle çevrimiçi bir hesap ile ismini belli etmeyen kullanıcıların yorum ekleyememesi özelliğinde değişikliğe gidilmemiştir.

Sonuç olarak gerçekleştirilen araştırmada uluslararası öğrencilerin uyum sürecine ilişkin bir takım gereksinimleri olduğu ve bu gereksinimlerin çevrimiçi bir sistem ile belirli düzeyde karşılanabileceği, çevrimiçi sistemin öğrenci gereksinim ve katılımcı rol oynamaları ile geliştirilebileceği ve bu bağlamda öğrencileri tatmin eden bir çevrimiçi sisteme dönüştürülebileceği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma özellikle son aşamada istenilen sonuçlara ulaşıldığı ve katılımcılardan eylem planları ile yapılan değişikliklere ilişkin onay alındığı kanısı ile sonlandırılmış ve çevrimiçi sisteme son hali verilerek belirlenen bütün sorunların ve eksikliklerin düzeltildeği sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, uygulamaya ilişkin ve gelecekte yapılacak araştırmalara ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Araştırmada geliştirilen çevrimiçi sistem içerisindeki bölümler ve etkileşimler çeşitlendirilerek çevrimiçi destek ve danışmanlık sistemlerinin yapılandırılmasında kullanılabilir.
- Araştırma kapsamında geliştirilen çevrimiçi sisteme ve kullanımına ilişkin uluslararası öğrencilerin genel olarak olumlu görüşler ifade ettikleri görülmüştür. Bu nedenle uluslararası öğrencilerin geldikleri kültüre uyum sağlaması bağlamında motivasyonlarını artırmaya yönelik benzer içerik geliştirme sistemleri öğrenci değişim programları çerçevesinde anlaşmalı olunan ülkelerle işbirliği içinde yapılandırılabilir ve çok geniş kapsamlı olarak işe koşulabilir.
- Araştırma kapsamında uluslararası öğrencilerin gereksinimleri bağlamında kullanmaları amaçlanan çevrimiçi sistem, sosyal ağlar odaklı bir yaklaşım ile daha etkileşimli bir biçimde ele alınabilir. Böylece sosyal ağların sağladığı bireyselleştirilmiş destek ve etkileşime ilişkin olanaklar ve nitelikler uyum sürecine ilişkin verimliliği artırmak için kullanılabilir.
- Araştırma çerçevesinde geliştirilen çevrimiçi sistemin danışmanlık sistemine dönüşmesi amacıyla öğretim elemanı, koordinatör ve öğrenci katılımlı olarak daha verimli hale gelmesine yönelik tasarım ve uygulama çalışmaları geliştirilebilir.

- Çevrimiçi sistem geliştirme süreci öğrencilerin akademik başarı ve uyumlarına yönelik olarak da öğretim programlarında yer alan derslerin, içeriklerinin ve kazanımlarının getirileri bağlamında bir takım etkileşimli uygulamalar içerecek biçimde geliştirilebilir.
- Çevrimiçi sistemlerin özellikle uluslararası öğrencilerin gidecekleri ülkelere gitmeden önce kullanma konusunda özendirilmesi sağlanabilir. Böylece, uluslararası öğrencilerin değişim programı ile gittikleri ülkeye ulaşmadan önce ülkenin kültürüne ilişkin etkileşimli bir sistem ile uyumu daha etkili hale getirilebilir. Bu durum öğrencilerin uyum sürecini hızlandırmaya olanak tanıyabilir ve kültürlerarası etkileşimin daha etkili bir biçimde kurgulanması olanaklı hale gelebilir.
- Çevrimiçi sistemlerin ders içerikleri ile ilişkilendirilmesi boyutunda uluslararası öğrencilerin gidecekleri ülkelerdeki gönüllü öğrenciler ile ön koşullu ve kültürel etkileşim odaklı proje geliştirme etkinlikleri işe koşulabilir. Bu etkinlikler belirli bir ders kredisi ile ödüllendirildiğinde hem çevrimiçi sistem üzerinden kültürlerarası paylaşımlar artırılabilir hem de uyum süreci etkileşimli olarak sürdürülebilir.
- Araştırma kapsamındaki çevrimiçi sistem Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerin gereksinimleri belirlenerek tasarlanmıştır. Türkiye'den diğer ülkelere giden Türk öğrencilerinin gereksinimlerinin ve önerilerinin belirlenmesine dayalı bir çevrimiçi sistem daha detaylı ve hedef kitlenin gelen ve giden öğrenci bağlamında değerlendirilmesine olanak tanıyacağı için daha etkili bir destek sisteminin oluşturulmasına olanaklı hale getirebilir.
- Araştırma kapsamında geliştirilen çevrimiçi sistem olarak tasarlanacak ve uygulanacak destek ve danışmanlık sistemlerinin daha fazla kullanıcıya ulaşması için tanıtım faaliyetleri yürütülebilir. Bu tür tanıtım faaliyetleri, çevrimiçi sistemin uluslararası öğrenciler arasında bilinirliğini arttırabilir.
- Geliştirilen çevrimiçi sistemin Eskişehir'deki bulunan Osmangazi Üniversitesi'ndeki uluslararası öğrencilere yönelik olarak da etkili bir biçimde işe koşulabileceği düşünüldüğünde her iki üniversiteyi de içeren bir çevrimiçi destek sistemi içeren çalışmalar tasarlanabilir.

- Erasmusattr çevrimiçi sistemi gibi geliştirilecek olan çevrimiçi destek sistemlerinin içeriğinin güncel tutulması ve geliştirilmesi için uluslararası öğrenciler ve üniversitelerin uluslararası ilişkiler birimlerinin katılımı ile bir ekip oluşturulması ve işe koşulması bu tür sistemlerin etkililiğinin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.
- Çevrimiçi destek sistemlerinin uluslararası öğrencilerin etkin kullanımı bağlamında çeşitli içerik yönetim sistemleri üzerinden öğrencilere yazar ve editör yetkileri verilerek, sisteme dahil olmaları olanaklı hale getirilebilir. Bu süreç içerisinde sistem hakkında teknik bilgisi olan bir sistem yöneticisinin öğrencileri yönlendirmesi, sistem hakkında bilgilendirmesi ve öğrencilerin hazırladığı içerikleri yayınlamadan önce denetimden geçirmesi gerekmektedir. Bu tür bir ekibin çalışmaları sayesinde geliştirilecek olan çevrimiçi sistemlerin içeriği güncel tutulabilir.
- Geliştirilen çevrimiçi sistemin bilgi içeriğinin zenginleştirilmesi yanında yeni özellikler eklenerek de geliştirilebilir. Çevrimiçi sisteme etkileşimli bir forum bölümü açılarak öğrencilerin bilgilerini paylaşabilecekleri farklı bir araç oluşturulabilir.
- Geliştirilen çevrimiçi sistemin etkililiğini farklı teknolojik ortamlar ve etkileşimler ile geliştirmeye yönelik yeni araştırmalar planlanabilir.
- Eskişehir’de eğitimlerini tamamlayarak ülkelerine dönecek öğrencilerin deneyimlerine dayalı olarak genel bir Eskişehir ve Anadolu Üniversitesi kültürel uyum sürecine ilişkin deneyimlerini değerlendirme çalışması yapılabilir.
- Çevrimiçi sistemde öğrencilerin akademik yaşantılarında karşılaştıkları uyum sorunlarına yönelik bir içeriğe sahip değildir. İçerik bu açıdan sonraki çalışmalarda geliştirilebilir.
- Sosyal paylaşım ağlarının çevrimiçi sisteme ilişkin öğrenci görüşlerini alma amaçlı kullanımında oldukça verim alınmıştır. Bu bağlamda özellikle nitel içerikli veri elde etme sürecinde sosyal ağlar etkili bir biçimde işe koşulabilir ve benzer amaçlarla kullanımının etkileri üzerine çalışmalar yapılabilir.
- Araştırma kapsamında Eskişehir Anadolu Üniversitesi’nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türk kültürüne ve çevreye uyum sorunlarının

incelenmiştir. Türkiye’deki diğer üniversite ve şehirlerin uluslararası öğrencilerinin uyum sorunlarının belirlenmesi konusunda çalışmalar yapılabilir.

- İçerik yönetim sistemleri kullanılarak çevrimiçi sistem içeriği oluşturulması süreci oldukça verimli geçmiştir. İçerik yönetim sistemleri ekip çalışmasına uyumlu olarak içerik geliştirme süreçlerinde kullanımı üzerine daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

EKLER

EK A1 - 2010 GÜZ DÖNEMİ GÖRÜŞME SORULARI	204
EK A2 - ÖĞRENCİ VİDEO KAYDI İZİN BELGESİ	205
EK A3 - 2012 GÜZ DÖNEMİ GÖRÜŞME SORULARI	206
EK B - 5. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMI.....	207
EK C - 5. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI.....	208
EK D - 5. HAFTA K3 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI	209
EK E - 5. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI.....	210
EK F - 5. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMLARI.....	211
EK G - 5. HAFTA ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ	212
EK H - 6. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI	216
EK I - 6. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI.....	217
EK J - 6. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ	218
EK K - 7. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI	219
EK L - 7. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI.....	221
EK M - 7. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ	222
EK N - 8. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI	225
EK O - 8. HAFTA K3 NOLU ÖĞRENCİ LOGO VE WEB SAYFASI TASARIMLARI	227
EK P - 8. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI	228
EK R - 8. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMLARI	229
EK S - 8. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMI.....	235
EK Ş - 8. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ.....	236
EK T - 9. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ.....	239
EK U1 - 10. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİNİN SEYAHAT BÖLÜMÜ İÇİN HARİTA TASARIMLARI	240
EK U2 - 10. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİNİN SEYAHAT BÖLÜMÜ İÇİN HARİTA TASARIMLARI	243
EK Ü - DERS TANITIM BELGESİ	245
EK V - JOOMLA İÇERİK YÖNETİM SİSTEMİ KULLANICI LİSTESİ	246

EK Y - 3. HAFTA ÖĞRENCİLERİN FACEBOOK PAYLAŞIMLARI.....	247
EK Z - ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE VERİLEN DİLEKÇE ...	250

EK A1 - 2010 GÜZ DÖNEMİ GÖRÜŞME SORULARI

STUDENT'S DETAILS

Name:	
Surname:	
Age:	
Gender:	
Home Country:	
Name of Department in Home Country:	
Name of Department in Visited University:	
Total amount of time in Turkey:	
Contact Information:	

Interview Questions

1. Which topics about Turkish culture are interesting to you?
2. What have you learnt about the Turkish culture? In future, what would you like to learn about the Turkish culture?
3. What are the differences between your culture and the Turkish culture?
4. What kind of problems do you experience in your daily life in Turkey?
5. What kind of problems do you experience in terms of integrating to Turkish culture?
6. What do you want to learn about your university in Turkey?
7. What kind of problems do you have in terms of your educational life at your university in Turkey?
8. Do you think the university's counselling services for international students are sufficient? If your answer is NO, what are the limitations of these services?
9. What would you think of an online system which will introduce the Turkish culture to international students?
10. What are your expectations about the content of an online system which will support students' accommodation to the educational life in your university?
11. What are your expectations from an online counselling service as an international student?

EK A2 - ÖĞRENCİ VIDEO KAYDI İZİN BELGESİ

As indicated by the signature below, I authorize the Anadolu University and Ozan COŞKUNSERÇE to photograph, film, audio/video record and/or televise my image and voice, in whole or in part in any medium now known or developed in the future, without any restrictions.

Name and Surname:

Gender :

Nationality :

Date :

Signature :

EK A3 - 2012 GÜZ DÖNEMİ GÖRÜŞME SORULARI

Interview Questions for International Students of Anadolu University

You will be asked questions about “www.erasmusattr.anadolu.edu.tr” online system. This online system is for international students of Anadolu University. Our aim with this online system is to help international students for cultural understanding, travelling, communication and daily life in Eskişehir and Turkey.

Name and surname :
Nationality :
Name of the department in home University :
Name of the department at Anadolu University: :

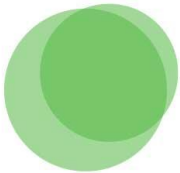
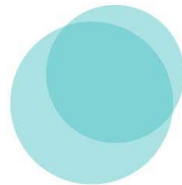
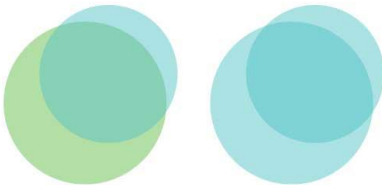
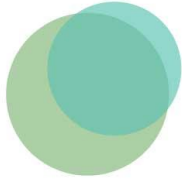
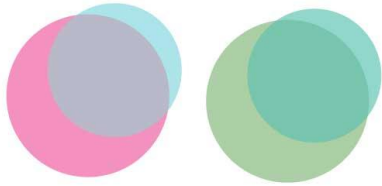
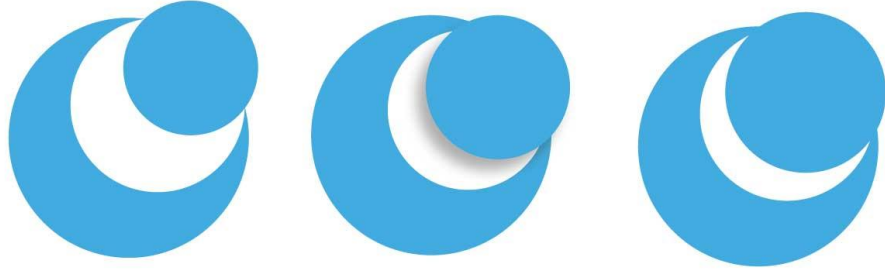
1. Have you ever used “www.erasmusattr.anadolu.edu.tr” online system before? If your answer is yes, please answer the following questions.
2. How did you discover Erasmusattr online system?
3. How often did you use it?
4. Have you ever visited Erasmusattr online system to find an answer/solution for your questions/problems? What was your question/problem?
5. Which parts of Erasmusattr online system are more helpful for you? Please explain.
6. Which parts of Erasmusattr online system are unnecessary for you? Please explain.
7. Did you have difficulties in navigating Erasmusattr online system?
8. Were students’ comments in Erasmusattr online system helpful? Please explain.
9. Which part of the Erasmusattr online system was the most interesting? Please explain.
10. What should be added as a new content or section in Erasmusattr online system?
11. What is your overall evaluation and opinion about Erasmusattr online system?

Thanks for your contribution...

EK B - 5. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMI

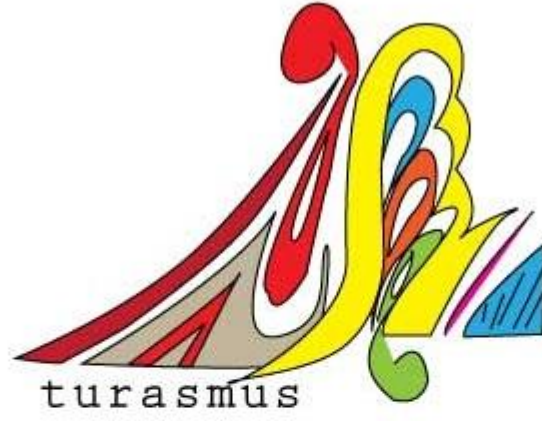
EK C - 5. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

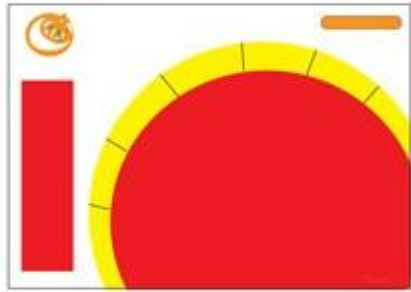
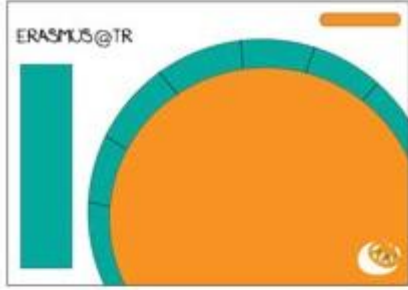
EK D - 5. HAFTA K3 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK E - 5. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK F - 5. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMLARI

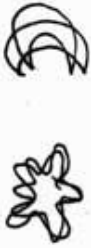

orange → creativity, energy
socialbility, activity

- get people thinking and
talking

- orange room speak of friendly
ness and fun

Pastel color creates friendly
visual experience

Diary: 2011.03.29.

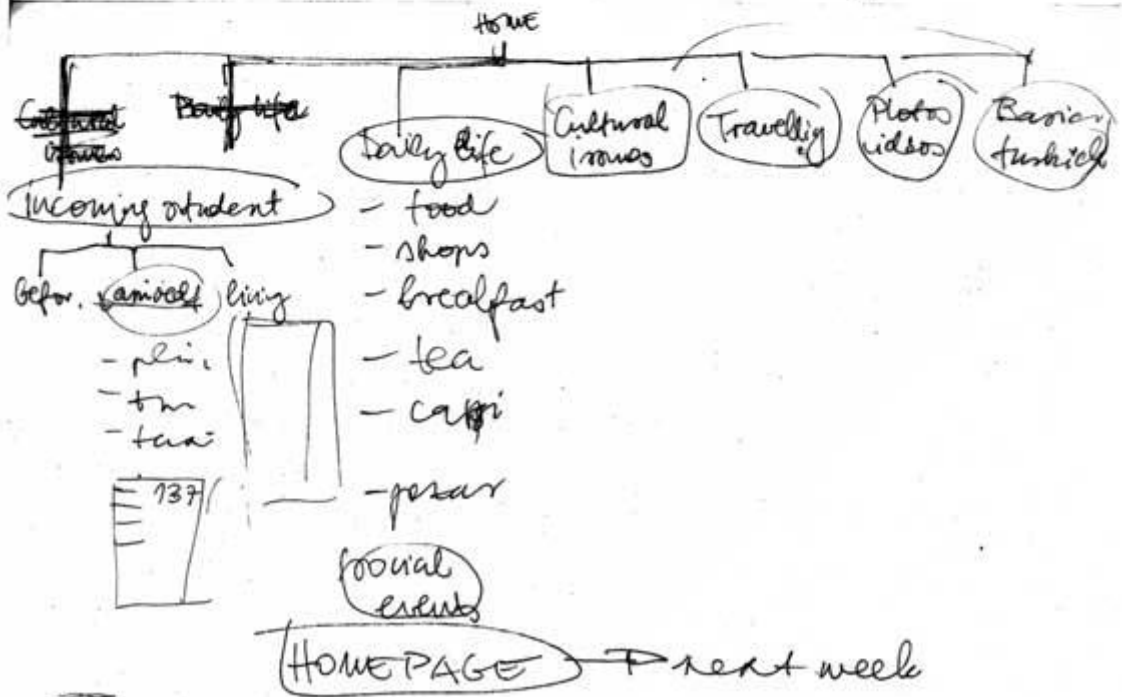
→ We made more logo variations.

We made a good sketch, now we just
have to finish. ~~the~~ I liked Eveline's
and Ania's logos. We just need
to make them more logo shaped.
We had the layout on the paper,
sketches. And we have some basic
knowledge about flash.

• We choosed some of the girl's
logos to make them finished.

We are speaking about the topics
with Ozan, what it can contain
etc. I think the first step that
we should find the system, the
system's of the page. We are
learning flash with Ozan.

~~for~~ We will make the logg finished and work more on the webpage. We will make a kind of mapping for help for the students to find more places in *Edirne* and in Turkey as well. We will start to work on the content of the page. I think we should give the topics between us and everybody can work on the text by herself when we can discuss in the course.

29.03.2011

We will still work on the logo, it's hard to decide exactly which one is the best, because my opinion we should to combine it with the text then we will see the results :)

Also we spoke about the subjects of our web-site

1. coming students

- documents which they have to bring
- things - it - it - it take

- negotiations

- have to get bus or train from istanbul to esk:

- chat room between coming and enema students

2. Traveling

- maps

3. social activities / dynamic part of website

- party

- enema's trip news

- blog

4. language

- starting words

- basic

- pictures

- games

- travle

- ok

We have to make a sketch of website for the next lesson we have idea about it.

Also we have to do how much it is possible, and bring on the lesson, (pictures, informations, opinions)

→ can also again try working on my old ideas of logo.

EK H - 6. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)

EK I - 6. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK J - 6. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ

2011. 03. 29 (i forgot to bring it last week)

We changed our logos around a bit, last week we were set on ania's logo but now ewelina brought in a different one as well and now we are having a hard time to decide which one because they both as very good. Ania's is more raw, unrefined while ewelina's is more refined but uses lines more. And we need to decided on a font as well. I really like reka's hand drawn fonts but it might be to much with the raw logos so we should probably have something more simple. We are starting to contact our former erasmus friends about there stories and are now waiting for a reply. I started to look through our photos from trips but im not sure if i should put pictures or us in as well or just of scenery. We continued with flash, we learned about the masking options.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 12 Nisan 2011, 08:27

EK K - 7. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK L - 7. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK M - 7. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ

Haftanın Sorusu:

Ozan Coşkunserçe bir belge oluşturdu.

7 th lesson-05.04.2011 Questions

Please write your weekly diaries according to these questions:

1. What were the topics that we have talked during the lesson?
2. What are your opinions on these topics?

See you Tuesday, Bye.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Etmeyi Bırak · 9 Nisan 2011, 13:20

K1 Nolu Öğrencinin Günlüğü

We talked about the layout of our website and if the circle shape will be affective or not and if it is smart to use a lot of flash animated object because people with slow internet connections or slower computers might have a harder time viewing th site. Once again we looked at the logos again, and last week we decided that each of us will have their own logo and it will change on the site. I believe that it would be better to have just one logo, I feel a logo is the main symbol of the site and product and people remember them because of it. so if we make the logo change the viewer maybe confused. I always have to fix the cultural logo and later play with different colors. Make them more like the turkish traditional ceramics. We as decided to combine a few things together because the list was a bit too long and spread out. Later on in class we started to learn about how to make a button in flash.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 12 Nisan 2011, 07:30

K2 Nolu Öğrencinin Günlüğü

<-We were talking about the system, the architecture of our webpage. We decided to reduce the main topic of our webpage and put some topics (bureaucratic issues, social events) to subfolders. I think it's better because we need to fill each topic with a quite informations. After this talking for me it's more clean how will be the structure of our page, and it will be easier to start the layout design. We were also talking about the logos. But in my opinion it is not a good idea to use more logos, I think to use 1 logo is enough, because it can be confused for the visitors of the page. We were learning the button system in Flash. I like more and more this program, I think we can make a good website.

- We are making the layout of the page and in the same time we have to work about the datas of the topics. I think I can work on the coming students part and the basic turkish and some part of the daily life or cultural issues. I'm working on the page layout in the feeling of my logo. I'm trying to find some composition and colors.

-> We will start the webpage design and I will start soon to make the map of Eskişehir. I would like to make a informative and funny map with more illustrations, that can be printed or used on the page as well.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 10 Nisan 2011, 13:15

K3 Nolu Öğrencinin Günlüğü

last week, again we looked at logos, Karina bring colorful logo with lines and also eka changed colour on orange cause red can be too much hard colour and not enough joyfull. Of course i agree:> but i like re also and it s o turkish. we discuss about subjects which will be main in our wevbsite, and we tried to reduce they amouint cause we need a lot of stuff to put to one topic. I think it s good we reduce them cause too much topic can make a mess in website i think in making our website we should try to be as much as possible basic and simple... or i dont know how to say.. i want to improve my logo and combine with name.. also to try how it ll look ate website. I m interested in Turkish language cause i m trying to speak with people, especially unknown:> cause friends usually are using english. Also i m interensting in Travelling session cause we are travelling a lot and we are searching for photos, also we ll preparesome maps with place to visit in Turkey for another erasmus travellers:>.... i thin it s all:> of course also we had flash lesson we knew how to make buttons and l;earned about properieties of Graphic Button and movie symbol:>

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 12 Nisan 2011, 08:34

K4 Nolu Öğrencinin Günlüğü

On the last lessons we saw our logos again, and I think that we should concentrate only on the one logo now, maybe later when our project will be close to finish and we will have more time we can think about it more, I mean about using more than one logo. Now we have 6 main points about our Erasmus webpage, it is good that we decided to put the Social events and Bureaucratical Issues to other points because the list was a little long, I more like when the list is shorter and also these topics were connected with others. I am the most interested in the topic about traveling and also I can share my pictures from my travelling.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 11 Nisan 2011, 23:46

EK N - 8. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

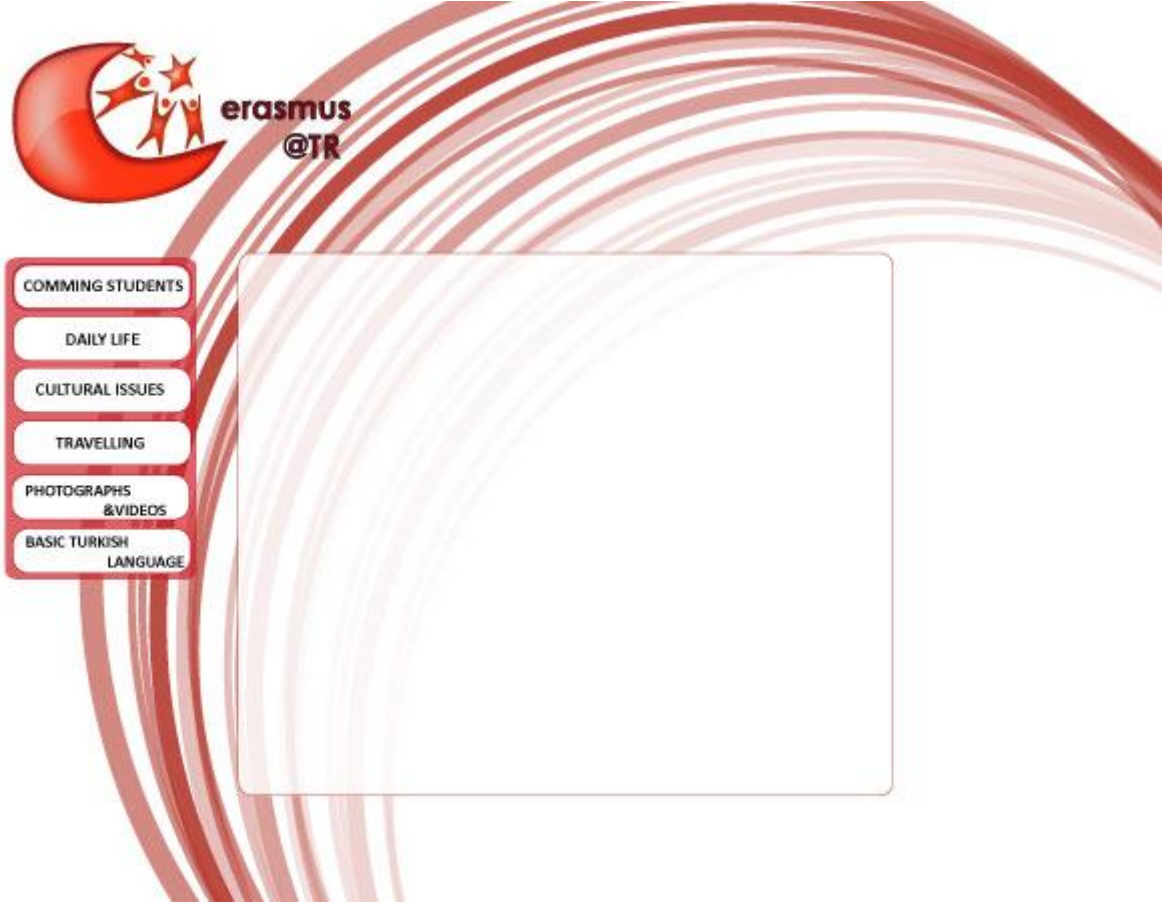
9)

10)

**EK O - 8. HAFTA K3 NOLU ÖĞRENCİ LOGO VE WEB SAYFASI
TASARIMLARI**

EK P - 8. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ LOGO TASARIMLARI

EK R - 8. HAFTA K2 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMLARI

1)

convert to symbol

Buttons Timeline

Graphic has a timeline but it's not in the scene it's not working

if movie clip has a timeline and it's also not in the scene it can work

TIMELINE OF BUTTONS

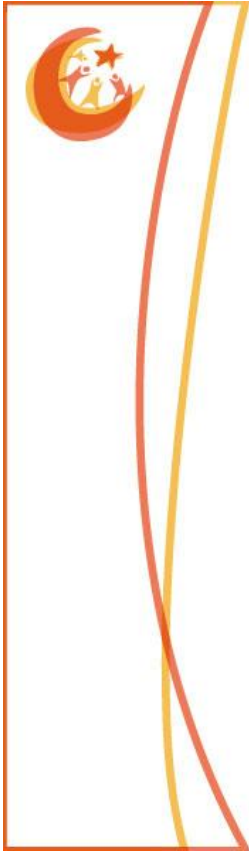
UP	OVER	DOWN	HIT
Shape without interaction	on the button	click	which is the area is clicking
			clickable

working with one more layer.

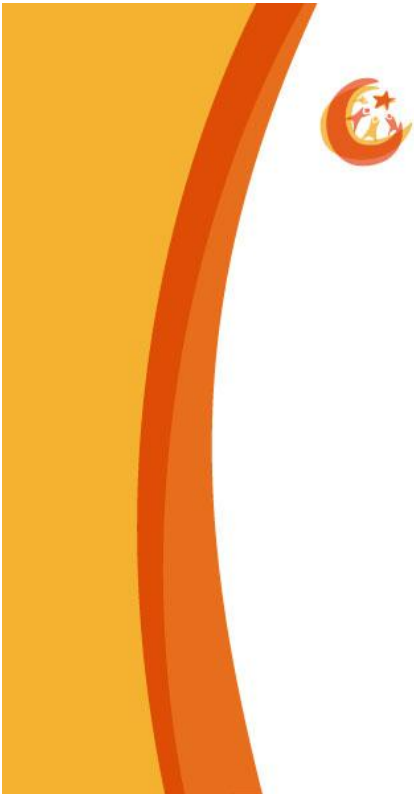
UP shape

The sketches show three stages of button design. The first is a simple square labeled 'UP shape'. The second is a square with internal lines and a small square, representing a button with a timeline. The third is a square with internal lines, a small square, and a separate layer indicated by a dashed line, representing a button with a timeline and a separate layer.

2)

3)

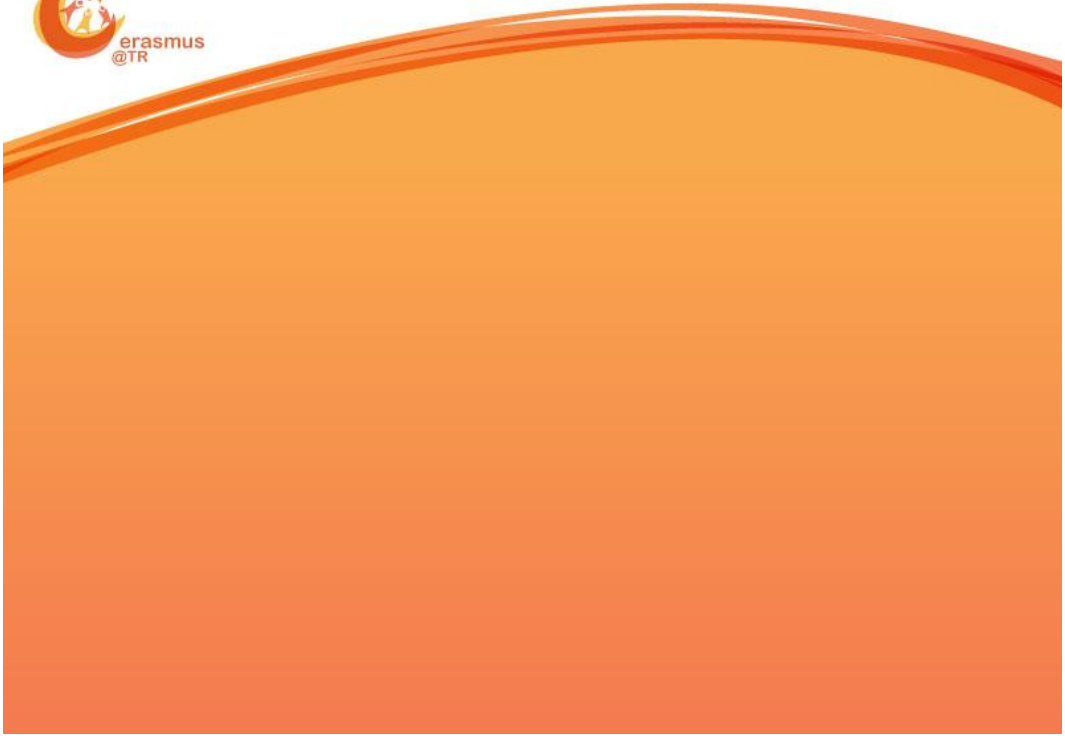
4)

5)

[Incoming students](#) [Daily life](#) [Culture](#) [Travelling](#) [Photos & Videos](#) [Basic turkish](#)

6)

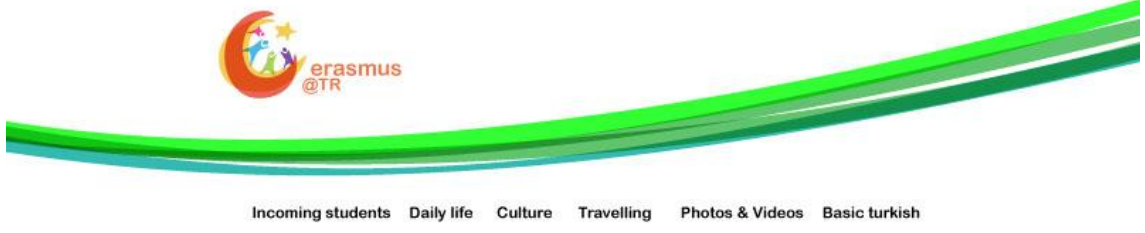

7)

[Incoming students](#) [Daily life](#) [Culture](#) [Travelling](#) [Photos & Videos](#) [Basic turkish](#)

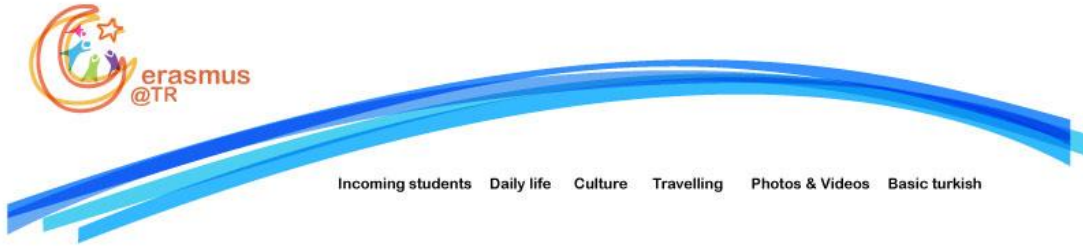
8)

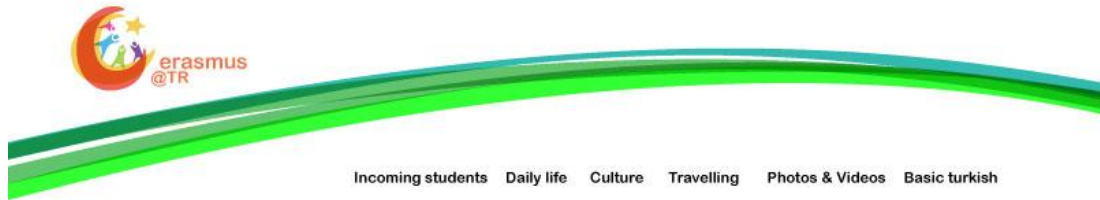
9)

10)

11)

EK S - 8. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİ WEB SAYFASI TASARIMI

Comming students

Daily Life

Cultural Issues

Travelling

Photographs and Videos

Basic Turkish Language

EK Ş - 8. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ

Haftanın Sorusu:

Ozan Coşkunserçe bir belge oluşturdu.

8 th lesson-12.04.2011 Questions

Please write your weekly diaries according to these questions:

1. What are your solutions for the design of our main and other pages?
2. What were the topics that we have talked during the lesson?
3. What are your opinions on these topics?

See you Tuesday, Bye

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Etmeyi Brak · 16 Nisan 2011, 18:40

K1 Nolu Öğrencinin Günlüğü

1. I like reka's webpage because its more simple and it will make th information more seen and less cluttered.
2. we talked about the logo page layout, maps of the cities, collecting pictures, and the incoming students button.
3. I am not certain of how the maps should look, i will bring a sketch this week and then put it into digital form. I also think that if each of use does different styles on the map it will make the page more confusing and unorganized. The fact that we are changing the incoming students button i think its a good idea because it didnt include the other points. Also i believe we should have set deadlines for things and that we should make solid decisions because each of us have so many ideas and its hard to choice one because its always changing.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 19 Nisan 2011, 07:43

K2 Nolu Öğrencinin Günlüğü

1. We have a lot of information and a really short time to finish this webpage. So I think the best solution is the simplicity and minimalistic solution. What is also not easy to make, moreover it's hard. But in my opinion to present a lot of information we need easy handleable and user friendly page.

2. We talked about:

- the page layout
- the logo
- the main topics, folders
- the new name of the 'incoming students' part
- the maps of the cities

3. Yes, I think we should give a new name to the 'incoming students', because it is so wide area. I like the simply 'info' or 'help' or something easy. I started to write this topic, the subfolders are: •before the journey, •arrive or how to get to eskişehir and •first days, if somebody wants to write more or add more issues, just do it. About the maps the girls will prepare a map and add information about some cities, I would like to prepare the Eskişehir map, because I don't travel a lot and the girls do. Maybe I can help about Istanbul, because I visit there a lot, and also the others should help about Eski.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 18 Nisan 2011, 23:55

bunu beğendi.

Yorum yaz...

K3 Nolu Öğrencinin Günlüğü

1 Like rest of girls i totally agree with Reka's opinion we should minimalize our site as more it s possible, cause then it will be easier to make and also easier to use for erasmus students for which we are planning to make this website.

2. We tarlked about Logo , layout , names of topic our website , "incoming students " name is making a troubles for us.. also about what should we do more, like maps of cities and phtos, we are collecting now informations :>

3 My opinions/.. Of course i agree to make not complicated site. and i like so much Reka's logo and hwer website idea cause useing a coulours on web it s so great and jounful idea:>:>:> about Incoming students name... even like we talked "info " are good name , cause short and they re giving infos, i dont like long names ... i m making map but so badly...:<

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 19 Nisan 2011, 09:26

K4 Nolu Öğrencinin Günlüğü

I very like Reka's idea about webpages, i think that for every topic we should use different colour, it will be more clear for visitors. Also composition was good and very usefull, like we wanted to do. Like Reka said below, we don't have so much time, so maybe we will do and design these the most important things also using websides which can help erasmus students. We spoke about design webpages logo, topics, and maps, I am planing to do a map of Antalya, i just made a simple map of this city in Adobe Illustrator and i wrote some places which i visited there. I like this city because is always sunny and also the nature there is amazing because is there sea and mountains together, so i think that pictures which i took there can say much more than only names.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Et · 19 Nisan 2011, 01:59

EK T - 9. HAFTA ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENCİ GÜNLÜKLERİ

Ozan Coşkunserçe bir belge oluşturdu.

9 th lesson-19.04.2011 Questions

Please write your weekly diaries according to these questions:

1. What are your color suggestions for web page layout?
2. What were the topics that we have talked during the lesson?
3. What are your opinions on these topics?

I will come with a working sample of our Web site. See you Tuesday, Bye.

Beğen · Yorum Yap · Gönderiyi Takip Etmeyi Bırak · 24 Nisan 2011, 11:20

 So on the last lessons we told about web page and also about maps. I really like Reka's idea, and i don't want to change it, i like when a topic will have other colour than it will be more clear and nice for visitors. it will be good if the main webpage has colourful lines and background is white, its simple and useful creation.
24 Nisan 2011, 11:33 · Beğen

 I will do maps of these cities which i got and also i will try to make a collections of the pictures which we can use for our project:)
24 Nisan 2011, 11:35 · Beğen

 1. we decided on making the web paper white with just some color decorations because it would take away from the content and make the paper harder to load.
26 Nisan 2011, 09:08 · Beğen

 2. We talked about who will do what city map, the webpage layout.
26 Nisan 2011, 09:09 · Beğen

 I think webpage being white is a good idea it will me more professional looking, clean, and easy to use and read.
26 Nisan 2011, 09:10 · Beğen

Yorum yaz...

**EK U1 - 10. HAFTA K1 NOLU ÖĞRENCİNİN SEYAHAT BÖLÜMÜ İÇİN
HARİTA TASARIMLARI**

S
A
F
R
A
N
B
O
L
U

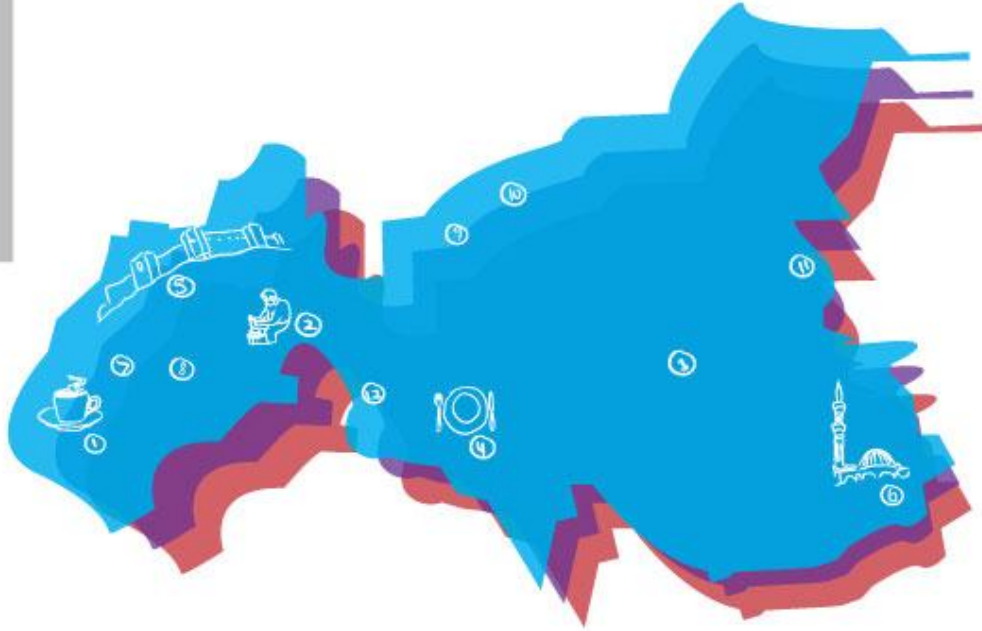

1. Cinci Hamami
2. Ottoman houses
3. 200 year old clock tower
4. Yemenicler Arastasi Bazaar
5. Barkircilar Bazaar
6. Koprulu Mehmet Pasa
7. Cinci Hani

1. Foca
2. Urla
3. Cesme
4. Saat Kulesi (clock tower)
5. Kucukpark (Lemon Cafe)
6. Sirince (Wine village)
7. Efes (Ephasas)
8. Bergaman (Anicent Greek City)
9. Asansor (Elevator)
10. Kordon (seaside/cafes)
11. Karsiyaka
12. Kemeralti (old open bazaar)
13. Kizlar Agasi Hani (old close bazaar)
14. Agora (old greek bazaar)
15. Izmir enternasyonel fuar (Izmir international fair)
16. Sasali Hayvanat Bahces (Sasali zoo)

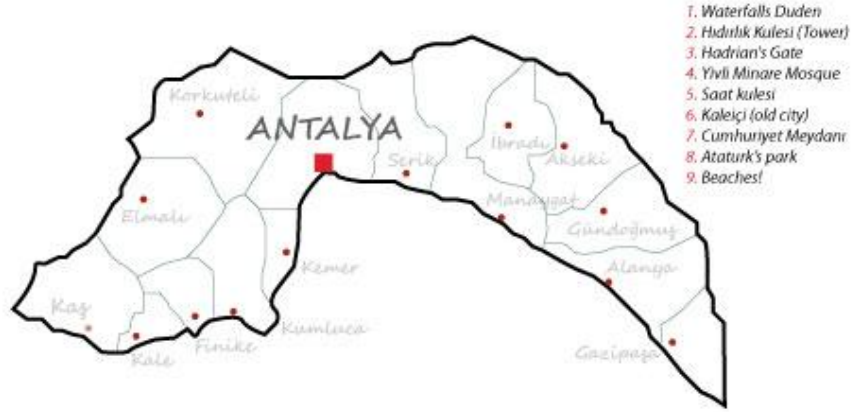
G
A
Z
I
A
N
T
E
P

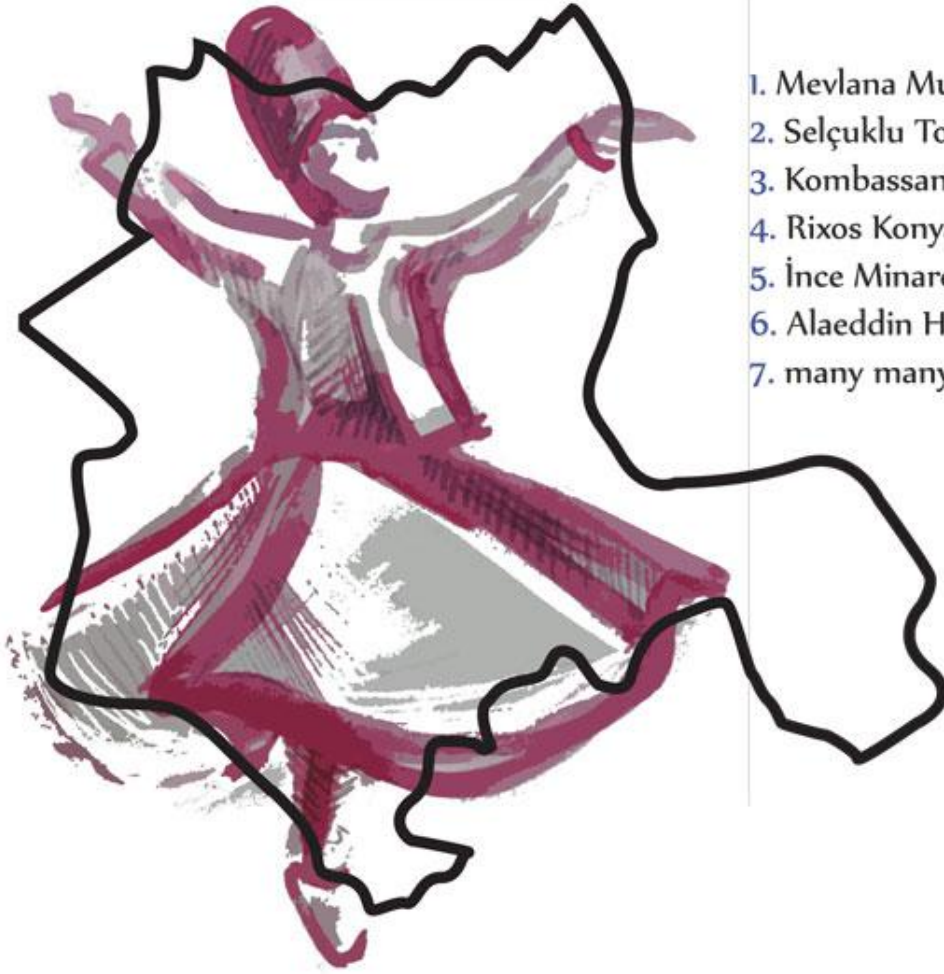
1. Tahmis Coffee House
2. Copper Craftsmen's Arcade
3. Gaziantep Defence and Heroism Panoramic Museum
4. Cuisine museum
5. Gaziantep Castle
6. Sirvani Mosque
7. Bugday Bazaar
8. Almaci Bazaar
9. Zincirli covered Bazaar
10. Anatolian houses
11. Nais Hammam
12. Imam Cagdas

EK U2 - 10. HAFTA K4 NOLU ÖĞRENCİNİN SEYAHAT BÖLÜMÜ İÇİN HARİTA TASARIMLARI

Antalya is the most stunning part of Turkey's Mediterranean coast.

KONYA

1. Mevlana Museum
2. Selçuklu Tower
3. Kombassan Tower
4. Rixos Konya
5. İnce Minareli Medrese
6. Alaeddin Hill Park
7. many many Mosques...

EK Ü - DERS TANITIM BELGESİ

ANADOLU UNIVERSITY

DEPARTMENT OF COMPUTER EDUCATION AND INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES

ERA – 191 DIGITAL TECHNOLOGY AND CULTURAL INTEGRATION LESSON

SYLLABUS

SEMESTER: 2011-2012 SPRING

TIME: MONDAY 14:00-18:00

COURSE DESCRIPTION:

Cultural integration is one of the biggest problems of international students in student exchange programs. Digital technologies may help these students with overcoming cultural and educational problems in host county and university. Aim of this course is to develop online content to help international students in their daily and educational life in Eskişehir. During the lesson students will be participatory designer of online content and they will help developing content of Web site with their experiences in Turkey. Moreover, they will develop their skill in Web design with using content management system (Joomla) and Adobe Flash.

COURSE CONTENT (15 weeks)

February 20 - Getting acquainted with students and introducing to course

February 27- Theoretical framework – Developing content of web site – Getting first impressions and ideas of students on Web site.

March 5 – Introduction to Adobe Flash – Interface and tools

March 12 - Theoretical framework – Adding content to Web site as a writer – Developing news section of Web site

March 19 – Panels and tools in Adobe Flash

March 26 - Theoretical framework – Adding Photos and videos to Web site – Sharing photos from trips in Turkey

April 2 - Working with text in Adobe Flash

April 9 - Theoretical framework – Presentation of popular places among international students in Eskişehir

April 16 – Using symbols and library in Adobe Flash

April 23 - Theoretical framework – Developing Web site content

April 30 – National Holiday

May 7 – Making Animation in Adobe Flash

May 14 - Theoretical framework – Developing Web site content

May 21 – Using sound and video in Adobe Flash

May 28 - Theoretical framework – General examination of Web Site

COURSE REQUIREMENTS

- 1. Completing classroom activities. (80 pts)** Classromm attendance is mandatory. Completing assignments realed to Web site and classroom participation is also expected.(Web site adress: www.erasmusattr.anadolu.edu.tr)
- 2. Using Facebook Group (20 pts)** Adding weekly diarys about lessons on facebook group is expected. This group also will be used for communication. (Facebook group name: ERA 191-Digital Technology and Cultural Integration)

EK V - JOOMLA İÇERİK YÖNETİM SİSTEMİ KULLANICI LİSTESİ

1	☐	Administrator	admin			Süper Yönetici	coskunserce@yahoo.com	2012-03-02 00:02:06	62
2	☐	Alvaro	Gil Vilacoba			Yazar	maxistral@hotmail.com	2012-02-27 12:53:00	71
3	☐	Barbara Erzen	barbara			Yazar	barbara.erzen@gmail.com	2012-02-29 10:18:32	84
4	☐	beatriz Perez Canosa	bitri			Yazar	b.canosita@hotmail.com	2012-02-27 13:08:14	79
5	☐	Clara Franco Martinez	natural_killer			Yazar	clairefranco@hotmail.com	2012-02-27 13:07:35	83
6	☐	Daria	Floryszczak			Kayıtlı	dariafloryszczak@wp.pl	Asla	86
7	☐	Dawid	Baranski			Yazar	dawidkls@gmail.com	2012-02-27 12:15:04	76
8	☐	Emese Toth	Mesi			Yazar	emese_toth@yahoo.com	2012-02-27 13:07:40	69
9	☐	Erika	Saulee			Yazar	eneilly@gmail.com	2012-03-01 16:37:56	78
10	☐	Estera	Jozefowicz			Yazar	estera.jozefowicz@gmail.com	2012-02-27 13:07:56	77
11	☐	Guest	Guest			Kayıtlı	coskunserce@gmail.com	Asla	66
12	☐	jakub	jakub			Yazar	jakub.gajek@gmail.com	Asla	81
13	☐	Jose Maria Fernandez Garcia	Chema			Yazar	harry_2104@hotmail.com	2012-02-27 12:45:52	75
14	☐	Juste	Juste			Yazar	juste.abrom@gmail.com	2012-02-27 13:04:04	74
15	☐	mateusz	mate			Yazar	mateuszkuczma@gmail.com	2012-02-27 12:45:22	82
16	☐	Monika	monikaa			Yazar	rimkutemonika@gmail.com	2012-02-27 13:04:13	72
17	☐	Natalia	Neti			Yazar	natalia.zacholska@gmail.com	2012-02-27 13:07:43	85
18	☐	Peggy	Kinga			Yazar	kinga.chmielnicka@gmail.com	2012-02-27 12:13:11	80
19	☐	Piotr	Hefi			Yazar	piotr.ferenc@iware.pl	Asla	70
20	☐	rebeca	Perez Lopez			Yazar	shania_89@hotmail.com	2012-02-27 12:52:48	73

EK Y - 3. HAFTA ÖĞRENCİLERİN FACEBOOK PAYLAŞIMLARI

“Web sayfasında eksik hiçbir özel bölüm bulamadım. Tüm gerçekten önemli olan başlıklar zaten bulunuyor. Belki yabancılar için ilginç gelebilecek Türk kültürü ve tarihi hakkında bazı makaleler ve daha fazla seyahat tavsiyeleri ekledim. Çünkü Erasmus öğrencilerinin amacı edebildikleri kadar fazla seyahat etmektir. Bu yüzden site üzerinde benim bölümüm seyahattir.” [E1]

“Merhaba, ilginç gelebilecek bir madde öğrencilerin yaşayabileceği kiralık apartmanlardır. Türk kişi ile beraber yaşayabilmek için kirali bir apartmana ihtiyacınız var. Pazartesi dersinde Web sitesi üzerinde hesap oluşturduk ve bazı özellikleri hakkında konuştuk.. Ve ikinci el mobilya bulabileceğiniz siteler.” [E2]

“Merhaba! İlk olarak bu Çevrimiçi sistemin gelen öğrenciler için çok kullanışlı ve bence dönem boyunca kullanabileceğimiz bir çok kullanışlı şey var. Ek olarak Web sitesine yerleşkenin bir haritasını ekleyebilirsek oldukça kullanışlı olacağını düşünüyorum. Üniversite çok büyük ve öğrenciler kolaylıkla kaybolabiliyor. Bu yüzden gelecek ders harita üzerinde konuşulmasının doğru olacağını düşünüyorum. Ayrıca bu harita üzerinde üniversitenin popüler mekanlarını işaretleyebiliriz. Örneğin: kafeler, yemekhane, süpermarket vb.” [E3]

“Bence sayfaya daha fazla bilgi eklemeliyiz, örneğin: oturma izni alınması için hangi belgelere ihtiyaç vardır, emniyet müdürlüğüne nasıl gidilir, telefonunuzu nerede kaydettirebilirsiniz. Ek olarak Web sitesine yeni içerik olarak konserler, festivaller, geziler gibi kültürel konular ekleyebiliriz.” [E4]

“Bence Türk müzikleri hakkında videolar içeren (folklor, pop, rock...) ve eski Erasmus öğrencilerinin deneyimlerini içeren birer sayfaya gereksinim var.” [E5]

“ Daha önce de söylediğim gibi yemek rehberi hakkında ilgilenmeyi düşünüyorum. Oturup bir şeyler yiyip içmek için iyi mekanlar konulardan birisi. Türkiye geleneksel yemekler ile dolu ancak isimleri yeni gelenler için hiçbir şey ifade etmiyor. Her gün sokaklar yürüyoruz ve tantuni, gözleme, börek ve diğer isimleri görüyoruz. Ayrıca dükkanlarda peynir ve et seçiminde problemler yaşıyoruz. Bu yüzden dükkanlar bulunabilecek en popüler geleneksel Türk yiyecekleri ve diğer yiyecek ve içecekler hakkında bir rehber hazırlanması iyi olacaktır. Öğrencilerin Türk mutfağını

tamamen keşfetmelerine ve dükkanlarda daha iyi seçimler yapabilmeleri yardımcı olabileceğini umut ediyorum.” [E6]

“Merhaba! Her binanın fotoğraflarını da içeren bir kampus haritasının eklenmesini öneriyorum ve bu haritayı daha önce de söylediğim gibi ben hazırlayacağım :) Ayrıca Türk kültürü ve gelenekler hakkında bazı makalelerin eklenmesi de iyi olacaktır. Mesela nasıl davranılması uygun olacaktır veya olmayacaktır. Ders süresince Web sitesi üzerine fikirlerimizden bahsettik, yorumlar ekledik ve görev paylaşımı yaptık..Bence iyi bir ders oldu çünkü herkes üzerine düşeni ve diğerlerinin fikirlerini biliyor. Pazartesi görüşürüz!” [E7]

“Merhaba :) Bence uygun olan daireler hakkında bilgi verilmesi iyi olacaktır. Özellikle ilk günlerde oldukça önemli. Dairelerin fiyatlarını ve diğer gerekli özelliklerini içeren bir liste olabilir. Diğer önemli bir nokta ise gerçekten açık bir harita çünkü tüm fakülteleri bulmak gerçekten zor. İlave olarak Erasmus öğrencileri için olan aktivitelerin listesi olabilir. Bütün aktivitelerin tek yerde bulunması için en iyi yol olacaktır. Ders sürecinde Web sitesini nasıl değiştirebileceğimiz konusunda fikirlerimizi paylaştık ve herkes sorumlu oldukları başlıkları seçti.” [E8]

“İlk dersimizde tüm Web sitesi başlıklarını seçtik ve ben müzeler ve kültürel mekanlardan sorumluyum. Buraya konu hakkında tüm önemli bilgileri eklemeye çalışacağım. Tabii ki ana nokta Eskişehir’deki en çekici ve güzel mekanların listesi (ayrıca fotoğrafları) ve buldukları yerler olacak. . Benim Web sitesi için içerik tavsiyem, Türkiye’nin diğer Avrupa ülkelerinden farklılıkları hakkında bilgi vermek olacaktır. Örneğin, Erasmus öğrencilerinin minarelerden gelen sesler hakkında bilgilendirilmesi, camide nasıl davranılacağı hakkında bilgi verilmesi. Ayrıca bu ülkede, diğer kültürlerden farklı olarak hangi konularda tolerans gösterilmeyeceğinin açıklanması olabilir.

Web sitesine eklenebilecek başka bir bilgi de öğrencilerin Türkiye’ye getirmeleri gereken şeyler (burada bulunmayan şeyler) hakkında liste olabilir.

Erasmus öğrencilerine yardımcı olabilecek tavsiyelere son olarak Eskişehir’in iklim koşullarının açıklanması eklenebilir. Biliyorum ki küresel ısınma dolayısıyla tam bir tarif mümkün olmayabilir, ancak öğrenciler getirecekleri elbiseleri seçerken genel bir bilgi mükemmel olur İyi bir hafta sonu dilerim, pazartesi görüşürüz.” [E9]

“Bence sayfalarda pazartesi pazarından bahsetmek ilginç olacaktır. Çünkü buradan sebze ve meyveleri süpermarketlere göre daha ucuz alabilirsiniz.Son bölümde Web sitesinde yaratacağımız ve tamamlayacağımız bölümler hakkında konuştuk ve Web sitenin tamamlanmış bölümlerini inceledik.” [E10]

“Bence en zor iş resmi belgelerin hazırlanması. Kayıt için belgelerin formlarını koyabiliriz. Örneğin; yüzme havuzu veya D. 'nin ikamet ve telefon kaydı için hazırladığı belgeler.Benim gibi birkaç kez gitmek zorunda kalmazsınız :)” [E11]

“Tüm önerilen içeriklerin dürüst olarak gerekli olduğunu hissediyorum. Ancak nerede ve ne zaman ihtiyaç duyacağınız da önemlidir. Çünkü serbest zamanınız olduğunda sadece bir yerde bekleyemezsiniz. Yeni sosyal çevre, törenler ve gelenekler dolu yerler bulmak zorundasınız. Türkiye bir seyyah için cennettir :) B. 'nin dediği gibi seyahat hakkında daha fazla ipucuna ihtiyacımız var. Web sitesinde benim konum, Antalya 'ya seyahat. Çünkü eğer henüz Antalya 'da bulunmadıysanız, hiçbir yerde bulunmamışsınızdır. Ayrıca yeni bir konu taşıma olabilir. Ülke ve şehir içerisinde nasıl dolaşabileceğinizi bilmek iyi olacaktır. Burada herkes hareket saatleri, en iyi seyahat yöntemi, en ucuz biletler konusunda bilgi toplayabilir.” [E12]

“Üniversite ve çevresinde yapabileceğimiz sporlar hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduğumuzu düşünüyorum. Bu konuyla çok ilgilendim ve bizzat araştırdım. Son ders Web sitesi hakkında konuştuk ve konu paylaşımı yaptık. Polis izni alınması ve daire araştırması konularında ek bilgi verilmesi ilginç olacaktır.” [E13]

“Tipik Türk yaşantısı hakkında konuşulabilecek bir bölüm olması iyi olacaktır. Gelenekler, kültür, din ve önemli günler.” [E14]

EK Z - ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE VERİLEN DİLEKÇE

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi A.B.D.'da doktora tezi çalışmalarına devam etmekteyim. Doktora tezim ve 1101E015 nolu proje kapsamında, Anadolu Üniversitesi'ne yurt dışından Erasmus programı ile gelen öğrencileri için www.erasmusattr.anadolu.edu.tr çevrimiçi sisteminin geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Tez çalışma sürecinde Erasmus öğrencilerinin çevrimiçi sistemi aktif olarak kullanmaları gerekmektedir. Çevrimiçi sistemin adresinin ve kısa tanıtımının üniversite ve uluslararası ilişkiler biriminin Web sitesinde yer verilmesi öğrencilerin çevrimiçi sisteme erişebilmeleri için çok önemlidir. Bu bilgilerin üniversite ve uluslararası ilişkiler biriminin Web sitesinde yer verilmesini istiyorum. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

02.04.2012

Ozan COŞKUNSERÇE

KAYNAKÇA

- Alavi, M. ve Mansor, S. (2011). Categories of problems among international students in Universiti Teknologi Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 1581-1587.
- Alfranseder, E., Fellingner, J., Taivere, M. ve Krzaklewska, E. (2011). *E-value-ate your exchange: research report of the esnsurvey 2010*. Brüksel: Erasmus Student Network AISBL. http://www.esn.org/sites/default/files/esnsurvey2010_final.pdf adresinden 13.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Al-Shehry, A. M. (1989). *An investigation of the financial and academic problems perceived by saudi graduate students while they are studying in the united states*. Doktora Tezi, Oregon State Universitesi, Oregon.
- Aslan, K. (2004). Küreselleşmenin eğitim boyutu. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(5). <http://egitim.ege.edu.tr/efdergi/issues/2004-5-1/2004-5-1-1.pdf> adresinden 10.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Barletta, J. ve Kobayashi, Y. (2007). Cross-cultural counselling with international students. *Australian Journal of Guidance & Counselling*, 17 (2), 182-194.
- Bauwens, S., Bonifazi, W., Boomans, V., Krzaklewska, E., Lopez, N., Nikolic, T., Pederiva D. ve M. Tokova (2008). *Exchanging cultures. Results of Esnsurvey '08*. Erasmus Student Network AISBL.
- Bektaş, D. Y. (2008). Counselling international students in Turkish universities: Current status and recommendations. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 30(4), 268-278.
- Bracht, O., Engel, C., Janson, K., Over, A., Schomburg, H. ve Teichler, U. (2006). *The professional value of erasmus mobility*. International centre for higher education research. University of Kassel, Kassel, Germany. <http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc/publ/evalcareer.pdf> adresinden 15.08.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Brahdari, R. (2012). *Open doors 2012 report on international educational exchange*. Institute of International Education.

- <http://usa.britishcouncil.org/files/2012/12/Open-Doors-2012.pdf> adresinden 12.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Brewster, C. (Ed). (2005). *International experience and international development*. Emerald Group Publishing Limited, Bradford, UK.
- Brown, L. (2009). A failure of communication on the cross-cultural campus. *Journal of Studies in International Education*. <http://jsi.sagepub.com/content/13/4/439> adresinden 10.09.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş. ve diğerleri. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, N. (1994). Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları ve örgütsel yapı. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7, 503-512.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison K. (2000). *Research methods in education (5th Edition)*. Londra: Routledge Falmer,.
- Computer Professionals For Social Responsibility. (2005). *What is Participatory Design?* <http://cpsr.org/issues/pd/> adresinden 11.06.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Çağlar, A. (1999). Türk üniversitelerinde öğrenim gören Türk cumhuriyetleri ve akraba toplulukları öğrencilerinin sorunları. *Amme İdaresi Dergisi*, 32(4), 133-169.
- Çankaya, S. (2013). *Zihin engellilere özbakım ve ev içi becerilerinin öğretiminde ailelere yönelik beceri öğretimi yazılımının geliştirilmesi ve değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Çetinkaya-Yıldız, E., Çakır, S. G. ve Kondakçı, Y. (2011). Psychological distress among international students in Turkey. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 534-539.
- DalGLISH, D. (2005). Expectations and reality – a model for meeting international student needs. In *Proceedings ISANA Conference*, Christchurch, New Zealand.
- DalGLISH, C., Haker, C., Lawson, L., Nelson, P. ve Reese, M. (2011). Preparing students for international study - the use of technology. *Journal of International Business Education*, 6, 163-173.
- Design-Based Research Collective (2003). Design based research: An emerging paradigm for educational inquiry. *Educational Researcher*, 32(1), 5–8.

- Dunkley, M. (2009). *What students are actually learning on study abroad and how to improve the learning experience*. Faculty of Science, University of Melbourne, Australia. http://proceedings.com.au/isana2009/PDF/paper_Dunkley.pdf adresinden 10.10.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Dzansi, D.Y. ve Mapesela, M.M. (2012). The nature of international student's adjustment problems in a South African university: implications for international students and student administrators. *Journal for New Generation Sciences*, 10 (3), 28-49.
- Erişti, D. (2009). *Using an interactive art education application to promote cultural awareness: A case study from Turkey*. *International Journal of Education Through Art*. 5 (2-3).
- Erlanson ve diğerleri. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Ersoy, A. (2013). Türk öğretmen adaylarının kültürlerarası deneyimlerinde karşılaştıkları sorunlar: Erasmus değişim programı örneği. *Eğitim ve Bilim*, 168(38).
- ESN Web Sitesi. (2009). *ESN Survey 2009: Information for Exchange*. <http://www.esn.org/content/esnsurvey-2009-information-exchange> adresinden 11.06.2014 tarihinde indirilmiştir.
- ESN Web Sitesi. (2010). *International exchange Erasmus student network*. <http://www.esn.org/> adresinden 10.10.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Ferrance, E. (2000). *Themes in education: action research*. Northeast and Islands Regional Educational Laboratory At Brown University
- Gaffney, G. (1999). Participatory Design Workshops. www.infodesign.com.au adresinden 11.06.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Güçlü, N. (1996). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 101-110.
- Güven, İ. (1999). Küreselleşme ve eğitim dizgesine yansımaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1). <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/127/874.pdf> adresinden 10.03.2013 tarihinden indirilmiştir.

- Greenbaum, T. L.(1998). *The Handbook For Focus Group Research*. London: SAGE Publications.
- Hayes, R. L. ve Lin, H. (1994). Coming to America: developing social support systems for international students. *Journal Of Multicultural Counseling & Development*, 22(1), 7-16.
- Haywood, D. ve Diğlerleri (2007). *VICTORIOUS Project Final Report*.
<http://www.coimbra-group.eu/victorious/VIC%20Final%20Report%20print%20version.pdf> adresinden 15.08.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Holsti, O.R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Hsu, P. (2003). An assessment of counseling needs of international students at university of Wisconsin-Stout. University of Wisconsin-Stout.
- Jenssen, J. (2003). *Norwegian students abroad - Experiences of students from Europe's northern boundary*. *Studies in Higher Education*, 28 (4), 391 – 411.
http://www.aiec.idp.com/pdf/Wiers-Jenssen_p.pdf adresinden 15.08.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Kaçmazoğlu, H. B. (2002). Doğu-batı çatışması açısından globalleşme. *Eğitim Araştırmaları* 6.
- Kalafat, Ö. ve Göktaş, Y. (2011). Sosyal ağların yükseköğretimde kullanımı: Gümüşhane Üniversitesi, Facebook örneği. *International Computer And Instructional Technologies Symposium*, 5.
- Karaeminoğulları, A., Doğan, A. ve Bozkurt, S. (2009). Kültürlerarası adaptasyon envanteri (Cross Cultural Adaptability Inventory, CCAI) üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 331-349.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayri, M. ve Çakır, Ö.(2010). An applied study on educational use of facebook as a Web 2.0 tool: The sample lesson of computer networks and communication, *International journal of computer science and information Technology*, 2(4) 48-58.

- Keleş, E. ve Demirel, P. (2011). Bir sosyal ağ olarak Facebook'un formal eğitimde kullanımı. *International Computer and Instructional Technologies Symposium*, 5.
- Kesten, A., Kiroğlu, K. ve Elma, C. (2010). Language and education problems of international students in Turkey. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 24, 65-85.
- Khoo, P.L.S., Abu-Rasain, M.H. ve Hornby, G. (2002). Counselling foreign students: A review of strategies. In P. Stephen (Ed.), *Multicultural counselling: A reader* (pp. 98–113). London: Sage Publications.
- Kılıçlar, A., Sarı, Y. ve Seçilmiş, C. (2012). Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: turizm öğrencileri örneği. *Bilig*, 62, 157-172.
- Kıroğlu, K. , Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26-39.
- Klein, M. H. (1977). *Overview: Adaptation to new cultural environments*.
<http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/contentdelivery/servlet/ERICServlet?acno=ED142650> adresinden 05.10.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Kock, N. (2007). *Information systems action research: An applied view of emerging concepts and methods*. New York: Springer’s Integrated Series in Information Systems.
- Kuzu, A. (2005). Oluşturmacılığa dayalı çevrimiçi destekli öğretim: bir eylem araştırması. *Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- Kuzu, A., Çankaya, S. ve Mısırlı, Z. A. (2011). Tasarım tabanlı araştırma ve öğrenme ortamlarının tasarımı ve geliştirilmesinde kullanımı. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, Temmuz 2011, 1(1).
- Lee, J. ve Rice, C. (2007). Welcome to America? International student perceptions of discrimination. *Higher Education*, 53(3), 381-409.
- Lee, M. J. W. ve McLoughlin, C. (2010). Social software as tools for pedagogical transformation: Enabling personalization, creative production, and participatory learning. Niki Lambropoulos ve Margarida Romero (Eds.), *Educational Social Software for Context-Aware Learning* içinde (s.1-22). Hershey, PA: Information Science Reference.

- Leeman, Y. ve Ledoux, G. (2003). Preparing teachers for intercultural education. *Teaching Education*, 14(3), 279-291.
- Mahmud,, Z., Amat, S., Rahman, S. ve Ishak, N. (2010). Challenges for international students in Malaysia: culture, climate and care. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 7(C), 289-293.
- Malaklolutunthu, S. ve Selan, P. S. (2011). Adjustment problems among international students in Malaysian private higher education institutions. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 833-837.
- McKinlay, N. J., Pattison, H. M., ve Gross, H. (1996). An exploratory investigation of the effects of a cultural orientation programme on the psychological well-being of international university students. *Higher Education*, 31, 379–395.
- Meloni, C. F. (1986). Adjustment problems of foreign students in U.S. colleges and universities. QandA. ED276296
- Miles, M.B. ve Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Second Edition. California: Sage Publications.
- Mills, G. E. (2003). Action research: a guide for the teacher researcher. 2. Baskı. New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Mrose, N., Haywood, J., Michielsens, C., Beeck, I. ve Van, Petegem, W. (2007). *Virtual support for mobile students – What ICT Can Do To Enhance Student Mobility*. EUNIS2007 Innovation for a European ERA Conference.
- Mudhovozi, P. (2011). Adjustment experiences of international students at a South African university. *Journal of Psychology in Africa*, 21(2), 293-296.
- Murphy, C., Hawkes, L. ve Law, J. (2002). How international students can benefit from a web-based college orientation. *New Directions For Higher Education*, 117, 37-43.
- OECD (2012). *Education at a glance 2012: highlights*, OECD Publishing.
<http://www.oecd.org/edu/highlights.pdf> adresinden 13.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Op de Beeck, I., Bijnens, K. ve Van Petegem, W. (2007). Extending and Supporting Physical Student Mobility Through Virtual Mobility: The VM-BASE Experience. *Proceedings of the Online Educa Berlin conference. Berlin*, November 28-30, 2007.

- Orozco, M. S. (2007). *Learning in the global era: International perspectives on globalization and education*. Los Angeles: University of California Press.
- Özer, M. (2012). Türkiye’de uluslararası öğrenciler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2012, 2(1).
- Özoğlu, M., Gür, B. S. ve Coşkun, İ. (2012). Küresel eğilimler ışığında Türkiye’de uluslararası öğrenciler. Ankara: SETA
- Popadiuk, N. ve Arthur, N. (2004). Counseling international students in canadian schools. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 26 (2), 125-145.
- Porter, J. W. (1993). *Michigan international student inventory: The manual*. Michigan State University.
- Sanders, E. B. ve Stappers, P. J. (2008). Co-creation and the new landscapes of design. *International Journal of CoCreation in Design and the Arts*, 2008, 4 (1).
- Sağırılı, M. (2007). Eğitimin küreselleşmesi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 2007, 53 (1).
www.arastirmax.com/system/files/dergiler/51602/makaleler/53/1/arastirmax_9794_pp_423-475.pdf adresinden 11.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Scheel, M. J., Razzhavaikina, T. I., Allen-Portsche, S., Backhaus, A., Madabhushi, S. ve Rudy, M. (2008). International students’ expectations and knowledge of counseling after viewing a multicultural counseling video. *Asian Journal of Counselling*, 15 (1), 33-55.
- Sherry, M., Thomas, P. ve Chui, W. H. (2009). International students: a vulnerable student population. *Higher Education*, 60(1), 33-46.
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17). <http://pareonline.net/getvn.asp?v=7&n=17> adresinden 31.05.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Süngü, H. (2008). Yüksek öğretimin Avrupa Birliği politikalarına girmesi ve genişlemesi. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 8 (2). <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=358> adresinden 11.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Şen, H.A. (2008). *Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ortamındaki iletişim deneyimlerine ilişkin görüşlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

- Uysal, Ö. ve Şahin, Ö. (2008). *Yaşam boyu öğrenme programının bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencileri açısından değerlendirilmesi: Anadolu Üniversitesi Örneği*. IETC 2008.
<http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/174.doc> adresinden 10.03.2013 tarihinde indirilmiştir.
- Uzuner, Y. (1999). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- VICTORIOUS Seminar in Tartu (2006). *VICTORIOUS projesi Web sitesi*.
<http://www.coimbra-group.eu/victorious/PDF/Victorious%20-%20-%20060518%20-%20Tartu%20-%20PPP1%20-%20Introduction.pdf> adresinden 15.08.2010 tarihinde indirilmiştir.
- VM-BASE Projesi Web Sayfası (2010). *Virtual mobility before and after student exchanges*. <http://vm-base.europace.org/index.html> adresinden 05.10.2010 tarihinde indirilmiştir.
- Walasek, T., Piątkowski, J., & Morawska-Walasek, D. (2007). Information technologies supporting students' mobility. *Journal of Achievements in Materials and Manufacturing Engineering*, 25(1), 83-86.
- Wang, F. ve Hannafin, M. J. (2005). Design-based research and technology-enhanced learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 53(4), 5-23.
- Wikipedia, 2014. *Virtual mobility (definition)*.
http://en.wikipedia.org/wiki/Virtual_mobility adresinden 11.10.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Yağcı, E., Çetin, S. ve Turhan, B. (2013). Erasmus programı ile Türkiye'ye gelen öğrencilerin karşılaştıkları akademik güçlükler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 341-350.
- Yağcı, E., Ekinci, C. E., Burgaz, B., Kelecioğlu, H., Ergene, T. (2007). Yurt dışına giden Hacettepe Üniversitesi Erasmus Öğrencileri'nin memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 229-239.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, K. (2010). *Nitel araştırmalarda niteliği arttırma*. İlköğretim Online, 9(1), 79-92. http://www.thepdfportal.com/v9s1m8_120963.pdf adresinden 30.04.2014
- Yoon, E. & Portman, T.A.A. (2004). Critical issues of literature on counselling international students. *Journal of Multicultural Counselling and Development*, 32, 33-44.